

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI SĂCUENI 2020-2030

2021

Acest document a fost elaborat de Promoter Consult Center
2020/2021

Responsabil proiect: Dr. Péter László, sociolog

Pe toată durata procesului de elaborare s-a respectat cu strictețe normele deontologie în vigoare, respectiv standardele ESOMAR precum și reglementările GDPR. Confidențialitatea datelor colectate și a persoanelor intervievate va fi garantată și protejată de legea în vigoare în conformitate cu prevederile Directivei CE/95/46, transpusă prin Legea nr. 677/2001, precum și prevederile Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, transpusă prin Legea nr. 506/2004. Mai mult, Studiul a fost astfel conceput încât să contribuie la dezvoltarea sustenabilă locală prin utilizarea responsabilă a resurselor, respectiv prin asigurarea șanselor egale a tuturor grupurilor de risc. Pentru grija față de mediul înconjurător și pentru minimizarea amprente de carbon managementul proiectului a evitat la maxim utilizarea hârtiei.

Cuprins

Lista figurilor	6
Lista tabelelor	7
Rezumat executiv	9
Documentul	9
Procesul de planificare strategică	9
Viziunea	10
Profilul strategic al oraşului Săcueni	10
Aspecte introductive şi metodologice	15
Introducere	15
Obiectivele principale ale procesului de elaborare a strategiei	15
Aspecte metodologice	16
Colectarea datelor	17
Monitorizarea strategiei integrate de dezvoltare urbană locală	19
Aspecte deontologice	20
Profilul unităţii administrativ teritoriale Săcueni	21
Caracterizarea generală a UAT Săcueni	21
Caracterizarea geografică şi hidrografică a UAT Săcueni	24
Descrierea geologică	28
Solul şi clima	29
Flora	31
Infrastructură edilitară, servicii şi utilităţi	34
Digitalizare	38
Populaţie şi potenţial demografic	44
Tendinţe pe piaţa muncii, caracteristici ale forţei de muncă	57
Şcolarizare şi sistemul de învăţământ	63
Starea de sănătate şi infrastructura de sănătate	72
Bunăstare, servicii sociale şi condiţii de locuire	76
Cultură, culte, artă	87
Economia în UAT Săcueni	91
Particularităţile sectorului agricol local	105
Particularităţile sectorului industrial local	110

Particularitățile sectorului comercial local	112
Particularitățile turismului în Săcueni	113
Analiza activităților economice din UAT Săcueni	118
Administrația locală și parteneriate	128
Sinteza diagnozei – Analiza SWOT.....	134
SWOT infrastructură.....	135
SWOT economic	139
SWOT social	143
Arborele problemelor.....	146
Sinteza problemelor localității	147
Sinteza obiectivelor de dezvoltare	154
Arborele obiectivelor.....	158
Direcții strategice de dezvoltare	159
Cadru european, național, regional și județean de dezvoltare strategică	159
Planificare strategică SIDU în UAT Săcueni	168
Contextul planificării din anul 2010	168
Contextul planificării din anul 2020/2021	168
Obiectivele principale.....	170
Principalele direcții de dezvoltare trasate în anul 2010 și conexiunile cu direcțiile formulate în anul 2020/2021	172
Direcții generale de dezvoltare - operaționalizare.....	183
Dimensiunea economică : oraș prosper, inteligent și sustenabil.....	183
Dimensiunea socială: oraș comunitar, educat cu cetățeni care cooperează	188
Dimensiunea digitală: infrastructură digitală și interconectivitate	193
Dimensiunea de mediu: oraș ecologic, responsabilitate colectivă	199
Dimensiunile principalelor surselor de finanțare și mecanisme financiare accesibile în viitor	204
Metodologia pentru clasificarea și prioritizarea proiectelor propuse	211
Lista proiectelor propuse pentru perioada 2020-2030	215
Punctajele proiectelor	225
Bibliografie selectivă	260
Anexe.....	262

Lista figurilor

Figura 1. Profil UAT Săcueni	14
Figura 2. Așezarea UAT Săcueni	21
Figura 3. Harta orașului Săcueni și a localităților aparținătoare	22
Figura 4. UAT-uri din valea Ierului și Barcăului.....	24
Figura 5. Deșeuri menajere și deșeuri colectate separat	27
Figura 6. Deșeuri menajere și asimilabile colectate separat.....	27
Figura 7. Lungime apă potabilă (km)	36
Figura 8. Aprecierea orașului Săcueni	36
Figura 9. Clasamentul indicelui economiei și societății digitale – anul 2020	38
Figura 10. Performanța relativă pentru fiecare dimensiune – DESI 2020.....	39
Figura 11. Harta de acoperire a semnalului de telefonie mobilă (toți operatorii).....	42
Figura 12. Evoluția populației 1992-2020	44
Figura 13. Evoluția populației pe sexe 1992-2020	45
Figura 14. Populația pe etnii (%)	46
Figura 15. Populația pe etnii, județul Bihor și Săcueni (%).....	47
Figura 16. Componenta confesională.....	48
Figura 17. Populația pe grupe de vârstă (2019	49
Figura 18. Evoluția nașterilor și deceselor 1991-2019 (nr.)	50
Figura 19. Schimbări de domiciliu 1990-2019 (nr.)	51
Figura 20. Migrația internațională temporară de lungă durată în România, anul 2018	52
Figura 21. Spor demografic 1991-2019 (nr.)	53
Figura 22. Prospekția evoluției populației din Săcueni	54
Figura 23. Statutul pe piața muncii	57
Figura 24. Evoluția numărului salariaților 1990-2019	58
Figura 25. Numărul salariaților raportat la populația de vârstă activă (2019).....	58
Figura 26. Șomeri înregistrați 2010-2020.....	59
Figura 27. Șomeri înregistrați raportat la totalul resurselor de muncă 2010-2020	60
Figura 28. Salariați pe ramuri de economie, 2011	62
Figura 29. Nivelul de educație, anul 2019	63
Figura 30. Nivelul de școlarizare: Săcueni și județul Bihor	64
Figura 31. Evoluția nivelului de educație: 1992, 2001, 2019	65
Figura 32. Evoluția populației școlare	66
Figura 33. Evoluția populației școlare pe niveluri de educație	67
Figura 34. Evoluția unităților școlare.....	68
Figura 35. Evoluția numărului sălilor de clasă.....	69
Figura 36. Evoluția personalului didactic	70
Figura 37. Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație.....	71
Figura 38. Mortalitatea.....	72
Figura 39. Mortalitatea infantilă	73
Figura 40. Evoluția numărului de locuințe 1993-2020	77
Figura 41. Evoluția suprafeței locuibile	77

Figura 42. Evoluția suprafeței locuibile în Săcueni.....	78
Figura 43. Evoluția PIB în cadrul Regiunii Nord-Vest (mil. lei).....	92
Figura 44. Întreprinderi active pe activități ale economiei naționale în județul Bihor (% la nivelul activităților)	93
Figura 45. Cifra de afaceri din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale în județul Bihor (% la nivelul activităților)	94
Figura 46. Evoluția numărului firmelor din Săcueni	96
Figura 47. Distribuția firmelor în funcție de mărime – Săcueni (2019).....	100
Figura 48. Distribuția firmelor în funcție de cifra de afaceri – Săcueni (2019).....	101
Figura 49. Distribuția firmelor în funcția de profitul realizat – Săcueni (2019).....	101
Figura 50. Cifra de afaceri în lei pe domenii de activitate – Săcueni (2017)	102
Figura 51. Distribuția veniturilor în lei (%) pe domenii de activitate – UAT Săcueni	103
Figura 52. Număr mediu de salariați pe domenii de activitate – Săcueni (2017)	104
Figura 53. Suprafețe agricole	107
Figura 54. Persoane ocupate în exploatații agricole, pe grupe de vârstă	109
Figura 55. Poziționarea Parcului Industrial Săcueni	110
Figura 56. Harta parcului industrial Săcueni	111
Figura 57. Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică	114
Figura 58. Încredere în instituții	130
Figura 59. Obiectivele de dezvoltare durabilă a României 2030.....	164
Figura 60. Dimensiunile strategice de dezvoltare	180
Figura 61. Profilul localității.....	181
Figura 62. Coordonatele majore de dezvoltare	182

Lista tabelelor

Tabel 1a. Infrastructura edilitară a UAT Săcueni în perioada 2015-2019 conform INS 2021.	34
Tabel 2b. Infrastructura edilitară a UAT Săcueni conform Primăriei UAT Săcueni, 2021	35
Tabel 3. Ponderea șomerilor înregistrați în totalul resurselor de munca pe orașele județului Bihor..	61
Tabel 4. Unități sanitare pe categorii de unități și forme de proprietate	74
Tabel 5. Personalul medico-sanitar pe categorii și forme de proprietate.....	75
Tabel 6. Furnizori de servicii sociale UAT Săcueni.....	81
Tabel 7. Infrastructura culturală.....	87
Tabel 8. Monumentele istorice de pe raza comunei sunt următoarele:	87
Tabel 9. Topul domeniilor cu cea mai mare cifră de afaceri – județul Bihor (anul 2019)	95
Tabel 10. Topul domeniilor cu cei mai mulți angajați – județul Bihor (anul 2019)	95
Tabel 11. Topul domeniilor cu cel mai mare profit – județul Bihor (anul 2019).....	95
Tabel 12. Topul domeniilor cu cea mai mare cifră de afaceri – Săcueni (anul 2019)	97
Tabel 13. Topul domeniilor cu cei mai mulți angajați – Săcueni (anul 2019).....	98
Tabel 14. Topul domeniilor cu cel mai mare profit – Săcueni (anul 2019)	98
Tabel 15. Suprafața fondului funciar după modul de folosință în UAT Săcueni (ha)	105
Tabel 16. Exploatații agricole după clasa de mărime (ha).....	106
Tabel 17. Situația activităților economice în funcție de codurile CAEN (2019)	118
Tabel 18. Situația activităților economice în funcție de codurile CAEN în comparația cu nivelul național.....	120

Tabel 19. Activități economice lipsă sau slab reprezentate în economia locală și care pot contribui la o economie sustenabilă și durabilă	123
Tabel 20. Evoluția veniturilor UAT Săcueni	128
Tabel 21. Nivelul încrederii în instituții.....	129
Tabel 22. Care sunt cele mai grave trei probleme ale orașului Săcueni?.....	130
Tabel 23. Lista entităților civili înregistrați în UAT Săcueni	132
Tabel 24. Obiective Strategia Europa 2020 la nivel UE și România.....	161

Rezumat executiv

Documentul

Prezentul document este Strategia integrată de dezvoltare urbană a UAT Săcueni (orașul Săcueni și localitățile rurale aparținătoare: Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig și Sânnicolau de Munte) pentru perioada 2021-2031 (SIDU).

Procesul de planificare strategică

Pentru dezvoltarea UAT Săcueni este necesară creionarea, realizarea și promovarea unei viziuni strategice despre viitor. Lipsa viziunii și a planificării strategice a dezvoltării duce la o activitate administrativă cu randament scăzut, cu mari risipe de resurse materiale și umane. Procesul de planificare strategică a vizat preluarea și/sau redefinirea reperelor strategice de dezvoltare a orașului Săcueni ținând cont de realizările strategiei de dezvoltare anterioare și vizează o perioadă relativ îndelungată, 10 ani, în concordanță cu realitățile și posibilitățile umane, materiale, culturale și simbolice specifice UAT Săcueni. Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității locale, a stakeholderilor locali, asigurarea transparenței, obiectivității, coerenței și continuitatea demersului strategic, deoarece procesul de planificare strategică în UAT Săcueni nu reprezintă un aspect nou în managementul administrativ. Pentru reușită, scopurile și obiectivele planificate strategic trebuie însoțite în continuare de promovarea, la nivelul administrației publice locale, a unui management strategic integrat, capabil să identifice și să maximizeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității locale.

Viziunea

Viziunea planificării UAT Săcueni se bazează pe atributele compact, flexibil, deschis și complementar, sustenabil și prietenos cu mediul. Astfel pentru următorii 10 ani vizionăm orașul Săcueni și localitățile rurale aparținătoare (Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, și Sânnicolau de Munte) un loc unde economia, mediul construit și natural respectiv interacțiunile se regăsesc și se dezvoltă în mod sustenabil și responsabil față de viitor, comunitate, tradiție, resurse, locuire decentă și nu în mod hotărât ținând cont de facilitățile și perspectivele crizei climatice ale mediului înconjurător.

Profilul strategic al orașului Săcueni

Actualul Plan de dezvoltare strategică se raportează la starea actuală a localității, luând în considerare specificul regional și condițiile generale la nivel național, corelat cu realitățile globale și tendințele mondiale. Formularea unui plan strategic viabil se bazează pe formularea problemelor esențiale: descrierea situației existente respectiv identificarea acelor elemente care pot fundamenta o strategie de dezvoltare în următorii zece ani:

- Unde se află în procesul de dezvoltare strategică UAT Săcueni? – diagnoză, ca baza empirică a SIDU UAT Săcueni.
- Care vor fi acele direcții strategice, care vor ghida dezvoltarea orașului în următorii ani? – planificare pe termen mediu.

În scopul conturării unei diagnoze valide s-a realizat o amplă analiză descriptivă a situației existente după care s-au trasat principalele direcții de dezvoltare pentru următorii zece ani. Analiza situației existente a localității se bazează pe date statistice primare cantitative și calitative, precum și date secundare, focusând asupra celor mai importante aspecte: populația, piața muncii, economie, mediu, educație, sănătate, digitalizare. Din sinteza datelor am formulat diagnoza având următoarele concluzii:

- UAT Săcueni este una din cele trei centre urbane ale Văii Ierului, microregiunea transfrontalieră cu Ungaria. Relațiile dintre acestea sunt multiple și complexe. Populația activă este integrată în piața forței de muncă regională și prin tradiție este una extrem de dinamică: face naveta în regiune pentru a căuta un loc de muncă stabil. Relațiile cu orașele din jur (în special Oradea, dar și Marghita respectiv Valea lui Mihai) sunt strânse, iar contactele cu economia din zona Debrecen au luat amploare înainte de pandemie. Munca sezonieră este și ea specifică în special în agricultură.
- Domeniile care integrează marea majoritatea populației de active sunt serviciile – în special comerțul –industriile de tip „vechi”, de tip labour intensive, alături de agricultură. Industriile „noi”, adică creative și/sau cele bazate pe cunoștințe și idei noi sunt foarte slab reprezentate, aproape inexistente. Calitatea forței de muncă a crescut în ultimii cinci ani, dar comparativ cu media județeană și națională reprezintă încă o provocare semnificativă. Calitatea resursei umane are nevoie urgentă de intervenții.
- Potențialul resurselor naturale nu este încă suficient exploatat, iar creșterea și randamentul întreprinderilor și fermelor agricole este limitată de statutul juridic incert și complicat al unei părți din fondul agricol (de exemplu inexistența titlurilor de proprietate, mulți proprietari necunoscuți, terenuri fără proprietari, succesiuni nerezolvate la timp, inexactități ale limitei terenurilor). Problemele juridice împiedică instituționalizarea tranzacțiilor formalizate și fiscalizate pe o piață liberă echilibrată de cerere și ofertă. Acest fapt îngreunează accesarea unor fonduri destinate agriculturii și diminuează veniturile din taxe și impozite ale administrației locale. Pe de altă parte deși ponderea celor care sunt angajați în agricultura de subzistență pe terenuri mici a scăzut, fenomenul este prezent și face parte din economia gri; dependența de agricultură a celor care lucrează ca zilieri este mare.
- Cu toate că s-au făcut progrese vizibile, potențialul turistic încă rămâne slab dezvoltat și insuficient racordat la rețelele turistice din zonă. Pandemia a lovit din plin sectorul HoReCa, și simpla existența a unor operatori a fost puternic amenințată. Posibilele noi valuri vor pune în pericol real acest segment al economiei.
- Chiar dacă problematica socială nu mai reprezintă un risc iminent pe termen imediat pentru că serviciile sociale și de sănătate s-au diversificat și au devenit mai accesibile în localitate, respectiv cererea pentru forța de muncă necalificată a crescut datorită industriei de construcție, o parte consistentă a populației se confruntă cu multiple

probleme sociale. Printre acestea amintim: asigurarea unui trai decent, probleme de sănătate/boli cronice, singurătate, discriminare și stereotipizare, violență domestică și mai multe forme de marginalizare. Mai mult, amenințările naturale – în special inundațiile – au agravat situația gospodăriilor aflate la limita sărăciei, dar au generat pagube însemnate și în rândul populației afectate care nu au aparținut anterior grupurilor de risc. În afara relațiilor economice frecvența și intensitatea interacțiunilor între romi și majoritate nu sunt încă la un nivel optim, datorită marginalizării și segregării spațiale a romilor. Ponderea celor care lucrează în zona gri a economiei – lucrători zilieri sau sezonieri neînregistrați – încă este mare, și reprezintă singura sursă de venit și sunt extrem de expuși ciclurilor economice, și afectați în mod direct crizelor economice care sunt și potențialele surse de tensiuni și conflicte sociale.

- Există o lacună între legislația și practica cu privire la redresarea economiei și la reziliența comunității în caz de catastrofă naturală, valuri de căldură extremă, secetă acută, boli – problemă care a ieșit la iveală odată cu pandemia Covid 19. Aceasta trebuie considerată semnal de alarmă și totodată training ground pentru pericolele viitoare posibile datorate crizei climatice sau de orice fel.

Din aceste considerente principalele direcții de dezvoltare strategică propuse pot fi structurate pe următoarele dimensiuni: economică, socială, mediu și digital.

Ținând cont de principalele elemente conturate în urma diagnozei, planificarea strategică din anul 2020/2021 are două direcții majore:

1. Dezvoltarea și fundamentarea condițiilor obiective pentru creșterea organică a calității vieții și a mediului urban
2. Fundamentarea urgentă a tranziției pe termen mediu către economia viitorului dominat de tehnologia de vârf și know-how, prin identificarea și exploatarea acelor posibilități și nișe care ajută întreaga comunitate.

Planificarea mizează astfel pe următoarele elemente strategice:

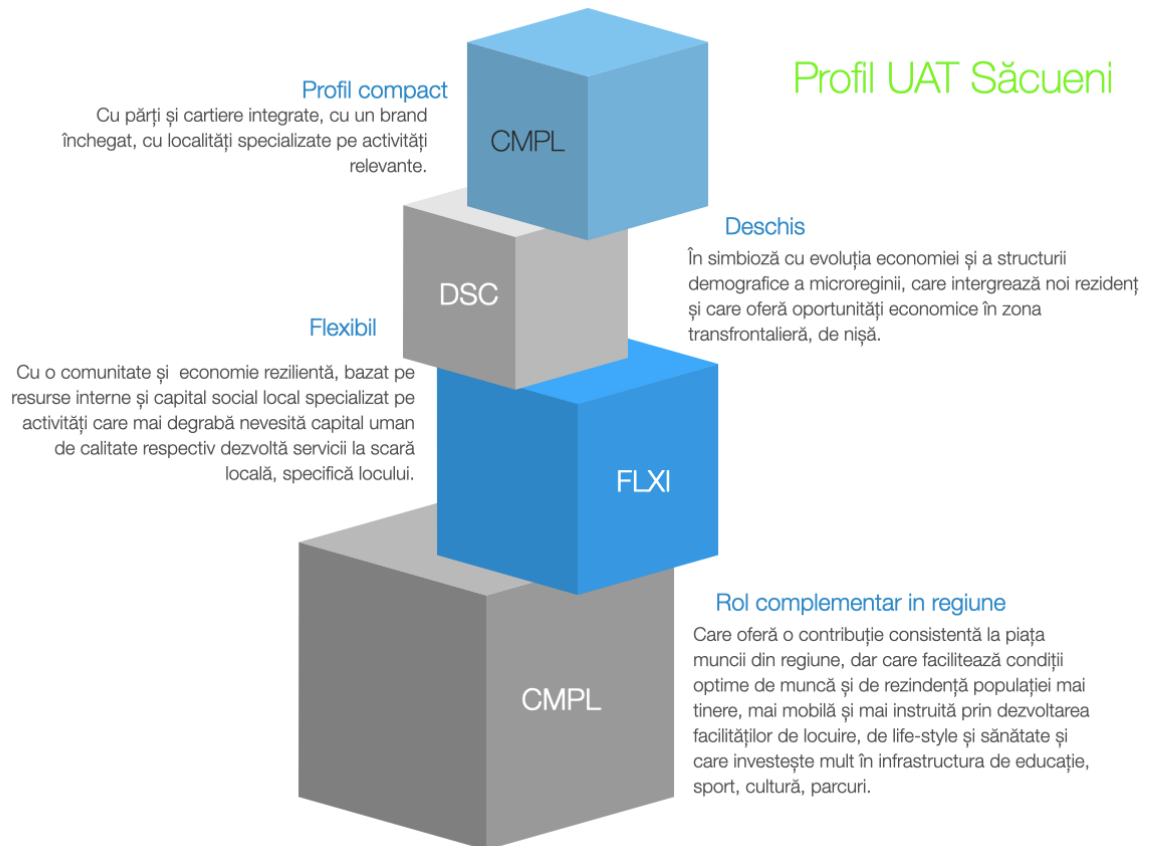
1. Formarea și asigurarea condițiilor (mediului) necesare pentru atingerea celor două obiective cu participarea directă a stakeholderilor locali și regionali sub coordonarea

autorităților locale: formularea și adoptarea normelor juridice și regulilor de funcționare pentru atragerea de capital, capital uman și un bagaj de know-how/experiență necesare dezvoltării; crearea și dezvoltarea de parteneriate între agenții interesați; facilitarea accesului la informații și know-how; formarea și dezvoltarea de parteneriate public-privat; dezvoltarea infrastructurii de bază și cea digitală; asigurarea fluxului de informații și cunoștințe între partenerii interesați; prezentarea de best-practice; networking; dezvoltarea rețelelor interconectate digitale și băncilor de date regionale; creșterea capacității administrative și reducerea birocrăției; atragerea populației în procesul de consultare și luare a deciziilor; inițierea aplicării programelor de buget participativ.

2. Impulsionarea dezvoltării prin măsuri și acțiuni concrete care vizează în special următoarele a. politici publice de incluziune socială și reducerea abandonului școlar; sprijinirea grupurilor de risc; aplicarea de politici educaționale adoptate cerințelor curente; dezvoltarea infrastructurii școlare; dotarea instituțiilor educaționale cu echipamente și softuri, personal calificat și know-how, b. atragerea de capital uman și material; c. valorificarea resurselor de care dispune localitatea (apa termală, solul, tradiția vinurilor, potențialul turistic, locația transfrontalieră), d. sprijinirea activităților economice durabile și sustenabile, e. poziționarea ofertei orașului către comunitatea locală și regională pe bază complementară ca parte integrantă în rețeaua localităților din regiune.

Astfel, bazându-ne pe cele descrise anterior profilul localității poate fi reprezentat în felul următor:

Figura 1. Profil UAT Săcueni

Aspecte introductive și metodologice

Introducere

Prezentul document – Strategia Integrată de dezvoltare urbană (SIDU) este un instrument de lucru în cadrul procesului de dezvoltare al UAT Săcueni, județul Bihor, România. Strategia are ca obiectiv principal crearea cadrului empirico-științific al dezvoltării strategice și oferirea unui instrument de lucru concret privind actul administrativ de management local. (Menționăm că pe parcursul întregului document prin termenii strategia, strategia de dezvoltare ne referim la Strategia integrată de dezvoltare urbană – SIDU – a UAT Săcueni, respectiv prin denumirea Săcueni – unde este cazul – ne referim la UAT Săcueni cu toate unitățile administrative componente).

Acesta document a fost realizată de către firma SC Promoter Consult Center SRL pe baza contractului de servicii cu Primăria orașului Săcueni nr. 31 din 31.03.2020., privind actualizarea strategiei integrate de dezvoltare urbană a UAT Săcueni.

Obiectivele principale ale procesului de elaborare a strategiei

Obiectivul general al proiectului îl constituie creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice la nivelul administrației publice locale a orașului Săcueni, prin actualizarea strategiei de dezvoltare locală pentru următorii 10 ani care să ofere cadrul dezvoltării strategice și o mai bună reglementare și fundamentare a politicilor locale. În vederea realizării obiectivului general proiectul are în vedere atingerea următoarelor obiective fundamentale:

- Elaborarea unui document strategic – bazat pe date empirice și analiza științifică – care reprezintă în viitor o bază solidă în vederea formulării politicilor publice locale, precum și un reper privind planificarea și direcțiile de dezvoltare strategice locale
- Dezvoltarea competențelor și creșterea performanței profesionale ale personalului administrației publice locale solicitante în procesul de formulare a politicilor publice și management administrativ local;
- Promovarea continuă a planificării participative în vederea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare locală pentru orașul Săcueni

Structura strategiei se compune din următoarele elemente:

- Descrierea situației existente validată prin date empirice primare cantitative și calitative și date empirice secundare – diagnoză;
- Concluzii și identificarea principalelor elemente strategice – analiza SWOT, arborele problemelor și a obiectivelor;
- Trasarea principalelor direcții strategice;
- Descrierea direcțiilor strategice identificate;
- Lista proiectelor de dezvoltare pentru următorii zece ani;
- Punctajele proiectelor;
- Surse bibliografice.

Aspecte metodologice

Strategia de dezvoltare locală (SIDU) actualizată a orașului Săcueni este un document empiric. Este fundamentat pe date empirice, colectate în diferitele faze ale procesului de elaborare ale acestui document. Baza empirică a documentului este format atât din date primare cât și secundare. Cercetarea primară a utilizat atât metode cantitative cât și calitative – îmbinând tehnicile adaptabile în așa fel, încât să asigurăm validitatea și fiabilitatea datelor. În acest context s-au aplicat mai multe metode și tehnici de cercetare: s-au efectuat discuții formale și

informale cu actorii diferitelor grupuri sociale (manageri, populație, membrii administrației locale, experți externi, reprezentanți ai societății civile locale), s-au efectuat interviuri direcționate cu persoane cheie (preoți, directori de școli, manageri, primar); respectiv a fost folosite rezultatele unui sondaj de opinie prin chestionarea a 300 de persoane prin metoda face-to face (anul 2020). Prelucrarea, sistematizarea, analiza și interpretarea tuturor datelor empirice s-a făcut prin aplicarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor specifice cercetării sociale sociologice. Declarăm, că toate criteriile metodologice aplicate respectă principiile deontologice și etice ale cercetărilor și analizelor sociologice, precum și reglementările GDPR din domeniu.

Colectarea datelor

Cadrul metodologic și colectarea datelor empirice reprezintă un element cheie în elaborarea strategiei de dezvoltare. Scopul etapei de colectare a datelor și informațiilor necesare pentru actualizarea strategiei de dezvoltare locală constituie realizarea unei baze de date cuprinzătoare, alcătuite din date secundare și primare, ceea ce reprezintă un fundament științific solid pentru diagnoza situației actuale a localității și formularea direcțiilor strategice de dezvoltare pentru următorii ani. Dat fiind faptul că, calitatea și cantitatea informațiilor colectate, precum și modul de prelucrare ale acestora, determină în mod decisiv calitatea documentului strategic, pașii de analiză și de formulare strategică au fost ghidați de reguli stricte.

Analiza datelor empirice existente a avut la bază atât date statistice, rapoarte, și analize secundare, cât și de documentele strategice relevante la nivel european, național, regional și județean. Astfel în procesul de conturare ale direcțiilor strategice am trecut în revistă toate aspectele relevante în acest domeniu: strategiile existente și realitatea la fața locului. Colectarea și analiza datelor și informațiilor necesare pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală s-a realizat prin parcurgerea a câtorva pași metodologici așa cum se prezintă mai jos.

Stabilirea parametrilor cantitativi si calitativi pentru colectarea datelor și informațiilor:

- Identificarea necesarului de date empirice secundare și primare;
- Stabilirea datelor care trebuie colectate;
- Definirea perioadei de timp relevante;
- Definirea nivelului de detaliere a fiecărui tip de date și informații .

Colectarea și documentarea datelor și informațiilor necesare pentru strategie:

- Identificarea surselor de date secundare;
- Colectarea datelor secundare;
- Analiza datelor secundare;
- Elaborarea instrumentelor de lucru pentru colectarea datelor primare; chestionar, ghiduri de interviu, ghidul pentru observații in situ;
- Interviuri cu liderii de opinie ai comunității locale și stakeholderi;
- Chestionare pentru evaluarea opiniei populației locale cu privire la stadiul actual al dezvoltării locale și la posibilele oportunități de dezvoltare; printr-un sondaj reprezentativ statistic, N-300, face-to-face;
- Interviuri de tip focus-group.

Analiza datelor si informațiilor necesare pentru strategie:

- Analiza contextului dezvoltării locale, bazându-ne pe date secundare și primare;
- Analiza tendințelor de dezvoltare locală și a resurselor locale deținute, bazându-ne pe date secundare și primare;
- Analiza SWOT pe domenii de dezvoltare;
- Diagnoza problemelor și formularea obiectivelor strategice.

Analiza SWOT, diagnoza problemelor, precum și formularea obiectivelor strategice reprezintă un element cheie în planificarea strategică, deoarece este decisiv în stabilirea relațiilor cauză-efect dintre problemele identificate. Procesul de analiză s-a compus din următorii pași:

1. Pornind de la punctele slabe identificate în cadrul analizei SWOT s-a întocmit o listă a problemelor, necesităților și constrângerilor care apar la nivelul dezvoltării locale;
2. S-a creat o echipă de lucru și analiza problemelor s-a realizat în cadrul unui atelier de lucru de tip brainstorming cu implicarea experților locali – prin interviuri individuale și de tip focus group;
3. Dezvoltarea locală are în vedere soluționarea unei situații problematice complexe, coerente, așadar, analiza problemelor identificate s-a efectuat din punct de vedere al raporturilor dintre ele. În acest sens s-au identificat problemele centrale, care s-au analizat din punct de vedere al cauzelor și efectelor acestora;
4. Reprezentarea vizuală a rezultatelor analizei de probleme se realizează prin arborele problemelor, care este un sistem coerent și prezintă clar situația problematică;
5. Arborele problemelor are un rol important în etapele planificării strategice, având în vedere faptul că, constituie fundamentul pentru formularea arborii obiectivelor;
6. În acest context s-a elaborat și arborele obiectivelor, ceea ce este instrumentul „invers” pentru arborele problemelor. Pornindu-se din problemele identificate, se formulează scopurile și obiectivele – este un instrument folositor în formularea strategiei în sine.

În strategia de dezvoltare se regăsesc mai multe modele sintetice, care ne ajută la abordarea și înțelegerea cât mai vastă a problemelor tratate și a obiectivelor formulate în vederea soluționării acestora.

Monitorizarea strategiei integrate de dezvoltare urbană locală

Pentru a asigura un proces de monitorizare transparent se recomandă în viitor cadrul instituțional al activităților de monitorizare. Se recomandă crearea unei Comisii de Monitorizare alcătuite din reprezentanții autorității administrației publice locale (de exemplu primar, viceprimar, reprezentanți ai Consiliului Local), precum și reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor partenere cu responsabilități concrete în atingerea obiectivelor propuse. Se

recomandă cooperarea directă dintre membrii comisiei și persoanele implicate în implementarea strategiei în diferite domenii. De asemenea, comisia are un rol important în analiza și propunerea măsurilor de intervenție în cazul abaterilor constatate. Planul de monitorizare va conține, pe lângă elementele prezentate mai sus informații detaliate legate de modul de organizare și funcționare ale acestei comisii. Raportul de monitorizare este o descriere sintetică a progresului realizat, o prezentare a stadiului în care se află implementarea strategiei de dezvoltare locală. Întocmirea acestor rapoarte este influențată de perioadele de monitorizare stabilite. În planul de monitorizare se va stabili calendarul și responsabilitățile legate de raportare.

Aspecte deontologice

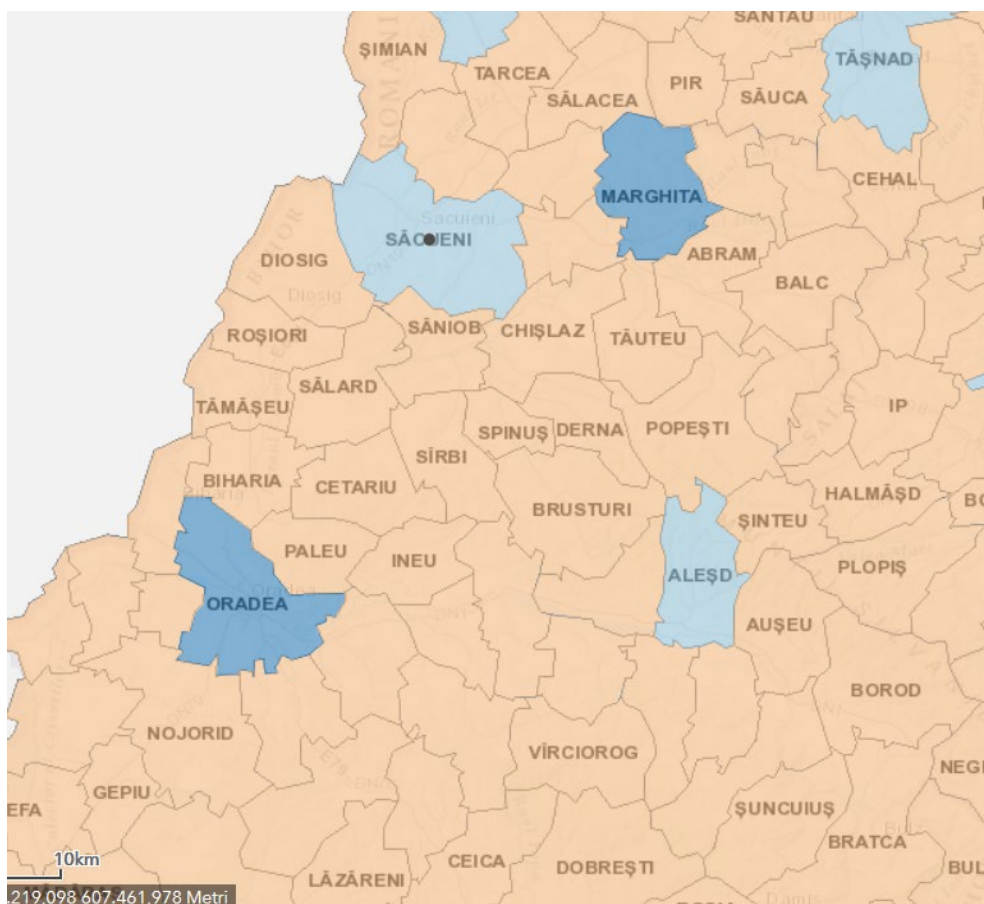
Acest document este elaborat în conformitate cu standardele impuse de știința cercetării sociale și autorii garantează că au fost respectate toate normele etice și umane care ghidează principalele aspecte care țin de procesul de colectare a datelor statistice, respectiv de principalele rezultate care decurg din informațiile colectate. Confidențialitatea datelor și opiniilor exprimate au fost garantate și protejate de legislația în vigoare în conformitate cu prevederile Directivei CE/95/46, transpusă prin Legea nr. 677/2001, precum și prevederile Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, transpusă prin Legea nr. 506/2004 și directivele GDPR.

Profilul unității administrativ teritoriale Săcueni

Caracterizarea generală a UAT Săcueni

Așezat în nordul județului Bihor, Orașul Săcueni este localizat geografic la 47.35 grade latitudine și 22.1 grade longitudine, pe cursul râului Ier, având o suprafață de 151,42 km². Este la o distanță de 40 km de municipiul Oradea (pe drumul european E671), 20 km de orașul Valea lui Mihai și 18 km distanță de orașul Marghita, limita nord-vestică aflându-se la frontiera cu Ungaria.

Figura 2. Așezarea UAT Săcueni

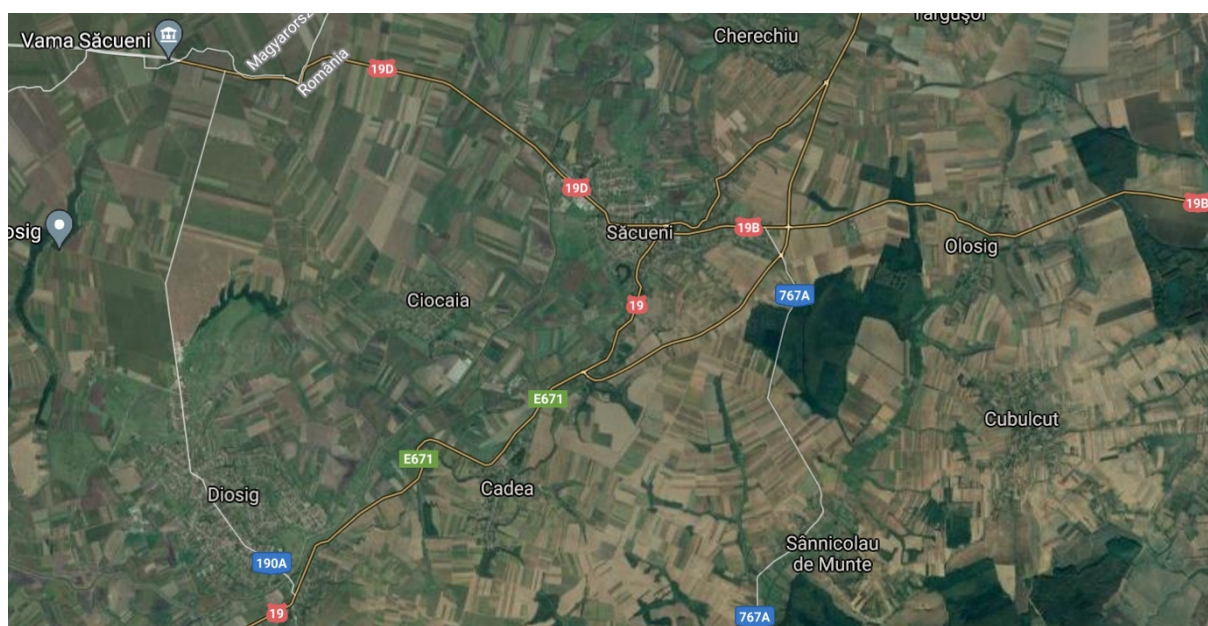

Sursă: https://ot.mdrap.ro/webapps/fisa_uat/index.html?locale=ro¢er=500000,500000,31700&level=3

Prima atestare documentară datează din 1214, în Evul Mediu fiind un oraș prosper, recent, recâștigându-și din nou această titulatură. Conform legii 12 din 24 februarie 2004, Săcueni a fost declarat oraș: „Comuna Săcueni, județul Bihor, se declară oraș. Satele Săcueni, Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, Sânicolau de Munte aparțin orașului Săcueni”. Deși a fost trecut în categoria orașelor, în fapt, Săcueni se află la granița dintre oraș și comună. Câștigarea rangului de oraș a însemnat plusuri și minusuri în ultimii zece ani. În ultimii ani s-au realizat câteva investiții majore, în prezent aspectul orașului reprezintă atât elemente, care se află într-o stare de degradare, cât și elemente, care au suferit intervenții și îmbunătățesc aspectul orașului – care este o așezare cu potențial de dezvoltare însemnat al județului Bihor.

Zonificarea funcțională pe localități se realizează astfel: zone de locuit, zone cu instituții și servicii publice, zona cu unități economice, zone verzi, cu amenajări sportive sau de agrement, zone cu unități de gospodărire locală (inclusiv cimitire, platforme pentru depozitarea deșeurilor) și echipare edilitară (puțuri de captare a apei, stații de epurare etc.) sau cu destinație specială, zone de căi ferate, respectiv zone cu amenajări rutiere. Conform PUG din 2020 al localității Săcueni, împărțirea pe zone se face procentual, între zone cu instituții publice și servicii, locuințe, unități agricole, spații verzi, sport-agrement, căi de comunicație și transport, infrastructură tehnico-edilitară și zone de gospodărie comunală.

Figura 3. Harta orașului Săcueni și a localităților aparținătoare

Sursă: <https://www.google.com/maps/@47.3244738,22.0986027,14336m/data=!3m1!1e3>

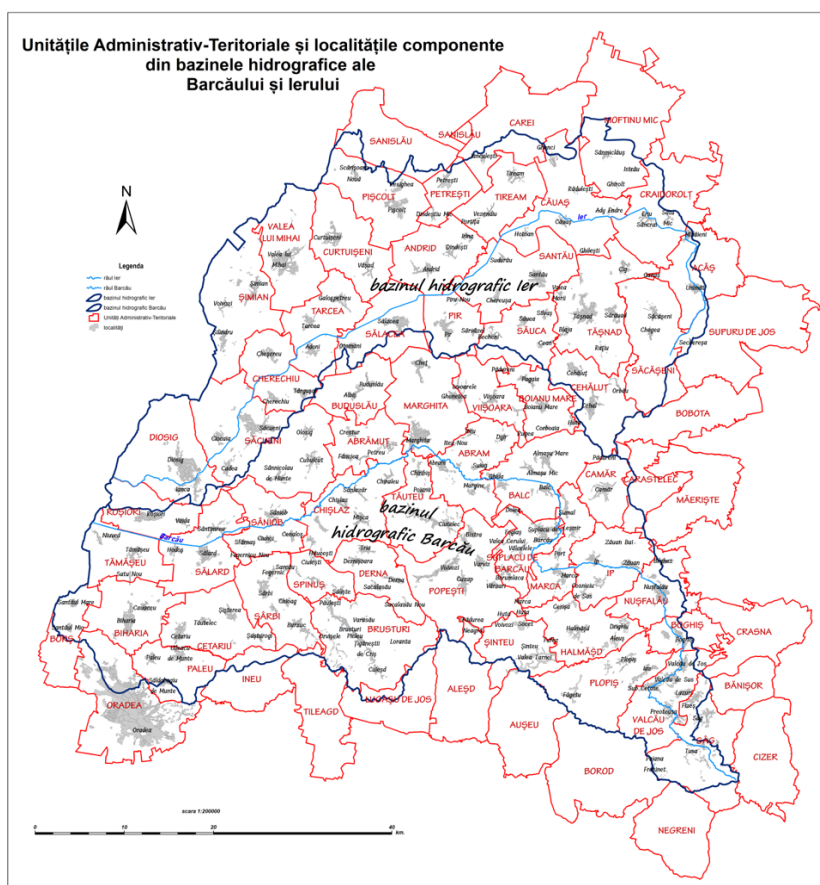
Structurarea internă a oraşului se realizează la nivelul localităţilor ce aparţin de unitatea administrativ teritorială. Există o parte urbană, care este practic o zonă din localitatea Săcueni, iar zonele din împrejurul celei centrale respectiv satele adiacente, sunt zone rurale. In zona urbană a Oraşului Săcueni se concentrează funcţiile orăşeneşti. Aici se află cele mai importante instituţii de interes public, majoritatea magazinelor, cât şi zonele destinate petrecerii timpului liber şi relaxării, deşi aceste suprafeţe sunt relativ mici. În sens mai restrâns, pentru localnici, centrul oraşului este reprezentat de parcul central, şi de clădirile de interes public care se găsesc în zonă: instituţiile administrative, principalele centre financiare, principalele instituţii de sănătate, instituţiile culturale, etc. Majoritatea clădirilor publice sunt momentan degradate, aceasta fiind una din cele mai importante probleme ale dezvoltării localităţii. S-au efectuat însă câteva investiţii în renovarea instituţiilor publice, cum ar fi căminul cultural. În parc, pe lângă vegetaţia întreţinută se află un monument; este amenajat un loc de joacă pentru copii, respectiv câteva bănci.

Zona rurală este reprezentată în primul rând de satele aparţinătoare: Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig şi Sânnicolau de Munte. În ultima perioadă s-au făcut dezvoltări masive în infrastructura acestora: infrastructură educaţională, sistem de apă şi canalizare, asfaltarea drumurilor etc. Conectivitatea acestor localităţi este destul de dificil, acestea aflându-se la distanţe mai mari de 5 km de centru, şi nu există transport în comun care să asigure o legătură mai eficientă. Datorită acestor distanţe relativ mari, locuitorii acestor părţi a oraşului întâmpină greutăţi în accesarea instituţiilor locale, unităţilor comerciale şi a locurilor de muncă. Zona de acţiune a strategiei de dezvoltare cuprinde nu doar centrul, ci toate localităţile componente ale unităţii administrative (Săcueni, Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, Sânnicolau de Munte) pentru a se putea realiza proiectele de dezvoltare, deserving populaţia răspândită pe toată suprafaţa oraşului.

Caracterizarea geografică și hidrografică a UAT Săcueni

Aflat în nordul județului Bihor, Orașul Săcueni este localizat geografic la 47.21 grade latitudine nordică și 22.5 grade longitudine estică, pe cursul râului Ier, având o suprafață de 151,42 km². Orașul este conectat la reședința de județ, Oradea, prin drumul european E671 Timișoara - Livada (județul Satu Mare), fiind situată la o distanță de 40 de km de acesta. Totodată, drumul național DN 19B leagă orașul de orașul Șimleul Silvaniei, județul Sălaj, conectându-l la partea estică județului. Orașul se află în unitatea geomorfologică a Câmpiei Crișurilor, mai exact în Câmpia Joasă, Câmpia Ierului. Zona este rezultatul procesului de acumulare și eroziune prin divagare a rețelei hidrografice locale, în speță râul Ier, care coboară dinspre partea de vest a județului.

Figura 4. UAT-uri din valea Ierului și Barcăului

Sursă: www.mdrap.ro

Clima locală poate fi caracterizată printr-un climat temperat continental moderat, temperatura aerului fiind caracterizată prin variații mari ale temperaturii, în Câmpia Crișurilor temperatura medie anuală fiind de 10-11°C, semnificativ mai ridicată decât în partea muntoasă, de vest a județului Bihor, unde temperatura medie anuală este cuprinsă între 2-7 °C.

În ceea ce privește resursele naturale neregenerabile, apa geotermală se regăsește pe teritoriul orașului; ca și resurse naturale regenerabile putem aminti apele de suprafață, râul Ier, care reprezintă un râu tipic de câmpie din vestul țării.

Flora și fauna locală reprezintă o diversitate mai mică decât zonele montane din estul județului; fauna silvostepii este reprezentată mai ales din mamifere rozătoare ca popândăul, hârciogul, orbetele, iepurele sau bizamul.¹

Rezervația naturală Natura 2000 Săcueni este o arie protejată de interes național, declarată ca atare prin Legea nr 5. Din 6 martie 2000. Rezervația este situată în imediata vecinătate a lacului Cicoș, pe o suprafață de 733 hectare situl protejează mlaștini, turbări, terenuri arabile cultivate, păduri de foioase, conservând un habitat natural de zăvoaie, unde cresc inclusiv salcia albă și plopul alb. Rezervația protejează practic un tip de habitat care se regăsea în zonă înainte de regularizarea Văii Ierului, și care oferă un mediu potrivit pentru căprior, cerbul carpatin, iepurele de câmp, vulpea, jderul și pisica sălbatică; pentru păsările care cuibăresc în vecinătatea lacului, ca barza albă, pescărușul albastru, uliul păsărar, uliul porumbar, egreta mică, stârcul roșu și stârcul cenușiu. Însă cele două specii care au stat la baza declarării sitului ca arie naturală protejată sunt buhaiul de baltă cu burtă roșie, respectiv țestoasa de baltă. Totodată, în vecinătatea orașului se află și situl Natura 2000 Câmpia Ierului, sit care de asemenea își propune să conserve tipul de habitat existent în zonă înainte de regularizarea Văii Ierului.²

¹ Raport privind starea mediului în județul Bihor, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, http://apmbh-old.anpm.ro/upload/71493_Cap1.Profil%20județul%20Bihor%202011.pdf

² <https://biodiversitate.mmediu.ro/rio/natura2000/static/pdf/ros0220.pdf>; <https://biodiversitate.mmediu.ro/rio/natura2000/static/pdf/ros0021.pdf>; <https://natura2000.eea.europa.eu/>; <https://natura2000-sacueni.ro/2018/11/lacul-cicos/>

Agencia pentru Protectia Mediului Bihor realizeaza rapoarte lunare, respectiv anuale³ despre starea diferitelor indicatori de mediu la nivelul judeului. In ceea ce priveste calitatea aerului, nu au fost masurate sau raportate evenimente sau surse de poluare a acestuia in ultimii ani pentru oraful analizat. Este totusi de mentionat, ca reeaua de monitorizare a APM Bihor nu detine statii fixe in oraful Săcueni, ori in imediata apropiere a acestuia, cea mai apropiata statie de masurare a calitatii aerului fiind situata la Oradea. Totodata, nu au fost inregistrate poluari ale solului sau alte surse de poluare a mediului natural. In ceea ce priveste proiectele/activitatile din ariile naturale protejate, evaluate de APM Bihor in ultimii ani, putem aminti activitati de servicii anexe agriculturii, inclusiv pe teritoriul sitului Natura 2000 Săcueni, insa fara a exista probleme/poluari ale mediului inconjurator. Pe raza Ocolului Silvic Săcueni exista disponibilitate de impadurire, exista zone cu deficit de vegetatie forestiera, actiuni care pot avea un efect benefic asupra calitatii aerului si a mediului natural inconjurator in viitor.

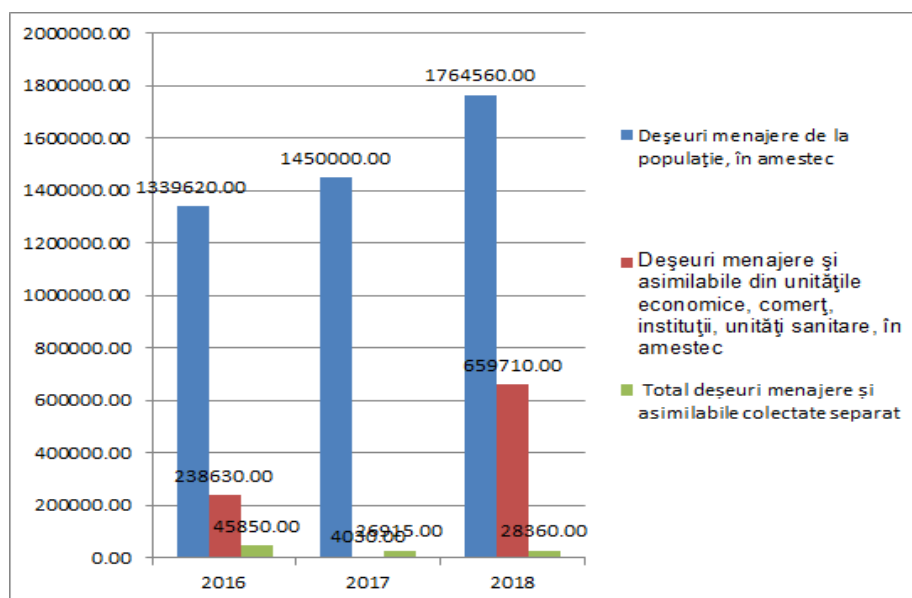
In ceea ce priveste managementul deseurilor, in oraful Săcueni exista o platforma pentru sortate si balotare deseuri reciclabile, inchiriat in prezent de AVE Bihor SRL, operatorul fiind totodata cel care furnizeaza servicii de colectare si transport a deseurilor menajere, organizand si colectand separat, pe fractii, diferitele tipuri de deseuri: materiale plastice, sticla, hartie si carton, deseuri provenite din activitati de constructie, etc. In oras exista totodata o statie de productie a curentului electric prin cogenerare, statie care proceseaza deseuri de tip biomasă si dejectii din comuna Diosig si localitatea Săcueni. Centrala de compostare din Săcueni are doua fermentatoare uriasa din otel galvanizat, de cate 5.000 metri cubi, unde un dozator de mare capacitate, de 28 mc, amesteca dejectiile animale cu porumb si secara pentru producerea gazului metan. Inima "uzinei" este o microcentrala ce transforma gazul in electricitate, iar pentru cresterea randamentului a fost adaugata si o instalatie ce preia caldura produsa de motorul centralei pentru a o converti tot in electricitate. Practic, acesta da 70% din totalul productiei, iar instalatia suplimentara 30%, astfel ca materia prima e folosita la maximum, 365 zile pe an. ⁴ Aceste tipuri de centrale pot reprezenta un model de urmat pe viitor, in ceea ce priveste re folosirea deseurilor, producerea energiei electrice prin metode cat mai prietenoase cu mediul.

³ <http://www.anpm.ro/web/apm-bihor/rapoarte-anuale1>

⁴ <http://www.anpm.ro/documents/14457/51619606/CAP+VII.+Resursele+materiale+si+deseurile.pdf/37ad08df-b88b-4b24-a61f-a808b70b493d>

Cantitatea de deșeuri colectate în orașul Săcueni este una în creștere, însă conform datelor DJS Bihor, cantitatea de deșeuri menajere și asimilabile colectate separat este unul în scădere în perioada 2016-2018.

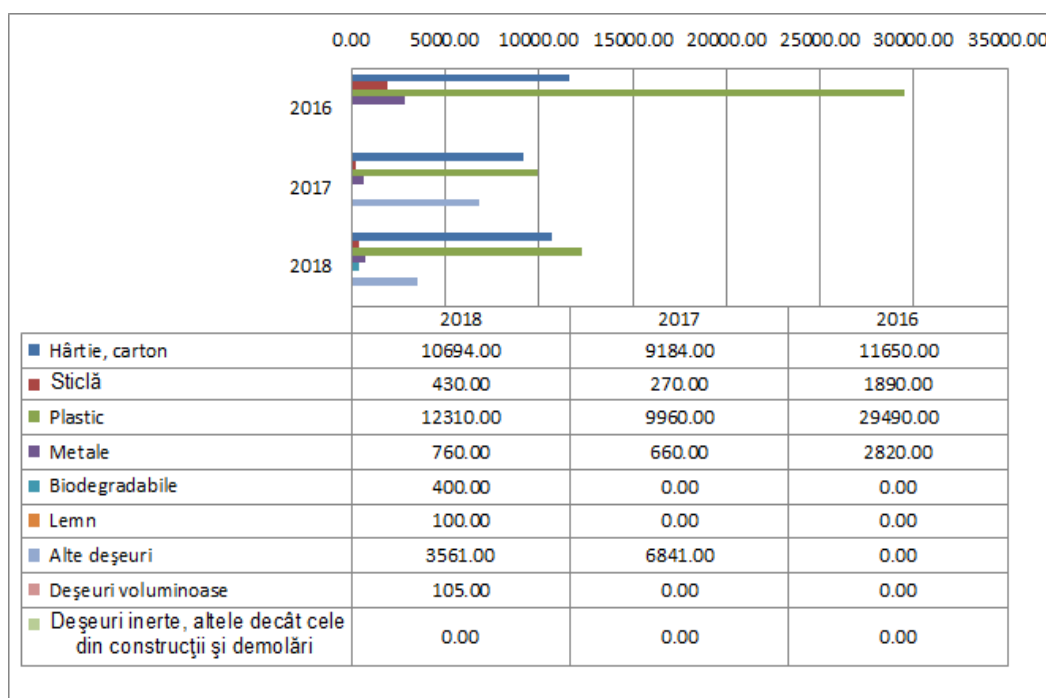
Figura 5. Deșeuri menajere și deșeuri colectate separat

Sursa: DJS Bihor

Totodată, cantitatea (kilograme) de deșeuri colectate separat, și valorificate se regăsesc în graficul de mai jos:

Figura 6. Deșeuri menajere și asimilabile colectate separat

Sursa: DJS Bihor

Descrierea geologică

Valea Ierului este o adâncitură de forma unui jgheab, care s-a format acum vreo 250 milioane de ani, după ce sistemul Munților Hercinici formată din ardezie cristalică, ce trecea prin Europa, prin urmarea mișcării crustelor s-a fragmentat și Marea Panonică cu apa ei caldă s-a infiltrat. O linie de ruptură a acestora se află chiar sub Valea Ierului. De-a lungul timpului pe această albie s-a depus sedimentul gros al Mării Panonice, care are circa 3000 m adâncime. În Săcueni are între 2.078-3800 m grosime. În urma unei mari mișcări tectonice la sfârșitul erei neogeologice, albia mării s-a ridicat și Marea Panonică a devenit lac. În Valea Ierului răspândirea anacroseismică a cutremurelor este pe direcția nord-est – sud-vest, asemănătoare direcției văii tectonice a Văii Ierului. Cutremurul cu cel mai ridicat grad de intensitate de pe scala Richter din ultimul timp s-a produs la data de 07. 04. 1912, cu gradul de 5,30 de pe scara Richter. Formațiunile sedimentare au dus la apariția mai multor minerale de mare importanță, care influențează în mare măsură trecutul, dar într-o și mai mare măsură viitorul orașului Săcueni. Apa termală din împrejurimi are 50-80°C, cu presiunea de 5-8 atmosfere, care poate fi utilizat ca sursă de energie. Prima dată în 1980 s-a găsit apă termală arteziană la o adâncime de 1226-1446 m în stratul panonic superior, cu debit de 35l/sec și cu

temperatura de 81°C. La alte turnuri de foraj s-a găsit apă termală de 86-92°C, dar potențialul acestora nu a fost niciodată folosit la capacitate maximă, nici astăzi nu este. Aceste debite, după anumite cercetări, sunt asigurate pe o perioadă de 30 de ani, iar ca sursă de încălzire pot funcționa pe o perioadă infinită, de aceea merită investit în această formă de energie pe o perioadă lungă. În prezent apa termală este folosită pentru încălzirea primăriei, Liceului „Petőfi Sándor”, sălii sporturilor, ale blocurilor ANL și a unei pensiuni pentru elevi, sub administrația bisericii re-formate. Deși au fost mai multe ștranduri termale în apropiere în prezent funcționează doar cel din oraș și cel din Sânicolau de Munte (cel din Ciocaia ar trebui reabilitată). Apa termală conține o serie de materiale chimice, ca de exemplu HCO_3 , Cl, Na, I, Br, dar și alte minereuri, fapt pentru care sunt recomandate pentru tratamente, deși anumite aspecte referitoare la protecția mediului nu au fost materializate. În 1968 la adâncimea de 1700-1800 de m s-au găsit derivate foarte valoroase de țiței și anume gazolină, care împreună cu tetraetil de plumb este adecvat pentru motoarele cu ardere internă. Dar acestea s-au epuizat foarte repede și celelalte puțuri nu aveau presiunea corespunzătoare, de aceea s-au desființat.

Solul și clima

Orașul s-a construit pe două forme geografice diferite Orașul de Jos pe câmpia Ierului, iar Orașul de Sus pe dealul terasat cu sol loess cu lut. Între cele două forme se poate observa o accentuată eroziune. În bazinul Ierului pe cea mai mare parte se găsește sol bogat în humus cernoziomic, pe alocuri cu mlaștini umede. Între anii 1967-1970 s-a întretăiat rămășițele canalului Ierului și Șanțului Antitanc pe 12 km, astfel s-a scurs marea majoritate a apelor stătătoare obținându-se circa 4000 de ha de teren care putea fi folosit pentru agricultură. Zona deluroasă din stânga orașului este acoperit de soluri de loess cu lut, pe care s-a depus podzol de pădure, ca și în zonele despădurite, unde s-a ținut cont de caracteristicile solului și a climei începând din anii 1870 pe lângă via existentă, s-a plantat 40 de ha de viță de vie și 50 de ha de pomi fructiferi.

În urma unor ploi torențiale, sau cu ocazia topirii zăpezilor centrul orașului era întotdeauna inundat pentru că apa din amonte se aduna în pârau, care trece prin mijlocul orașului, dar în ultimele decenii această problemă s-a rezolvat prin adâncirea albiei și împietruirea malurilor acesteia. Din păcate la marginea orașului și până astăzi se produc inundații pe mari suprafețe. În timpul verii temperatura pâraului atinge 19-25°C, iarna îngheață formând o crustă de 13-18 cm. Nivelul apei subterane este diferită de cea din Câmpia Ierului având în jur de 2-10 m. Stratul de apă se află în nisipurile marogrii, nivelul de suprafață este la aceeași adâncime ca cel a fântânilor, pentru că majoritatea acestora se alimentează din apa subterană, de aceea nu este indicat folosirea ei pentru consum, deoarece apa subterană are multe microorganisme. Clima orașului Săcueni este continental moderată, cu influență oceanică și mediteraneană, care este influențată de circulația aerului nordic și nord-vestic. Ne sunt cunoscute datele despre temperaturile întâlnite în oraș încă din anul 1896, provenind de la stația agrometeorologi-că a orașului. Pe baza acestor informații s-a calculat temperatura medie anuală de 10,7°C. Temperaturi extreme s-au înregistrat în anul 15.02.1964. de -27°C și +40,3°C în aug. 1966. Numărul zilelor cu temperaturi sub 0°C este de 93-102 zile pe an, iar umiditatea aerului este de 75,6% în mediu, iarna este de 82-88%, iar vara mai scăzut de 65-70%. Volumul de precipitații anual între anii 1957-1966 a fost de 712,4 mm. În anii '70 a fost și mai scăzut, doar 653mm. Perioada dintre anii 1985-1995 a fost destul de secetoasă, volumul de precipitații fiind de 100-200 mm, mult mai scăzut decât media de 600mm. Media zilelor anuale cu precipitații este de 122 de zile, zilele noroase de 154, numărul zilelor cu soare fiind 81. Numărul zilelor cu ninsori este de 33,2, stratul de zăpadă ține 50,4 zile. Prima ninsoare se produce între 15. noiembrie – 1. decembrie, și începe să se topească la sfârșitul lunii februarie. Presiunea atmosferică este de 1010-1020 milibari iarna, minimele se înregistrează în luna aprilie, aflându-se în continuă creștere din vară până în decembrie. Valorile anuale variază între 995-1046 milibari. În marea majoritate a anului vântul bate pe direcția vest, sud-vest, în timpul iernii sunt frecvente vânturile nordice, nord-estice, vânturi continentale reci. De multe ori vântul rece nordic produce îngheț și în nopțile de primăvară, care poate afecta grav culturile agricole. Primăvara și vara bate predominant vânt sudic. Clima orașului Săcueni este favorabilă pentru cultivarea cerealelor, a cartofilor, a plantelor industriale și legumelor. Pentru creșterea optimă a plantelor este necesară o temperatură medie de 16,8°C. Temperatura maximă în martie este între -1,1°C și +8,8°C, temperaturi care fac po-sibile plantarea răsadurilor la mijlocul lunii martie, ca și tratarea viței de vie și a fructiferelor.

Flora

Luând în considerare faptul că numărul zilelor cu temperatura medie de peste 10°C este de 180-190, orașul Săcueni are o floră și faună diversificată. Săpăturile arheologice arată existența condițiilor prielnice dezvoltării civilizației umane. În prezent sunt categorizate 1048 plante cu flori și ferigi. Cele mai caracteristice plante sunt plantele de apă și mlaștină. Numeroase plante sunt pe cale de dispariție, precum rizacul (*Stratiotes aloides*) sau nufărul (*Nymphaea alba*). Este de asemenea foarte important plaurul, dar suprafața acesteia din cauza numeroaselor drenaje s-a micșorat semnificativ. Lacul Vărgat (Cicoș) cu o suprafață de 2,5 ha, pe alocuri are o adâncime 1,5 m iar pe suprafața apei s-a format o țesătură din rămășițele plantelor ofilite. În mijlocul lacului este o insulă plutitoare, care poate fi atinsă foarte greu din cauza acestei țesături, care pe alocuri are o grosime de 1,5 m și în alte locuri de doar câteva centimetri, care se rupe sub greutatea omului și poate numai spera că acolo apa nu este prea adâncă și se poate agăța de ceva. Pe plauri crește vegetația caracteristică stufărișurilor (*caricetum acutiformis ripariae*), având adesea incorporate în mijlocul lor pâlcuri de sălcii pitice (*Salici cinerea*-*Spaghnetum recurvi*), rogozul (*Carex lasiocarpa*), trestia de câmp (*Calamagrostis canescens*), trifoiștea (*Menyanthes trifoliata*). Unde plaurul are o grosime mai mare de un metru se formează arinișuri (*Thelyptea-ridi alnetum*). Toate plantele își au rădăcinile în plaur. Pe alocuri arinii cresc și la o înălțime de 15 m, cele mai vechi din cauza greutateii proprii se înclină într-o parte și se prăbușesc. Sunt pe cale de dispariție stufărișurile, unde creșteau specii caracteristice acestora: stuful (*Carex elata*), tretis (*Phragmites australis* și *P. communis*), diferite specii de papură (*Typha angustifolia* și *T. latifolia*), pipirigul (*Schoenoplectus lacustris*), lintița (*Lemna minor*), broscărița (*Potamogeton natans*). Din cauza desecărilor multe păsări de mlaștină s-au pierdut, dar a mai rămas stârcul cenușiu, stârcul roșu, buhaiul de baltă, lișița, rața mare, rața cârâitoare, rața roșie. Mai putem întâlni păsările de câmpie și păduri, ca fazan, potârnichea, prepeliță, ciocârlie de câmp, ciocârlie, lăstun de mal, rândunica, lăstunul, barza, care le putem întâlni între lunile martie și octombrie. De asemenea putem întâlni vrabia, cioara de semănătură, coțofana, guguștiuc, ciocănitoarea pestriță mare, pițigoi, mierla, graur, ciuf de pădure. Plantele de pe marginea pâraurilor sunt

de o culoare vioaie, dintre care putem aminti: păiușul de livezi (*Festuca pratensis*), golomățul (*Dactylis glomerata*), trifoiul fragifer (*Trifolium fragi-ferum*), rogozul (*Juncus tenuis*), busuiocul de câmp (*Prunella vulgaris*). Fauna pajiștilor, pășunilor, fânețelor se întinde pe 450 ha la nordul, vestul, sud-vestul orașului, cele mai caracteristice fiind: păiușul (*Festuca sulcata*), pirul (*Agropyron repens*), timoftica (*Phleum pratense*). Hotarul vestic al orașului este alcătuit din terenurile arabile, care sunt adecvate pentru culturile de cereale, pentru floarea soarelui, sfeclă de zahăr. În trecut mlaștina a fost înconjurată de păduri întinse, dar în prezent a rămas doar Pădurea Vadas în estul și sud-vestul orașului întinsă pe o suprafață de 640 de ha. Pe pământul negru, podzolic, pe alocuri cernoziomic, umed al acesteia se găsesc soiurile de stejar, tei, castan, plop negru, salcâm, cireș sălbatic, pin. Sub arbori se găsesc arbuști de soc, corn, porumbar, măr pădureț, crușin. După ploi se pot găsi ciu-perci ca hribul dracului (*Boletus satanas*), zbârciog (*Morchella esculanta*) și altele. Pădurea Vadas are o influență benefică asupra climei orașului, păstrează umiditatea solului și totodată menține echilibrul naturii adiacente.

Locuitorii orașului s-au folosit de plantele medicinale încă din vremuri timpurii și cu timpul nu numai că le-au cules pe unele ca: mușețelul (*Matricaria chamomilla*), flori de tei (*Flores tiliae*), scoarța de castan sălbatic (*Cortex hippocastani*), semințele (*Semen h.*) și multe altele, ci și le-au cultivat pe unele, ca: valeriana (odoleanul – *Valeriana officinalis*), chimionul (*Carum carvi*), de-gețelul roșu (*Digitalis purpurea*), coriandrul (*Coriandrum sativum*). În orașul Săcueni în epoca bronzului oamenii consumau mai mult animalele crescute de ei însăși, mai ales bovinele, porcul, capra. Vânatul avea un rol secundar în consumul oamenilor. De atunci fauna regiunii orașului s-a schimbat, a dispărut bizonul, capra sălbatică, lupul. Până în secolul 17. încă mai erau marmote și alte mici animale, animale caracteristice mlaștinii, diferite specii de păsări, pe care le cunoaștem doar din descriții, după drenarea Ierului. Mai putem întâlni lipitori (*Hirudo medicinalis*), boul de baltă (*Hidrous piceus*), scoici (*Anodonta piscza-nes*), melci (*Planorbis corneus*), broasca țestoasă de apă europeană (*Emys orbicularis*), tritonul comun (*Triturus vulgaris*), tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*), și alte reptile ca gușterul (*Lacerta viridis*), șopârla cenușie (*Lacerta agilis*), șarpele de casă (*Natrix natrix*). În anii '40 s-au întâlnit și vipere (năpârcă – *Pelias berus*). În mlaștină găsim broască mare de lac (*Rana ridibunda*), broască verde (*Rana esculenta*), broasca râioasă brună (*Bufo bufo*), broasca de pământ (*Pelobates fuscus*) pe arături, brotăcel (*Hyla arborea*) printre frunze, pe malurile șanțului

Antitanc bizamul (*Ondatra zibethica*).În zilele noastre cele mai răspândite specii de pești sunt carasul (*Carassius carassius*), linul (*Tinca tinca*), somnul pitic (*Ictalurus nebulosus*), crapul (*Cyprinus carpio*), somnul (*Silurus glanis*), știuca (*Esox lucius*), bibanul soare (*Lepomis gibbosus*) și altele. Animalele sălbatice care pot fi întâlnite sunt mistrețul, căprioara, cerbul lopătar crescut în rezervația grofului Stubenberg – de altfel că nu există o pădure care aparține de Ocolul Silvic.

Infrastructură edilitară, servicii și utilități

Conform Ordonanței de urgență 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a, infrastructura edilitară a localităților o constituie ansamblul de construcții, instalații tehnologice, echipamente funcționale și dotări specifice și mobilier urban prin care sunt asigurate serviciile publice de gospodărie comunală. Acestea aparțin și terenurile aferente, destinate desfășurării unor activități edilitar-gospodărești; Astfel infrastructura edilitară este reprezentată de suprafața totală intravilană, suprafața spațiilor verzi, străzi și căi de acces, rețeaua de apă potabilă, a conductelor de canalizare, și a conductelor de distribuție a gazelor naturale. Situația generală a infrastructurii edilitare este reprezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 1a. Infrastructura edilitară a UAT Săcueni în perioada 2015-2019 conform INS 2021.

	2015	2016	2017	2018	2019
Suprafața intravilană (ha)	1377,00	1377,00	1377,00	1377,00	1377,00
Suprafața spațiilor verzi (ha)	28,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Lungimea străzilor orășenești (km)	102,00	83,00	83,00	83,00	83,00
Lungimea străzilor orășenești modernizate (km)	22,00	18,00	18,00	32,00	32,00
Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile (km)	49,20	49,20	49,20	49,20	49,20
Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile (mii m3)	1120,00	1120,00	1120,00	1120,00	794,00
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor TOTAL (mii m3)	166,00	170,00	165,00	160,00	102,00
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor pt uz casnic (mii m3)	163,00	167,00	162,00	158,00	99,00
Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare (km)	2,50	2,50	2,50	2,50	25,50
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor (km)	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
Gaze naturale distribuite TOTAL (mii m3)	65,00	137,00	104,00	144,00	136,00

Sursa: INS, 2021

Tabel 2b. Infrastructura edilitară a UAT Săcueni conform Primăriei UAT Săcueni, 2021

	Ciocaia	Cadea	Sannicolau de munte	Cubulcut	Olosig	Sacueni
Alimentare cu apă conductă (ml)	10740	9002	5148	248	7077	23598
Alimentare cu apă bransament (ml)	35202	22157	1718	-	1066	7074
Rețea electrică (ml)	11368	10208	7706	13049	4983	54023
Conductă canalizare (ml)	8014			2397		
Racorduri canalizare (ml)	29230	20050	1455	431	1266	7885
Refulare (ml)	4524			2565		
Conductă + Refulare (ml)		8375			12738	25424
Conductă Canalizare + refulare (ml)			5601			

Sursa: Primăriei UAT Săcueni, 2021

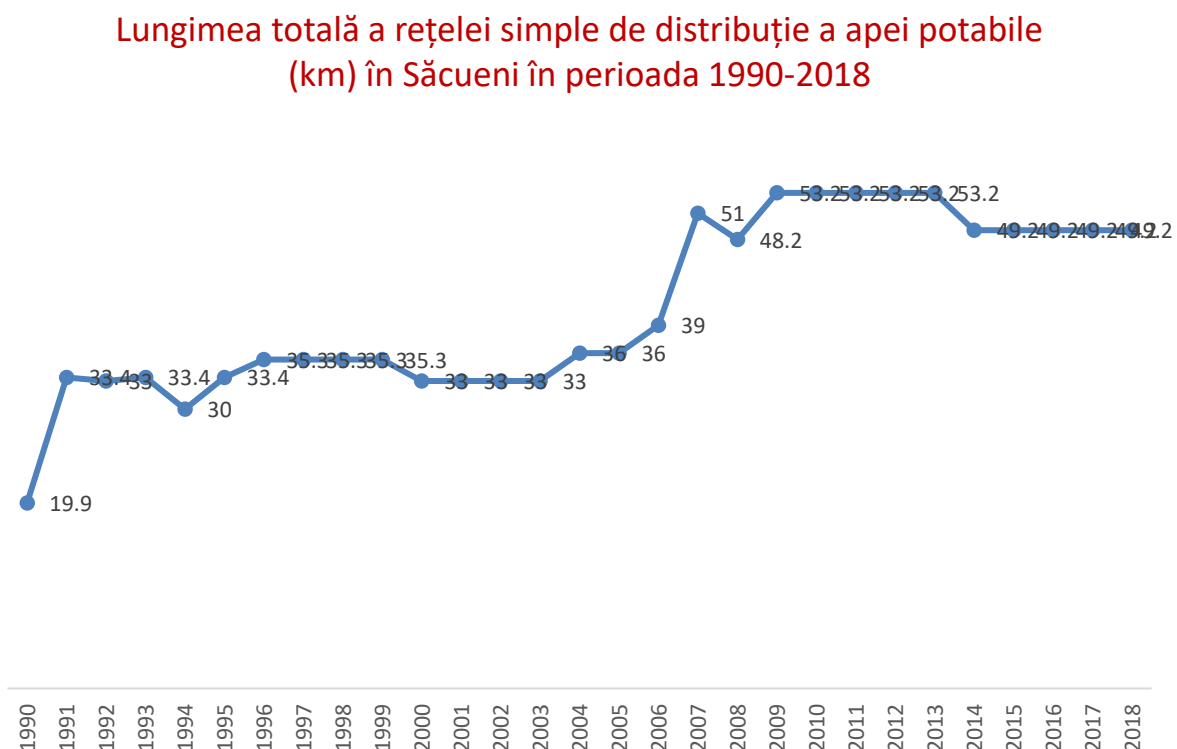
Potrivit datelor provenite de la Primăria UAT Săcueni avem total canalizarea plus refulare 70638 ml, respectiv total canalizarea plus refulare plus racorduri de 130966 de ml. Referitor la rețeaua de apă avem un total de 64777 ml, respectiv rețea de apă plus bransamente de 131696 ml. În final, referitor la infrastructura de electricitate în UAT Săcueni totalul de rețea electrică este de 101337 de ml.

Revenind la datele oficiale INS, în 2019 suprafața intravilană a UAT Săcueni a fost de 1377 hectare, care a crescut din 2004 cu 282 ha. Din suprafața totală a orașului în prezent 20 ha sunt ocupate de spații verzi, o cifră din păcate în scădere din 2012. În anul 2004, de când se raportează statistic acest aspect, suprafața spațiilor verzi în oraș a fost de 7 ha, după care a crescut la 30 ha în 2013, iar în 2018 a scăzut la 20 ha (INS, 2020). Lungimea totală a străzilor din oraș este în prezent 83 km, din care 32 km sunt modernizate/asfaltate. Lungimea totală a străzilor este neschimbată din 2004, dar lungimea străzilor modernizate prezintă câteva schimbări pozitive: a crescut în ultimii cinci ani de la 22 km la 32 km. Creșterea relativ lentă a ritmului de modernizare (respectiv uneori scăderea acestora) se datorează faptului că deși sunt modernizate străzi în permanență, altele însă se degradează.

Lungimea conductelor de distribuție a gazelor este de 3,2 km, neschimbată în ultimii 15 ani. Vizibil cele mai mari schimbări au avut loc în cazul rețelei de apă potabilă, unde lungimea totală a rețelei este în prezent de 49,2 km, scade însă cantitatea de apă potabilă distribuită

populației. Lungimea total a conductelor de canalizare este însă în continuare relativ mică, 2,5 km.

Figura 7. Lungime apă potabilă (km)

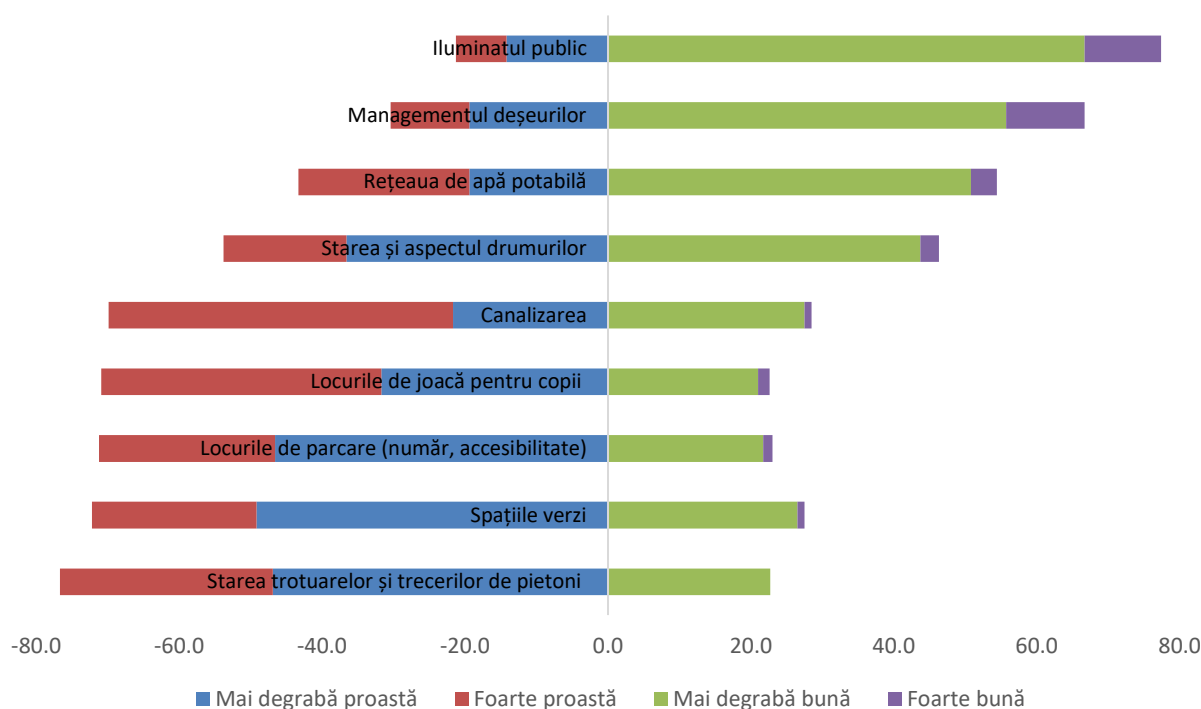

Sursa: INS Tempo, 2020

Vizibil cele mai mari schimbări au avut loc în cazul rețelei de apă potabilă, unde lungimea totală a rețelei este în prezent de 49,2 km, scade însă cantitatea de apă potabilă distribuită populației. Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile în perioada 1990-2018 a crescut per ansamblu, după anul 2013 acesta stagnează. Lungimea total a conductelor de canalizare este însă în continuare relativ mică, 2,5 km. Lungimea conductelor de distribuire a gazelor este de 3,2 km, neschimbată în ultimii 15 ani. Mare parte din aceste aspecte a fost sesizată și de majoritatea populației chestionate ca fiind probleme ce țin de infrastructura edilitară.

Figura 8. Aprecierea orașului Săcueni

Cum apreciați situația orașului Săcueni privind următoarele aspecte?

Sursă: Sondaj PCC, N=300, UAT Săcueni, față-în-față, 2020, r+/-5,5%.

Din datele prezentate de graficul nr. 8 putem observa că principalele probleme privind infrastructura edilitară sesizate de populație țin de starea trotuarelor (77 procente sunt nemulțumiți adică consideră că situația acestora este foarte proastă și proastă) de lipsa spațiilor verzi (72 procente sunt nemulțumiți adică consideră că situația acestora este foarte proastă și proastă), de lipsa spațiilor de joacă pentru copii, de lipsa locurilor de parcare (71 procente sunt nemulțumiți adică consideră că situația acestora este foarte proastă și proastă) și de situația canalizării (70 procente sunt nemulțumiți adică consideră că situația acestora este foarte proastă și proastă).

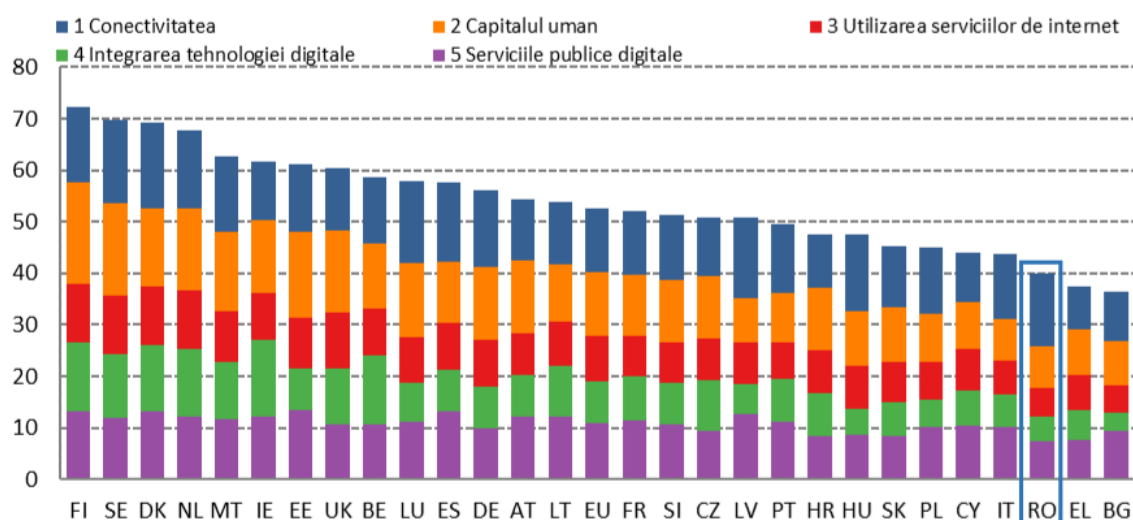
În schimb populația este în mare parte mulțumită de iluminatul public (77 procente sunt mulțumiți adică consideră că situația acestora este bună și foarte bună), managementul deșeurilor (67 procente sunt mulțumiți adică consideră că situația acestora este bună și foarte bună) respectiv rețeaua de apă potabilă (54 procente sunt mulțumiți adică consideră că situația acestora este bună și foarte bună).

Digitalizare

Pentru a putea contextualiza aspectele locale ale digitalizării, vom prezenta pe scurt acele trenduri naționale, care influențează și aspectele locale din această perspectivă. În acest sub-capitol vom trece în revistă acele aspecte naționale și locale, care țin de digitalizare. Vom aborda două dimensiuni în acest context: vom focusa în primul rând asupra digitalizării din perspectiva cetățenilor, totodată vom analiza și nivelul de digitalizare în administrație.

Începând cu anul 2014 Comisia Europeană publică anual Indicele economiei și societății digitale (DESI⁵). Aceste rapoarte DESI includ atât profiluri de țară, cât și capitole tematice. În plus, la rapoartele privind fiecare stat membru se anexează un capitol aprofundat privind telecomunicațiile. Pandemia de COVID-19 a demonstrat importanța digitalizării în toate domeniile vieții noastre – fie vorba de economie, administrație, viața personală etc. Modul în care rețelele și conectivitatea, datele, precum și competențele digitale de bază și avansate susțin economiile și societățile este una primordială. Raportul DESI 2020 se referă la datele colectate din anul 2019. Acest indice conține cinci dimensiuni: conectivitatea, capitalul uman, utilizarea serviciilor de internet, integrarea tehnologiei digitale și serviciile publice digitale. Conform punctajului obținut România ocupă locul 26 din clasamentul țărilor UE (clasament constant din anul 2018).

Figura 9. Clasamentul indicelui economiei și societății digitale – anul 2020

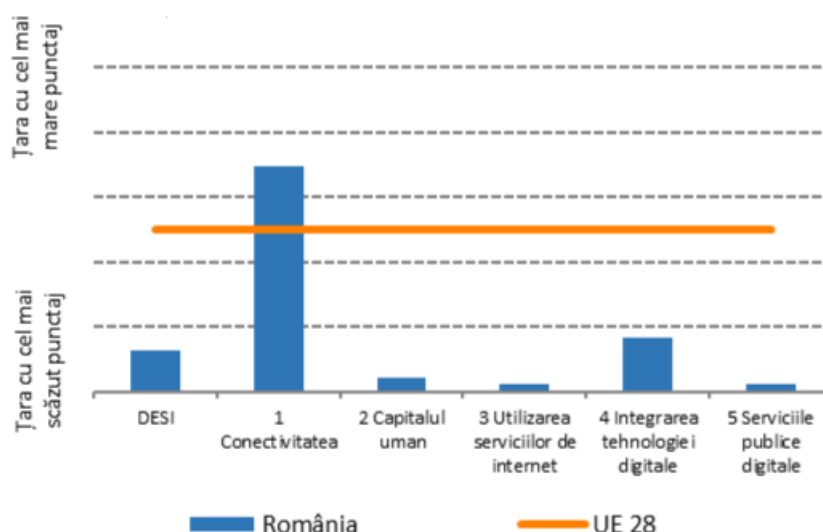

⁵ Digital Economy and Society Index

Sursă: Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2020 – România, Comisia Europeană, 2020, p. 3 <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/romania>

Pe baza datelor anterioare pandemiei, performanța României a fost identică în patru din cele cinci dimensiuni DESI măsurate. Această situație este cauzată de progresele lente înregistrate în general. România înregistrează cele mai bune rezultate în dimensiunea Conectivitate, datorită utilizării ridicate a benzii largi de foarte mare viteză și disponibilității ample a rețelilor de foarte mare capacitate fixe, în special în zonele urbane. 49% dintre locuințele din România sunt abonate la servicii de bandă largă de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps), România situându-se astfel pe locul 5 în UE. Cu toate acestea, digitalizarea economiei a rămas în urmă, în condițiile în care aproape o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul și mai puțin de o treime au competențe digitale cel puțin elementare. România este bine poziționată în ceea ce privește absolvenții TIC, plasându-se pe locul al cincilea, cu 5,6% dintre toți absolvenții (media UE: 3,6%); cu toate acestea, în ceea ce privește serviciile publice digitale și utilizarea serviciilor de internet, performanța României este cea mai scăzută în rândul statelor membre ale UE.

Figura 10. Performanța relativă pentru fiecare dimensiune – DESI 2020

Sursă: Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2020 – România, Comisia Europeană, 2020, p. 4, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/romania>

Conectivitatea: România se situează pe locul 11 în ceea ce privește conectivitatea. În 2019, România și-a îmbunătățit rezultatele în ceea ce privește acoperirea, dar a stagnat în ceea ce privește utilizarea. În special, acoperirea de bandă largă de mare viteză a crescut până la 82%, dar se situează încă în urma majorității statelor membre (media UE este de 86%). Utilizarea benzii largi a stagnat la 66% dintre gospodării pentru al treilea an consecutiv și se situează cu mult sub media UE de 78%. Concurența puternică bazată pe infrastructură înregistrată în România, în special în zonele urbane, se reflectă în indicatorii la care țara are rezultate foarte bune, și anume acoperirea rețelelor de foarte mare capacitate fixe (VHCN) și utilizarea serviciilor în bandă largă de cel puțin 100 Mbps (68% și, respectiv, 49%). Cu toate acestea, decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale din România este ilustrat de cifrele privind acoperirea rețelelor de foarte mare capacitate fixe, de care beneficiază doar 39% dintre zonele rurale (care este însă dublă față de media UE de 20%). În ceea ce privește utilizarea serviciilor în bandă largă de cel puțin 100 Mbps, România depășește în continuare în mare măsură media UE (49% față de 26%), ceea ce reprezintă o îmbunătățire cu patru puncte procentuale comparativ cu anul precedent. România a rămas în urmă în ceea ce privește acoperirea 4G (85%, clasându-se cu mult sub media UE de 96%). Indicatorul de utilizare a serviciilor mobile în bandă largă, care a stagnat anul trecut, plasează România printre statele membre cu cele mai slabe rezultate, în pofida scăderii semnificative a prețurilor conexiunilor în bandă largă.

Capitalul uman: România se situează pe locul 27 din cele 28 de țări ale UE în ceea ce privește capitalul uman, stagnând în această privință comparativ cu anul precedent. Nivelurile competențelor digitale cel puțin elementare și al competențelor cel puțin elementare în materie de software situează România pe locul 27 în rândul statelor membre ale UE. Mai puțin de o treime dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale cel puțin elementare (58% la nivelul UE în ansamblu), în timp ce 35% au competențe cel puțin elementare în materie de software (față de o medie a UE de 61%). În ceea ce privește competențele digitale peste nivelul elementar, România se situează pe ultimul loc în UE, cu doar 10% dintre persoane.

Utilizarea serviciilor de internet: România înregistrează în continuare cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet dintre statele membre ale UE, ceea ce corespunde cu cel mai scăzut nivel de competențe digitale elementare în toată țara. 18% dintre persoanele cu vârsta

cuprinsă între 16 și 74 de ani nu au utilizat niciodată internetul (media UE: 9%). Cu toate acestea, există două activități online în cazul cărora țara se situează pe locul 6 în UE. Este vorba despre utilizarea rețelelor sociale (82%, față de o medie a UE de 65%) și apelurile video (67%; media UE: 60%). În schimb, utilizarea serviciilor bancare online (11%), cumpărăturile (29%), citirea știrilor (55%), precum și consumul de muzică, materiale video și jocuri online (63%) sunt cele mai scăzute din rândul statelor membre ale UE, în special din cauza unei lipse de încredere în tehnologia digitală. Doar 3% dintre utilizatorii de internet români vând produse online și doar 4% urmează cursuri online.

Integrarea tehnologiei digitale: România se situează pe locul 27 între țările UE în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale de către întreprinderi, cu mult sub media UE. În comparație cu ultimii doi ani, locul ocupat de România a rămas stabil în acest domeniu. 23% dintre întreprinderile din România fac schimb electronic de informații, în timp ce doar 8% utilizează platformele de comunicare socială (media UE: 25%). S-a înregistrat o ușoară îmbunătățire a ponderii IMM-urilor care fac vânzări online, de la 8% în 2017 la 11% în 2019, dar aceasta rămâne cu mult sub media UE de 18%. Din ce în ce mai multe IMM-uri își vând produsele online în afara țării, dar această situație se aplică doar pentru 6% din numărul total de IMM-uri, comparativ cu o medie a UE de 8%.

Servicii publice digitale: în ultimii trei ani, România s-a clasat pe ultimul loc în rândul statelor membre ale UE. În schimb, România se situează pe locul 8 în ceea ce privește utilizatorii serviciilor de e-guvernare, cu 82% dintre utilizatorii de internet, față de media UE de 67%. Totuși, acest nivel ridicat de interacțiune online între autoritățile publice și populație vizează doar utilizatorii de internet care trebuie să depună formulare. Punctajele scăzute obținute în ceea ce privește formularele precompletate și serviciile realizate integral online, în cazul cărora țara se situează pe locul 28, indică o problemă sistemică în ceea ce privește calitatea și capacitatea de utilizare a serviciilor oferite. Nu s-a înregistrat nicio îmbunătățire a serviciilor publice digitale pentru întreprinderi, România situându-se pe ultimul loc și în această privință. Lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT din administrația publică reprezintă o problemă veche. Aici trebuie menționat, că în contextul pandemiei de Covid-19 s-au făcut demersuri semnificative privind digitalizarea administrației din România – acest aspect probabil se va regăsi în DESI 2021.

Lipsa planurilor operaționale de realizare a strategiei digitale din România, precum și lipsa datelor statistice la nivel de localitate accesibile îngreunează diagnoza nivelului de digitalizare din zona Săcueni. Foarte probabil UAT Săcueni reproduce atât în cazul cetățenilor, cât și la nivelul digitalizării administrației trendurile naționale identificate în Raportul DESI 2020 – România. În continuare, bazându-ne pe datele furnizate de către Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) și de Primăria Săcueni, vom analiza câteva aspecte privind infrastructura digitală din zonă.

Accesul populației la rețelele de telefonie mobilă este relativă bună – Compania Digi fiind pe primul loc privind furnizarea acestor servicii. După cum reiese din harta de mai jos, putem însă observa, că în localitățile aparținătoare UAT Săcueni, mai ales în Olosig și Sânnicolau de Munte semnalul nu este satisfăcător.

Figura 11. Harta de acoperire a semnalului de telefonie mobilă (toți operatorii)

Sursă: www.ancom.ro, 2021

În cazul UAT Săcueni există posibilitatea privind plata online a taxelor și impozitelor locale, taxa de salubritate și a amenzilor contravenționale prin platforma globalplay.ro. Din datele furnizate de către primărie: posibilitatea de plată on-line s-a implementat în februarie 2021,

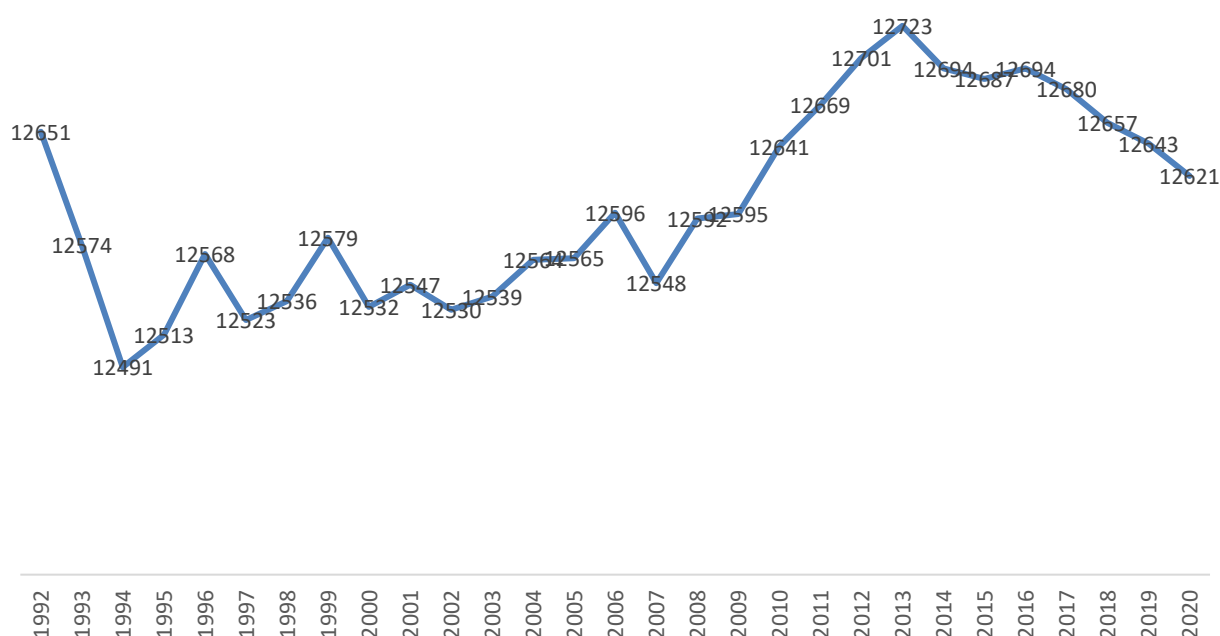
disponibilitatea locuitorilor de a plăti on-line a fost semnificativ în martie 2021 (pentru a obține bonificație la plata impozitelor locale). În afară de acest aspect altă alternativă, privind platforme digitale disponibile în cadrul primăriei sau în instituțiile subordonate, nu sunt accesibile deocamdată.

Populație și potențial demografic

Conform datelor Institutului Național de Statistică în anul 2020 populația întregului oraș (Săcueni, Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, și Sânnicolau de Munte) a fost de peste 12 mii locuitori. Din graficul de mai jos putem observa evoluția populației rezidente pe perioada 1992-2020.

Figura 12. Evoluția populației 1992-2020

Evoluția populației rezidente în orașul Săcueni perioada 1992-2020

Sursa: INS Tempo, 2021

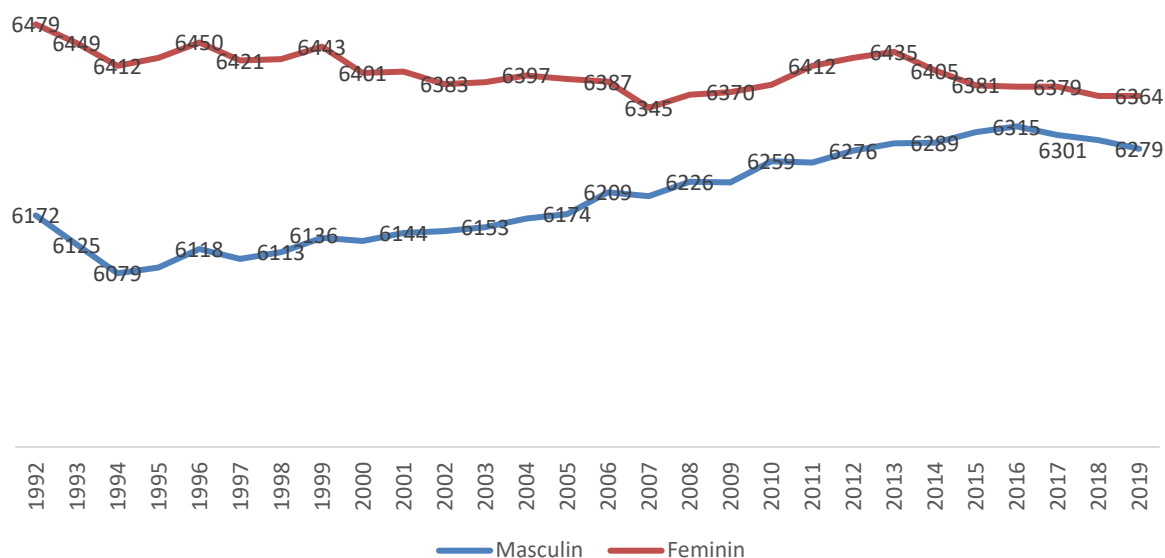
Din graficul nr. 12 reiese că evoluția numărului populației este fluctuantă, dar totuși relativ stabilă. Diferența dintre numărul populației în anul 1992 și anul 2020 este de doar 30 persoane. După o scădere drastică în primii ani ai anilor 90, numărul populației crește continuu la 12723 de persoane în 2013, acest an fiind și vârful demografic. Începând din 2013 se înregistrează în schimb o scădere continuă – orașul pierzând 102 de persoane în această perioadă. Cauzele fluctuației populației într-o unitate administrativ teritorială, cum este și UAT Săcueni, sunt natalitatea, mortalitatea și mișcarea migratorie – aspecte care se vor prezenta

și analiza mai pe larg în cadrul acestui capitol. Per ansamblu vom obține o imagine clară asupra evoluției populației, precum și fenomenele demografice specifice acestei zone.

Din graficul de mai jos reiese evoluția structurii populației pe sexe în perioada 1991-2019. Din grafic reiese clar, că populația feminină este superioară numeric față de cea masculină – ceea ce reproduce la nivel local tendința națională privind diferențele pe sexe în structura populației. Din acest aspect localitatea nu diferă de celelalte localități din zonă și din România.

Figura 13. Evoluția populației pe sexe 1992-2020

Evoluția numărului populației orașului Săcueni pe sexe în perioada 1991-2019

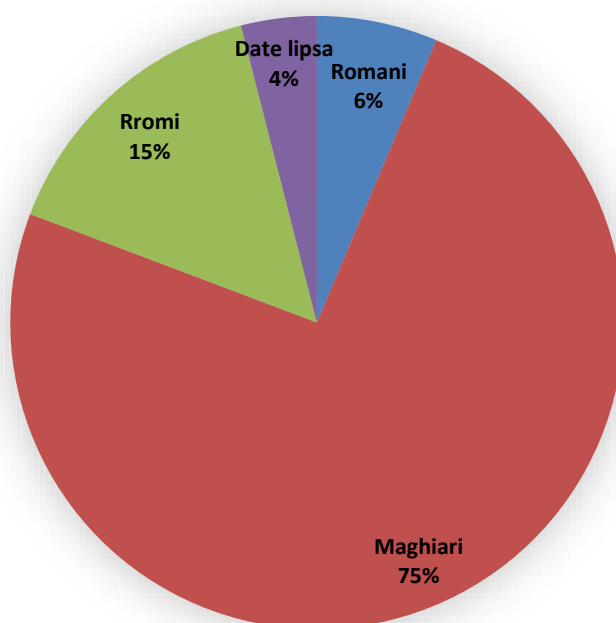
Sursa: INS Tempo, 2020

Compoziția etnică a orașului este formată din trei mari grupe etnice. Conform datelor INS Tempo din totalul de 12621 persoane 9405 s-au declarat maghiari, 805 români, 1929 romi respectiv în cazul a 504 persoane nu se cunoaște naționalitatea. Conform opiniei autorităților locale chiar dacă marea majoritate a comunității de romi s-a declarat la recensământ ca fiind rom, numărul acestora în realitate este ceva mai ridicat, aproximând o cifră de 2200-2500 de persoane (estimare bazată pe heterodefiniții). Cifra de 2500 de persoane de etnie romă este și estimarea elitelor comunității de romi din Săcueni (estimare făcută pe baza de autodefiniții).

Datorită faptului că este vorba de o comunitate compactă de romi vorbitore de limba maghiară, procentul real al etniei rome scade automat din procentul populației de etnie maghiară. Din graficul de mai jos – în oglinda datelor oficiale – reiese compoziția etnică a UAT Săcueni: 75% maghiari, 15% Rromi, 6% români și 4% date lipsă. Subliniem încă o dată, că interpretarea acestor procente însă trebuie să țină cont de cele menționate mai sus, adică de estimarea numărului posibil al populației de etnie romă din UAT Săcueni.

Figura 14. Populația pe etnii (%)

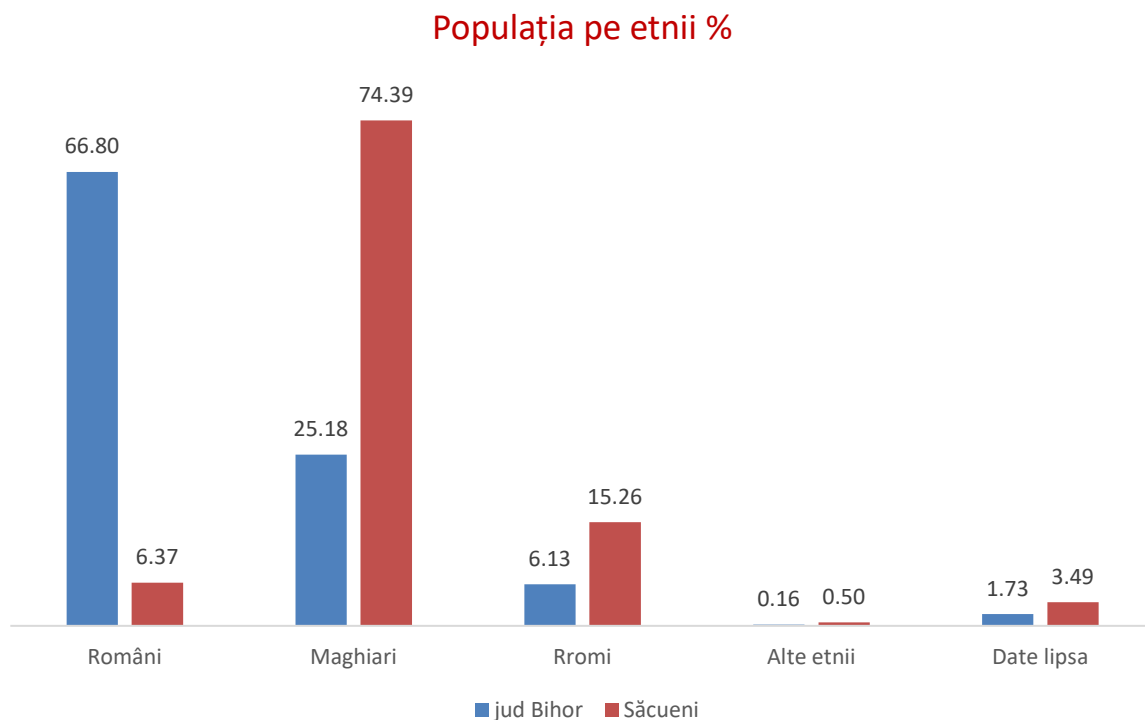
Populația orașului Săcueni pe etnii (%)

Sursa: INS Tempo, 2021

Dacă comparăm structura etnică a UAT Săcueni cu structura etnică a județului Bihor observăm diferențe semnificative, ceea ce se vede și în graficul de mai sus. Populația orașului Săcueni este preponderent maghiară, iar procentul populației de etnie romă este peste dublul procentului din județul Bihor (6.13%). Dacă comparăm structura etnică la nivelul județului Bihor și la nivelul UAT-urilor din județ – prezentată pe harta de mai jos – observăm că UAT Săcueni aparține aceluși cluster de localități, unde ponderea populației de etnie romă este peste 10 procente.

Figura 15. Populația pe etnii, județul Bihor și Săcueni (%)

Sursa: Recensământ, 2012

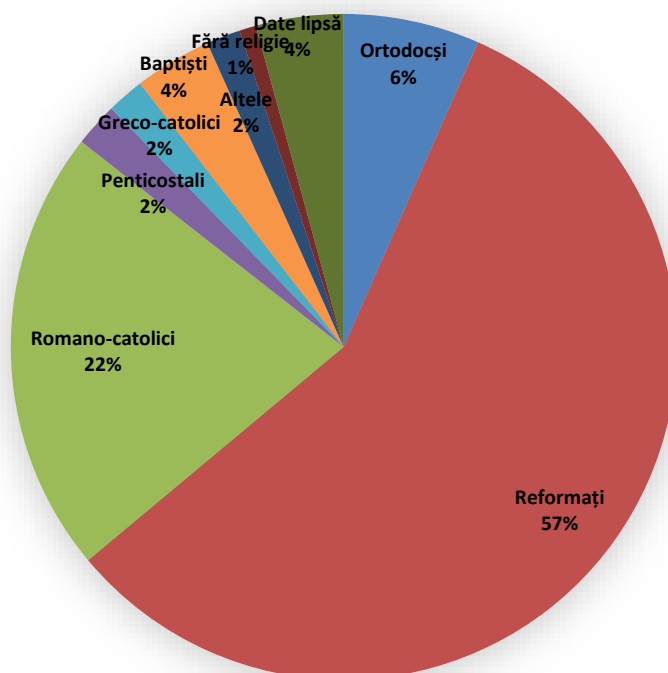
Știm de asemenea, că marea majoritatea membrilor comunității de etnie romă locuiește în unele zone compacte percepute ca fiind locuri „distincte”, „speciale” pe harta mentală a majorității locuitorilor din localitate. Diferențele percepute de populație între zonele compacte locuite de romi și majoritate există și în realitate: în aceste zone segregate problemele cu care se confruntă locuitorii sunt oarecum speciale, necesitățile sunt particulare mai ales legate de infrastructura primară și de fondul locativ, de calitatea locuirii, respectiv posibilități de igienă. Desigur, există diferențe clare legate de necesitățile de dezvoltare urbană între centrul urban Săcueni respectiv localitățile rurale aparținătoare: putem enumera aici diferențe legate de accesul la servicii, calitatea infrastructurii secundare, structura locală a activităților economice, accesul la produsele și serviciilor culturale (la aceste aspecte vom reveni mai pe larg).

Populația orașului Săcueni este diversă nu doar din punct de vedere etnic ci și confesional. Majoritatea populației este reformată (57.3%), urmată de romano-catolici (21.6%) respectiv ortodocși (6.6%) și baptiști (3.8%). Alături de ei în localitate mai sunt persoane aparținând

următoarelor comunități confesionale: greco-catolici, penticostali, evanghelici, martorii lui Iehova și altele. Comunitățile etnice și confesionale nu se suprapun în totalitate.

Figura 16. Componenta confesională

Componenta confesională a orașului Săcueni

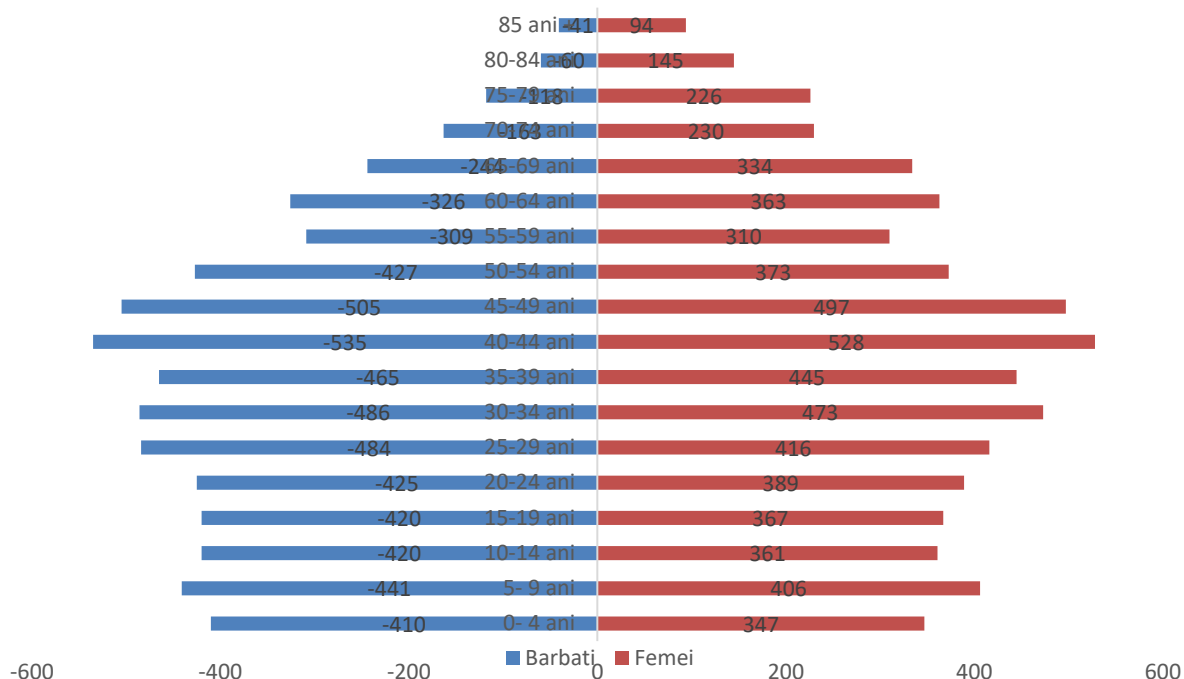
Sursa: INS Tempo, 2021

Graficul următor arată structura populației pe grupe de vârstă din UAT Săcueni. Analizând structura populației pe grupe de vârstă vedem o structură instabilă: unde majoritatea populației este de 30-50 ani. Generațiile mai tinere sunt într-un număr mai scăzut comparativ cu această categorie, fiind în scădere continuă. Deși în prezent vârsta medie a populației este relativ tânără scăderea natalității va duce în timp la îmbătrânirea populației. Fenomenul este unul mondial, specific în primul rând țărilor dezvoltate. Conform datelor ONU, ponderea populației de vârstă a treia (persoane de 60 de ani și peste) în anul 2019 a fost de 13,2%, însă pe termen lung ponderea lor se va mări, chiar și în regiunile unde momentan natalitatea este superioară ratelor de mortalitate, de populație per ansamblu crește. În UAT Săcueni ponderea populației de vârstă de 60 de ani și peste reprezintă 11% din populația totală, ceea ce

înseamnă că se află cu 2% sub media mondială. Ponderea celor de 0-14 ani este de 8,8% - ceea ce sugerează clar îmbătrânirea populației din Săcueni.

Figura 17. Populația pe grupe de vârstă (2019)

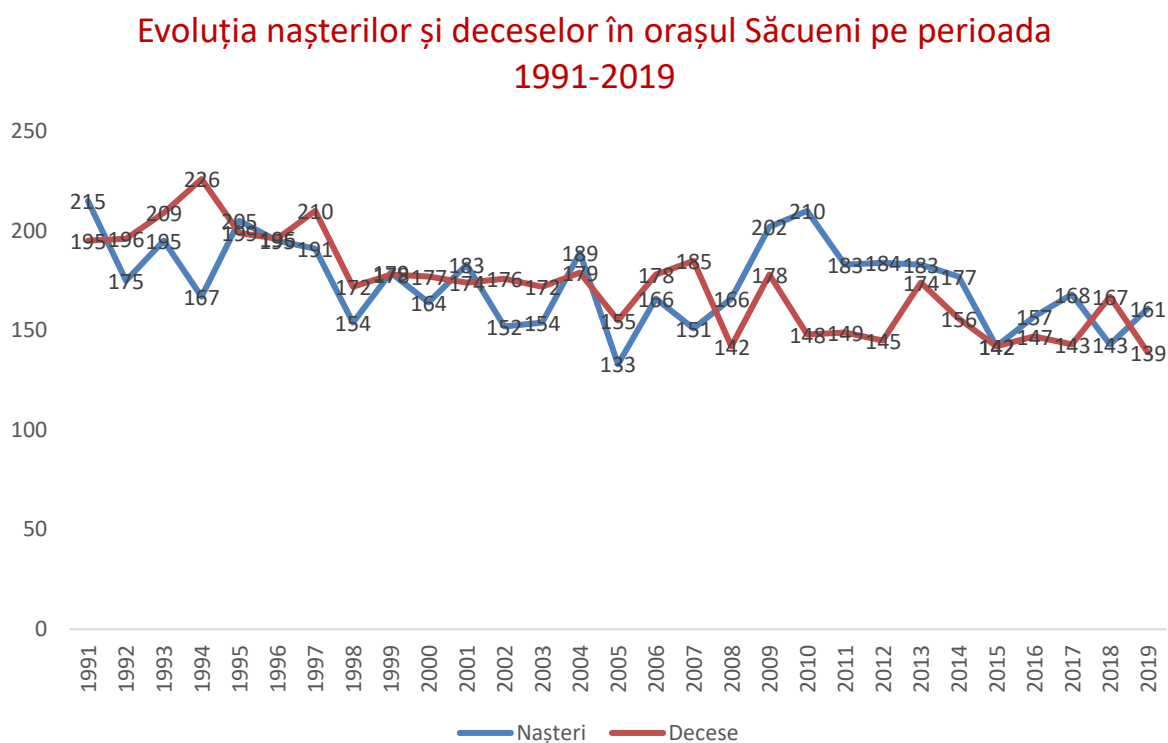
Populația orașului Săcueni pe grupe de vârstă în 2019

Sursa: INS Tempo, 2021

Această scădere a populației tinere poate fi urmărită și în evoluția nașterilor și deceselor în perioada analizată.

Figura 18. Evoluția nașterilor și deceselor 1991-2019 (nr.)

Sursa: INS Tempo, 2021

În perioada 1991-2019 sporul natural este pozitiv, dar mic (37 persoane), alternând perioadele când numărul deceselor îl depășește pe cel al nașterilor (1991-2004), după care urmează o perioadă scurtă cu numărul nașterilor în creștere ușoară, după care crește o perioadă scurtă (2005-2014), după care scade în mod constant.

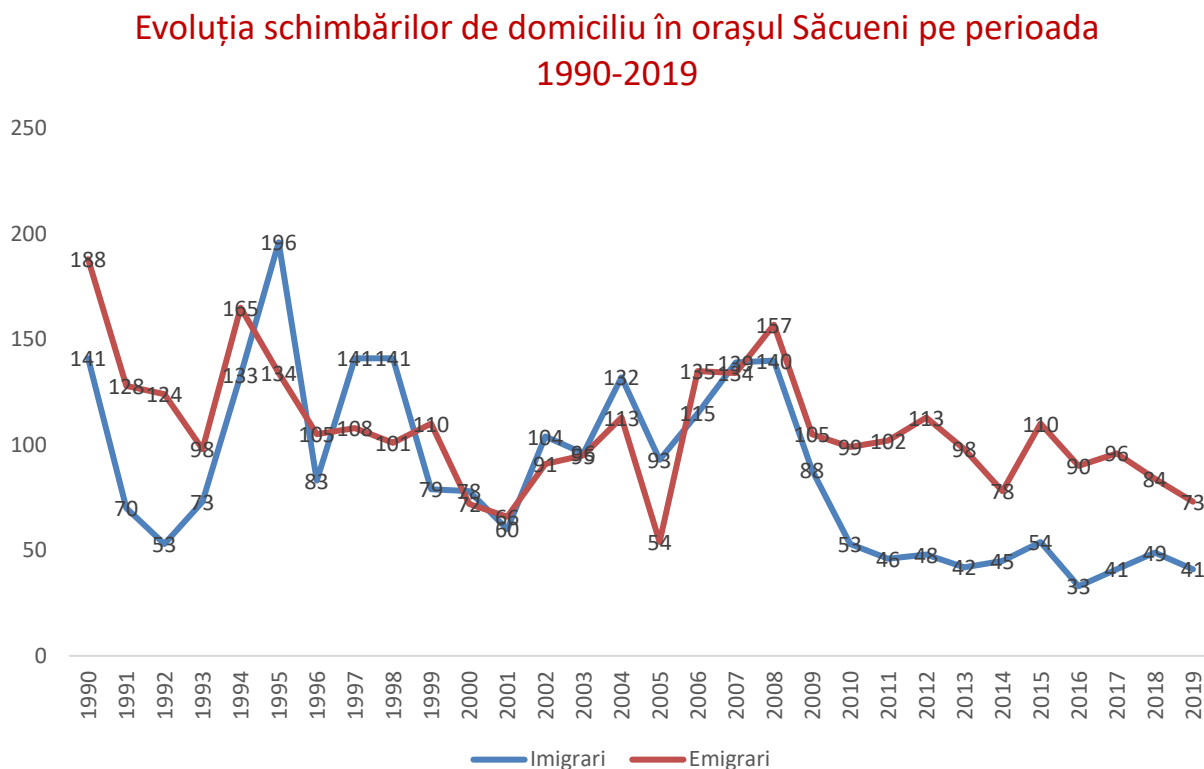
Datele care se referă la dinamica natalității sunt de o mare importanță la nivelul unei societăți, deoarece natalitatea influențează direct mărimea sporului natural și, alături de soldul migrației internaționale, de creșterea speranței de viață și de îmbătrânirea populației, determină structura demografică a țării sau a unei localități. În cazul României în ultimii zece ani, deși nivelul natalității s-a situat în jurul valorii de 200 mii născuți-vii anual, totuși natalitatea a rămas mult sub nivelul care ar putea asigura reproducerea simplă a populației, fiind depășită de o mortalitate în relativă creștere. Anul 2018 marchează o scădere semnificativă a numărului de născuți-vii, comparativ cu anul precedent (cu aproape 16 mii născuți-vii) numărul de născuți-vii coborând sub pragul de 200 mii născuți-vii. Așadar, în anul

2018 s-au înregistrat 190,2 mii născuți-vii cu domiciliul sau cu reședința obișnuită în România (INS, 2020).

În mediul urban numărul de născuți-vii a fost mai mare decât în rural (cu 18,4 mii născuți-vii). În perioada 2005-2018, rata natalității a avut o evoluție oscilantă, remarcându-se o scădere accentuată a acesteia între anii 2009-2011 (de la 9,9 născuți-vii la 1000 locuitori la 8,7 născuți-vii la 1000 locuitori). Ulterior, trendul oscilațiilor au continuat să fie aproape sinusoidal: rata natalității a înregistrat un trend ușor crescător, de la 8,7 născuți-vii la 1000 locuitori în anul 2011 la 9,6 născuți-vii la 1000 locuitori în anul 2013, respectiv o scădere până în anul 2018 (ajungând la 8,6 născuți-vii la 1000 locuitori) (INS, 2019). Toate tendințele naționale se reproduc și în cazul orașului Săcueni.

Graficul de mai jos arată evoluția schimbărilor de domiciliu în orașul Săcueni în perioada 1990-2019 (INS, 2020).

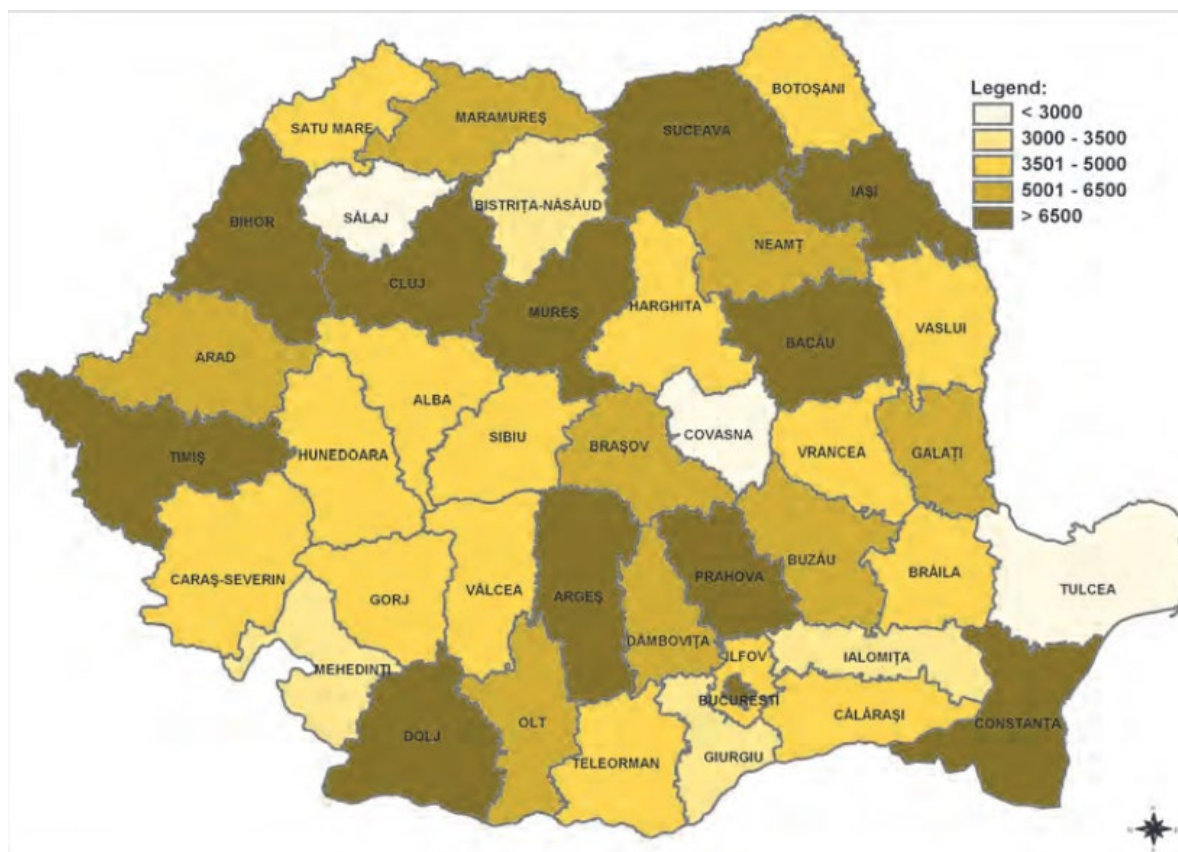
Figura 19. Schimbări de domiciliu 1990-2019 (nr.)

Sursa: INS Tempo, 2021

Migrația este și ea un fenomen important în oraș, sporul migratoric net specific perioadei 1990-2019 este de 619 persoane. Estimăm că această cifră în realitate este semnificativ mai mare datorită faptului că este înregistrată în mod oficial doar o parte din mișcarea reală a populației. Dar tendințele generale pot fi observate ușor, chiar dacă măsura reală este probabil mai mare. Observăm și în cazul acesta o schimbare de tendințe în ultimii ani. La începutul anilor 90 plecările din oraș depășeau sosirile, după care a crescut numărul de persoane sosite în oraș. După 2008 însă numărul imigrărilor scade semnificativ și este depășit mult de cel al emigrărilor – cel mai probabil datorită integrării în UE, respectiv datorită crizei economice (ca factor de tip push, de împingere); după anul 2011 de cererea mare pentru forța de muncă din occident (factor de tip pull, adică de atracție). În concluzie sporul natural în ultimii zece ani a fost unul pozitiv, iar sporul migrator a înregistrat tendințe negative.

Figura 20. Migrația internațională temporară de lungă durată în România, anul 2018

Sursă: INS, 2019 (pe baza datelor provizorii, publicate de INS)

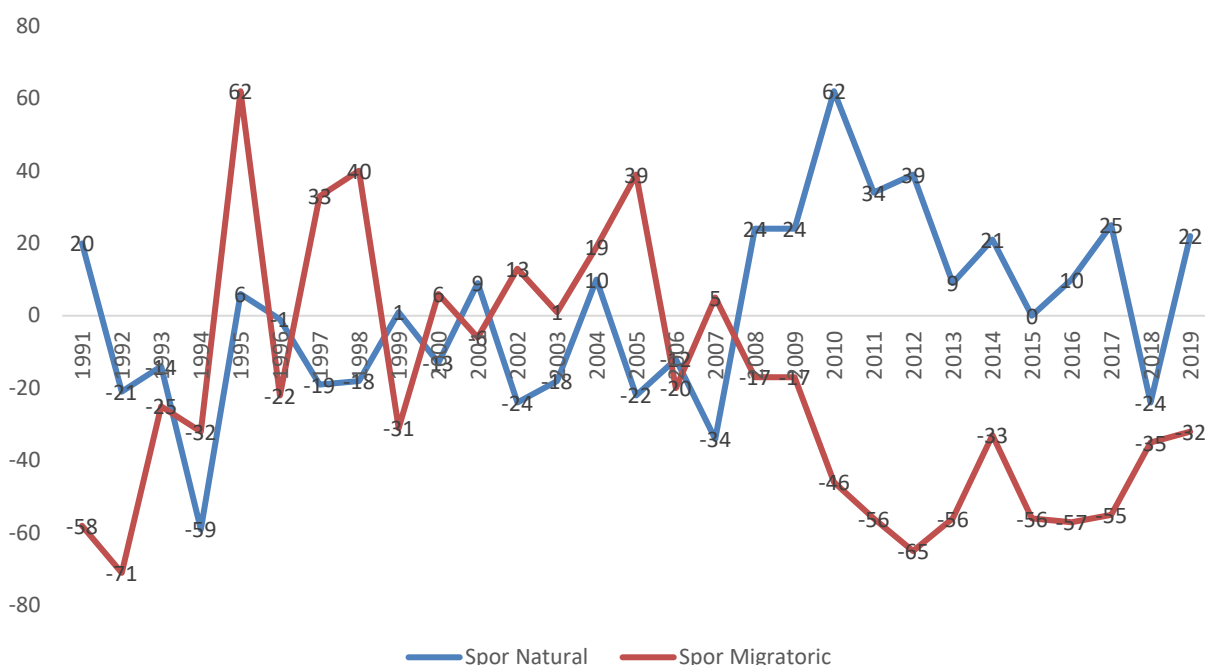
Dacă luăm în considerare analiza Institutului Național de Statistică (INS, 2019) privind migrația internațională temporară de lungă durată, putem observa pe harta de mai sus, că județul Bihor

apartine clusterului județelor care furnizează un volum peste medie a forței de muncă “de export”, deoarece conform datelor provizorii trimite peste 6500 de persoane la muncă în străinătate. Iar orașul Săcueni contribuind la acest număr de emigranți.

Graficul de mai jos prezintă un alt aspect demografic al UAT Săcueni, și anume evoluția sporului natural și sporului migratoric pe perioada 1991-2019.

Figura 21. Spor demografic 1991-2019 (nr.)

Evoluția sporului demografic în orașul Săcueni pe perioada 1991-2019

Sursa: INS Tempo, 2021

La nivel național pe întreaga perioadă dintre anii 2005 și 2019 sporul natural a fost permanent negativ, însă dimensiunea fenomenului a înregistrat variații mari pentru anumite intervale de timp. După anul 2005 a urmat o perioadă de diminuare a sporului natural negativ, până în finele anului 2008 (-31,3 mii persoane), perioadă după care fenomenul a reluat tendința de creștere negativă până în anul 2011 (-55,2 mii persoane). Sporul natural s-a ameliorat în perioada 2011-2013, însă în ultimii ani tendința a devenit din nou nefavorabilă, valoarea indicatorului a fost de -73,3 mii persoane în anul 2018. În perioada 2005-2010 sporul natural a fost pozitiv în mediul urban și negativ în mediul rural. Dar după anul 2011 sporul natural a

devenit negativ atât în mediul urban, cât și în mediul rural (cu excepția anului 2013 când în mediul urban s-a înregistrat un spor natural pozitiv). În anul 2018, tendința de scădere a sporului natural s-a menținut, pentru ambele medii de rezidență. Diferența absolută a sporului natural între acestea a fost de 30,4 mii persoane, în favoarea mediului urban (INS, 2019).

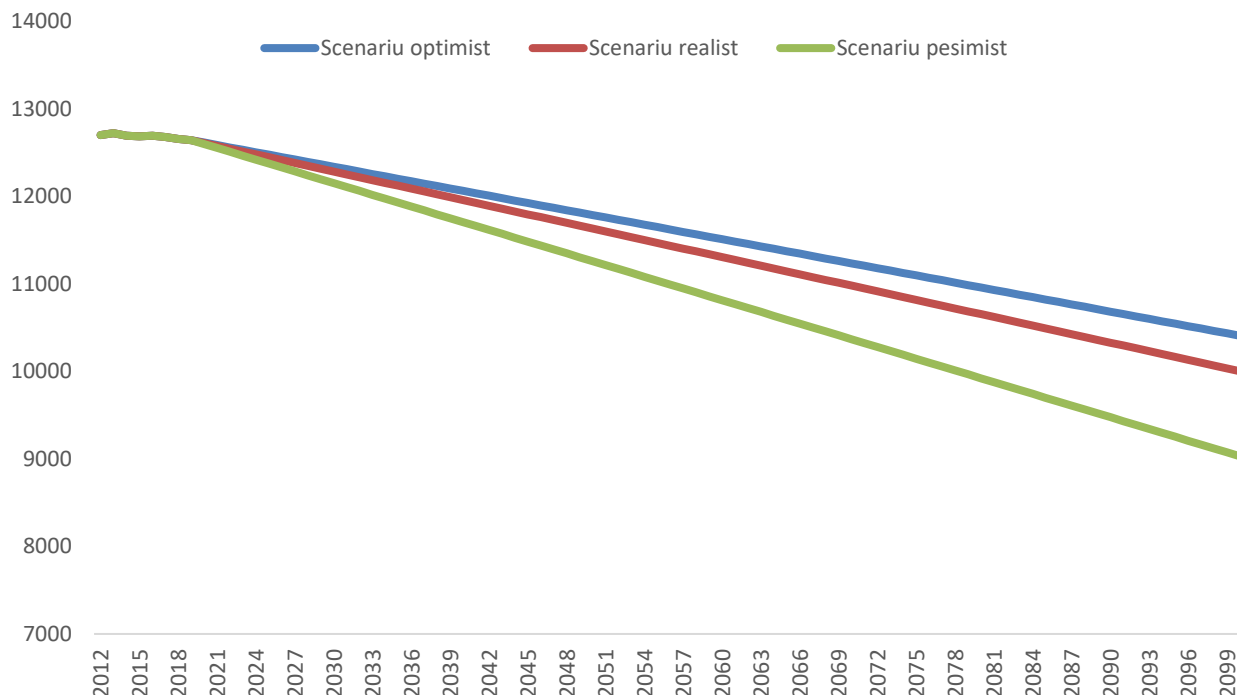
La nivelul orașului Săcueni se reproduc doar parțial tendințele naționale: la începutul anilor 90 putem vorbi de un spor natural negativ, care oscilează până în anii 2000. Tendință de creștere explicită poate fi identificată între 2008-2019, doar anul 2018 fiind o excepție.

Luând în considerare toate aspectele discutate atât în ceea ce privește specificul demografic al populației orașului Săcueni cât și aspectele sociale ce influențează comportamentul migratoric am realizat o prospecție demografică în trei scenarii, denumite optimist, realist și pesimist.

Am calculat aceste scenarii pe baza comportamentului demografic al populației orașului în perioada 1991-2010, cu un spor natural mediu de 20 de persoane și un spor migratoric mediu negativ de -47 de persoane. Sporul mediu fiind unul negativ de -27 persoane. Acestora se adaugă tendința de îmbătrânire a populației a cărei consecință este și îmbătrânirea mamelor și scăderea numărului de copii pe o femeie. Pe baza calculelor noastre aceasta va mai atrage în timp o scădere anuală medie de 5 persoane. Luând în considerare procentul de 17 la sută al celor care afirmă că își doresc să se mute din oraș considerăm că scenariul realist este cel în care tendințele migratorice rămân la nivelul celor actuale, în timp ce în cazul scenariului pesimist acesta crește cu încă 12 persoane pe an. Scenariul optimist l-am calculat în speranța în care decizii pozitive ale administrației locale reușesc o scădere a acesteia în medie cu 5 persoane pe an. Pe baza acestor calcule prospecția arată în felul următor:

Figura 22. Prospecția evoluției populației din Săcueni

Prospecția evoluției populației în orașul Săcueni pe următorii 80 de ani

Sursa: INS Tempo, 2021

La nivelul anului 2020 vorbim de un număr de 12.621 de locuitori. Prognoza evoluției demografice ia în calcul trei scenarii, ambele bazate pe evoluția demografică a populației în perioada analizată. Scenariul optimist calculează cu o pierdere de 27.6 persoane/an, ajungând astfel la nivelul anului 2044 la un număr total de 12.128 de locuitori iar în 2100 la 10.407 locuitori. Scenariul realist calculează cu o pierdere de populație de 32.6 persoane/an, ajungând la un număr total de locuitori în 2044 de 11.828 iar în 2100 la 10.002. Scenariul pesimist calculează cu o pierdere de 44.6 persoane/an, care dă astfel un total de 11.528 de persoane în anul 2044 și 9030 în anul 2100. Oricare dintre scenarii se va realiza, intervalul de scădere va fi în jur de 515-1.115 de persoane în următorii 25 de ani. Acest aspect – de pierdere – va genera schimbări semnificative în structura pe vârstă a populației din Săcueni, care înseamnă o creștere a gradului de îmbătrânire a populației și creșterea dependenței populației tinere și vârstnice.

Tendențele naționale nu pot fi neglijate atunci, când încercăm să prognosticăm evoluția populației în Săcueni pentru următorii 25 de ani. În anul 2019, Eurostat a realizat noi proiecții demografice la nivelul UE-28 și pentru fiecare stat membru. Conform proiecțiilor demografice efectuate de Oficiul de Statistică al Comisiei Europene, la orizontul anului 2100, populația UE-

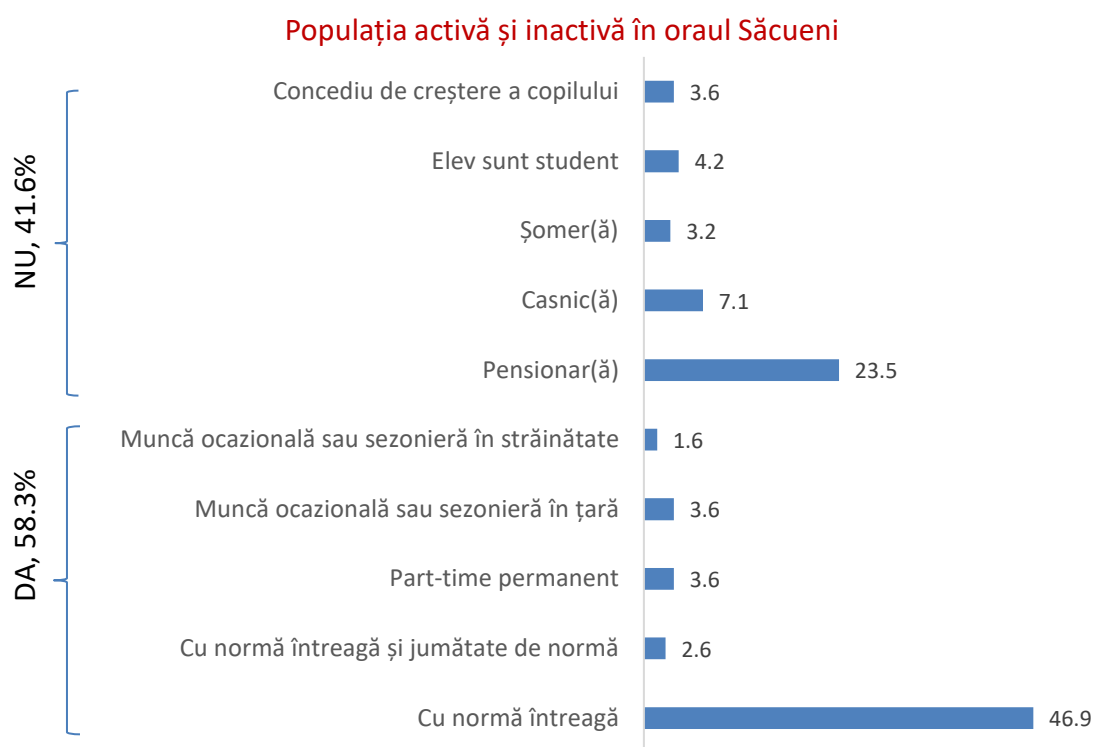
28 va ajunge la circa 492,9 milioane locuitori (având în anul 2018 circa 512,3 milioane de locuitori). Această tendință de scădere se observă și în cazul României. Populația prognozată a României va fi de 13,3 milioane locuitori în 2100, în scădere cu aproximativ 6,2 milioane persoane față de anul 2018 (19,5 milioane de locuitori).

Scăderea populației României va fi însoțită de modificarea structurii pe vârste a populației. Populația tânără de 0-14 ani va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2018-2100, de aproape 1,2 milioane persoane, iar ponderea tinerilor în totalul populației va scădea de la 15,6% (în 2018) la 13,9% (2100). Populația în vârstă de muncă de 15-64 ani, va cunoaște o scădere până în 2100 cu 5,8 milioane persoane. Pe fondul scăderii numărului de tineri, ponderea populației adulte în totalul populației va înregistra în prima parte a orizontului de proiectare o scădere ușoară de la 66,2% în anul 2018 la 63,5% în 2030, după care va începe să scadă accentuat, ajungând în 2100 la 53,5% din populația totală. Pentru populația în vârstă de 65 ani și peste se anticipează o creștere numerică de la 3,6 milioane persoane în anul 2018, la 4,3 milioane persoane în anul 2100. (INS, 2019)

Tendențe pe piața muncii, caracteristici ale forței de muncă

Conform cercetării realizate în Februarie 2020 din totalul respondenților din orașul Săcueni 58,3 procente declară că sunt activi, adică lucrează într-o formă sau alta în timp ce 41,6 procente sunt inactivi. Extrapolat la totalul populației orașului procentul populației active înseamnă un număr între 4 827 și 6145 persoane.

Figura 23. Statutul pe piața muncii

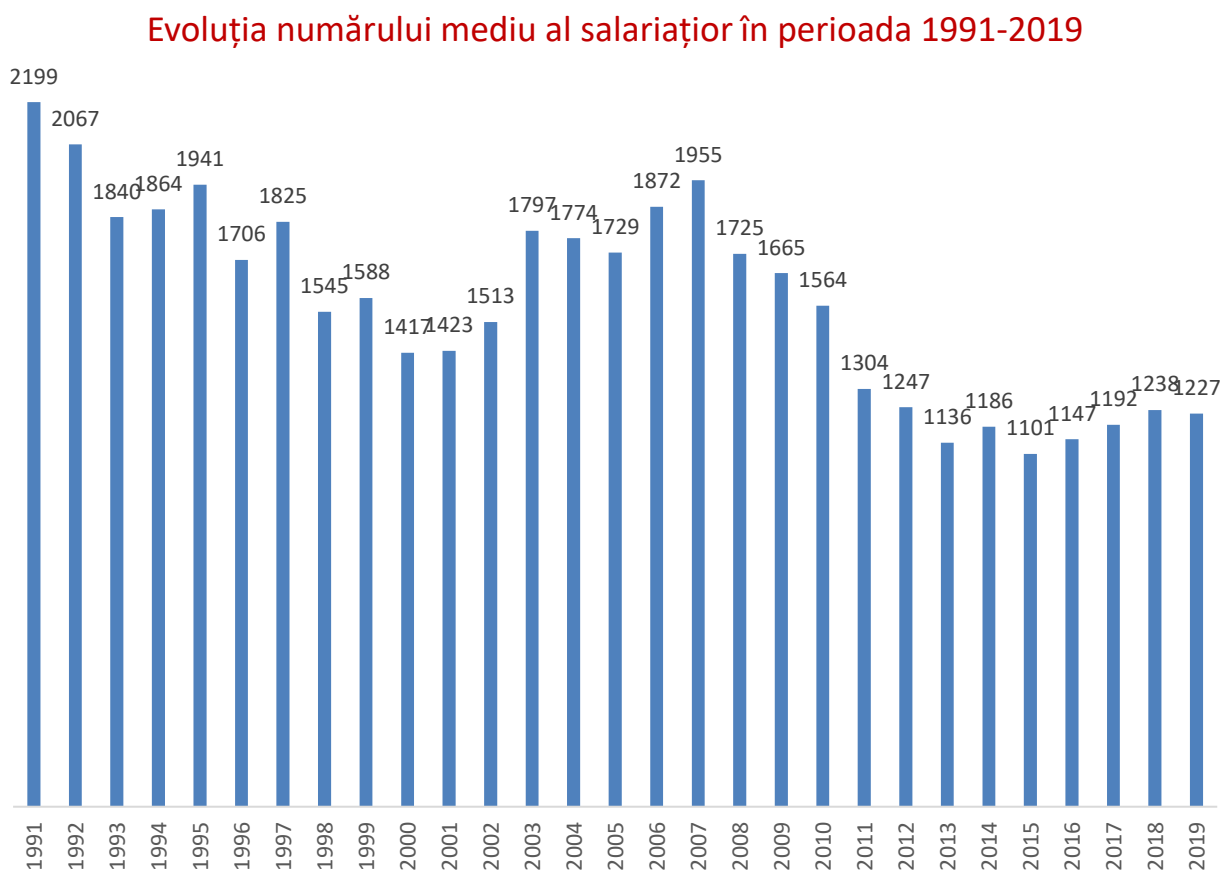

Sursă: INS Tempo, 2020

Conform datelor înregistrate de către INS numărul mediu al salariaților la firmele din Săcueni în 2019 a fost de 1227 persoane. Diferențele dintre cele două cifre arată măsura navetei din oraș, adică aproximativ 3500 (4000) de persoane lucrează în alte localități. Acest aspect, adică mișcarea forței de muncă în formă de navetă zilnică, este menționat și de către respondenții interviurilor focus grup și a interviurilor individuale ca o problemă majoră a UAT Săcueni –

adică lipsa locurilor de muncă la nivel local. Evoluția numărului mediu a salariaților este una fluctuantă înregistrând o scădere de 44 procente între anii 1991 și 2019.

Figura 24. Evoluția numărului salariaților 1990-2019

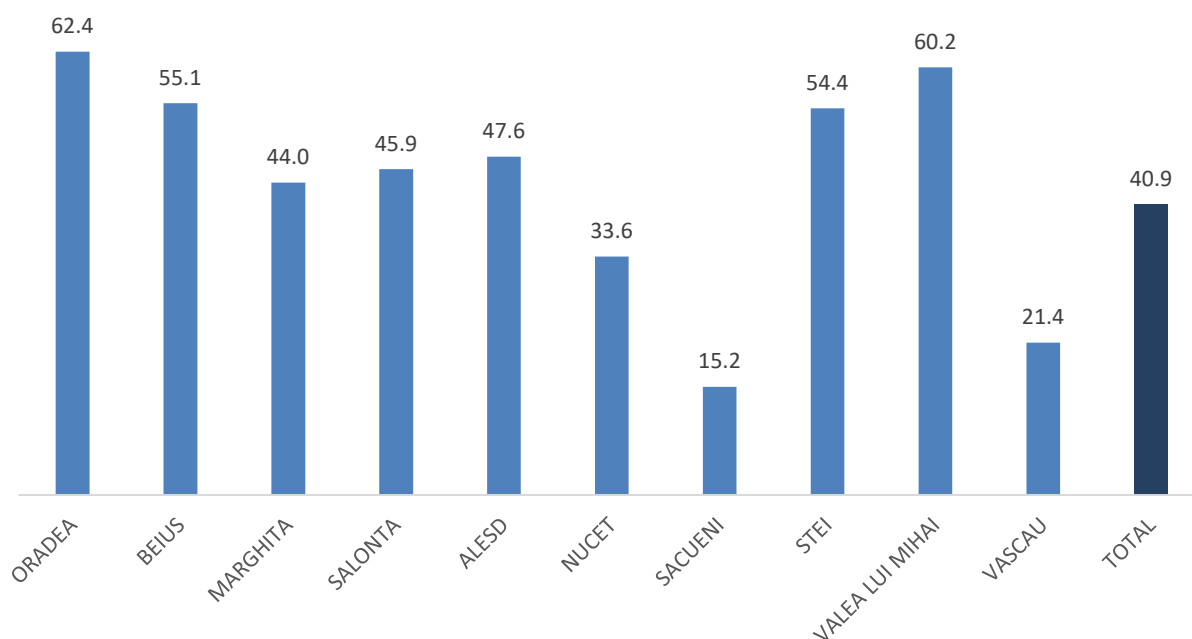

Sursa: INS Timp, 2021

Numărul salariaților în raport cu populația de vârstă activă (16-65 ani) este de 15.2 procente ceea ce arată încă odată că orașul Săcueni este o sursă de forță de muncă altor localități, migrația forței de muncă fiind însemnată.

Figura 25. Numărul salariaților raportat la populația de vârstă activă (2019)

Numărul salariaților în raport cu populația de vârstă activă în orașele județului Bihor în 2019

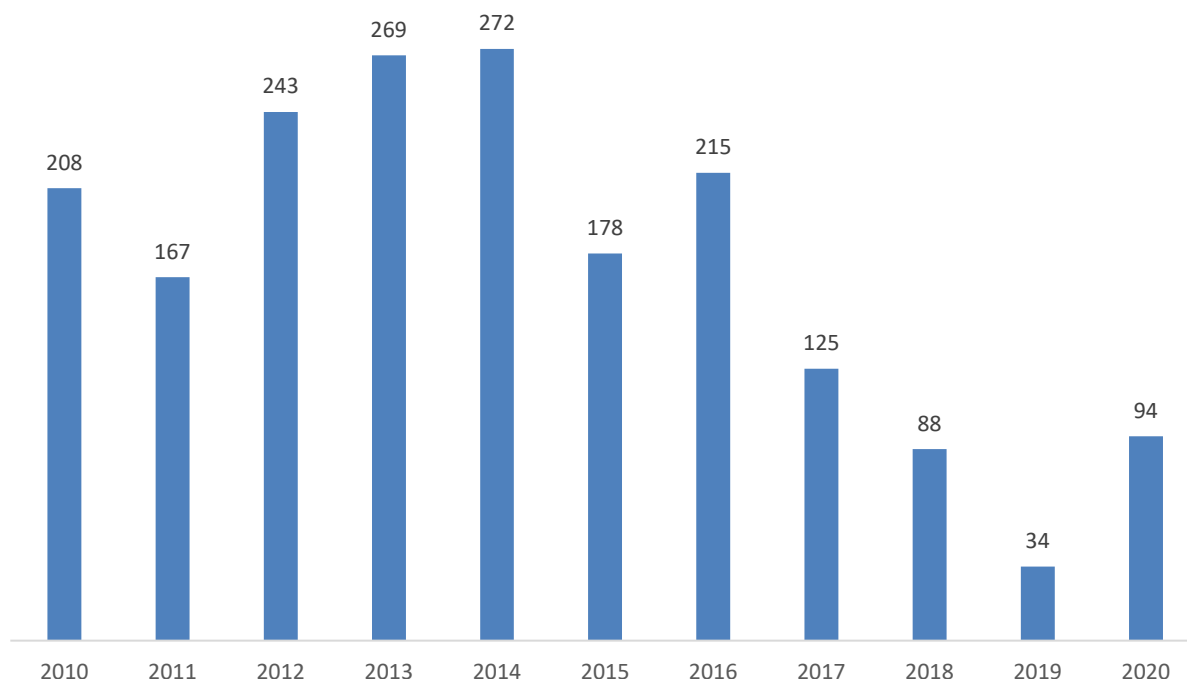
Sursa: INS Tempo, 2021

Comparativ cu media județeană (41 procente) și a celorlalte orașe din județul Bihor, Săcueni se află la capătul clasamentului privind numărul salariaților raportat la populația activă a localității. Orașele Oradea, Valea lui Mihai, Beiuș și Stei au medii mult peste media județeană, Vascău și Săcueni fiind la finalul listei.

Evoluția datelor referitoare la șomaj sunt însă pozitive. Deși o parte însemnată a populației active lucrează în afara localității, șomajul este relativ scăzut. Conform datelor AJOFM Bihor, în 2020 în Săcueni au fost înregistrați în medie 94 de șomeri. Evoluția numărului șomerilor înregistrați în oraș în perioada 2010-2020 arată o fluctuație relativ mare, numărul maxim fiind de 272 persoane, înregistrat în 2014, iar numărul minim de 34 persoane în septembrie 2019.

Figura 26. Șomeri înregistrați 2010-2020

Evoluția numărului șomerilor înregistrați în perioada 2010-2020

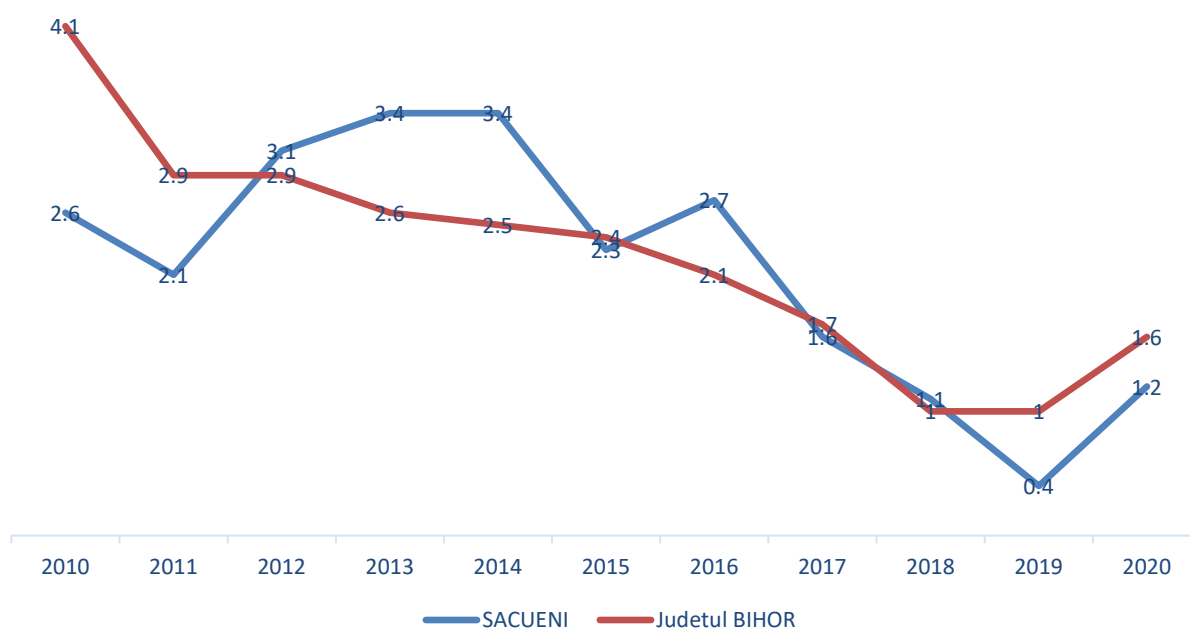
Sursa: AJOFM Bihor, 2021

Datorită modului de înregistrare și condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a putea fi considerat șomer considerăm că aceste cifre sunt departe de rata neocupării reale din oraș, unde numărul persoanelor fără loc de muncă și fără venit formal este probabil mai însemnată. Un indiciu ar putea fi procentul de 7,1 procente din cei chestionați afirmând că se află în categoria casnicilor, care probabil nu contribuie la numărul șomerilor înregistrați. Un indiciu ar fi rata șomajului BIM, însă la nivel de localitate nu avem date accesibile, deși am putea identifica probabil parțial și ocuparea informală la nivel de localitate.

Ponderea șomerilor înregistrați în anul 2020 este de 1,2 procente, sub nivelul mediu al județului Bihor, de 1,6 procente. În acest sens se vede o inversare a situației în ultimii doi ani, în perioada anterioară media orașului Săcueni a fost mai degrabă peste media județeană.

Figura 27. Șomeri înregistrați raportat la totalul resurselor de muncă 2010-2020

**Ponderea șomerilor înregistrați în totalul resurselor de munca în Săcueni
și județul Bihor în perioada 2010-2020**

Sură: AJOFM, Bihor, INSSE; Tempo online

Tabel 3. Ponderea șomerilor înregistrați în totalul resurselor de munca pe orașele județului Bihor

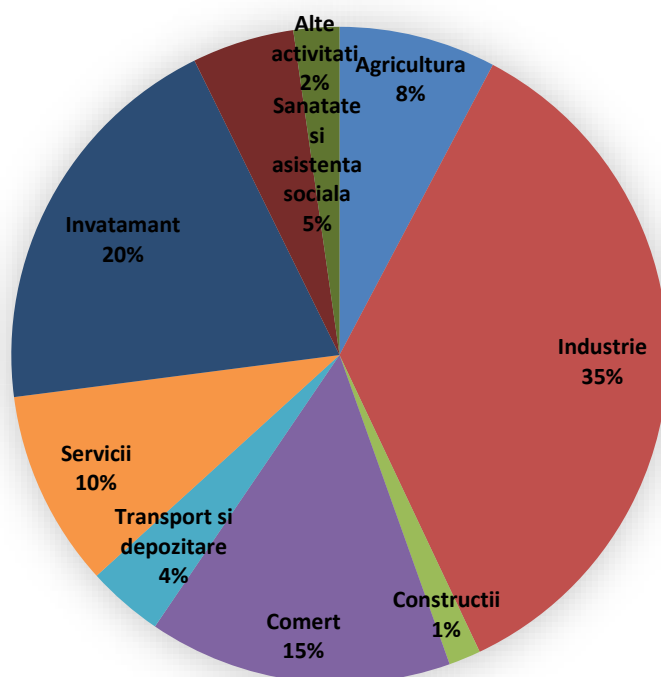
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
ORADEA	2.1	1.2	1.2	1.1	0.9	0.6	0.4	0.4	0.4	0.4	0.7
BEIUS	3.8	2.3	1.8	1.7	1.4	2.2	0.8	0.8	0.9	1.3	1.4
MARGHITA	3.7	2.4	2.2	2.2	2.2	1.8	1.7	1.7	0.8	0.6	1.1
SALONTA	2.6	1.3	1.4	1.7	0.8	0.6	0.6	0.6	0.5	0.3	0.7
ALESU	6.9	4.8	5.2	4	3.8	3.2	2.6	1.7	1.3	3.3	3.4
NUCET	7.8	4.6	2.5	2.6	1.9	2.6	1.7	1.8	0.9	1.1	1
SĂCUENI	2.6	2.1	3.1	3.4	3.4	2.3	2.7	1.6	1.1	0.4	1.2
STEI	3.3	3.4	1.8	1.7	1.3	1.7	0.8	1.1	0.9	0.9	0.9
VALEA LUI MIHAI	2.5	2.2	2	1.8	1.9	1.4	1.1	1	0.6	0.9	4.1
VASCAU	4.5	4.3	3.3	2.3	1.7	2.6	1	1.5	1.3	1.4	1.2
TOTAL	4.1	2.9	2.9	2.6	2.5	2.4	2.1	1.7	1	1	1.6

Sursă: AJOFM, Bihor

Conform Recensământului din 2012 structura ocupațională este una relativ diversă, presupunem că aceasta nu s-a schimbat semnificativ în perioada recentă. Procentul celor ocupați în agricultură este probabil mai ridicat, acesta fiind domeniul în care marea majoritate a populației lucrează în gospodării familiale.

Figura 28. Salariați pe ramuri de economie, 2011

Salariați în Săcueni pe ramuri ale economiei naționale, 2011

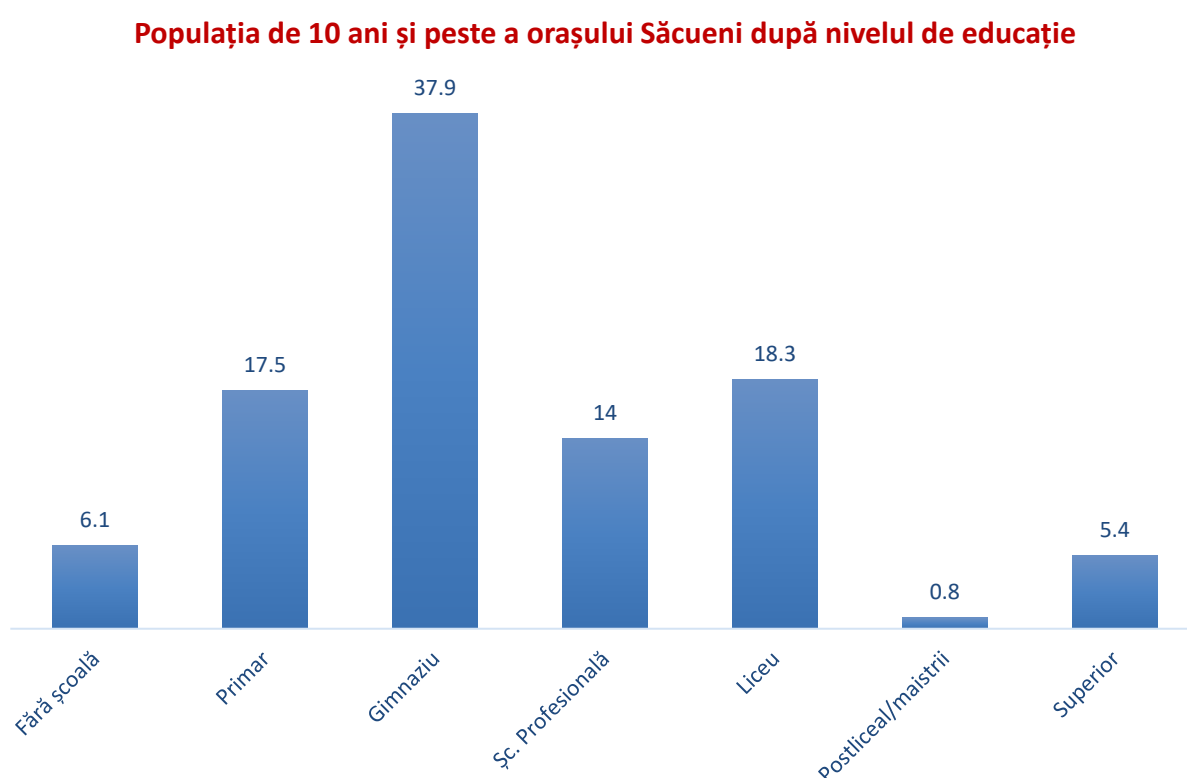

Sursa: INS, Recensământ 2012

Școlarizare și sistemul de învățământ

Nivelul de școlarizare a populației respectiv starea sistemului de învățământ contribuie cu mult la nivelul de dezvoltare a unei comunități. Conform datelor INS din 2019 din totalul de 10 979 persoane de 10 ani și peste, 6,1 procente nu au nici o clasă absolvită. Mai apoi, peste jumătatea populației (61,5%) a absolvit maxim 8 clase. Procentul celor cu studii superioare este de 5,4 procente.

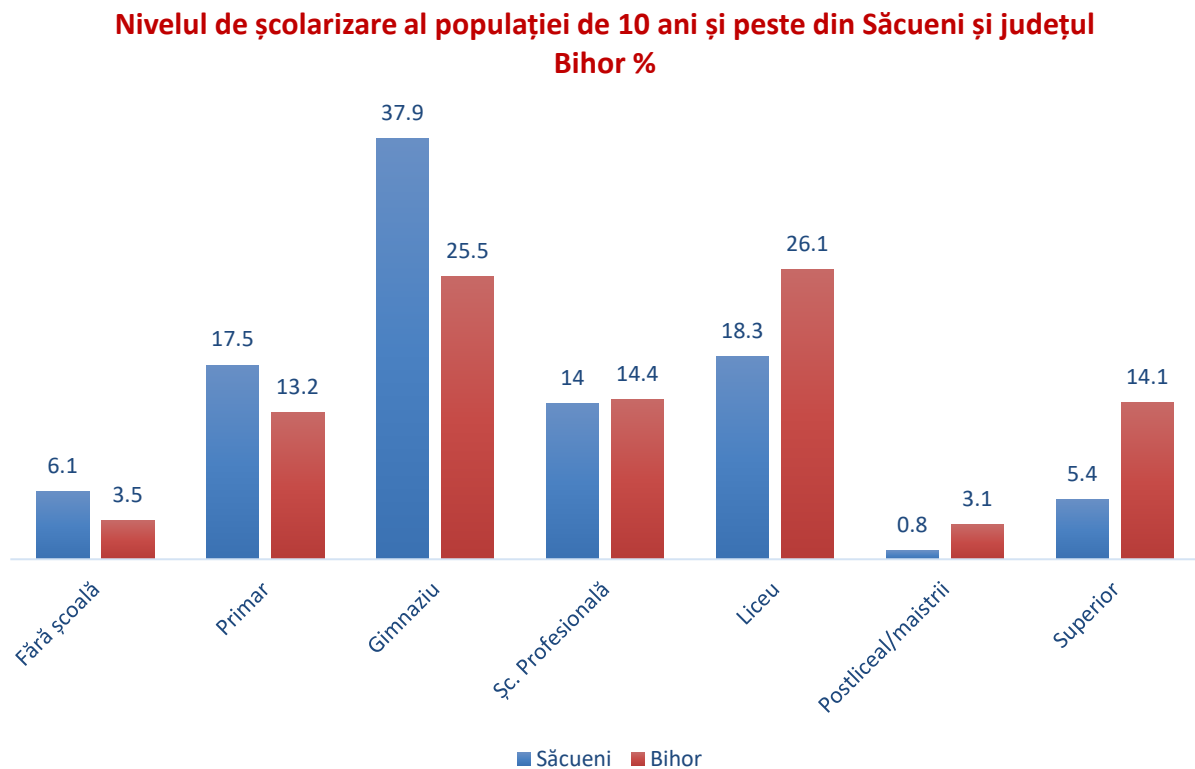
Figura 29. Nivelul de educație, anul 2019

Sursa: INS 2021

Aceste cifre situează orașul Săcueni mult sub media județului Bihor, unde cei cu studii superioare reprezintă 14.1 procente din totalul populație (comparativ cu 5,4% în Săcueni), iar alte 26.1 procente au absolvit un liceu (comparativ cu 18,3% în Săcueni). Diferența este semnificativă și în cazul celor cu un nivel de școlarizare foarte redusă, unde cei fără școală reprezintă 3,5 procente în județul Bihor (comparativ cu 6,1% în Săcueni) și absolvenți de școală elementară/primară sunt 13.2 procente (comparativ cu 17,5% în Săcueni).

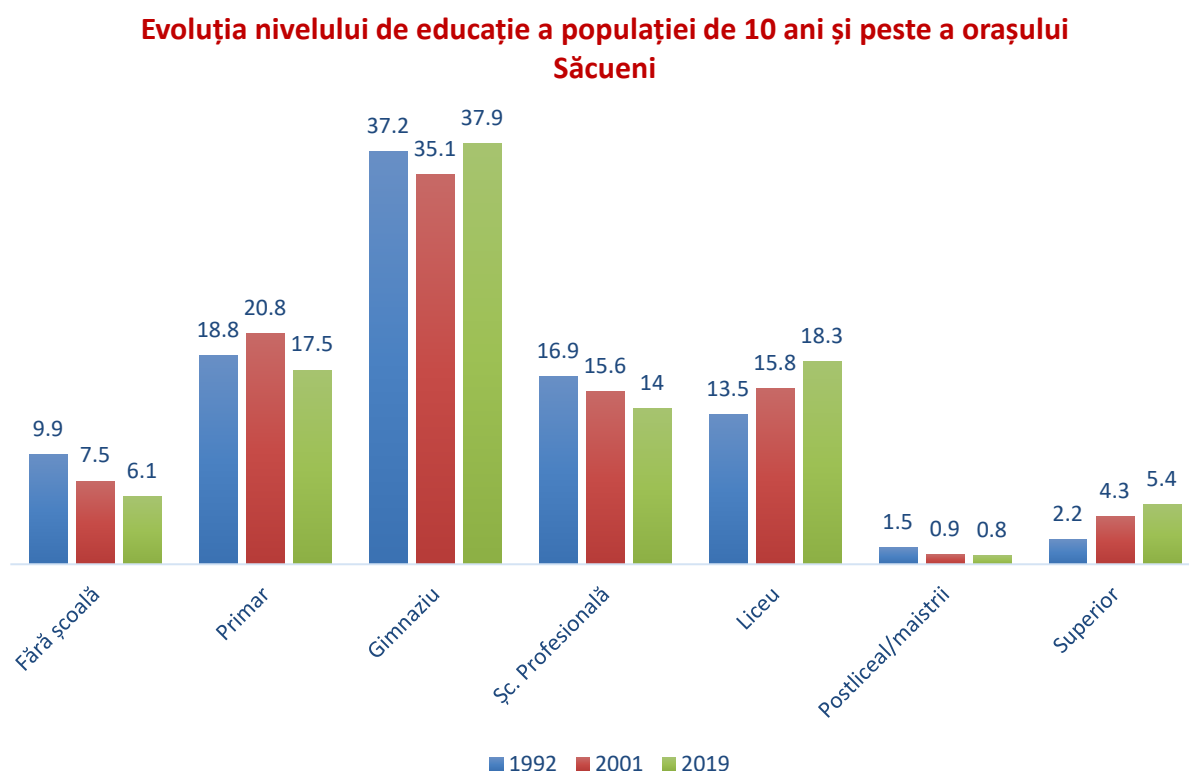
Figura 30. Nivelul de școlarizare: Săcueni și județul Bihor

Sursa: INS 2021

Analizând evoluția în timp observăm totuși o creștere a nivelului școlarizării, în special în direcția nivelului mediu. În ultimii trei decenii a scăzut cu aproape 4 procente (de la 9,9 la 6,1) numărul celor fără nici o școală absolvită, și cu peste un procent (de la 18,8 la 17,5) numărul celor care au absolvit școală primară. A crescut în schimb procentul absolvenților de gimnaziu (de la 13,5 la 18,3) și liceu (de la 18,8 la 17,5) dar și al celor cu studii superioare (de la 2,2 la 5,4).

Figura 31. Evoluția nivelului de educație: 1992, 2001, 2019

Sursa: Recensământ 1992, 2001, INS 2021

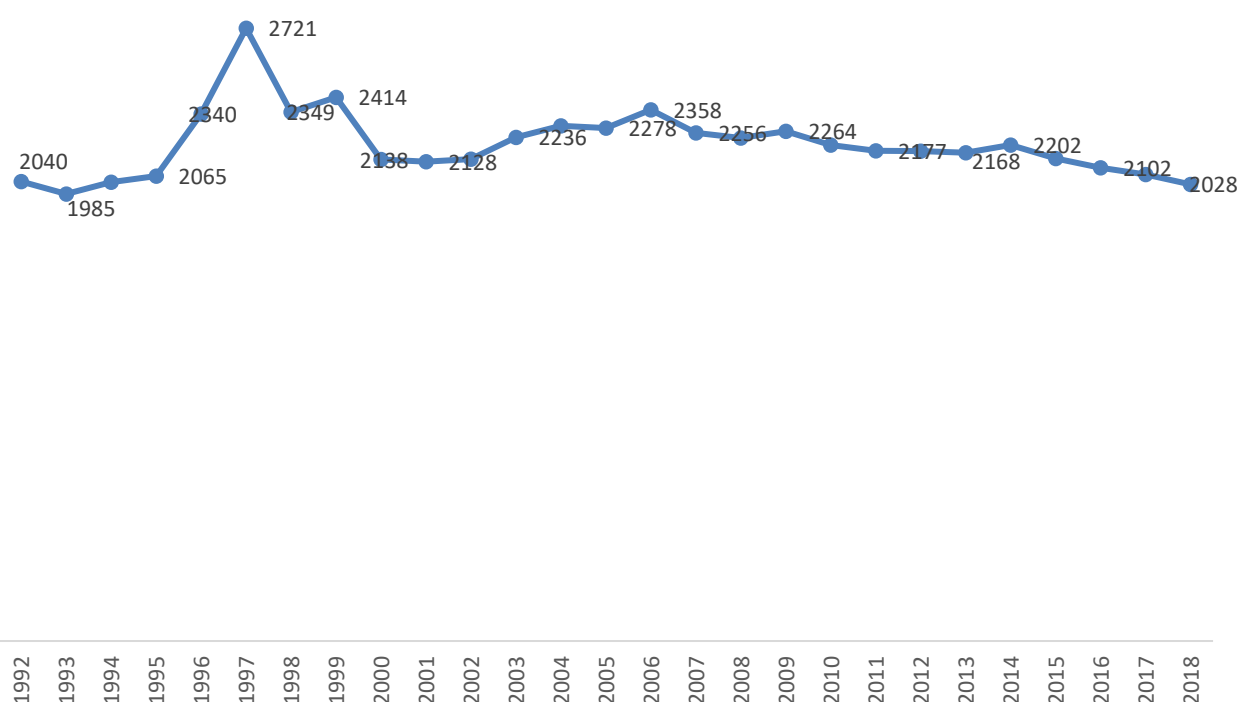
Conform elitelor/stakeholderilor intervievate pe teren aceste rate de școlarizare scăzute, respectiv rata analfabetismului alarmant de mare este consecința a două fenomene sociale. În primul rând, nivelul de școlarizare redus al populației de etnie romă "trage în jos" media. Analfabetismul în cazul acestora este specific mai degrabă populației de vârstă mijlocie și mai ales vârstnice. În prezent marea majoritate a copiilor frecventează în mod regulat cursurile școlare, problema în cazul acestora este riscul abandonului școlar, respectiv părăsirea precocă a sistemului educațional, mai ales după absolvire a clasei a 8-a. Datorită căsătoriilor timpurii marea majoritate a copiilor termină maxim opt clase gimnaziale.

În al doilea rând migrația masivă/exodul populației cu un nivel de școlarizare mai ridicat este reflectată de procente prezentate anterior. Una din problemele cele mai importante ale comunității conform elitelor este faptul că după absolvirea liceului sau – din păcate mai rar, dar pe un trend de creștere – a studiilor universitare tinerii nu se mai întorc în oraș invocând lipsa locurilor de muncă (cauzele sunt desigur mult mai complexe).

În 2018 populația școlară din Săcueni este formată din 2028 copii. Această cifră nu se referă doar la populația domiciliată în oraș, ci toată populația școlară înscrisă la instituțiile de învățământ din orașul Săcueni. Această cifră este în scădere lentă din 2006 când populația școlară din Săcueni era de 2358 de elevi.

Figura 32. Evoluția populației școlare

Evoluția populației școlare în orașul Săcueni în perioada 1992-2018

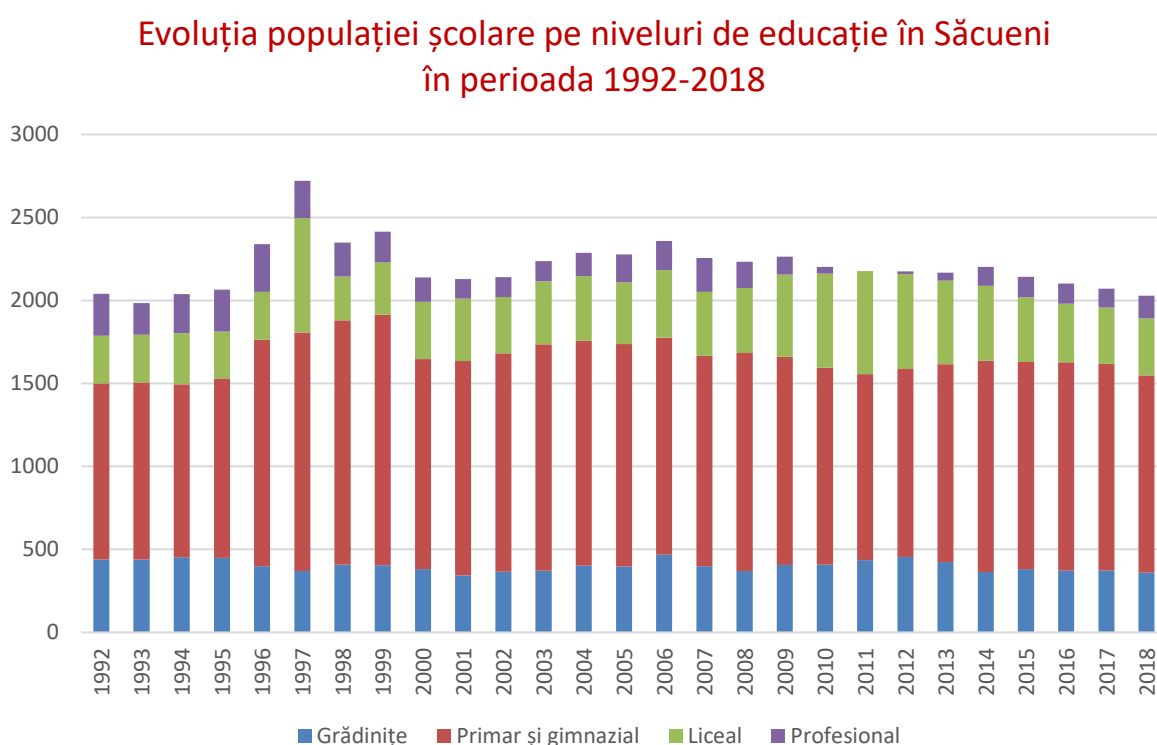

Sursa: INS Tempo, 2021

Evoluția populației școlare în perioada 1992-2018 arată o stabilitate relativă, dar după anul 1995/1996 când populație școlara atinge Vârful (2721 elevi) vârful dinamica reprezintă o pană ușoară dar constantă de scădere. Descreșterea se datorează proceselor demografice descrise în capitolul 1, dar și practicii din ce în ce mai răspândite în oraș – potrivit căreia elevii de liceu pleacă în Ungaria pentru a-și continua studiile acolo.

Scăderea populației școlare se datorează deci atât sporului demografic negativ cât și migrației școlare. Deși nu se cunoaște cifra exactă, conform interviurilor realizate un număr considerabil de copii din Săcueni și din satele apropiate aleg să frecventeze cursurile școlilor din alte localități (în special Oradea și mai nou Debrecen). În 2018 din totalul de 2028 elevi 361 (17,8%) au fost înscriși în grădiniță; 1187 (58,5%) urmează cursurile învățământului primar și gimnazial (inclusiv învățământul special); 343 (16,9%) sunt liceeni și 137 (6,8%) elevi au fost înscriși în învățământul profesional. Deși observăm o scădere numerică la toate nivelele educaționale, procentul liceenilor și al celor înscriși în învățământ profesional este treapta unde numărul elevilor scade semnificativ.

Figura 33. Evoluția populației școlare pe niveluri de educație

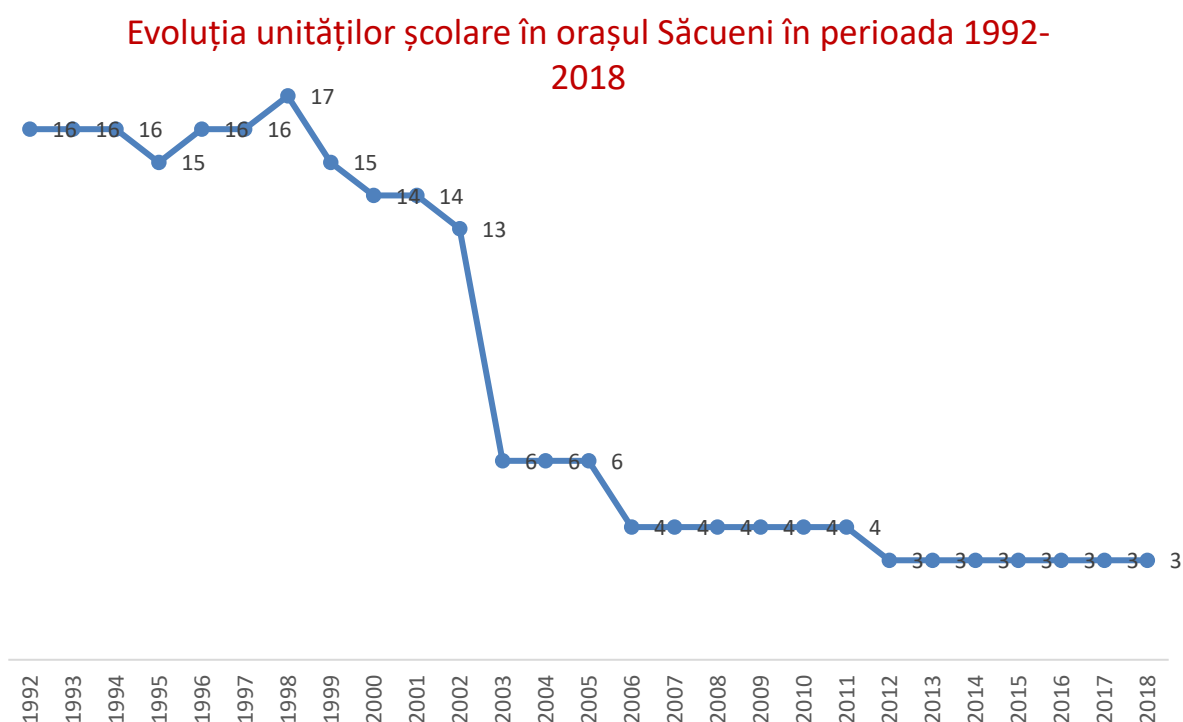
Sursa: INS Timp, 2021

Această populație școlară este deservită în prezent de trei unități școlare. Numărul acestora a scăzut (de la 17) din 1998 în principal datorită (re)organizării administrative, numărul sălilor de clasă neschimbându-se semnificativ în această perioadă. Calitatea clădirilor este diversă unele fiind noi sau recent renovate, altele într-o stare care necesită intervenții urgente. Alături

de cele 115 săli de clasă (cabinele școlare/amfiteatre), infrastructura școlară constă din 11 laboratoare școlare, o sală de gimnastica, 5 terenuri de sport și 183 PC-uri.

Conform interviurilor specialiștii cu care am discutat apreciază și consideră binevenite încercările autorităților locale de a reabilita infrastructura educațională din oraș. Pentru Primăria Săcueni reprezintă o prioritate declarată acest aspect, astfel s-a reabilitat Liceul Tehnologic nr. 1. din Cadea, s-au reabilitat și construit grădinițe și creșe (în parteneriat cu Biserica Reformată), respectiv există un proiect depus pentru extinderea Liceului și pentru reabilitarea altor clădiri de școală. Dinamica referitoare la numărul unităților școlare este reprezentată în graficul nr. 34.

Figura 34. Evoluția unităților școlare

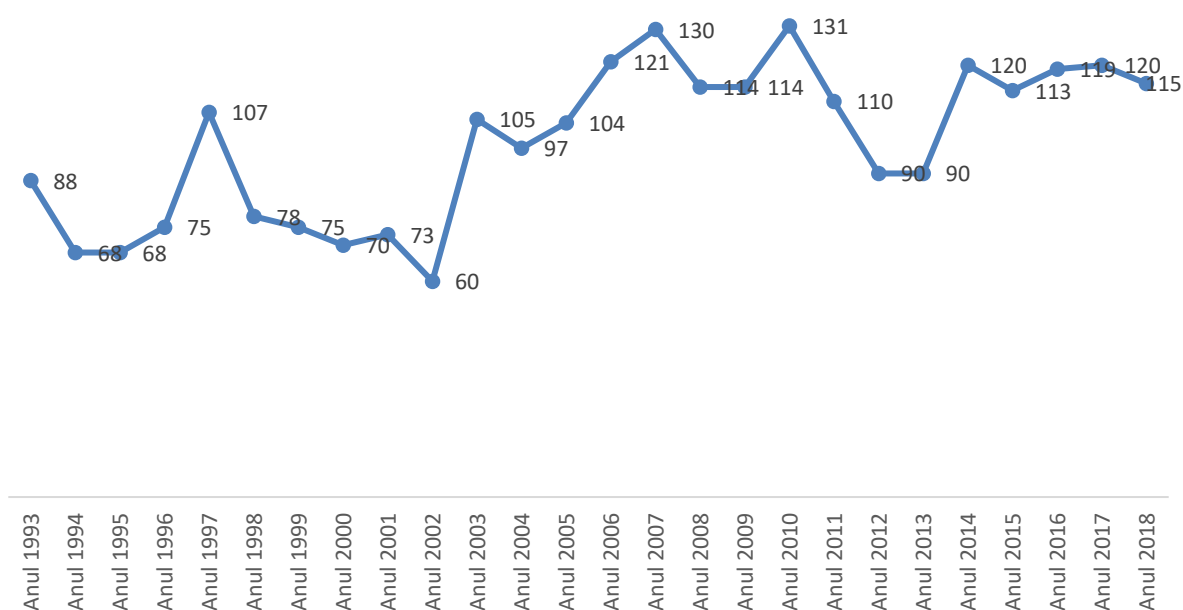
Sursa: INS Timp, 2021

Se observă foarte clar o scădere drastică a unităților școlare. După 2003 situația s-a stabilizat; evoluția numărului unităților școlare este în corelație cu dinamica populației de vârstă școlară, dar în mare parte a fost influențate procese naționale – ne referim la reforma învățământului, la restructurarea sistemului educațional românesc.

Faptul că situația nu este problematică ne indică și graficul următor, care se referă la evoluția numărului sălilor de clase. Aici trendul este unul pozitiv, momentan orașul Săcueni dispune de 115 de săli (în anul 2018), față de numai 88 în anul 1992.

Figura 35. Evoluția numărului sălilor de clasă

Evoluția numărului sălilor de clasă în orașul Săcueni în perioada 1992-2018

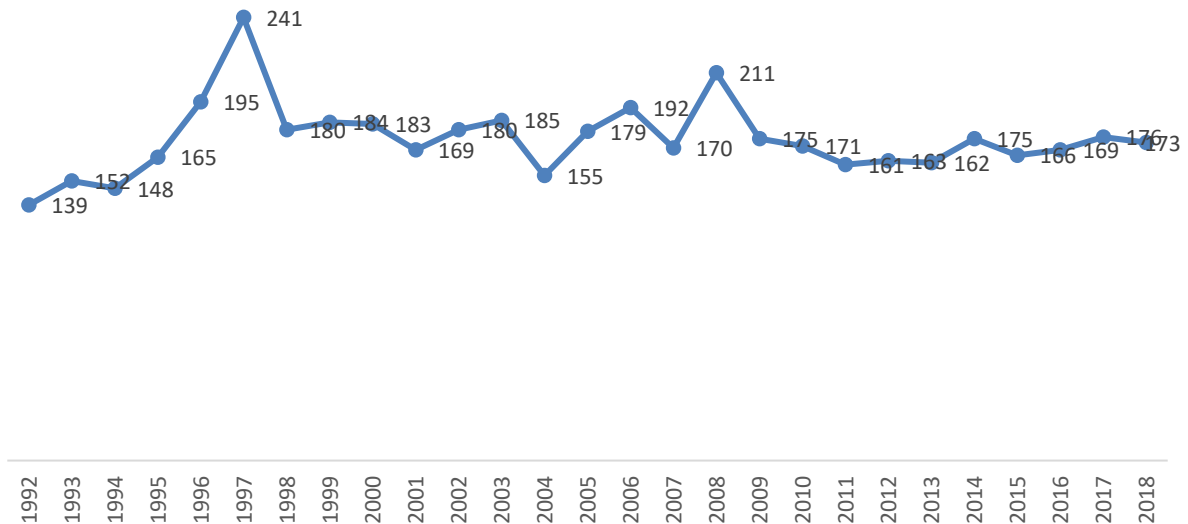

Sursa: INS Tempo, 2021

Personalul didactic în 2018 constă din 173 de persoane în scădere asemeni populației școlare și aici trendul a fost de o creștere ușoară - vezi graficul nr. 33 și graficul nr. 34 pe nivelurile de educație. La acest capitol per total UAT Săcueni stă relativ bine.

Figura 36. Evoluția personalului didactic

Evoluția personalului didactic în orașul Săcueni în perioada
1992-2018

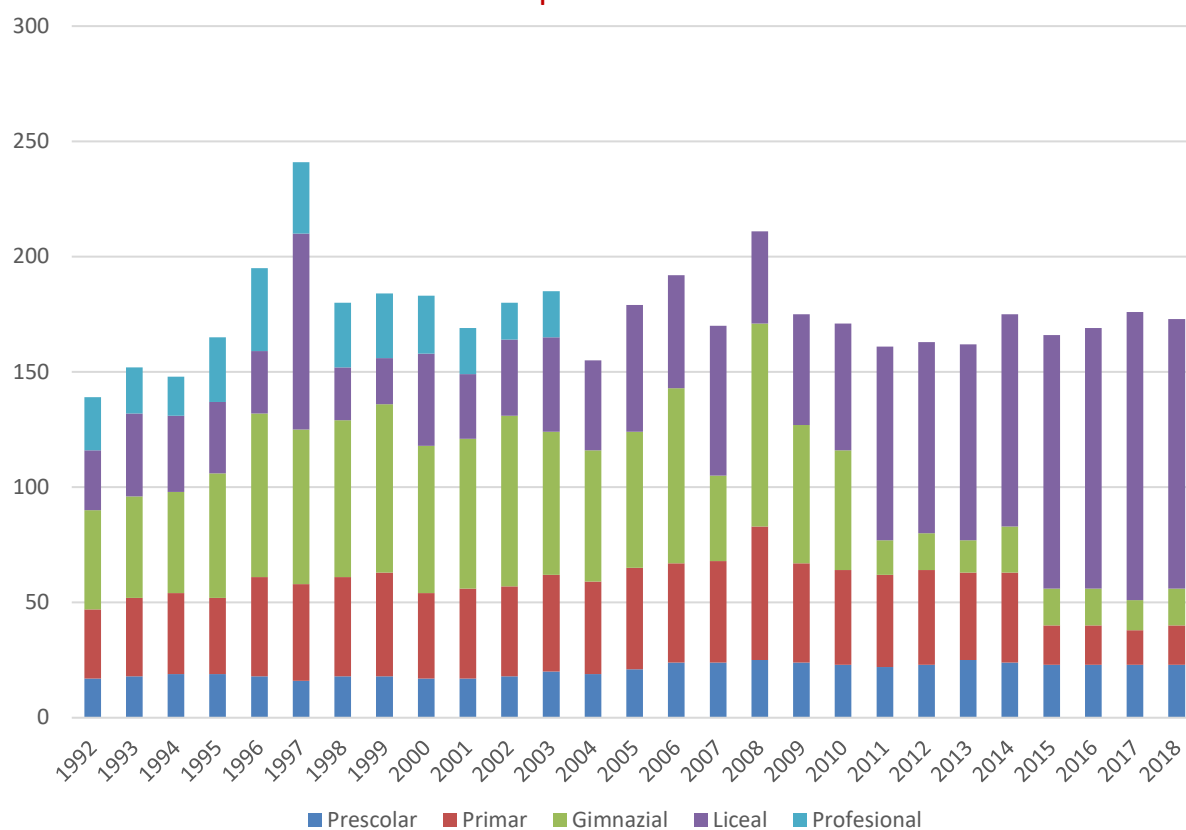

Sursa: INS Tempo, 2021

Conform interviurilor individuale, legat de corpul profesoral local, putem concluziona două aspecte importante: pe de o parte există un flux sănătos al profesorilor, mulți tineri proaspăt absolvenți s-au întors în Săcueni și sunt profesori în unitățile școlare locale. Pe de altă parte, conform tendințelor naționale aprecierea socială și prestigiul profesorilor este scăzută pe plan local. Totodată există o așteptare și o dorință exprimată din partea comunității ca profesorii să se implice mai intens și mai activ în viața culturală, socială și publică a comunității locale.

Figura 37. Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație

Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație în
Săcueni în perioada 1992-2018

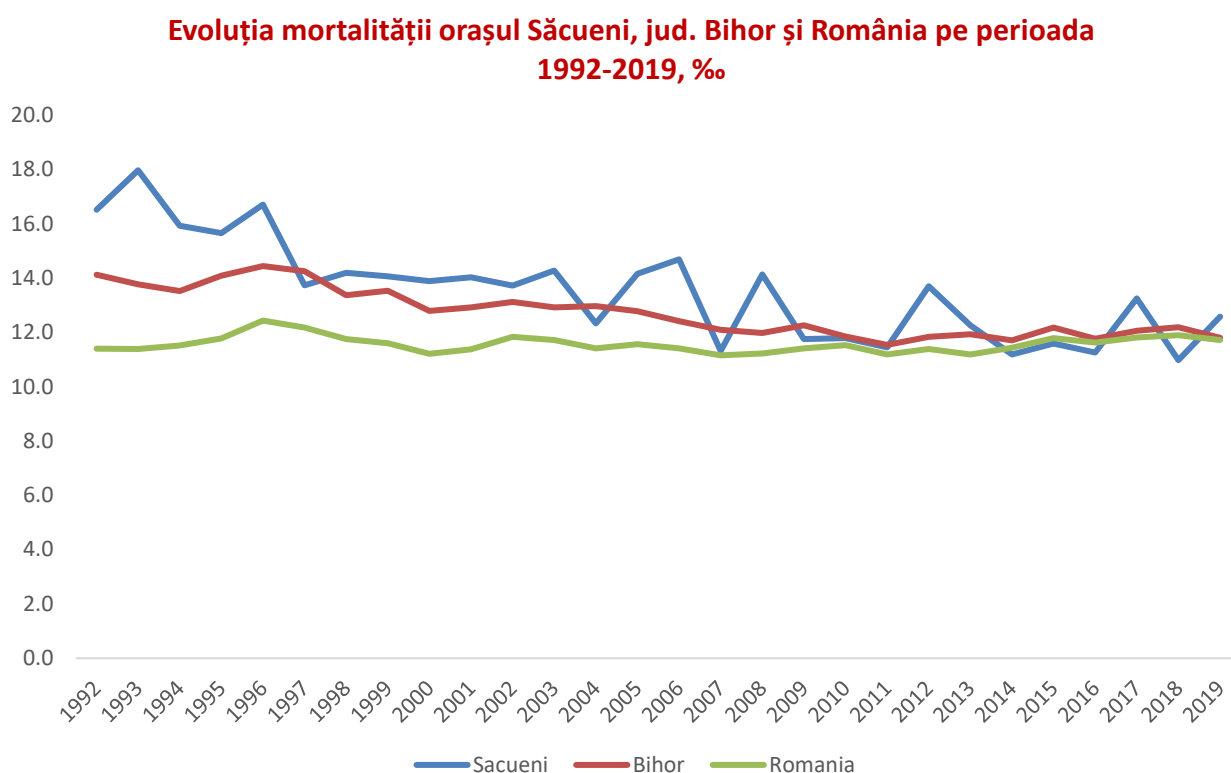

Sursa: INS Tempo, 2021

Starea de sănătate și infrastructura de sănătate

Un indicator important cu privire la starea sănătății populației este rata mortalității. În anul 2019 în UAT Săcueni aceasta este de 12,6‰, mai mare decât procentul la nivel național (11,7‰) sau la nivel județean (11,8‰). Procentul este însă apropiat de cea caracteristică mediului rural în România (13,1‰). Privind evoluția acestui indicator însă se apropie din ce în ce mai mult de mediile județene și naționale. De la o diferență de 2,4‰ față de județul Bihor și 4,1‰ față de nivelul național înregistrat în 1992, distanța a scăzut la 0,8‰ față de județul Bihor și 0,9 ‰ față de nivelul național înregistrat în 2019. După o perioadă relativ fluctuantă până în 2010 urmează o perioadă de aliniere apropiată mediilor naționale și județene. Aceste procente pot fi considerate încă prea ridicate luând în considerare în special structura de vârstă relativ tânără a localității, arătând astfel un nivel de sănătate a populației mai scăzută.

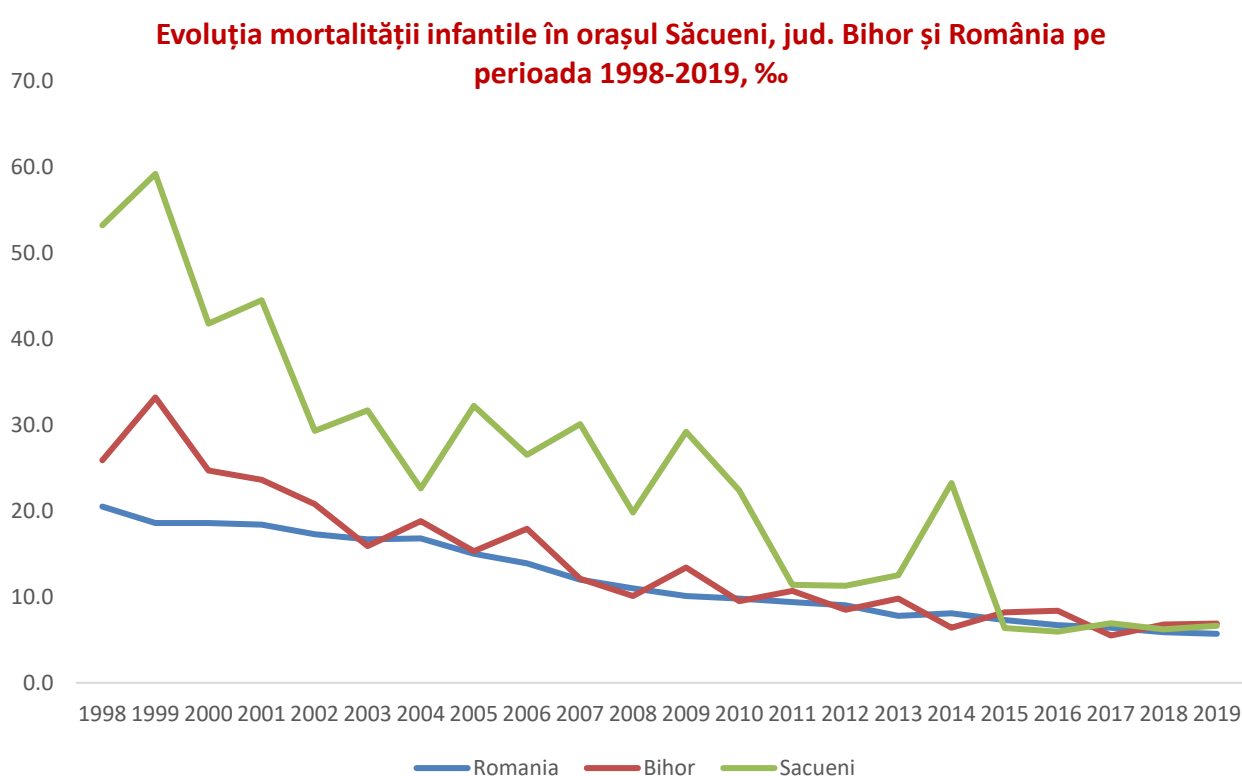
Figura 38. Mortalitatea

Sursa: INS Timp, 2021

Un alt indice al dezvoltării socio-economice și indice de apreciere a nivelului de dezvoltare a unei localități, regiuni sau țări este alături de mortalitate cea a mortalității infantile. Mortalitatea infantilă este procentul copiilor decedați sub vârsta de un an comparativ la numărul copiilor născuți. Graficul următor conține procentele mortalității infantile la nivel național, județean și local, de unde reiese că mortalitatea infantilă la nivelul localității Săcueni este apropiat de nivelul județului Bihor, precum și a nivelului național.

Figura 39. Mortalitatea infantilă

Sursa: INS Tempo, 2021

Evoluția acestui indicator este una extrem de benefică la nivelul localității, mortalitatea infantilă scăzând de la 53,2‰ în 1998 la 22,4‰ în 2010 și 6,6‰ în 2019. Astfel orașul a recuperat o discrepanță uriașă pe care o avea atât vizavi de media județeană cât și vizavi de media națională. De menționat că și aceste rate, considerate de referință au scăzut semnificativ în ultimii douăzeci de ani. În cazul României mortalitatea infantilă a scăzut de la 20,5‰ în 1998 la 9,8‰ în 2010 și 5,7‰ în 2019, în timp ce în cazul județului Bihor mortalitatea infantilă a scăzut de la 25,9‰ în 1998 la 9,6‰ în 2010 și 6,9‰ în 2019.

Conform unui studiu realizat în 2009 de către Daina, Sarmasan, Daina, Bitea și Laslau despre mortalitatea infantilă în județul Bihor cei mai importanți factori de risc în decesul infantile sunt atât biologice, economice și socio-culturale. La nivelul județului Bihor valorile cele mai crescute ale mortalității infantile se înscriau la prematuritate și condiții socio-familiale precare. Alte cauze favorizante sunt malnutriția protein-calorică și anomaliile congenitale. Între factorii socio-familiali cel mai important rol îl are nivelul de școlarizare a mamei. Cu cât nivelul de educație al mamei este mai înaltă cu atât este mai conștientă de obligațiile și răspunderile față de copii. Mortalitatea infantilă este mai mare atunci când mama este analfabetă sau a urmat doar școala primară. Astfel creșterea nivelului de școlarizare și îmbunătățirea condițiilor de viață precum și calitatea serviciilor sociale pot duce la îmbunătățirea stării de sănătate a populației și implicit la scăderea ratei mortalității infantile.

Factorii care determină reducerea mortalității generale și infantile țin în special de măsuri de politică socială și sanitară, adică prin îmbunătățirea condițiilor de viață și a asistenței medicale a unei comunități contribuim și la scăderea mortalității infantile.

Infrastructura de sănătate a orașului Săcueni conform INS constă în total din 16 unități sanitare și 26 de cadre medico-sanitare. Unitățile sanitare constau din patru cabinete medicale de familie, trei cabinete stomatologice, cinci cabinete medicale de specialitate, trei farmacii și un laborator de tehnică dentară. Acestea sunt deservite de unsprezece medici din care patru medici de familie la care se adaugă trei stomatologi, opt farmaciști și patru personal sanitar mediu. De menționat, că toate unitățile sunt proprietate privată, astfel că tot personalul medical este angajat la unități sanitare private.

În următoarele tabele am însumat o radiografie sumară a infrastructurii de sănătate.

Tabel 4. Unități sanitare pe categorii de unități și forme de proprietate

Categorii de unități sanitare	Forme de proprietate	Număr
Cabinete medicale de familie	Proprietate privată	4
Cabinete stomatologice	Proprietate privată	3
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	5
Farmacii	Proprietate privată	3
Laboratoare de tehnică dentară	Proprietate privată	1

Sursa: INS Tempo, 2020

Tabel 5. Personalul medico-sanitar pe categorii și forme de proprietate

Categorii de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Număr persoane
Medici	Proprietate privată	11
din total medici: medici de familie	Proprietate privată	4
Stomatologi	Proprietate privată	3
Farmacисти	Proprietate privată	8
Personal sanitar mediu	Proprietate publică	4

Sursa: INS Tempo, 2020

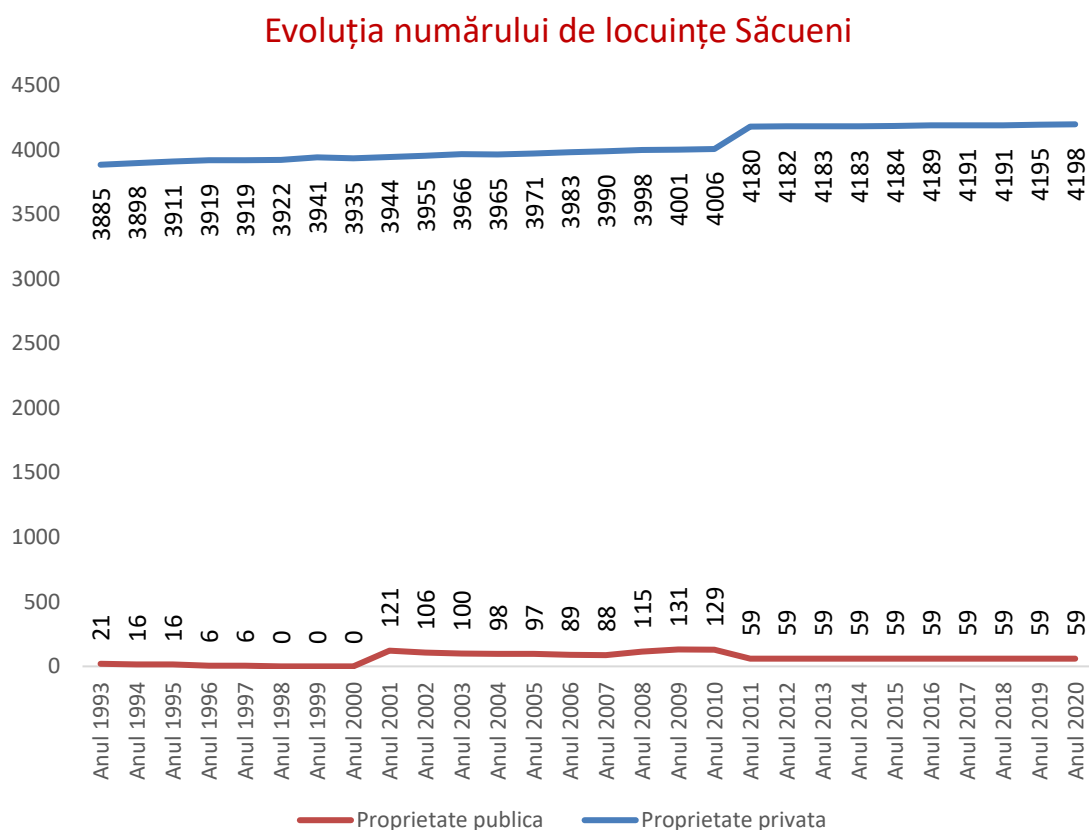
Bunăstare, servicii sociale și condiții de locuire

Bunăstarea, un nivel ridicat de trai a unei localități reprezintă scopul principal al autorităților locale. Aceste aspecte depind în mare măsură de veniturile populației, de condițiile de locuire, respectiv de serviciile și oportunitățile pe care le oferă localitatea. Conform cercetării realizate în februarie 2020, 58,3% din respondenți declară că sunt activi într-o formă sau alta pe piața muncii, o mare parte dintre aceștia făcând naveta în orașele apropiate pentru un loc de muncă. Raportul dintre numărul salariaților și populația activă este unul dintre cele mai mici dintre orașele din județ; totuși, există o scădere considerabilă a numărului de șomeri înregistrați.

Aproximativ jumătate din populație (49,9%) trăiește în gospodării formate din 3 sau 4 persoane, există un procent relativ ridicat al gospodăriilor mari, cu mai mult de cinci persoane (7,9%), dar și un procent foarte ridicat al celor formate din una (11%) sau două (25,7%) persoane. Conform datelor cercetării cantitative, mai mult de jumătate (53,7%) din fondul locativ al celor chestionați este compus din locuințe formate din două sau trei camere. Datele arată un procent relativ ridicat al locuințelor mici, formate dintr-o singură suprafață, adică fără cameră (9,4%) respectiv formate din cameră și bucatărie (19,9%). Suprafața totală în m² a fondului locativ a fost peste 152 mii în 2018, ceea ce înseamnă o suprafață medie pe locuință 35,8m². În privința utilităților acestor locuințe, aproape toate sunt racordate la rețeaua electrică, au apă potabilă 84,8%, toaletă în casă 66,7% și canalizare 32,7%. Probleme mai serioase a fost întâmpinate (și exprimate de localnici) în și în jurul cartierelor locuite de populație de etnie romă.

Potrivit datelor oficiale INS (2020) fondul locativ al orașului este reprezentat de cele 4257 locuințe existente la sfârșitul anului 2020, majoritatea fiind în proprietate privată (4198 locuințe). (Menționăm că potrivit datelor deținute de Primărie în localitate de facto există 5136 de locuințe. Diferențele pot fi cauzate de metodele de înregistrare respectiv de statutul lor legal și întrebuințare lor practică). Oricum, fondul locativ este într-o creștere lentă, numărul locuințelor a crescut cu aproximativ 9% (372 locuințe) în perioada 1993-2020. Graficul următor reprezintă evoluția numărului de locuințe în perioada 1993-2020, atât cele de proprietate privată cât și cele de proprietate publică (INS, 2020).

Figura 40. Evoluția numărului de locuințe 1993-2020

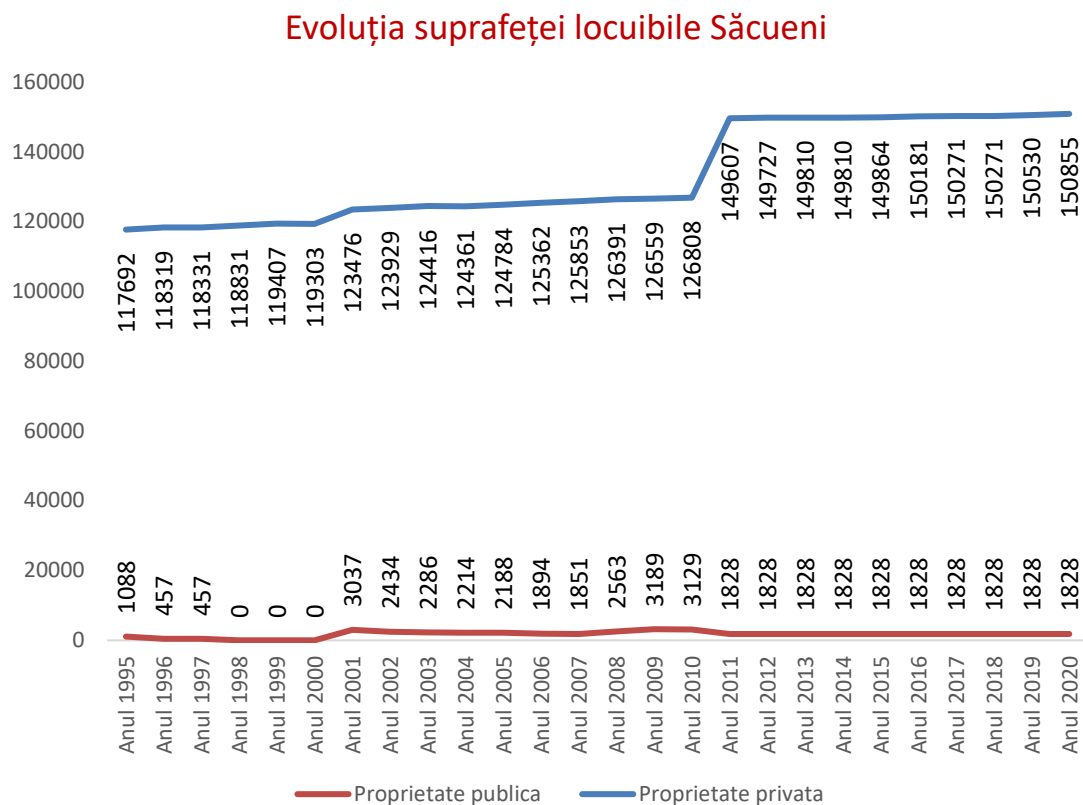

Sursa:

INS Tempo, 2021

Suprafața locuibilă a orașului este de 150855 m² în anul 2020, acesta fiind într-o continuă creștere în ultimii 30 de ani. Creșterile însemnate au fost de obicei înregistrate cu ocazia Recensămintelor, atât în anul 2002, cât și 2011, după înregistrarea datelor au fost ajustate indicatorii relevanți din acest punct de vedere. Ajustarea este mai vizibilă în cazul datelor din anul 2011, putem presupune că între 2002 și 2011 s-a înregistrat o creștere a construcțiilor pe raza orașului, fapt care a dus implicit la creșterea suprafeței locuibile. Cauza discrepanțelor din date este cauzat de faptul că schimbările mici în structura locuințelor (o cameră adăugată la casă, mansardare, etc.) de multe ori nu este însoțită de acte administrative (ca de exemplu autorizația de construcție la o locuință nou construită), astfel că aceste schimbări sunt declarate doar la Recensământ.

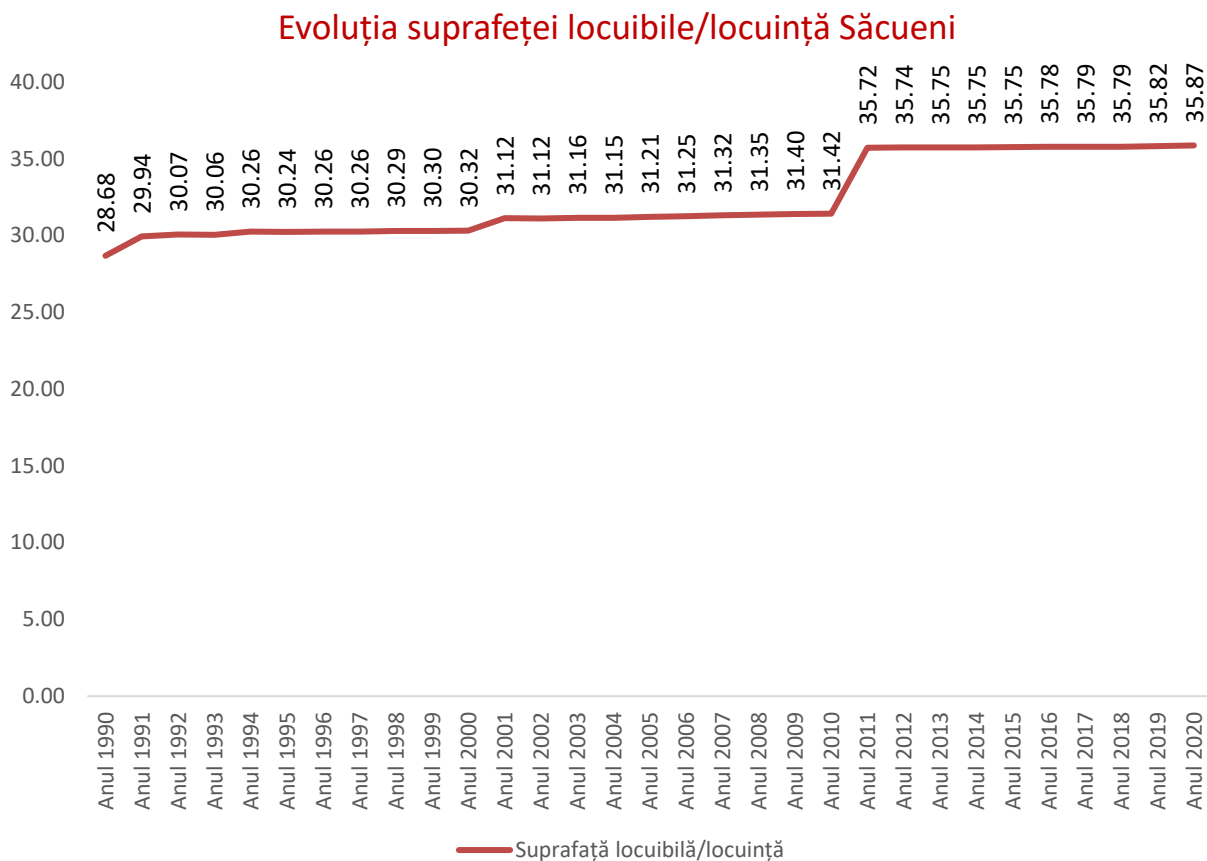
Figura 41. Evoluția suprafeței locuibile

Sursa: INS Timp, 2021

În medie, o locuință din UAT Săcueni dispune în medie de 35,87 m², conform datelor oficiale. Și în acest caz se pot observa ajustările de date cu ocazia Recensămintelor; totuși, suprafața locuibilă a locuințelor este într-o continuă creștere în anii analizați, putem afirma că condițiile de locuire a orașului înregistrează o îmbunătățire în cursul ultimelor decenii, în special între cele două Recensăminte din 2002 și 2011, ajustările din 2011 reprezentând o creștere de peste 4 m²/locuință.

Figura 42. Evoluția suprafeței locuibile în Săcueni

Sursa: INS Tempo, 2021

Servicii sociale

În UAT Săcueni serviciile sociale se desfășoară pe două dimensiuni: pe de o parte există servicii sociale furnizate de administrația locală și județeană, pe de altă parte există furnizor de servicii sociale acreditate, care își desfășoară activitatea în Săcueni.

Serviciile sociale județene se desfășoară conform organigramei Consiliului Județean Bihor prin Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. Această direcție conform actului de înființare îndeplinește următoarele funcții:

- De strategie, prin care asigură elaborarea strategiei de asistență socială, a planului de asistență socială pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale, precum și a

programelor de acțiune anti-sărăcie, pe care le supune spre aprobare consiliului județean;

- De coordonare a activităților de asistență socială și protecție a copilului la nivelul județului;
- De administrare a fondurilor pe care le are la dispoziție;
- De colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și instituțiilor care au responsabilități în domeniul asistenței sociale, cu serviciile publice locale de asistență socială, precum și cu reprezentanții societății civile care desfășoară activități în domeniu;
- De execuție, prin asigurarea mijloacelor umane, materiale și financiare necesare pentru implementarea strategiilor cu privire la acțiunile anti-sărăcie, prevenirea și combaterea marginalizării sociale, precum și pentru soluționarea urgențelor sociale individuale și colective la nivelul județului;
- De reprezentare a consiliului județean pe plan intern și extern, în domeniul asistenței sociale și protecției copilului.

Astfel la nivelul întregului județ, conform Hotărârii Consiliului Județean Bihor nr. 226 din 15.12.2020 în cadrul DGASPC Bihor funcționează următoarele **servicii pentru copii**:

- 10 case de tip familial pentru copii cu dizabilități;
- 9 case de tip familial pentru copii/ tineri;
- 1 centru maternal;
- 1 centru de primire în regim de urgență și 1 adăpost de noapte pentru copiii străzii;
- 1 centru de plasament pentru copii/ tineri;
- 1 centru de zi pentru consiliere părinți și copii;
- 1 centru de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități;
- Echipa Mobilă pentru copii cu dizabilități;
- 1 centru de recreere pentru copii și tineri.

Servicii pentru adulți:

- 12 centre de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități;

- 1 centru de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități;
- 4 locuințe maxim protejate pentru persoane adulte cu dizabilități;
- 1 locuință minim protejată pentru persoane adulte cu dizabilități;
- 1 centru rezidențial de asistență și reintegrare socială pentru persoane fără adăpost;
- 1 locuință protejată pentru victime ale violenței domestice;
- 2 centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilități;
- 1 centru de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu pentru persoane adulte cu dizabilități;
- Echipa Mobila pentru persoane adulte cu dizabilități.

Din resursa județeană prezentată mai sus în UAT Săcueni activează următoarele furnizori de servicii sociale:

Tabel 6. Furnizori de servicii sociale UAT Săcueni

nr. crt.	Denumire centru	Denumire furnizor
1.	Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Cadea	Asociația Româno-Germană Alsterdorf
2.	Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Săcueni	Asociația Româno-Germană Alsterdorf
3.	Centru de îngrijire la domiciliu Săcueni	Asociația Caritas Catolica
4.	Centrul de zi pentru prevenirea separării copilului de familia sa – puncte în localitățile Sânnicolau de Munte, Cubulcut, Cadea și Ciocaia.	Fundația Creștină Diakonia Cluj
5.	Gyermek Jézus Gyermekvédelmi Központ	Fundația Szent Ferenc

Sursa: DGSAPC Bihor, Primăria Săcueni

Alături de serviciile sociale județene și cele prestate de furnizori acreditați, Primăria Săcueni, conform Regulamentului privind înființarea serviciului public de asistență socială la nivelul comunelor, orașelor și județelor își desfășoară activitatea privind furnizarea serviciilor sociale. Acestea sunt următoarele:

- Acordarea de ajutor social;
- Acordarea alocației pentru susținerea familiei;
- Acordarea tichetelor sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional, în conformitate cu O.U.G. nr. 133/2020 privind unele măsuri

pentru sprijinirea categoriilor de elevi cei mai defavorizați care beneficiază de sprijin educațional pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional acordate din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestora;

- Acordarea stimulentului educațional;
- Acordarea ajutorului pentru încălzire;
- Acordarea indemnizație/stimulent de creșterea copilului;
- Alocația de stat pentru copii;

În localitate activează mai multe ONG-uri a căror activitate este strâns legată de comunitatea de rromi din localitate. Dintre ele cele mai importante două organizații sunt Gypsy Mission Romania și Fundația Ruhama.

Integrarea socială și egalitatea de șanse

Excluziunea socială este considerată situația în care oamenii sunt împiedicați să participe deplin la viața socială, economică sau civilă. O persoană poate fi considerată exclusă social atunci când deși este rezidența unei comunități din cauza unor motive independente lor nu pot participa la activitățile normale în calitate de cetățeni sau membrii ai comunității. În cele mai multe cazuri cei excluși sunt cei a căror resurse (financiare și nu numai) sunt atât de inadecvate încât îi exclud de la un standard de viață considerat acceptabil la nivelul societății, astfel excluziunea socială reprezintă un fenomen derivat fenomenului sărăciei.

Egalitatea de șanse, ca rezultat al unei politici eficiente de integrare socială înseamnă asigurarea participării depline fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, rasială, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală. De dezvoltarea orașului, de proiectele propuse trebuie să beneficieze toți membrii comunității, indiferent de genul, vârsta, statutul social în care se află. În procesul de dezvoltare a comunei este nevoie de o atenție sporită ca proiectele de dezvoltare derulate să nu excludă anumite categorii sociale din rândul beneficiarilor. Totodată, egalitatea de șansă între femei și bărbați reprezintă un principiu care trebuie asigurat în cadrul procesului de dezvoltare, în proiectele derulate.

Categorii defavorizate: romii

Conform documentelor strategice, a studiilor și documentelor de lucru realizate în oraș în ultimii ani (vezi Péter, 2019; OTP Consulting, Pásztor – Péter, 2010; Gábora– Pásztor – Péter, 2014; Kiss – Pásztor – Péter, 2014), respectiv a bazelor de date care stau în spatele acestor studii și documente, UAT Săcueni este o localitate defavorizată cu o populație semnificativă care este marginalizată și exclusă. Marginalitatea este evidentă indiferent de criteriile adoptate. Nivelul de educație a populației localităților este una precară – peste 2 persoane din 3 a absolvit maxim 8 clase; numărul celor care sunt excluși social de pe piața muncii și aparțin etniei rome este în creștere; majoritate membrilor din comunitatea de etnie romă trăiesc în cartiere specifice segregati social și spațial; infrastructura este deficitară pe întreg teritoriul orașului; există disparități teritoriale între localitățile componente; se poate sesiza un conflict interetnic latent între majoritate și minoritate; comunicarea interetnică este deficitară la nivelul interpersonal; economia informală și formele atipice ale muncii rămân singurele variante ale strategiilor de supraviețuire pentru mulți; problemele de sănătate și de igienă persistă, în special în cazul celor aflați în sărăcie extreme și/sau care trăiesc segregati față de majoritate; femeile și mamele tinere și singure reprezintă o categorie deosebit de vulnerabilă. Copiii, femeile, bătrânii, minoritate etnică romă, cei cu educație precară respectiv cei care sunt excluși de pe piața muncii prezintă grupuri de risc a căror situație nu se va ameliora fără aplicarea unor măsuri direcționate prin politici sociale și comunitare țintite și care vin întâmpinarea nevoilor sociale speciale. Comunitatea locală este fracționată și fragmentată, defavorizată, aspecte care o împiedică să se adapteze la provocările și nevoile secolului prezent.

Din punct de vedere istoric, la Săcueni majoritatea romilor au locuit în condiții precare și în trecut, într-un mod segregat, însă după schimbarea regimului diferențele dintre majoritate și minoritate au devenit mai accentuate. Unitățile de industrie din regimul trecut au asigurat un trai decent tuturor. Chiar dacă romii au avut poziția cea mai inferioară în ierarhia fabricilor, fiind muncitori necalificați, totuși distanțele fizice și sociale nu au fost atât de întinse ca și în zilele noastre. Oamenii își amintesc cu nostalgie de acele perioade, romii care lucrau în fabrici consideră că și ei au fost membrii prețuiți ai comunității de lucru. După schimbarea regimului, numai o parte din romi poate supraviețui în mod formal pe piața forței de muncă (în cele mai

multe situații în domeniul construcțiilor), iar pentru majoritatea lor mijloacele informale de câștigarea banilor înseamnă singura modalitate de alocare a unor venituri. Există încă în oraș următoarele practici:

Activități economice pe piața informală – unele exemple tipice cu caracter orientativ

În zona locuită de romi întâlnim mai multe practici de muncă (neregulate și cu caracter informal) de câștigarea a banilor. Toate acestea aduc venituri mici și fluctuante, dar foarte importante însă pentru cei în cauză.

În una din comunități, spre partea nordică de la strada „Dankó Pista” se fac cărămizi de chirpici. Pământul provine de lângă case, apa de la robinetele comune, iar legătura de pai de pe câmp. La munca respectivă ia parte toată familia. De exemplu ca ilustrație la efirmașie anterioară, un caz concret întâlnit pe teren: în unul dintre cazuri, la muncă au luat parte doi bărbați și un băiat, care săpau pământul, o frământau cu apă abundentă, iar soția turna și usca cărămizile. În curtea fără garduri, unde erau două colibe de chirpici apropiate, cu câte o singură cameră, se uscau cărămizi pentru circa două generații de familii. După estimări, în total erau vreo 2500 de cărămizi, în valoare de 500 de lei, ce trebuiau făcute la comandă pentru un băiat care s-a căsătorit și a vrut să construiască o casă de locuit în comunitate (o colibă). Sezonul cărămizilor este desigur vara. Cărămizile sunt uscate la soare, iar în caz de ploi sunt acoperite cu folii din plastic. După spusele unui intervievat întreprinzător, mulți cumpără de aici cărămizi de chirpici, clienți din comunitate pentru case sau din zonă și chiar și din Ungaria în vederea construirii diferitelor încăperi: hambar, grajd, șură.

O altă activitate informală este fabricarea de săpun este considerată a fi muncă tipică pentru femei. Săpunul se fierbe într-un ceaun mai mare, iar cenușa și grăsimea provin din gospodăriile comunității. Unul dintre cei intervievați afirmă că săpunul este făcut numai pentru uz personal, însă din relatările sale reiese că o parte din săpun este vândut, acest mijloc fiind și o modalitate de suplimentare a veniturilor familiei. Săpunurile sunt vărsate într-o formă, tăiată pe mărimi, unde săpunul se usucă încet.

Adunarea PET-urilor este de asemenea răspândită în comunitatea romă, acestea fiind adunate din diferite zone ale orașului. Acestea sunt predate în formă presată, în centre de colectare. Este o activitate populară la nivelul localnicilor din colonie, în oraș fiind multe PET-uri aruncate, însă activitatea este una aducătoare de profit foarte mic. Este o îndeletnicire care implică multă căutare, respectiv multe priviri de dispreț.

Cerșetoria și căutarea prin gunoaie (strategie de supraviețuire din ce în ce mai rară)

Acest mod de câștigare a banului este cel mai disprețuit dintre toate, deoarece implică cea mai mare vizibilitate socială. Este tipică în rândul celor mai săraci din comunitate, mai ales femeilor, care sunt însoțite de copiii. Cei care au o oportunitate călătoresc în alte orașe apropiate, afirmând că acolo oamenii sunt mai înstăriți, astfel și „gunoiul este mai bogat”. La Oradea se deplasează cu trenul, fără cumpărarea билетelor, și gunoiul adunat este transportat prin acest mijloc. Din strategiile de supraviețuire, aceasta reprezintă exercițiul cel mai disprețuit.

Munca sezonieră în străinătate

Cei care sunt puțin mai înstăriți optează pentru munca în străinătate, dar acesta presupune resurse materiale și relații personale semnificative. În cazul caselor care se situează pe drumul principal și cele de pe strada Dealul Nou/Újdomb întâlnim persoane care lucrează în domeniul construcțiilor în străinătate. Am întâlnit și doi tineri care lucrează în Anglia, care atunci erau chiar acasă – se jucau cu telefoanele mobile –, dar nu au vrut să ne spună din ce câștigă bani. Comparativ cu celelalte case din colonie și cu activitățile celorlalți, acest mijloc asigură un trai mai bun și oportunități mai bune de locuire.

„Tabere de muncă” (denumirea populară)

Tabăra de muncă reprezintă una dintre cele mai importante munci sezoniere, apreciate de cei în cauză. Un întreprinzător din Ungaria, care își are rădăcinile în Săcueni, a început organizarea

taberelor încă la începutul anilor 90' la o livadă ce aparținea de stat, unde a lucrat ca și organizator de muncă. În schimbul muncii prestate se asigură costurile de transport și de cazare, respectiv se poate câștiga relativ bine comparativ cu veniturile uzuale ale celor implicați. Întotdeauna sunt mai mulți candidați decât locuri de muncă, există concurență. Datorită cazării și a condițiilor grele de muncă, acest tip de muncă este caracteristică bărbaților în special, are caracter sezonier, dar este previzibilă pentru ambele părți. Este o muncă cu statut ridicat pentru locuitorii coloniei, pentru că asigură un venit atrăgător. Pentru familiile implicate acest moment reprezintă ștergerea tuturor datoriilor acumulate pe timpul anului, iar pentru tineri înseamnă o oportunitate de construire a unei case proprii.

Munca zilieră

Această categorie reprezintă munca zilieră tradițională, ceea ce înseamnă munca prestată la agricultorii locali sau la întreprinderile agrare mai mici. Munca zilieră se plătește în fiecare zi. Volumul muncii din cadrul gospodăriilor, unde acest tip de ocupare este caracteristic sunt în scădere, iar în cazul agricultorilor mai mari, cu producții cu caracter industrial este în creștere. În trecut, când întreprinderile agrare mai mici au funcționat mai bine, acest tip de muncă a fost o activitate mai căutată. Mai mulți intervievați au pomenit de faptul că părinții, bunicii lor lucrau ca zilieri și trăiau din această muncă, însă acum acest lucru nu mai este posibil. Datorită volumului mic, munca zilieră nu este accesibilă tuturor, deoarece presupune o relație de încredere în vederea desfășurării sistematice. Zilierul cinstit și bun se bucură de notorietate și în prezent. Oportunități pentru prestarea de asemenea activități se ivesc mai des la șantiere. Acesta este activitatea cea mai puțin segregată, deoarece romii lucrează împreună aici cu maghiarii și românii. Și numărul maghiarilor care vor să lucreze ca zilieri este în creștere, astfel competiția pe piața forței de muncă dintre romi și maghiari ia o formă mai accentuată.

Cultură, culte, artă

Infrastructura culturală a oraşului este reprezentat de patru biblioteci, din care una publică, având un număr de 68379 volume în dotare; în ultimii ani atât numărul cititorilor activi, cât şi a volumelor eliberate a suferit schimbări de la an la an, după cum urmează:

Tabel 7. Infrastructura culturală

	2015	2016	2017	2018	2019
Volume existente în biblioteci	68379,00	69229,00	67467,00	65630,00	61077,00
Volume eliberate	9295,00	9001,00	8155,00	9662,00	6885,00
Cititori activi la biblioteci	1322,00	1300,00	1177,00	1174,00	890,00
Personalul angajat din biblioteci	1,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Sursa: DJS Bihor 2021

Colecţia muzeală de istorie, arheologie şi etnografie a Văii Ierului se află de asemenea în oraşul analizat, colecţia fiind alcătuită din piese de arheologie din zonă: ceramică pictată neolitică din Săcueni, vase şi unelte hallstattiene, obiecte de fier celtice de la Curtuişeni, un depozit de vase din secolul al IV-lea p.Chr. de la Marghita. Deţine piese de etnografie locală şi unelte viticole şi de pescuit, colecţia fiind în curs de reamenajare în acest nou spaţiu.

Tabel 8. Monumentele istorice de pe raza comunei sunt următoarele:

	Cod Lista Monumentelor Istorice	Denumire	Datare
1	BH-I-s-B-00998	Situl arheologic de la Săcueni, punct "Horo"	
2	BH-I-s-B-00998.01	Aşezare "Horo"	sec VIII-IX
3	BH-I-s-B-00998.02	Necropolă	sec. VII, Epoca migraţiilor
4	BH-I-s-B-00998.03	Aşezare "Horo"	Neolitic
5	BH-I-s-B-00999	Aşezare "Cetatea Boului"	Epoca bronzului

6	BH-II-m-B-01194	Biserica reformată	sec. XV, transf. în sec. XVIII
7	BH-II-m-B-01195	Palatul Stubenberg	sec. XVIII
8	BH-II-m-B-21067	Biserica Sf. Arh. Mihail și Gavril	1930-1931
9	BH-II-m-B-01196	Biserica romano-catolică "Sf. Maria Imaculata"	1711-1768

Sursa: Ministerul Culturii, Institutul Național al Patrimoniului,
<https://patrimoniu.ro/images/lmi-2015/LMI-BH.pdf>

Conform discuțiilor cu reprezentanții Primăriei Săcueni, infrastructura culturală a orașului și a localităților aparținătoare care deservește evenimentele locale arată în felul următor:

Cubulcut - casa de cultură a fost renovată în anii 2015-2016, se află într-o stare bună, existența scenei, respectiv dotările acestuia permit desfășurarea de baluri (balul strugurilor, bal de Crăciun, de Ziua Femeii, etc), evenimente ale școlii locale, nunți, evenimente familiale ale locuitorilor, etc.

Olosig - nu există o casă de cultură renovată și dotată corespunzător în prezent, autoritățile locale au achiziționat un conac pentru ca pe viitor acesta să fie renovat și dotat ca și casă de cultură. Principalele evenimente culturale locale sunt organizate de către biserica reformată, de obicei Zilele Familiei cuprind o gamă largă de activități pentru locuitorii de toate vârstele.

Sânnicolau de Munte - localitatea dispune de un cămin cultural nou construit în anii 2010-2012, locație folosită atât pentru evenimente familiale ale localnicilor (nunți, botezuri, etc) cât și pentru evenimentele organizate de școala locală (spectacole de teatru de păpuși, serbări). Localitatea are o activitate turistică semnificativă datorită ștrandului și locurilor de cazare administrate de Biserica Reformată, astfel în timpul sezonului estival sunt organizate tabere, programe pentru turiști, Zilele Familiei, Zilele Satului, Seara Pensionarilor, etc. Turismul, evenimentele organizate, respectiv infrastructura pusă la punct de către autoritățile locale au dus la creșterea valorii terenurilor din zonă, tot mai multe persoane din regiune cumpără terenuri și case din localitate pentru a le transforma în case de vacanță.

Ciocaia - în prezent nu există o casă/cămin cultural, autoritățile locale au în plan achiziționarea unui conac, și transformarea acestuia într-un spațiu cultural. Principalele evenimente

organizate sunt Zilele Satului și diferite evenimente religioase și culturale, organizate de biserica locală.

Cadea - localitatea dispune de un cămin cultural bine dotat și renovat, ultima renovare având loc în anul 2018. Principalele evenimente locale sunt Zilele Familiei, Zilele Satului, mai rar baluri locale. Totodată, în parcul local sunt organizate periodic spectacole și competiții hipice, localitatea devenind un centru regional al acestor sporturi.

Săcueni - În cursul anului 2020 a fost finalizat renovarea Centrului Cultural din localitate. Centrul a fost în trecut cea mai mare instituție de cultură din regiune, cu o capacitate de 540 de locuri; centrul, construit ca teatru în anul 1958 a fost renovat și reabilitat de printr-o investiție a Companiei Naționale de Investiții, astfel noua clădire are o capacitate de 340 de locuri, și este echipat și dotat cu toate cele necesare pentru a găzdui inclusiv spectacole de teatru, totodată găzduiește și biblioteca locală.

Alături de Centrul Cultural, clădirea Muzeului oferă spațiile necesare pentru desfășurarea activităților culturale locale ca balurile orășenești, întâlniri ale corurilor, evenimentele școlii locale, expoziții, conferințe; totodată, în aceste spații își desfășoară activitatea organizațiile culturale locale, printre care putem aminti Corul bărbatilor din Săcueni, Cercul de cântece populare Búzavirág, Ansamblul de dansuri populare Zajgó, Formația de dansuri moderne Tini Dance Center, corurile bisericilor locale, etc.

Există mai multe organizații sportive pe plan local, cele mai importante fiind Club Sportiv Phoenix (karate și tir cu arcul), Stihl Timbersport (concursuri de tăietori de lemne, clubul local reprezentând elita acestui sport la nivel național) Club Sportiv Vulturii din Săcueni (fotbal), respectiv diferitele activități sportive organizate în cadrul școlii locale (handbal, scrimă, etc.)

Orașul are un program cultural dezvoltat, cele mai importante evenimente în cursul anului sunt următoarele:

- Ianuarie - Ziua Culturii Maghiare, cu ocazia căruia este organizat un bal orășenesc, în stilul vechilor baluri din epocă, cu șampanie, dress code elegant, licitația creațiilor artiștilor locali, fondurile obținute prin organizarea balului fiind donate casei de copii din localitate.
- Februarie - Concurs de vinuri de pe Valea Ierului, eveniment cu o vechime de peste 20 de ani, la care participă viticultori atât din țară, cât și din Ungaria. Totodată, în cursul iernii sunt organizate mai multe degustări de vinuri și de pălincă.
- Martie - Comemorarea evenimentelor din 15 Martie 1848.
- Aprilie - Mai - Festival de umor, ocazional evenimente familiale în aer liber.
- Iunie - Zilele Orașului. Expoziții a artiștilor locali, prezentări de carte, expoziții, concursuri de gastronomie, concursuri sportive, festival de dansuri Tini Dance, concerte, spectacole.
- Iulie - August - tabere de vară, în special pentru copii (sport, karate, tir cu arcul, de înot, tabere de limbi străine, tabere de dansuri, tabere de dansuri populare, etc.).
- Septembrie - Balul Strugurilor, seria de evenimente Toamna pe Ier, zile deschise la pivnițele de vin din localitate, târguri ale producătorilor locali.
- Octombrie - Întâlniri ale corurilor, evenimente și spectacole de cor.
- Noiembrie - Zilele poetului Ady Endre.
- Decembrie - târg de Crăciun.

În viitor, aceste activități vor fi completate de cele organizate în Centrul Cultural, conform planurilor în acesta vor fi organizate spectacole de teatru în colaborare cu teatrele din Oradea, Cluj, Debrecen și Nyíregyháza, spectacole de teatru de păpuși, în colaborare cu teatrele de păpuși din regiune, diferite spectacole și expoziții în colaborare cu Liceul de Artă din Oradea, prezentări de carte, expoziții, evenimente școlare ale liceului local, etc. Conform planurilor, în luna august 2021 va avea loc un eveniment prin care centrul va fi redenumit după Szabó József Ódzsa, regizor, dramaturg, scriitor de teatru, născut în Săcueni în anul 1928, iar din septembrie vor fi organizate cel puțin o dată pe lună spectacole de teatru, respectiv alte spectacole.

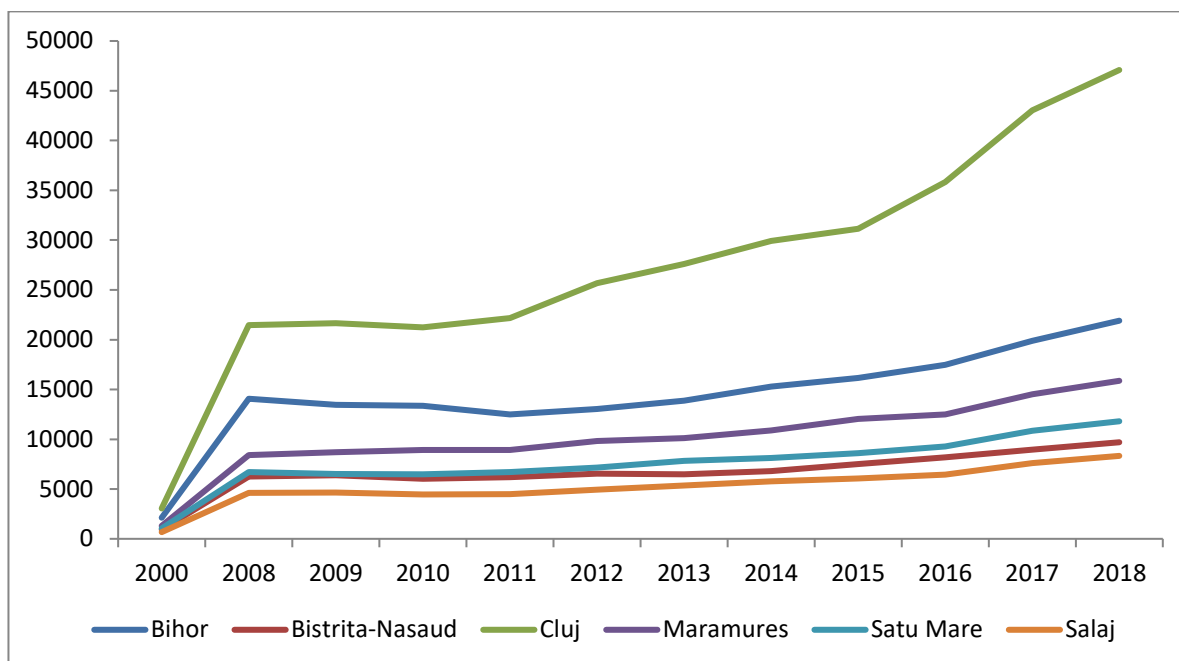
Economia în UAT Săcueni

Componenta economică a UAT Săcueni este influențată de factorii economici externi, de resursele economice proprii, precum și de aspectele socio-demografice existente (structura demografică a populației, învățământ, forță de muncă, migrația forței de muncă etc.). Modul în care sunt combinați și utilizați factorii de producție locali – pământul, capitalul și forța de muncă – evidențiază trăsăturile economiei locale și potențialul de dezvoltare al acesteia. În acest capitol vom efectua descrierea mediului economic al UAT Săcueni. Potențialul economic și specificul activităților economice la nivelul UAT Săcueni s-a determinat prin analiza unor indicatori relevanți pentru descrierea performanței economice, precum cifra de afaceri, numărul de angajați, și analiza sectorială a profilului firmelor înregistrate local. Ca și perspectivă de analiză vom aplica viziunea cercurilor concentrice, adică analiza datelor relevante strict din perspectiva UAT Săcueni contextualizată într-o perspectivă regională și județeană. Alte surse de date accesate: Oficiul Național al Registrului Comerțului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Direcția pentru Agricultură Bihor, Banca Națională a României, date statistice obținute de la topfirme.com, listafirme.ro, risco.ro, etc.

Privire de ansamblu: Regiunea Nord-Vest și județul Bihor

Județul Bihor este al doilea ca mărime, din punct de vedere al PIB-ului, din Regiunea Nord-Vest și al 10-lea în topul județelor, privind contribuția la PIB-ul național. Evoluția PIB-ului a fost una pozitivă pe parcursul ultimii zece ani. Scădere s-a înregistrat în perioada crizei financiare. Se remarcă o creștere a disparităților intra-regionale în cadrul Regiunii Nord -Vest, în sensul că rata de creștere a PIB-ului pentru Cluj a fost superioară celorlalte județe, mărindu-se decalajul de dezvoltare dintre acestea. Județul Bihor "oscilează" între clusterul ce ar putea alcătui cu județul Cluj și clusterul alcătuit cu celelalte județe din regiune. Locul doi din regiune este evident, dar privind evoluția PIB-ului se vede din ce în ce mai clar o discrepantă intra-regională, în care poziția județului Bihor se conturează destul de evident.

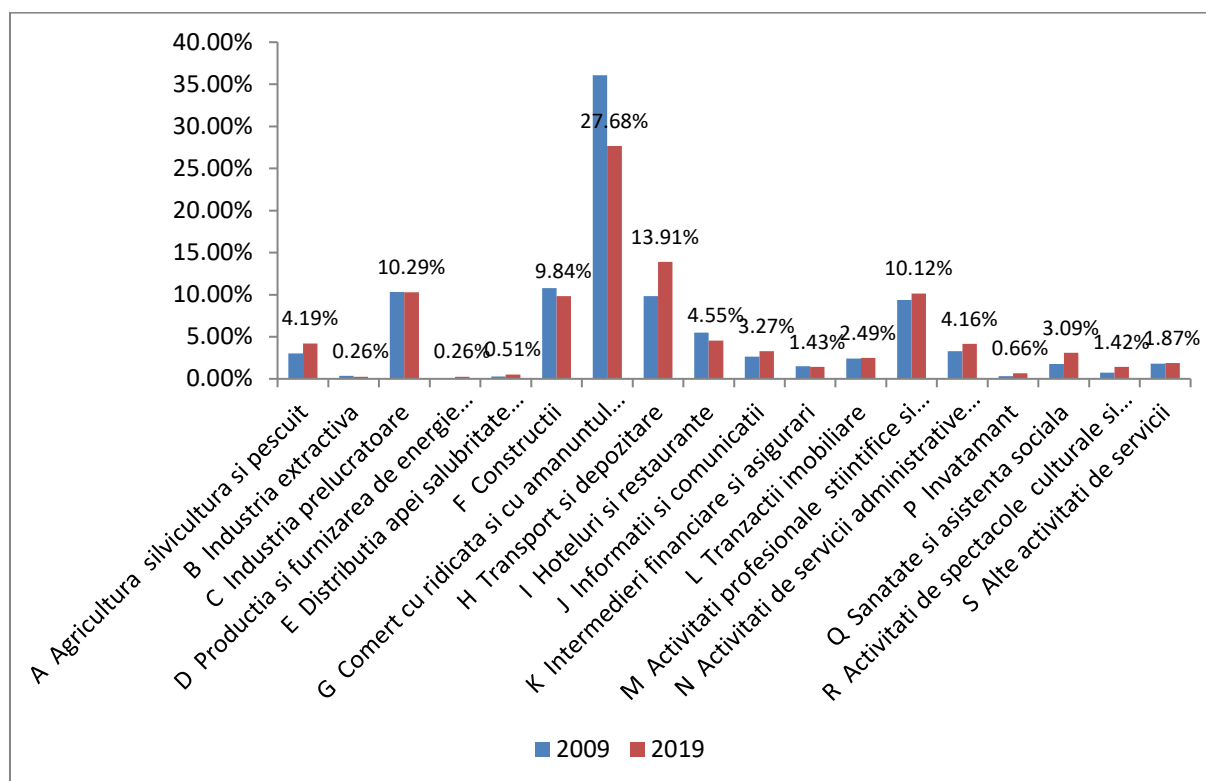
Figura 43. Evoluția PIB în cadrul Regiunii Nord-Vest (mil. lei)

Sursă: INS Tempo, 2021

În graficul de mai jos se identifică evoluția întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale, acoperind anii 2009 și 2019, adică evoluția a zece ani. Aproape în fiecare domeniu se identifică o creștere semnificativă, privind evoluția întreprinderilor active, mai puțin în domeniul Construcțiilor și a Comerțului cu ridicata și cu amănuntul, precum și alte activități și servicii. Cea mai semnificativă creștere se observă în domeniile Agricultură și silvicultură, Producția și furnizarea energiei, Transport și depozitare, învățământ, Sănătate și asistență socială, Activități de spectacole și culturale și recreative și Distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor.

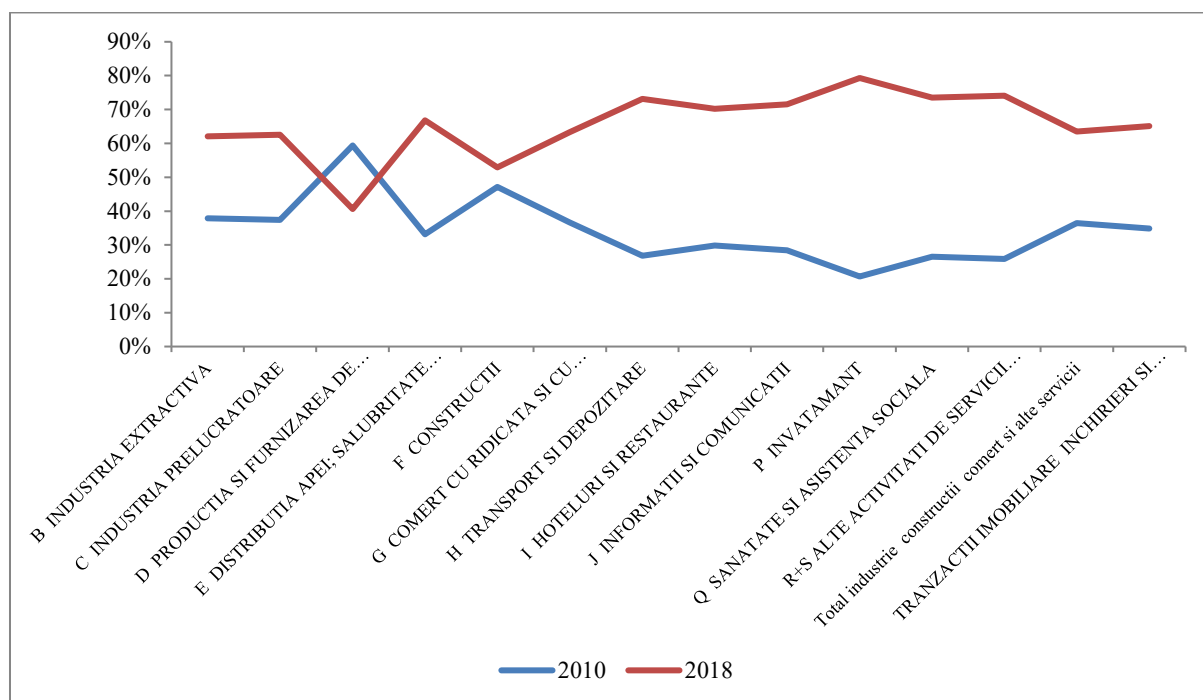
Figura 44. Întreprinderi active pe activități ale economiei naționale în județul Bihor (% la nivelul activităților)

Sursă: INS Timp, 2021

Graficul de mai jos arată evoluția cifrei de afaceri ale unităților locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în județul Bihor. În grafic se regăsesc datele aferente anului 2010 și anului 2018, adică perioada imediat următoare crizei financiare și în prezent.

Figura 45. Cifra de afaceri din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale în județul Bihor (% la nivelul activităților)

Sursă: INS Tempo, 2020

Aproape toate domeniile arată o creștere față de anul 2010, mai puțin domeniul D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat. Cea mai mare creștere s-a produs în domeniile P. Învățământ, H. Transport și depozitare, R+S alte activități de servicii colective sociale și personale. Totodată domeniul Total industrie construcții, comerț și alte servicii reprezintă un domeniu important la nivelul județului Bihor.

Continuând contextualizarea UAT Săcueni în economia județului, apelăm la alte surse de date. Conform datelor statistice obținute din ultimele bilanțuri depuse (adică anul financiar 2019) în clasamentul național privind numărul agenților economici, județul Bihor ocupă locul șase (73.643 agenți economici, adică 3,45% din totalul agenților economici din România). Criteriul cifra de afaceri plasează județul Bihor în clasamentul național pe locul al 10-lea, având cifra de afaceri 37,7 miliarde lei (8,6 miliarde euro), realizând astfel 2,24% din cifra de afaceri a României. Numărul angajaților în județul Bihor este de 125.711 angajați, reprezentând 3,02% din totalul de angajați din România, și ocupând locul al 9-lea din scorul național. Profitul realizat de firmele bihorene este de 3,3 miliarde de lei (757,1 milioane de euro), adică 2,49%

din profitul net realizat de firmele din România - cu aceste cifre ajungând pe locul 10 în clasamentul național. În tabelele de mai jos se regăsesc topul domeniilor de activitate (după coduri CAEN) din județul Bihor privind cifra de afaceri numărul de angajați și profit.

Tabel 9. Topul domeniilor cu cea mai mare cifră de afaceri – județul Bihor (anul 2019)

Domeniul		Profit miliarde lei	Profit mil. euro
1.	Transporturi rutiere de mărfuri	3,7	832,8
2.	Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice	1,7	390,2
3.	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	1,5	338
4.	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	1,1	246,5
5.	Fabricarea încălțăminte	0,953	216,7

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Tabel 10. Topul domeniilor cu cei mai mulți angajați – județul Bihor (anul 2019)

Domeniul		Nr. angajați
1.	Transporturi rutiere de mărfuri	10.495
2.	Fabricarea încălțăminte	7.986
3.	Lucrări de construcții ale clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	5.667
4.	Fabricarea de mobilă n.c.a.	3.508
5.	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	3.177

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Tabel 11. Topul domeniilor cu cel mai mare profit – județul Bihor (anul 2019)

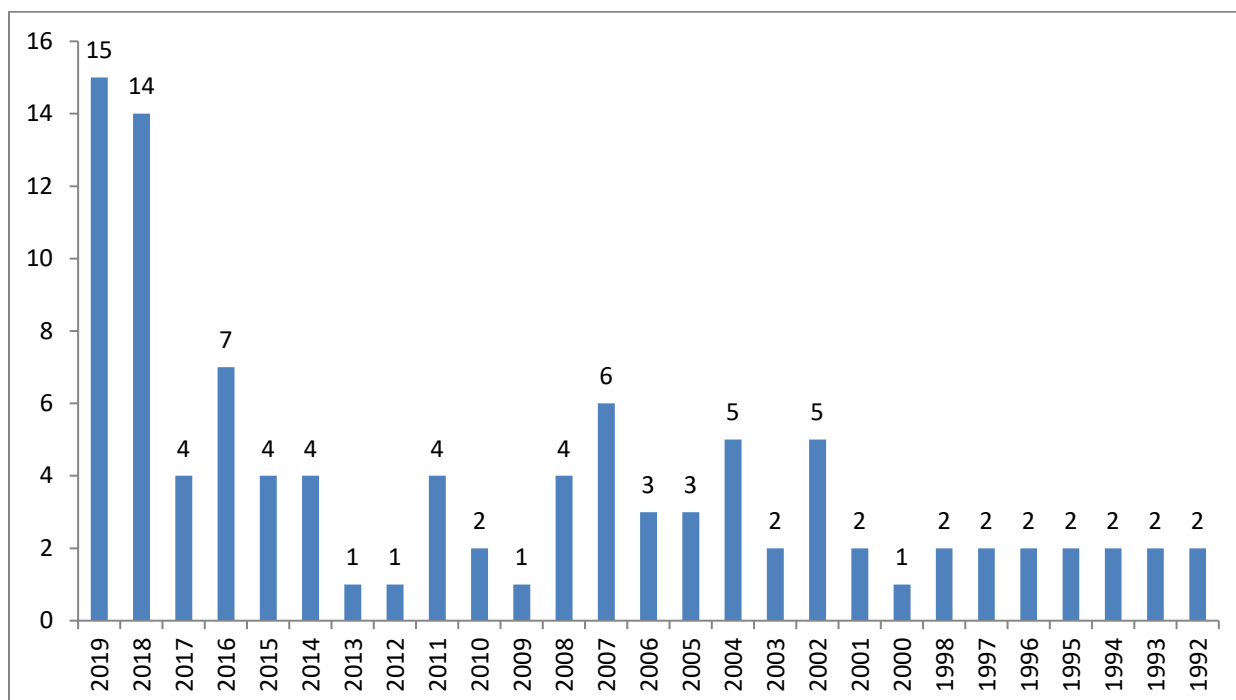
Domeniul		Profit mil. lei	Profit mil. euro
1.	Fabricarea altor produse alimentare n. c. a.	193,7	44
2.	Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic	192,2	43,7
3.	Fabricarea produselor de morărit	191,5	43,5
4.	Transporturi rutiere de mărfuri	167,4	38
5.	Lucrări de construcții ale clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	163,5	37,2

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Structura economică și antreprenariat în Săcueni

În acest subcapitol analizăm atmosfera antreprenorială din Săcueni. Graficul de mai jos prezintă evoluția numărului firmelor din Săcueni între 1992-2019.

Figura 46. Evoluția numărului firmelor din Săcueni

Sursă: listafirme.ro, 2021

Continuând logica de analiză aplicată mai sus, în prima fază trecem în revistă statisticile care ne stau la dispoziție generate pe baza bilanțurilor contabile pe anul 2019. În topul localităților bihoreni, privind numărul agenților economici, UAT Săcueni ocupă locul al 15-lea cu 620 de agenți economici, ceea ce reprezintă 0,84% din totalul agenților economici din județul Bihor. Cifra de afaceri realizată de aceste firme ajunge la 171,8 milioane de lei (echivalent cu 39 milioane de euro), adică 0,46% din cifra de afaceri din județul Bihor. Numărul total al angajaților din Săcueni este de 551 angajați reprezentând 0,44% din totalul angajaților din județ. Profitul realizat este de 9,5 milioane de lei (echivalent a 2,2 milioane de euro), adică 0,28% din profitul net realizat în județul Bihor. În tabelele de mai jos se regăsesc topul domeniilor de activitate (după coduri CAEN) din Săcueni privind cifra de afaceri numărul de angajați și profit.

Tabel 12. Topul domeniilor cu cea mai mare cifră de afaceri – Săcueni (anul 2019)

Domeniul		Cifra de afaceri mil. lei	Cifra de afaceri mil. euro
1.	Pregătirea semințelor în vederea însămânțării	61,2	13,9
2.	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	19,7	4,5
3.	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	18,6	4,2
4.	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	17	3,9
5.	Fabricarea de produse abrazive	8,3	1,9

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Tabel 13. Topul domeniilor cu cei mai mulți angajați – Săcueni (anul 2019)

	Domeniul	Nr. angajați
1.	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	100
2.	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	93
3.	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	46
4.	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	33
5.	Fabricarea măturilor și periilor	28

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Tabel 14. Topul domeniilor cu cel mai mare profit – Săcueni (anul 2019)

	Domeniul	Profit lei	Profit euro
1.	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	1,6 mil.	359.740
2.	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	1,1 mil.	239.678
3.	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	1 mil.	233.782
4.	Lucrări de construcții ale clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	996.981	226.587
5.	Fabricarea de produse abrazive	995.360	226.218

Sursă: <https://www.topfirme.com/judet/bihor/>

Din datele de mai sus reiese, că în Săcueni sunt câțiva angajatori mari, paleta domeniilor este destul de diversificată, dar forța de muncă nu are posibilitatea de a-și găsi loc de muncă, ci migrează în primul rând la Oradea, Marghita, Valea lui Mihai și în Ungaria. Cei 551 de salariați reprezintă doar 4,35% din totalul locuitorilor UAT Săcueni și 6,44% din populația stabilă cu vârste cuprinse între 15-64 ani (raportat la datele demografice din ianuarie 2019).

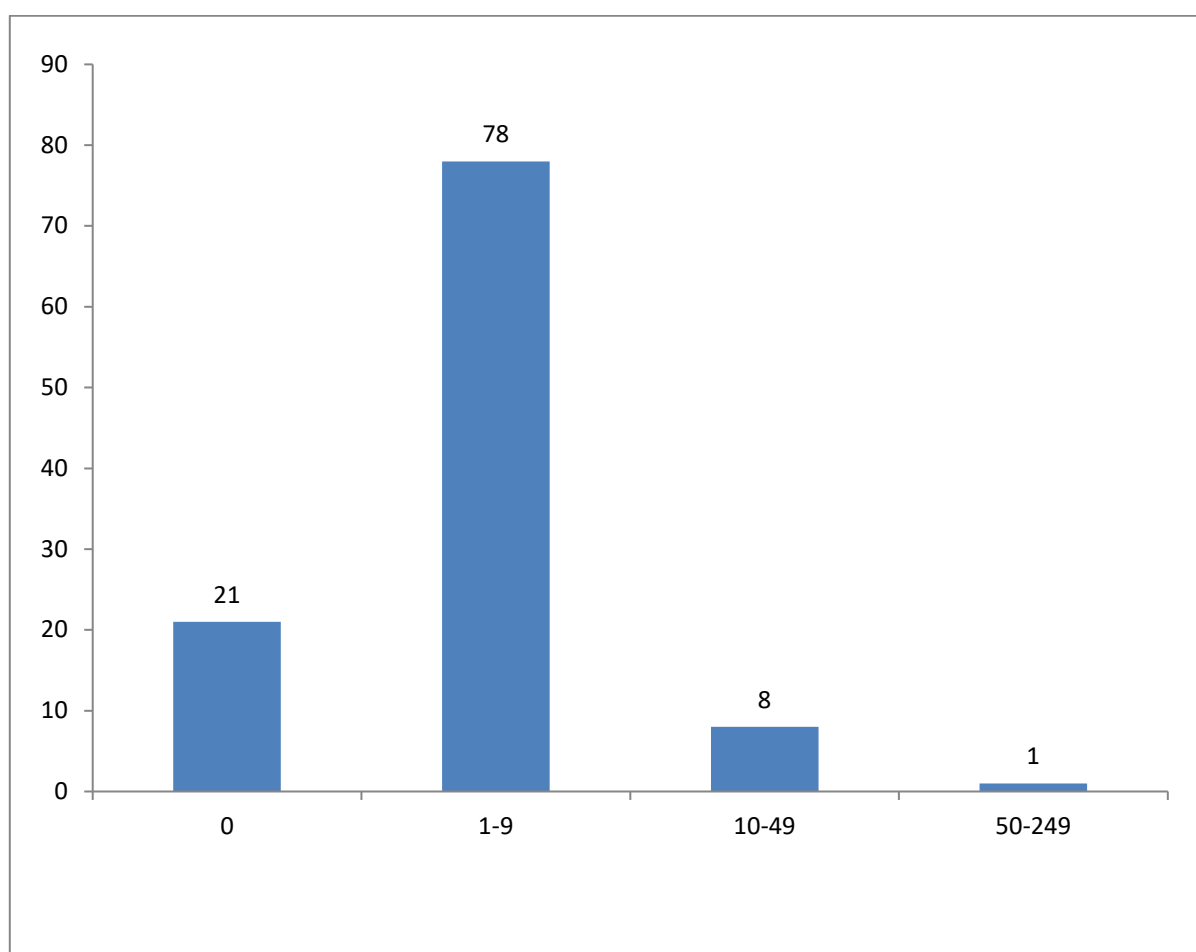
Analizând profitabilitatea firmelor locale, se conturează dominanța domeniului agricol, dar capacitatea de absorbție a forței de muncă este redusă – putem vorbi de câțiva antreprenori, care activează în domeniul agricol. Cel mai mare angajator se identifică în sectorul producției

de îmbrăcăminte (99 de persoane angajate în cadrul unei singure companii Fashion Industries S.R.L.).

Următoarea poziție ca număr de salariați este ocupată de Societatea Cooperativă de Consum Consumcoop Săcueni (Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun) numărul persoanelor angajate fiind de 29. Poziția a treia este ocupată de S.C. Fabrica de Perii ROM S.R.L. cu 28 de angajați (Fabricarea măturilor și periilor).

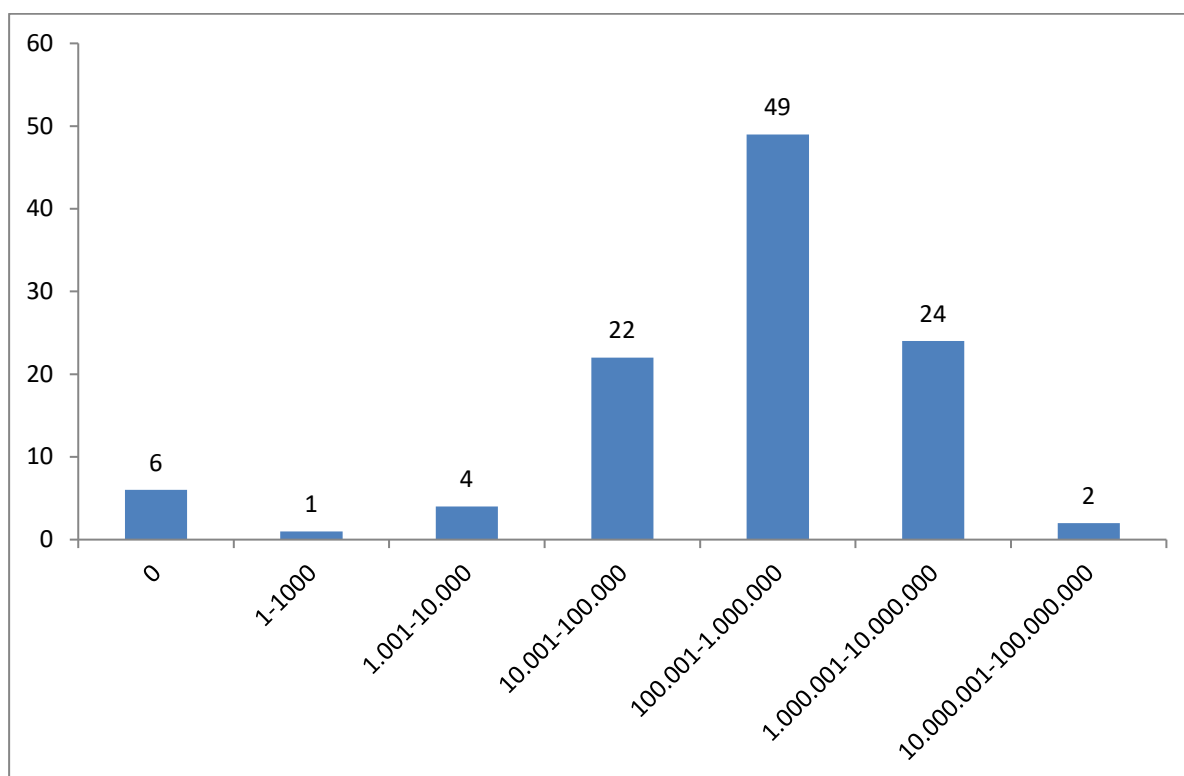
Conform celor mai recente date accesibile distribuția firmelor în funcție de numărul angajaților, distribuția firmelor în funcție de cifra de afaceri și distribuția firmelor în funcție de profitul realizat în anul 2019 se regăsește în graficele de mai jos.

Figura 47. Distribuția firmelor în funcție de mărime – Săcueni (2019)

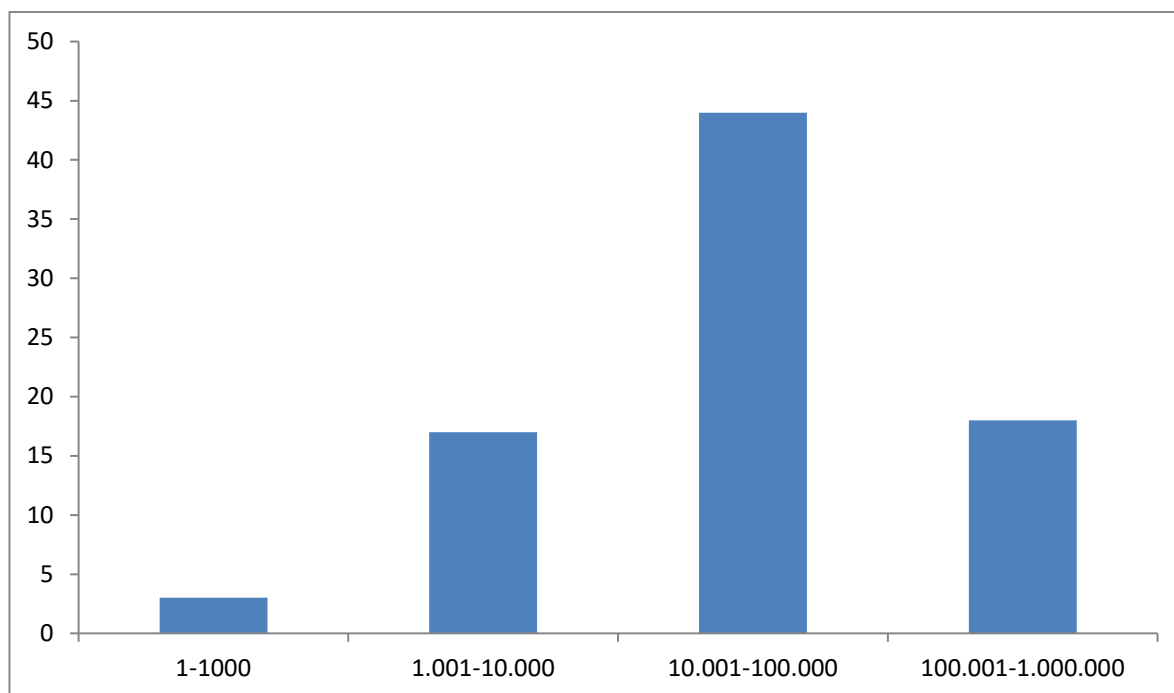
Sursă: listafirme.ro, 2021

Figura 48. Distribuția firmelor în funcție de cifra de afaceri – Săcueni (2019)

Sursă: listafirme.ro, 2021

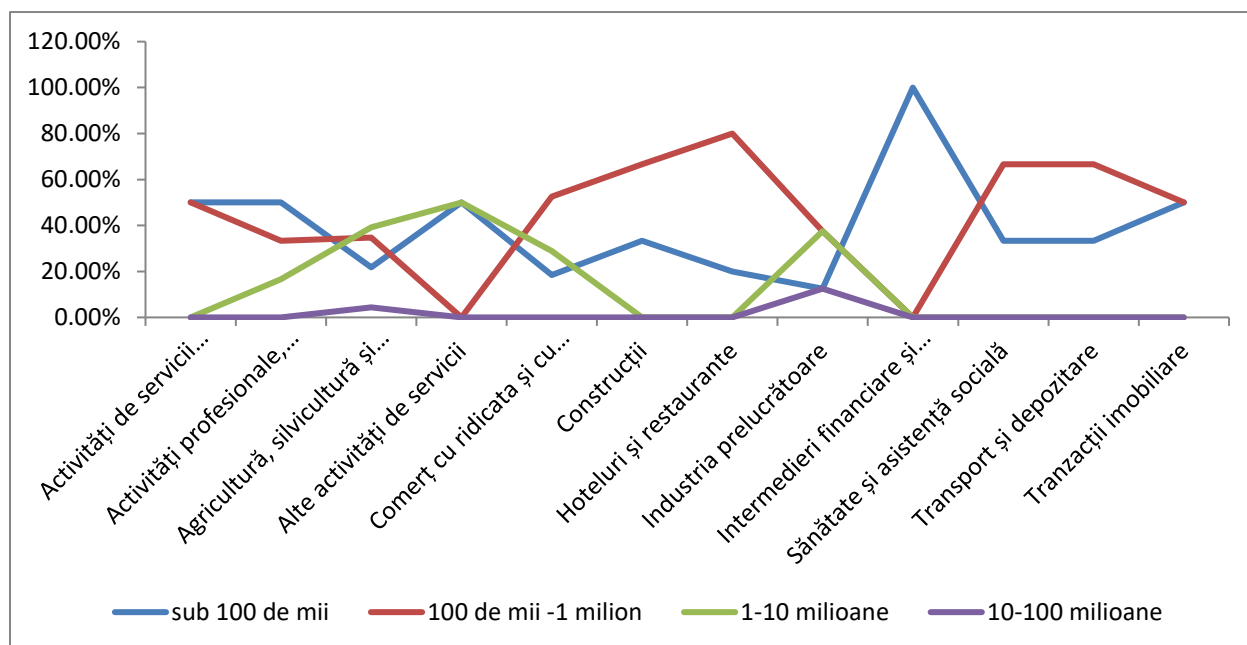
Figura 49. Distribuția firmelor în funcție de profitul realizat – Săcueni (2019)

Sursă: listafirme.ro, 2021

Graficul următor prezintă distribuția firmelor pe domenii de activitate și cifra de afaceri realizată în anul 2017 pe categorii: sub 100 de mii de lei, între 100 de mii și 1 milion de lei, între 1 milion și 10 milioane de lei, între 10 milioane și 100 milioane de lei. Tendința identificată din cealaltă sursă de date pe anul 2018 este valabilă și pentru anul 2017. Se vede dominanța firmelor mici, cu cifra de afaceri sub 100 de mii de lei. În domeniul Intermedieri financiare și asigurări activează o singură entitate, ceea ce afectează vizibil aspectul distribuției acestor firme. Firme mijlocii, care realizează cifră de afaceri între 100 de mii și 1 milion de lei activează în domeniile Construcții, Hoteluri și restaurante, Comerț cu ridicata și cu amănuntul, Tranzacții imobiliare și Sănătate și asistență socială, mai trebuie amintit și domeniul Agricultură. Categoria firmelor cu cifra de afaceri 1 milion și 10 milioane de lei este dominată de entități care activează în domeniile Agricultură, Alte activități și servicii, Construcții și Industria prelucrătoare. Statistica firmelor care realizează cifră de afaceri între 10 milioane și 100 milioane de lei este alcătuită din antreprenori care activează în domeniile Agricultură, silvicultură și pescuit și Industria prelucrătoare.

Figura 50. Cifra de afaceri în lei pe domenii de activitate – Săcueni (2017)

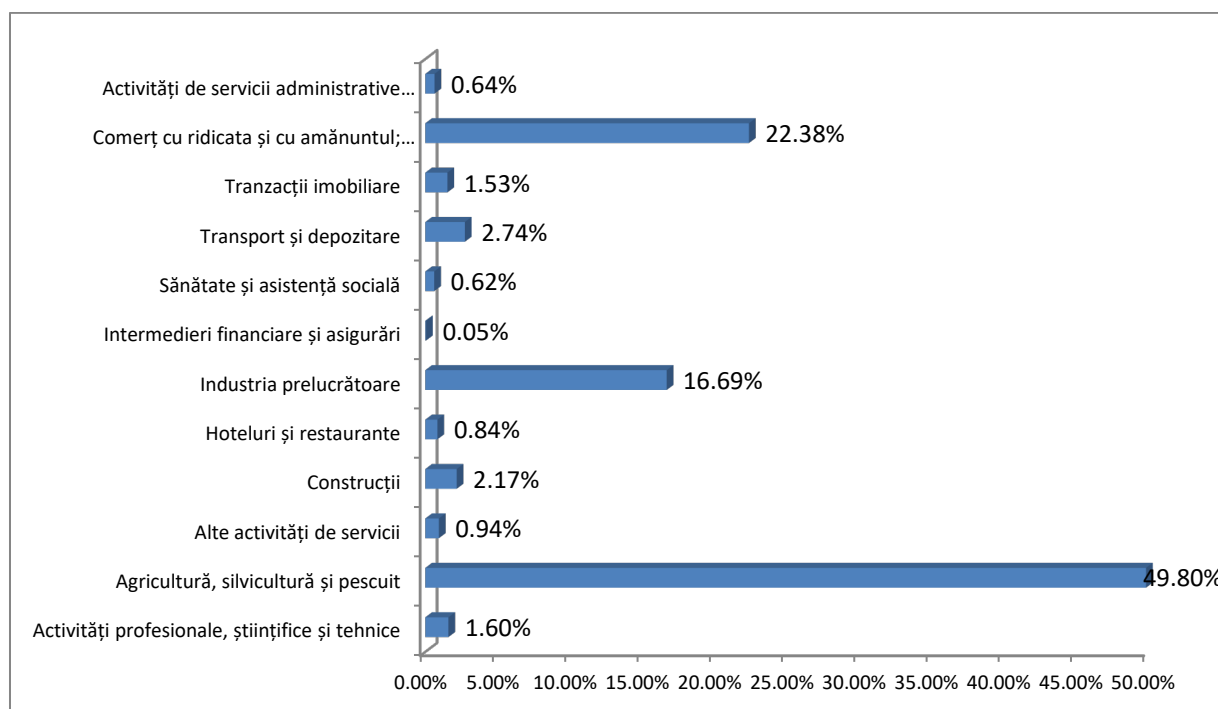

Sursă: Primăria Săcueni, 2020

Din graficul de mai jos pot fi identificate domeniile de activitate dominante din Săcueni în raport cu veniturile realizate de firmele locale în anul 2017. Ceea ce am constatat din statistica

cifrelor de afaceri se conturează și din veniturile realizate. Cele trei domenii de activitate, care domină activitatea economică prin firmele locale sunt următoarele: Agricultură, silvicultură și pescuit; Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor și Industria prelucrătoare.

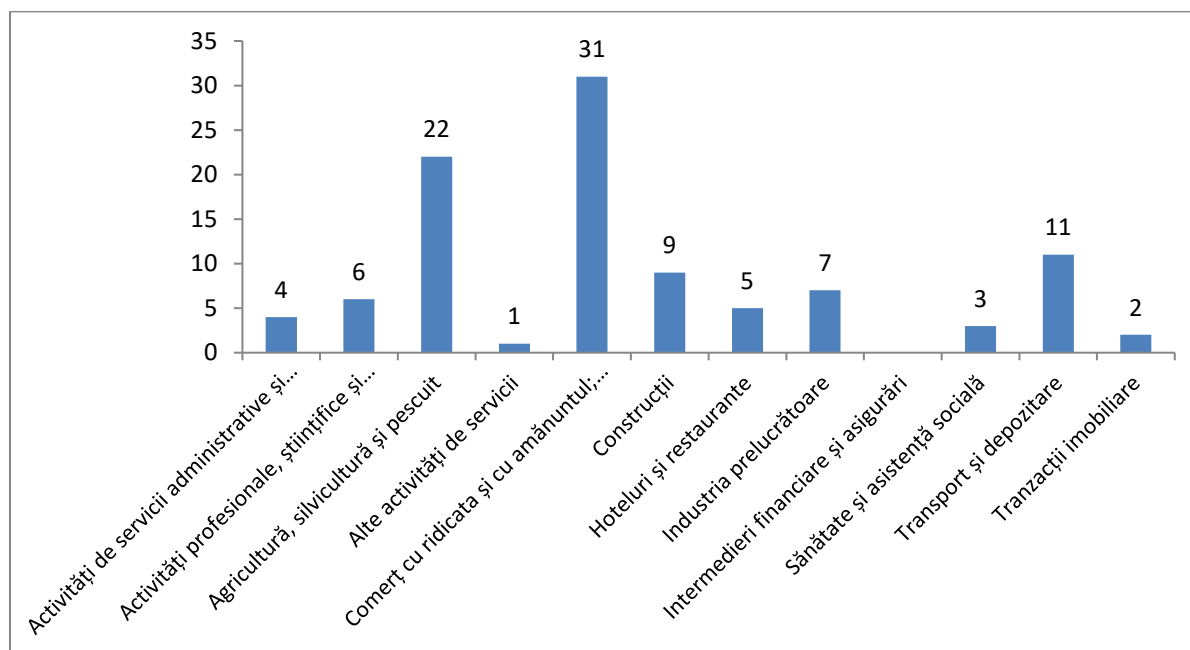
Figura 51. Distribuția veniturilor în lei (%) pe domenii de activitate – UAT Săcueni

Sursă: Primăria Săcueni, 2020

În analiza sectorului economic din Săcueni este important să prelucrăm și datele referitoare la statistica salariaților. Din cele descrise mai sus reiese o capacitate redusă de absorbție a forței de muncă în entități locale, numărul salariaților, care activează în aria UAT Săcueni este foarte redusă – forța de muncă locală este obligată să migreze în alte localități. Graficul de mai jos arată numărul mediu a salariaților pe domenii de activitate. Din perspectiva salariaților domeniile de activitate în Săcueni sunt: Agricultura și Comerțul cu ridicata și cu amănuntul.

Figura 52. Număr mediu de salariați pe domenii de activitate – Săcueni (2017)

Sursă: Primăria Săcueni

Statisticile antreprenoriale arată, că sectorul economic din UAT Săcueni are o contribuție limitată în județ, totodată reprezintă și un potențial și o resursă importantă pentru administrația locală facilitarea și dezvoltarea sectorului antreprenorial.

Particularitățile sectorului agricol local

Dat fiind faptul, că una dintre cele mai dominante domenii în economia locală din UAT Săcueni este agricultura, în secțiunea următoare a acestei analize încercăm să conturăm principalele caracteristici ale agriculturii locale. Din tabelul de mai jos reiese, că suprafața fondului funciar UAT Săcueni reprezintă 2% din suprafața totală agricolă a județului Bihor.

Tabel 15. Suprafața fondului funciar după modul de folosință în UAT Săcueni (ha)

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	
Total județul Bihor	754.427	754.427	754.427	754.427	754.427	2%
Total Săcueni din care:	15.140	15.140	15.140	15.140	15.140	
- Agricola	11.680	12.198	12.629	12.629	12.629	
- Arabila	9.862	10.380	9.021	9.117	9.117	
- Fânețe	477	477	477	481	481	
- Livezi si pepiniere pomicole	200	200	192	92	92	
- Pășuni	891	891	2689	2689	2689	
- Vii si pepiniere viticole	250	250	250	250	250	
- Terenuri neagricole total	3.460	2.942	2.511	2.511	2.511	

Sursă: INS Tempo, 2021

Datele statistice agricole – referitoare la suprafața și producția agricolă vegetală, precum și efectivele și producția agricolă animală – nu sunt actualizate în bazele de date statistice ale INS numai la nivel județean. Lipsa acută a datelor este valabil și în bazele de date ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și ale Direcției pentru Agricultură Bihor.

Majoritatea terenurilor agricole din județul Bihor, în funcție de clasa de bonitare a solului, aparțin de categoriile 3 (153.224 ha, 31,1% din terenurile agricole din județ) și 4 (172.659 ha, 35,1% din terenurile agricole din județ) de fertilitate. Terenurile agricole aferente orașului Săcueni sunt însă în categoria 1 de fertilitate, terenuri care se regăsesc doar pe axa comunelor

(oraşului) Tarcea – Săcueni – Sălard – Gepiu – Mădăraş – Avram Iancu.⁶ Această fertilitate crescută a terenurilor agricole oferă un atu sectorului agricol local.

O imagine de ansamblu despre agricultura locală, cu date la nivel local, poate fi oferită doar din datele Recensământului Agricol; la momentul redactării prezentei strategii, Recensământul Agricol 2021 fiind în desfășurare, cele mai recente date disponibile despre agricultura locală ne sunt oferite de cel organizat în anul 2010.

Astfel, în anul 2010 existau în oraş, respectiv în localitățile aferente acestuia un număr de 3170 exploatații agricole, din care 2 exploatații agricole numai cu efective de animale, 659 exploatații agricole numai cu suprafață agricolă utilizată, respectiv 2509 exploatații agricole care utilizau atât suprafețe, cât și efective de animale. Din rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor avem date despre numărul gospodăriilor din oraş, care au fost în anul 2011 în număr de 3886; astfel, putem afirma că majoritatea gospodăriilor populației (81%) desfășoară și activități agricole, însă în majoritatea acestor exploatații putem vorbi doar de agricultură de subzistență, desfășurată mai degrabă pentru produse agricole destinate consumului propriu. Clasa de mărime a suprafeței agricole aferentă exploatațiilor agricole ne confirmă aceste caracteristici:

Tabel 16. Exploatații agricole după clasa de mărime (ha)

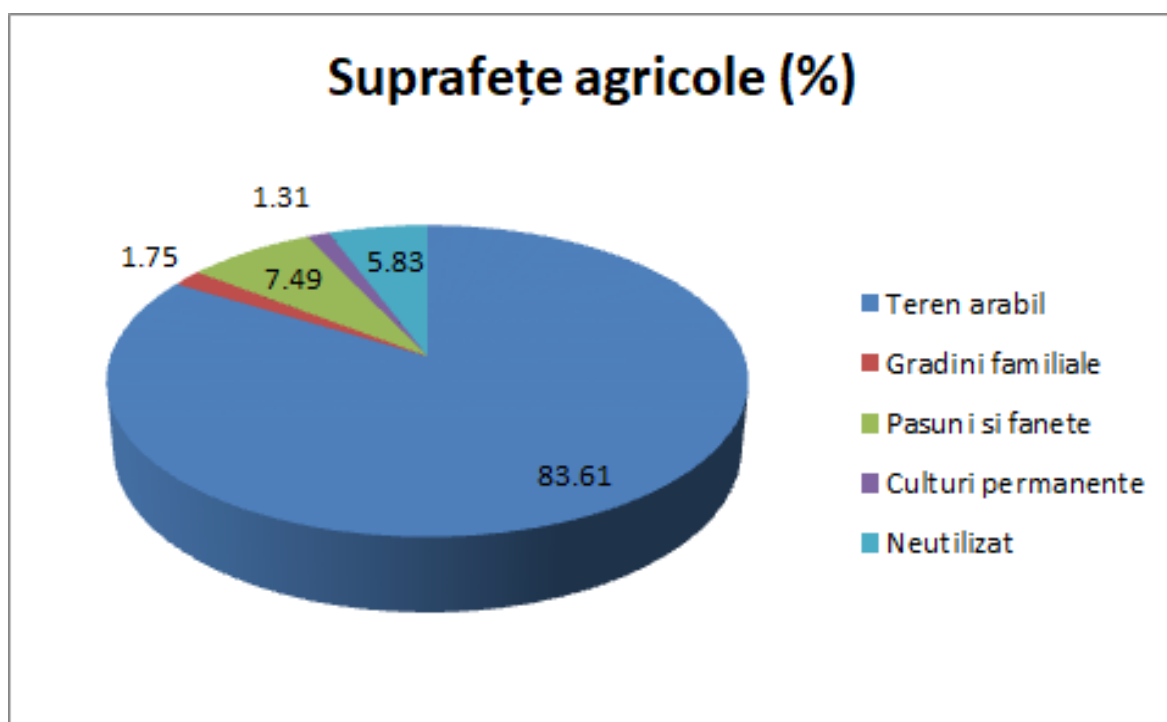
	Sub 0.1	0.1-0.3	0.3-0.5	0.5-1	1-2	2-5
SĂCUENI	656	659	238	430	437	419
5-10	10-20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	Peste 100	Total
181	76	21	16	16	21	3170

Sursă: Recensământului Agricol, 2010

Majoritatea exploatațiilor agricole sunt de o dimensiune mică, 76% din exploatațiile agricole din Săcueni sunt mai mici de 2 ha. Suprafața agricolă utilizată (12235 ha) este predominant alcătuită din teren arabil (10863 ha), doar o mică parte din pășuni și fânețe (973 ha), celelalte categorii de terenuri fiind de dimensiuni foarte mici. Suprafețe agricole neutilizate sunt de asemenea de mici dimensiuni.

⁶ <http://www.anpm.ro/web/apm-bihor/rapoarte-anuale1>

Figura 53. Suprafețe agricole

Sursa: Recensământul General Agricol 2010

Principalele culturi sunt cerealele pentru boabe, dintre acestea cele mai cultivate în anul 2010 sunt grâul (1963 ha - 512 exploatații agricole), porumbul (5381 ha - 1517 exploatații agricole) și sorgul (239 ha - 6 exploatații agricole); plantele industriale, din care floarea soarelui (2274 ha - 358 exploatații agricole) rapita (180 ha - 5 exploatații agricole) și soia boabe (73 ha - 6 exploatații agricole); plantele de nutreț (192 ha - 248 exploatații agricole); respectiv alte culturi, din care putem aminti sfecla de zahăr (82 ha - 7 exploatații agricole), cartofi (36 ha - 322 exploatații agricole) și plante leguminoase pentru boabe (30 ha - 4 exploatații agricole). Suprafața cultivată cu plantații pomicole este de aproximativ 84 ha; suprafața cultivată cu plantații viticole este de 78 ha, din care 75 ha struguri de vin.

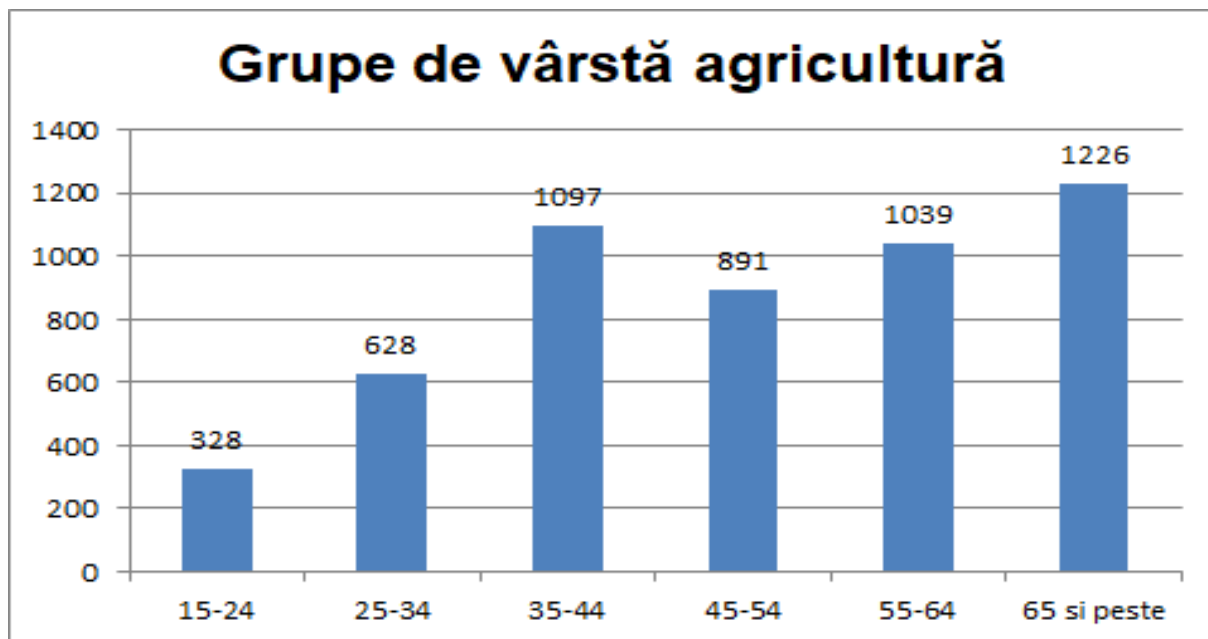
Principalele specii de animale care se regăsesc în localitate sunt păsările (62.980, în 2164 exploatații agricole), porcine (4821, în 1424 exploatații agricole), ovine (3364, în 27 exploatații agricole), bovine (683, în 287 exploatații agricole), cabaline (315, în 231 exploatații agricole) și iepuri de casă (353, în 102 exploatații agricole).

În ceea ce privește mașinile și echipamentele agricole, majoritatea exploatațiilor agricole din localitate le folosesc, însă nu dețin aceste mașini și echipamente. Astfel, în exploatațiile

agricole din Săcueni sunt folosite în principal tractoare (268 de mașini, folosite de 1976 exploatații agricole), pluguri pentru tractoare (228 de echipamente, folosite de 1922 exploatații agricole), semănătoare cu tracțiune mecanică (117 de echipamente, folosite de 1293 exploatații agricole), grape mecanice (149 de echipamente, folosite de 1405 exploatații agricole), mașini pentru erbicidat și executat tratamente (82 de echipamente, folosite de 1113 exploatații agricole), mașini pentru împrăștiat îngrășăminte (67 de echipamente, folosite de 941 exploatații agricole), respectiv combine autopropulsate pentru recoltat furaje, sfeclă de zahăr, cartofi (34 de echipamente, folosite de 971 exploatații agricole).

Forța de muncă ocupată în aceste exploatații agricole este reprezentat de obicei de membrii familiei, gospodăriei de care aparține exploatarea agricolă, iar aceste activități reprezintă mai degrabă o activitate secundară, pe lângă principalul loc de muncă sau ocupație. Conform Recensământului General Agricol 2010, în orașul Săcueni în anul 2010 au fost ocupați un număr de 5085 persoane în exploatații agricole fără personalitate juridică (din care 2720 de sex masculin, și 2365 de sex feminin), respectiv un număr de 124 de persoane în exploatații agricole cu personalitate juridică (din care 109 de sex masculin, și 15 de sex feminin). Majoritatea acestora au doar o experiență practică agricolă, sunt rare cazurile în care aceștia au o pregătire agricolă de bază sau completă, pregătirea este mai degrabă o caracteristică exploataților agricole cu personalitate juridică, și cu o mărime mai mare a suprafeței utilizate. În ceea ce privește vârsta acestora, agricultura nu este o activitate a celor trecuți de vârsta pensionării, toate grupele de vârstă de peste 35 de ani participă la activitățile din exploatațile agricole.

Figura 54. Persoane ocupate în exploatații agricole, pe grupe de vârstă

Sursa: Recensământul General Agricol 2010

Însumând datele prezentate, agricultura din orașul Săcueni poate fi caracterizată printr-un potențial agricol ridicat, dat de fertilitatea crescută a terenurilor agricole, care are în prezent o agricultură în care predomină agricultura de subzistență, cu multe exploatații agricole de mici dimensiuni, care nu dețin nici mașinile și echipamentele necesare dezvoltării exploatației, unde membrii gospodăriei/a familiei cultivă diferite produse în mare parte pentru uz personal și pentru animalele pe care le dețin în exploatație; pe de altă parte, există un număr mic de exploatații agricole cu personalitate juridică, mai profesionalizate, care utilizează o mare parte din terenul agricol, care dețin și mijloacele necesare desfășurării unei producții agricole ridicate. Ținând cont de statistica întreprinderilor locale, și domeniile de activitate dominante, putem spune, că agricultura locală din Săcueni se concentrează în câteva întreprinderi locale, care se ocupă cu agricultura la scară mare, în rest putem vorbi de agricultură de subzistență.

Particularitățile sectorului industrial local

Cel mai important obiectiv industrial din UAT Săcueni îl reprezintă Parcul Industrial Săcueni, care are o suprafață de 5 ha. Titlul de parc industrial a fost obținut prin ordinul ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice numărul 5425 din 3 august 2018. Parcul va avea acces direct la Drumul Național DN 19D și la cale ferată, este situată de 5 km distanță de granița cu Ungaria și de 27 de km distanță de Autostrada Transilvaniei (A3).

Figura 55. Poziționarea Parcului Industrial Săcueni

Sursă: <https://investinbihor.com/parcul-industrial-sacueni/>

Potențialii investitori sunt recrutați cu următoarele argumente:

- Parcul Industrial Săcueni are o poziționare strategică la granița României cu Vestul Europei.
- Piața de muncă este una diversă și nivelul de salarizare este scăzut comparativ cu alte regiuni din România
- Activitățile economice principale din zonă sunt: prelucrarea lemnului, industrie ușoară – confecții și încălțăminte, prelucrarea metalelor, morărit.

Celelalte avantaje oferite investitorilor sunt următoarele: parcul reprezintă o locație avantajoasă pentru dezvoltarea afacerii; sunt oferite facilități fiscale, adică scutire la plata

impozitului pe construcție și teren; există proximitate față de zonele industriale ale regiunii; sunt condiții avantajoase de concesiune a terenului; punctul de trecere a frontierei este aproape; infrastructură modernă va sta la dispoziția investitorilor.

Statusul cronologic și actual al Parcului Industrial Săcueni:

- toate avizele sunt obținute;
- are autorizație de construire și aviz tehnic de racordare;
- procedura de achiziția a execuției lucrărilor este în desfășurare;
- procedura de selectare a proiectantului și executantului racordului la energie electrică este în desfășurare;
- în decembrie 2019 s-a semnat ordinul de începere a lucrărilor;
- în septembrie 2020 s-a dat în folosință Parcul Industrial Săcueni.

Figura 56. Harta parcului industrial Săcueni

Sursă: <https://www.investinbihor.com/download/mapSACUENI.jpg>

Conform operatorului Parcului Industrial Săcueni, costurile de folosință și administrare sunt următoarele:

- Costul de folosință: 0,12€/mp/an + TVA (activități de PRODUCȚIE);
- Costul de folosință: 0,15€/mp/an + TVA (activități de SERVICII);
- Taxa de administrare: 0.4€/mp/an + TVA.

În cazul investițiilor a căror valoare este de minimum 1.000.001 Euro fără TVA, atribuirea unităților disponibile va fi realizată prin negociere directă.

Facilități oferite pentru companiile care se localizează în parcul industrial sunt următoarele:

- Scutire de la plata impozitului datorat pentru clădiri și terenuri
- Suport oferit de societatea administrator în relația cu instituțiile publice
- Posibilitatea introducerii specializărilor dorite de companii la școlile profesionale din județul Bihor

Particularitățile sectorului comercial local

Sectorul comercial din Săcueni reprezintă un domeniu important. În clasamentul domeniilor privind cifra de afaceri, în anul 2019, Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun ocupă locul trei (cifra de afaceri domeniu: 18,6 milioane lei echivalent a 4,2 milioane euro). Acest domeniu este important și din perspectiva absorbției angajaților, deoarece 93 de angajați sunt în acest domeniu. În topul profitabilității Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun ocupă locul doi în UAT Săcueni cu profit net realizat de 1,1 milioane lei (echivalent a 239.678 euro).

Totuși nu putem fi foarte optimiști, deoarece în prezent, unitățile comerciale din Săcueni sunt de mici dimensiuni. Majoritatea acestora lucrează în domeniul alimentației publice (magazine alimentare și baruri), grupul-țintă al acestora fiind în principal clienții locali. Diversitatea unităților comerciale nu reprezintă un punct forte al sectorului de servicii și comerț al orașului. De aceea, investițiile ar trebui orientate către diversificarea obiectelor de activitate ale firmelor prestatoare de servicii, utilizarea eficientă a resurselor locale și promovarea prin

tehnici de marketing eficiente a produselor locale. Totodată prin facilitarea și dezvoltarea sectorului antreprenorial serviciile și comerțul va trebui să reprezinte o prioritate în viitor.

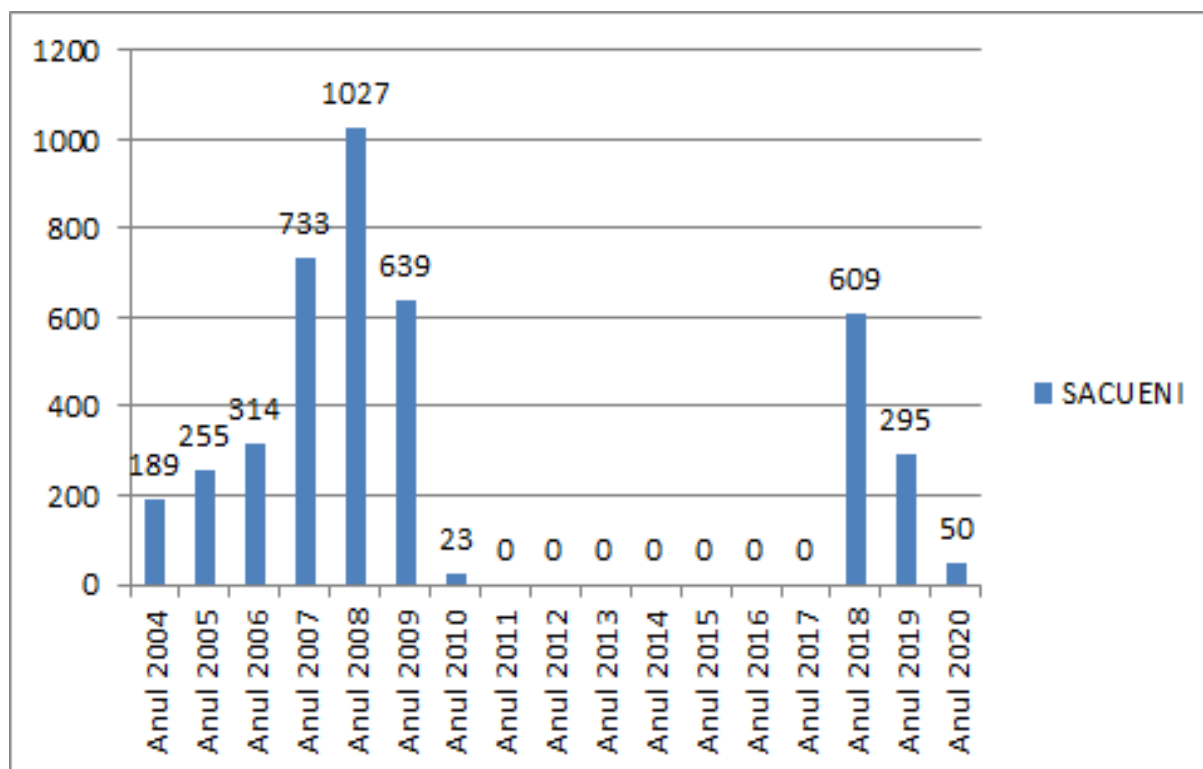
Particularitățile turismului în Săcueni

Așezarea geografică și resursele naturale și construite ale orașului Săcueni o face atractivă atât din punct de vedere al investițiilor în turism, cât și din punct de vedere al turiștilor, zona însă este deocamdată insuficient promovată și valorificată. Elementele ce pot fi valorificate prin turism, cum ar fi băile termale, viticultura, mediul natural și ariile protejate, istoria și tradițiile locului nu se rezumă la orașul Săcueni, ci la întreaga microregiune a Văii Ierului (care se întinde și peste hotare). Valorificarea potențialului turistic al orașului și a zonei ar putea crea contribuții importante la economia locală și regională.

Conform datelor Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, în prezent există 4 structuri de primire turistică cu funcțiune de cazare clasificate, din care 2 pensiuni de 2 stele în orașul Săcueni, respectiv 2 unități cu camere de închiriat în regim hotelier în localitatea Sânnicolau de Munte (înregistrate în cursul anului 2021), cele 4 unități însumând un număr de 47 de locuri de cazare. Totodată, în oraș există 2 unități de primire turistică cu funcțiune de alimentație publică clasificată, unul în Săcueni, și unul în localitatea Sânnicolau de Munte, cele două însumând un număr de 256 locuri.

Numărul turiștilor sosiți în structurile de primire turistică din orașul Săcueni arată schimbări majore an de an, cu date lipsă pentru perioada 2011-2017.

Figura 57. Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică

Sursa: INS Tempo, 2021

În ciuda faptului că infrastructura turistică, respectiv promovarea turismului din orașul Săcueni este una slab dezvoltată, există un potențial turistic semnificativ pe plan local; apele termale, obiectivele turistice locale, respectiv turismul viticol reprezintă bazele pe care se poate dezvolta sectorul turistic local.

În primăvara anului 2021 prin Hotărârea de Guvern Săcueni a devenit stațiune turistică de interes local, ceea ce reprezintă un potențial în viitor privind atragerea fondurilor și dezvoltarea sectorului turistic din zonă. În fundamentarea actului normativ sunt descrise principalele puncte forte privind turismul, care cuprinde atât resursele naturale, cât și cele culturale, istorice etc.

În orașul Săcueni *apa termală* este o resursă locală importantă care poate fi utilizată pentru scopuri terapeutice și de agrement. În localitate există trei ștranduri termale (Săcueni, Ciocaia și Sânicolau de Munte) care atrag turiști interesați de proprietățile curative ale izvoarelor naturale. Valorificarea potențialului turistic al orașului și a zonei ar putea contribui

în mod semnificativ la economia regională. Orașul este important nu doar din perspectiva resurselor naturale, ci și a patrimoniului cultural existent, dar pentru valorificarea acestuia este esențială reabilitarea sa. Săcueni dispune de numeroase resurse turistice (clădiri cu valoare istorică și de arhitectură, valori ambientale, situri arhitectonice, situri memoriale și comemorative, situri arheologice, arii naturale protejate, monumente ale naturii și valori etnografice), care, valorificate corespunzător, vor permite orașului Săcueni să redevină centru efectiv al Văii Ierului.

Pe teritoriul administrativ al localității se remarcă obiective turistice antropice și naturale deosebite care pot constitui puncte de atracție pentru turiștii care sosesc în orașul Săcueni:

- Castelul Stubenberg din Săcueni a fost construit în 1460, la ordinul lui Matei Corvin, pe ruinele unei mai vechi construcții medievale. În secolul al XV-lea, domeniul castelului a aparținut familiei Zolyomi, care a primit proprietatea de la regele Szigismund. După ce Transilvania a intrat sub administrația Imperiului Habsburgic, Trezoreria a donat de mai multe ori moșia unor proprietari fideli ai regelui, majoritatea din Germania. Tot în acest fel, în 1728, moșia a ajuns în proprietatea consilierului imperial și regal, contele Dietrichstein János. Tânărul Dietrichstein János ajungând în Săcueni s-a mutat la Cancelarie, apoi între 1750-1760, în locul vechiului castel Zolyomi, a construit aripa vestică a castelului de azi. În acest timp, cu ajutorul vătafului adus din Austria, Dietrichstein a restabilit domeniul și l-a împărțit în mai multe gospodării. Prin căsătorie, în 1830, domeniul de la Săcueni a ajuns în posesia familiei contelui Stubenberg. Atunci castelul a găzduit birourile funcționarilor și a comitelor, de aici fiind administrat întregul domeniu. Timp de câțiva ani, relația cu domnitorul era ținută prin curieri și prin scrisori, dar după decesul contelui Stubenberg József-Félix, administrația a fost preluată de József-Fülöp, născut în această localitate, care a întemeiat o agricultură dezvoltată și modernă, corespunzătoare perioadei respective. La începutul anilor 1840 s-a construit și hambarul. După Tratatul de la Trianon, cu introducerea Legii pentru reforma agrară din 1921, din cele 12 mii de acri de domeniu aparținând contelui Stubenberg, 7000 de acri s-au împărțit la 280 de familii, unele dintre aceste domenii ajungând în scurt timp în proprietatea statului român. În această perioadă a început relocarea românilor din Maramureș și din Carpații de Vest, aceștia primind ajutor și reduceri pentru dobândirea pământurilor din

această zonă. La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, familia contelui s-a refugiat în vest, domeniile lor fiind naționalizate. Din anul 1948 până în anul 1952, castelul s-a folosit ca gimnaziu, apoi ca liceu mixt. Din 1962 în castel se țineau deja studii superioare, apoi din 1989 a revenit învățământul liceal cu predare în limba maghiară și cu ajutorul unor donații din străinătate s-a îmbunătățit echipamentul liceului, tot atunci a devenit Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” (apoi Liceul teoretic „Petőfi Sándor”). Castelul a fost declarat monument istoric (cod BH-II-M-B-01195).

- Satele Văii Ierului au conservat monumentele lumii tracice, dacice și ale începutului Evului Mediu românesc, oferind călătorului un itinerar interesant;
- Muzeul de pescuit și vânătoare populară din Săcueni: în anul 1968, când Alexandru Wilhelm a devenit profesor în Săcueni, localitatea era o zonă plină cu bălți. Prof. Wilhelm a studiat ihtiologia, așa că aici a putut să-și continue cercetările. Căutând pești, a dat peste oamenii din zonă (majoritatea agricultori), al căror mod de viață era pescuitul și vânătoarea. Prin 1968 a început și desecarea masivă a bălților. Oamenii au rămas fără ocupație, iar uneltele le-au păstrat ca amintire. Alexandru Wilhelm a umblat prin sate, a fotografiat ustensilele și uneltele, oamenii i-au povestit cum le foloseau și a publicat câteva lucrări științifice. După Revoluție, profesorul a primit câteva săli într-o clădire veche din Săcueni. S-a reîntors prin sate, a adunat tot ce s-a putut aduna. Oamenii i le-au dat bucuroși, că nu mai aveau ce să facă cu ele și a făcut Muzeul de pescuit și vânătoare populară;
- Statuia Pescarului – ridicată în cinstea unuia dintre principalele meșteșuguri din Valea Ierului, pescuitului;
- pe străzile denumite în trecut Drumul Sării, Fântâna Regelui, Ulița Clopoșeilor, Ulița Capelei, Dealul Roșu sunt răspândite mai multe pivnițe, care reprezintă monumente etnografice deosebite. În aceste pivnițe se învechește vinul din podgoria Săcueni – Cadea – Diosig. Vechimea acestora este considerabilă, unele având chiar 200-300 ani;
- Lacurile din regiunea orașului Săcueni prezintă de asemenea potențial turistic, datorită peisajului și pescuitului care se poate practica;

Turismul este un domeniu în curs de dezvoltare în orașul Săcueni în prezent existând 103 locuri de cazare în unități clasificate de la 1 la 3 stele. Turismul curativ și de relaxare, de

tranzit și rural constituie principalele elemente potențiale de dezvoltare a orașului Săcueni. Alte puncte forte, în jurul cărora baza turistică poate fi clădită: apa termală, ștrandul și lacurile din împrejurimi, biodiversitatea florei și faunei din jurul orașului Săcueni, relieful specific și pădurile care pot fi valorificate. Resursele culturale și simbolice, ca mediul multicultural, multiethnic și multireligios al orașului corelat cu tradiția cooperării pot reprezenta un bun punct de plecare în dezvoltarea unor evenimente spectacol-demonstrative care poate fi oferite turiștilor ca divertisment creativ. Vinul produs și multiplele feluri de pivnițe existente fac posibile organizarea Drumului vinului, ca un mix coerent al serviciilor dezvoltate în jurul procesului prin care vinul parcurge etapele de la producție la consum, însoțite de reproducerea fiecărui element în forma originală.

De asemenea în localitate se organizează evenimente turistice și culturale cu caracter de repetabilitate pe bază de calendar precum: *Toamna pe Valea Ierului* –organizat în ultimul weekend din septembrie, care este un eveniment cu specific culinar, cu degustare de vin și palincă și care atrage anual peste 3000 de turiști; *Zilele orașului Săcueni* –se organizează la sfârșitul lunii iulie (3 zile) și presupune activități pentru copii, concerte, expoziții, prezentări de carte, prezentări de produse tradiționale și costume populare. La acest eveniment participă peste 9000 de turiști; *Târgul de Crăciun* (1 săptămână) – în cadrul evenimentului se organizează spectacole pentru copii, concerte de muzică populară și ușoară, vânzare de produse tradiționale, manifestări care atrag aproximativ mii de vizitatori; *Concursul de orientare turistică* –se organizează în primul weekend din luna iulie, atrage aproximativ 200 de concurenți internaționali și un flux de circa 500 de turiști străini. (Sursă: *Notă de fundamentare pentru Hotărârea Guvernului pentru aprobarea atestării unor localități sau părți din localități ca stațiuni turistice de interes local și pentru modificarea anexei nr.5 la Hotărârea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice*).

Analiza activităților economice din UAT Săcueni

Pe baza aspectelor formulate în capitolele anterioare în acest capitol vom sintetiza activitățile economice în raza UAT Săcueni, după care vom face o comparație pe sectoare la nivel național, Tabelul 17. se referă explicit la activitățile economice care ar trebui întărite în viitorul apropiat pentru a facilita o economie locală durabilă și sustenabilă.

Tabel 17. Situația activităților economice în funcție de codurile CAEN (2019)

CAEN	Descriere CAEN	Săcueni, nr. firme de profil
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	14
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	10
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	8
111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	7
5610	Restaurante	3
150	Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)	3
3109	Fabricarea de mobilă	2
4673	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	2
6920	Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal	2
4773	Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	2
4752	Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate	2
9602	Coafură și alte activități de înfrumusețare	2

4782	Comerț cu amănuntul al textilelor, îmbrăcămintei și încălțăminte efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe	2
2391	Fabricarea de produse abrazive	2
4759	Comerț cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic n.c.a., în magazine specializate	2
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	2
4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate	2
8299	Alte activități de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.	2
6209	Alte activități de servicii privind tehnologia informației	1
9603	Activități de pompe funebre și similare	1
125	Cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi	1
113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor	1
124	Cultivarea fructelor sămânțoase și sămburoase	1
220	Exploatare forestiera	1
1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	1
1101	Distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice	1
1412	Fabricarea de articole de îmbrăcămintă pentru lucru	1
3250	Fabricarea de dispozitive, aparate și instrumente medicale și stomatologice	1
3299	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a	1
4110	Dezvoltare (promovare) imobiliară	1
4322	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat	1
4334	Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri	1
4511	Comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone)	1
4532	Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule	1

4611	Intermedieri in comerțul cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile si cu semifabricate	1
4621	Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor si tutunului neprelucrat	1
4634	Comerț cu ridicata al băuturilor	1
4721	Comerț cu amănuntul al fructelor si legumelor proaspete, in magazine specializate	1
4722	Comerț cu amănuntul al cărnii si al produselor din carne, in magazine specializate	1
4751	Comerț cu amănuntul al textilelor, in magazine specializate	1
4771	Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminței, in magazine specializate	1
5630	Baruri si alte activități de servire a băuturilor	1
6619	Activități auxiliare intermedierilor financiare, exclusiv activități de asigurări si fonduri de pensii	1
6831	Agenții imobiliare	1
7022	Activități de consultanta pentru afaceri si management	1
8020	Activități de servicii privind sistemele de securizare	1
8219	Activități de fotocopiere, de pregatire a documentelor si alte activități specializate de secretariat	1
8621	Activități de asistenta medicala generala	1
8622	Activități de asistenta medicala specializata	1
8623	Activități de asistenta stomatologica	1

Sursa. INSSE, 2020

Tabel 18. Situația activităților economice în funcție de codurile CAEN în comparația cu nivelul național

Secțiune CAEN	Descriere CAEN	Nivel național	Săcueni
A.	Agricultură, silvicultură și pescuit	3.3	14.2
B.	Industria extractivă	0.2	0
C.	Industria prelucrătoare	8.8	12.3
D.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0.2	0
E.	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0.5	0.0
F.	Construcții	10.6	13.2
G.	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	28.5	34.0
H.	Transport și depozitare	9.3	7.5
I.	Hoteluri și restaurante	4.7	3.8
J.	Informații și comunicații	4.6	0.9
K.	Intermedieri financiare și asigurări	1.3	0.9
L.	Tranzacții imobiliare	3.2	0.9
M.	Activități profesionale, științifice și tehnice	11.8	2.8
N.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3.9	3.8
O.	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0.0	0.0
P.	Învățământ	1.2	0.0
Q.	Sănătate și asistență socială	3.4	2.8
R.	Activități de spectacole, culturale și recreative	1.7	0.0
S.	Alte activități de servicii	2.7	2.8

Sursa INSSE, 2020

Din tabelul de mai sus se vede că domeniul cel mai competitiv sin Săcueni este agricultura și industria prelucrătoare. Domeniile lipsă sunt: informații și comunicații, activități profesionale științifice și tehnice, precum învățământ și activități de spectacole culturale și recreative.

Următorul tabel reprezintă o sinteză a celor formulate mai sus, totodată formulează și recomandări de dezvoltare prin prisma strategiei de dezvoltare locală.

Tabel 19. Activități economice lipsă sau slab reprezentate în economia locală și care pot contribui la o economie sustenabilă și durabilă

Nr. crt	Activități economice Descriere generală	Grupul țintă/consumatori și beneficiari potențiali	Potențial antreprenorial	Necesitate pe o scală de la 1 la 5	Mențiuni
1.	Spălătorie și cosmetică auto	Gospodării și firmele locale care dețin un autoturism, sau mașini utilitare	Persoane locale de vârstă tânără și medie, în special bărbați care au experiență în domeniul auto	2	Aceste servicii de calitate și care pot deservei mai mulți clienți în același timp sunt accesibile în Oradea, dar oferă doar servicii standardizate și impersonale. Un element cheie în dezvoltarea afacerilor de acest gen în plan local, ar economisi timp pentru clienți respectiv ar putea oferi o legătură personală și ar contribui la întărirea legăturilor intercomunitare. Brânduie corespunzător, Astfel de locuri pot deveni și locuri de întâlnire și socializare.
2.	Transport persoane, servicii de taximetrie	Persoanele fără mașină și/sau permis de conducere, și sunt mai în vârstă, în special femeile mai bătrâne care sunt sensibile la problemele de securitate personală	Persoane care dețin permis de conducere și au pierdut locul de muncă pe timpul crizei economice cauzată de pandemie și nu vor să facă naveta în Oradea sau Valea lui Mihai	3	Probleme legate de transportul între localitățile care formează UAT Săcueni sunt frecvent menționate în discuțiile focus group. Aceste probleme sunt legate de obicei de orarul mijloacelor de transport și de nevoia de a apela la autostop, care ridică probleme de securitate.
3.	Restaurante	Turiștii, cei care sunt în trecere prin Săcueni, respectiv localnici care vor să petreacă timp liber cu	Actuali și foști angajați HORECA	4	Membrii familiilor care au un venit mare sau peste medie au declarat că sunt nevoiți să se deplaseze în Oradea sau în Sînnicolau de Munte

		prieteni/rude într-o atmosferă plăcută			(care este de obicei aglomerat) dacă vor să se ducă la restaurant/cafenea la un nivel "decent sau european" care necesită mai mult timp și energie. Aceste locuri ar putea deveni forumuri pentru elita locală, mai ales de vârstă medie și mai educată. În plus ar fi util și pentru turiști respectiv cei care trec prin localitate.
4.	Servicii culturale, organizarea de evenimente culturale și comunitare de calitate, mai dese și diferite de oferta existentă de tip zilele orașului pentru toți.	Comunitatea locală, în special cu un nivel de educație medie și înaltă.	Tineri dinamici și cu nivelul de școlarizare înaltă și care au o identitate locală foarte puternică și sunt bine înrădăcinați în comunitatea locală și cale consideră, că câștigurile lor sunt așteptări	4	Există o opinie clar exprimată în rândul intelectualilor mai tineri care există o deficiență clare în oferta culturală locală. Ei se referă la o tradiție vie în trecut și ar fi dispuși să plătească aceste servicii dace el ar fi bine calibrate le gusturile lor. Ponderea celor cu universitate a crescut în ultimii zece ani, ei prezintă o cerere din ce în ce mai clară.
5.	Servicii de timp liber adresate copiilor mici și pentru minori	Familiile cu venituri peste medie, cu cel puțin doi copii.	Tineri, mai ales femei care au sesizat cererea în creștere, dar au nevoie de sprijin logistic, financiar și chiar de know-how.	2-3	Deși ponderea populației de vârstă înaintată este considerabilă, din partea clasei de mijloc există o cerere palpabilă față de servicii destinate copiilor în timpul liber în afara sistemului instituționalizat (școală, after school). A fost menționată că oferta de la muzeu în creștere ar trebui extinsă.

6.	Construcții, finisaje și renovare	Cei care vor locui în apartamentele construite și acei tineri care provin din Săcueni și care vor să renoveze casele bunicilor ca să le transforme în case de week-end. Respectiv acei potențiali cumpărători din Ungaria care vor să cumpere case de aici la un preț scăzut, mai ales în cazul în care vor mai exista situații de genul COVID19 în viitor.	Localnici în generali, mai ales bărbați care caută de lucru	2 dar cu potențial 5	În cazul în care planurile de construcții referitoare la un nou cartier în Săcueni se vor materializa, atunci cererea pentru oferta locală va crește simțitor.
7.	Organizarea de evenimente, suport audio-video, logistică	Comunitatea locală în general, dar în special cei cu un nivel de educație medie și înaltă, tineri înșurăței.	Toți cei care sunt dispuși să se reprofileze, sau care au lucrat în domeniile legate de show/biz.	3-4	Aceste servicii pot devenii activități de suport și conexe activităților culturale
8.	Activități de turism și servicii conexe complementare, producerea de vinuri	Comunitatea locală, turiștii, producătorii de vinuri	Cei cu experiență în producere vinurilor locale	5	În localitatea există un potențial turistic imens / apa termală, tradiția viilor, producerea vinului, pivnițe rustice marketabile, relații transfrontaliere legate de vie și vinuri, ștranduri
9.	Activități de panificație și cofetărie bazat pe rețete locale, de tip fusion	Comunitatea locală, turiștii	Cei cu experiență și/sau cunosc rețetele locale specifice (maghiare, evreiești, române, rome).	3	Aceste ar da o valoare adăugată la produsele locale – grâu, piersici, gemuri - ar fi competitivi pe baza specificului local și o parte din grâul produs al intra în circuitul economic local.

10.	Servicii integrate de papetărie și design, print	Firme, cei care au de rezolvat probleme birocratice și au nevoie de acte, pliante, reclame, companii care caută oferte competitive	Tineri	4	Există o lipsă acută de servicii integrate de print și design
11.	Consultanță, elaborarea de proiecte pentru firmele din regiune și administrația locală și regională,	Firme, cei care au de rezolvat probleme birocratice, și care vor să acceseze bani naționali sau europeni în viitor	Tineri școliți, cu experiență și care vor să se reîntoarcă sau să de mute în UAT Săcueni	5	După bugetul UE adoptat și finanțările destinate României cererea pentru astfel de activități va crește vertiginos. Acest know-how de consultanță va fi unor foarte solicitat. Paralel cu dimensiunea sustenabilitate de viitor digital a planului de dezvoltare strategică importanța acestor firme va fi una foarte puternică.
12.	Activități legate de agricultură și de depozitare respectiv prelucrare a produselor agricole locale	Sectorul agrar local în întregime.	Antreprenori din sectorul agrar	4	Cerea pentru un complex agrar care poate adăposti în condiții optime produsele agrare locale și chiar ar putea prelucra/procese este exprimată foarte clar de antreprenorii local de zece ani.
13.	IT, R&D	Administrația locală (taxă și impozite)	Specialiști care ar putea fi atrași prin programe specifice și facilități și care ar putea lucra pentru firmele mari din domeniu (din hub-ul din Cluj, respectiv	5	Acest sector care va defini viitorul economiilor din păcate lipsește din UAT Săcueni. Dacă digitalizarea locală – ca un obiectiv al dezvoltării strategice va prinde contur, ar putea folosi infrastructura digitală locală. Mai mult ar facilita și formarea

Oradea, Satu-Mare,
Ungaria).

specialiștilor în sistemul educațional
local (primii pași).

Administrația locală și parteneriate

UAT Săcueni este alcătuit din șase localități: localitatea urbană Săcueni și localitățile rurale Cadea, Ciocaia, Cubulcut, Olosig, și Sănnicolau de Munte. Lista funcțiilor din administrația publică locală Săcueni din categoria personalului plătit din fonduri publice conform legii 153/2017 art. 33 în afară de un post de primar, un post de viceprimar și un post de administrator public conține 21 de posturi de funcții publice și 49 de posturi de funcții contractuale. Evoluția veniturilor între 2009-2019 se poate vedea în tabelul de mai jos.

Tabel 20. Evoluția veniturilor UAT Săcueni⁷

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total venituri (mii lei)	14 101	15 786	20 575	16 637	19 018	22 527	20 648	27 183	30 260	16 737	19 455
Venituri proprii (%)	18,50%	19,90%	14,40%	17,40%	18,20%	16,30%	20,70%	17,60%	16,70%	28,70%	33,40%
Venituri redistribuite (%)	81,50%	80,10%	84,10%	74,50%	67,20%	80,10%	66,30%	62,30%	81,30%	68,70%	60,70%
Sume primite de la UE (%)	-	-	1,50%	8,10%	14,60%	3,60%	13,00%	20,10%	2,00%	2,60%	5,90%
Venitul total pe cap de locuitor (lei)	1 223	1 370	1 785	1 443	1 650	1 954	1 791	2 358	2 625	1 452	1 688
Venit propriu pe cap de locuitor (lei)	227	273	257	251	300	319	371	415	438	417	563

Sursă: <http://statistikak.erdelystat.ro/adatlapok/szekelyhid/358>

În cadrul cercetării cantitative din anul 2020, o parte a chestionarului s-a axat în special pe tematica de încredere și capital social al locuitorilor din orașul Săcueni și localitățile aparținătoare. Astfel, doar 34% din cei chestionați spun că în general pot avea încredere în majoritatea oamenilor, 62,8% din respondenți consideră că este mai bine să fie precauți. În ceea ce privește diferitele instituții locale, încrederea populației reiese din tabelul de mai jos:

⁷ Conform erdelystat.ro: sursa datelor sunt fișierele de date publicate pe site-ul web al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. Cota rămasă din veniturile din impozitul pe venit și veniturile administrațiilor locale din surse locale constituie împreună veniturile proprii ale administrațiilor locale. Veniturile din TVA, redistribuirea impozitului pe venit, subvenții și alte surse au fost incluse în veniturile redistribuite. Fondurile UE au fost raportate ca element separat din 2011, clasificate anterior ca alte venituri. Veniturile pe cap de locuitor au fost calculate pe baza populației permanente înregistrate la recensământul din 2011.

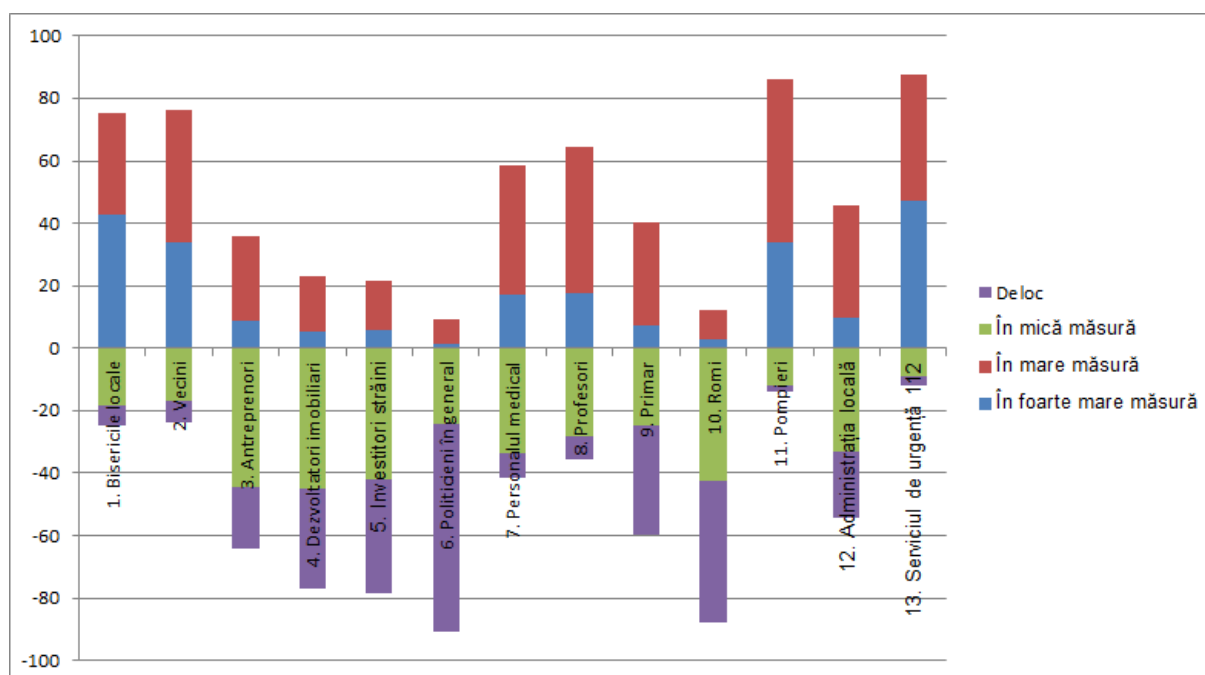
Tabel 21. Nivelul încrederii în instituții

Instituții	În foarte mare măsură	În mare măsură	În mică măsură	Deloc
1. Bisericile locale	42,8	32,6	18,4	6,2
2. Vecini	34,1	42,0	17,0	6,9
3. Antreprenori	8,7	27,2	44,6	19,6
4. Dezvoltatori imobiliari	5,2	18,0	44,8	32,0
5. Investitori străini	5,8	16,0	42,0	36,2
6. Politicieni în general	1,4	7,8	24,1	66,7
7. Personalul medical	17,0	41,3	33,4	8,2
8. Profesori	17,5	46,9	28,4	7,3
9. Primar	7,5	32,7	24,5	35,4
10. Romi	3,0	9,3	42,4	45,4
11. Pompieri	34,0	52,3	11,7	2,0
12. Administrația locală	9,8	36,0	33,3	20,9
13. Serviciul de urgență 112	47,1	40,7	9,1	3,0

Sursă: Sondaj PCC, N=300, UAT Săcueni, față-în-față, 2020, r+/-5,5%.

Bisericile locale, vecinii, respectiv pompierii și serviciul de urgență 112 se bucură de un grad ridicat de încredere, de peste 75% dacă sunt însumate variantele de răspuns în foarte mare măsură și în mare măsură. La polul celălalt, populația are cel mai scăzut nivel de încredere în politicieni în general, romi, investitori străini și dezvoltatori imobiliari (peste 75% din respondenți au încredere în mică măsură, sau deloc în aceștia).

Figura 58. Încrederea în instituții

Sursă: Sondaj PCC, N=300, UAT Săcueni, față-în-față, 2020, r+/-5,5%.

În cadrul sondajului au fost analizate și principalele probleme ale comunității locale, respondenții având de indicat care sunt cele mai importante trei probleme ale orașului. Datele din tabelul de mai jos ne indică valorile însumate ale celor trei probleme amintite. După cum reiese: migrația tinerilor, respectiv lipsa locurilor de muncă reprezintă de departe cele mai des amintite probleme locale, probleme cu care se confruntă majoritatea orașelor mici, de provincie.

Tabel 22. Care sunt cele mai grave trei probleme ale orașului Săcueni?

Probleme ale orașului	%
Migrația tinerilor	73.46
Lipsa locurilor de munca	59.87
Calitatea serviciilor de sănătate	32.69
Sărăcia	28.16
Aspectul infrastructurii	22.01
Șomajul	21.68
Corupția	18.45
Lipsa locuințelor	14.56
Siguranța publică	11.97

Curățenia publică	7.44
Aspectul general al localității	5.18
Veniturile mici	4.21
Relațiile între oameni	3.88
Relațiile interetnice	2.59
Birocrația	1.62

Sursă: Sondaj PCC, N=300, UAT Săcueni, față-în-față, 2020, r+/-5,5%.

Din interviurile individuale și tip focus grup reiese, că administrația locală este una deschisă la parteneriate cu diferiți actori locali, precum antreprenori, sfera civilă, biserici locale și implementează proiecte, care facilitează aceste relații. În viitor digitalizarea administrației locale, precum intensificarea evenimentelor, care facilitează fortificarea relațiilor tip cetățean - administrație - actori locali va contribui la îmbunătățirea relațiilor parteneriale în UAT Săcueni.

Un alt aspect semnificativ din perspectiva parteneriatelor între administrație și actorii locali îl reprezintă existența și activitatea societății civile în localitatea respectivă. Din acest punct de vedere UAT Săcueni reprezintă un model de best practice, deoarece pe raza UAT sunt înregistrate multe asociații, ceea ce reprezintă forța civică a comunității locale, ceea ce poate fi utilizat ca o resursă de capital uman. Conform Registrului Național de ONG-uri din cadrul Ministerului Justiției în data de 2021 iulie au fost înregistrate 25 de entități civile în UAT Săcueni, ceea ce se reflectă și din următorul tabel. Aici trebuie menționat, că în afară de aceste entități există și altele, care își desfășoară activitatea în raza de administrație UAT Săcueni. De exemplu Asociația Ér Hangja Médiacsport – o entitate civilă, care în mod unic în zonă activează atât pe domeniul media (radio, tv, ziar on-line) precum și în sfera civilă, fiind beneficiarul a mai multor proiecte finanțate de administrația locală, județeană, europeană (Erasmus+) sau alte entități civile (Fundația Communitas sau Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. etc.).

Tot în categoria actorilor civili, care au punct de lucru în UAT Săcueni, putem aminti Fundația Dévai Szent Ferenc, care are o casă de locuire pentru copii în Săcueni (Gyermek Jézus Gyermekvédelmi Központ) și care administrează ștrandul municipal din Săcueni în urma parteneriatului încheiat cu administrația locală.

Tabel 23. Lista entităților civili înregistrați în UAT Săcueni

Nr. crt.	Asociații și fundații în UAT Săcueni
1.	Asociația Club Sportiv Gv Team
2.	Asociația Pro Ciocaia
3.	Asociația Cultural Comunitară Cubulcut Korona- Érköbölkúti Közösségi És Kulturális Egyesület
4.	Asociația Culturală A Pălincii Din Valea Ierului - Érmelléki Pálinka Kultúra Egyesület
5.	Asociația Pas Sacueni
6.	Asociația Agroturismului Văii Ierului
7.	Asociația Club Sportiv Stăruința Săcueni
8.	Asociația Club Sportiv Toldy
9.	Asociația Corso
10.	Asociația Crescătorilor De Cai Grei Și Semigrei 2010
11.	Asociația De Dezvoltare Intercomunitară Ecoland Bihor
12.	Asociația Ecovital
13.	Asociația Ér Agro
14.	Asociația Intercomunitară Pro Barcău Nord Vest Berettyó Észak Nyugat
15.	Asociația Olajfa Gyülekezet
16.	Asociația Paza Civilă Săcueni Őrszem Székelyhidi Polgárőrség
17.	Asociația Pentru Dezvoltarea Turismului Pe Valea Ierului
18.	Asociația Pentru Protejarea Mediului De Pe Valea Ierului - Ér Környezetvédelmi Egyesület

19.	Asociația Polinka
20.	Asociația Pro Érköbölkút Egyesület
21.	Asociația Pro Érolaszi Egyesület
22.	Asociația Pro Săcueni
23.	Asociația Vitivinicolă Săcueni
24.	Fundația De Intrajutorare Venus
25.	Fundația Diaconală Reformată A Eriului

Sursă: Registrul Național al ONG-urilor

În contextul parteneriatelor putem afirma, că UAT Săcueni reprezintă un exemplu bun în acest sens, deoarece administrația locală desfășoară o colaborare bună cu actorii locali civili, de multe ori aplică la proiecte în parteneriat cu aceste entități. În viitor – conform direcțiilor de dezvoltare formulate – această colaborare între actorii locali, reprezentat și de sfera civilă, trebuie profesionalizată, implementând aspecte digitale performante, totodată administrația va trebui să țină cont de forța civică a localității și să bazeze pe a această resursă în procesul de întărire a comunității locale și a comunicării cu localnici.

Sinteza diagnozei – Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă și un instrument folositor în procesul de identificare a punctelor tari, punctelor slabe, a amenințărilor și oportunităților – ținând cont de analiza datelor secundare și primare. Am identificat care sunt punctele forte ale orașului, avantajele și oportunitățile, care permit o dezvoltare reală, eficientă, sustenabilă. Totodată am identificat și elementele, care necesită măsuri de remediere imediată precum și amenințările, care pot rezulta alte probleme grave, în cazul în care timpul de reacție la aceste probleme nu va fi una optimă.

Bazându-ne pe capitolul anterior, care conține diagnoza situației existente, am conturat trei analize SWOT pentru următoarele dimensiuni: infrastructură, economie, domeniu social. Din aceste elemente identificate se va deduce nevoile imediate, pe termen mediu și pe termen lung, a orașului Săcueni, precum și acțiunile de intervenție concrete în viitor. Aceste aspecte se vor contura în procesul de formulare a viziunii și a strategiei de dezvoltare pe termen lung (vom identifica o strategie ofensivă – care are la bază o poziție puternică în care punctele tari pot fi utilizate în vederea exploatării maxime a oportunităților – sau una defensivă – care presupune minimalizarea amenințărilor. Totodată vom formula și strategia de dezvoltare sau strategia de evitare în funcție de analiza listei dezavantajelor și amenințărilor).

Analizele SWOT reprezintă o bază solidă pentru sintetizarea punctelor tari, punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților în dimensiunile sus menționate, totodată asigură un cadru conceptual pentru conturarea arborii problemelor și a direcțiilor strategice de dezvoltare pentru UAT Săcueni.

Analizele SWOT au fost realizate tematic pentru o mai bună operaționalizare ale dimensiunilor aplicate. Practic tabelele SWOT reprezintă rezultatul unei analize sistematice bazate pe date empirice secundare și primare, care, folosind o metodologie coerentă și corectă, validează constatările și ne ajută în trasarea principiilor și direcțiilor de dezvoltare strategică ale UAT Săcueni și localitățile rurale aparținătoare. Prin urmare vom sintetiza esența analizei SWOT în cazul UAT Săcueni.

SWOT infrastructură

Puncte tari	Puncte slabe
Locația geografică: nod de drumuri naționale și județene Apropierea graniței cu Ungaria și existența punctului de trecere de frontieră Infrastructură rutieră în continuă dezvoltare (drumuri, trotuare reabilitate, cale ferată) Existența centurii de ocolire a orașului Eliminarea traficului de tranzit din oraș și reducerea accidentelor lângă DN Investiții masive în infrastructura locală din fonduri europene și naționale Apropierea față de viitoarea autostradă A3 Așezarea pe axa orașelor mari: Oradea, Cluj-Napoca, Satu Mare, Baia Mare Infrastructura edilitară în continuă dezvoltare Existența apelor termale în zonă Potențial de folosire a energiilor regenerabile Infrastructură educațională în continuă dezvoltare Casa de cultură reabilitată Biblioteca orășenească, muzeu Clădiri și monumente istorice, centru conferință / tabără de vară Blocuri ANL Infrastructura de telecomunicații dezvoltată	Lipsa infrastructurii de bază în multe locații: rețea de apă, canalizare, stații de epurare, energie electrică, iluminat public, drumuri Infrastructură secundară subdezvoltată Străzi pietruite, în special în localitățile componente Rețea de transport public inexistent Starea de degradare a blocurilor din centrul orașului Inexistența asociațiilor de proprietate Imobile abandonata, neîngrijite, care strică aspectul orașului Clădiri publice nereabilitate Peste 30% din gospodării nu este racordate la rețeaua de apă potabilă O singură stație de tratare și epurare a apelor uzate în Săcueni Diferențe privind infrastructura între localități Grupuri sanitare publice inexistente Insuficiența locurilor de agrement și a spațiilor de joacă pentru copii Starea de degradare avansată a clădirilor și monumentelor istorice Neexploatarea suficientă a energiilor regenerabile Posibilități de informare publică slab dezvoltată

Rețea de apă și canalizare în curs de dezvoltare Servicii de salubritate Infrastructura de sănătate în continuă dezvoltare	Lipsă centru pentru vârstnici, locuințe sociale, centru copii, cantină socială
Oportunități	Amenințări
Oportunități de cooperare transfrontalieră datorită apropierii față de granița cu Ungaria Construirea autostrăzii A3 Existența parcului industrial în localitate Posibilitatea de atragerea de investiții în diferite domenii Existența programelor de finanțare pentru sprijinirea folosirii energiilor regenerabile Investiții publice din finanțări europene Investiții publice din finanțări guvernamentale Investiții publice din alte surse Diversificarea sau dezvoltarea diferitelor forme de turism și facilitarea intrării în circuitul turismului intern și internațional Valorificarea resurselor turistice insuficient dezvoltate în prezent prin dezvoltarea infrastructurii Implicarea actorilor locali privind viitorul orașului Săcueni și dezvoltării infrastructurii pe termen mediu și lung	Pericol de inundații în diferitele zone ale UAT Săcueni Gestionarea necorespunzătoare a procesului de descentralizare la nivel național și efectele negative ale acestora la nivel local Modernizarea serviciilor publice și a infrastructurii de afaceri în zonă – în special Oradea, Debrecen – ar putea conduce la scăderea gradului de atractivitate al investitorilor pentru UAT Săcueni Efectele necunoscute ale pandemiei – care în mod indirect afectează dezvoltarea infrastructurală a orașului Legislație instabilă Întârzieri în implementarea proiectelor face dificilă implementarea cu succes a strategiei de dezvoltare durabile Posibilitatea de degradare a infrastructurii existente

În general, putem spune, că în toate dimensiunile se reflectă vizibil dezvoltarea capacității administrative la scară locală, ceea ce rezultă mai multe proiecte în UAT Săcueni, și contribuie masiv la dezvoltarea infrastructurii locale pe mai multe domenii, îmbunătățirea condițiilor de

viață, creșterea calității vieții în oraș etc. Eforturile administrației locale, de a îmbunătăți infrastructura primară și secundară sunt validate de proiectele implementate în ultimii zece ani (Vezi Anexa 1.).

Din analiză reiese, că există nevoi și cerința clare din partea populației de a dezvolta și de a crea condiții de trai din ce în ce mai bune.

Există discrepanțe vizibile între oraș și localitățile aparținătoare în privința infrastructurii, totodată se pot identifica probleme și în cadrul localităților care alcătuiesc UAT Săcueni – aici ne referim în primul rând la infrastructura ”mică”, precum trotuare, piste de bicicletă, treceri de pieton etc., și la infrastructura culturală și de recreere. Investițiile de infrastructură „mare” (rețele de apă și canalizare, stații de tratare și epurare ale apelor uzate, drumuri, poduri etc.) nu depind doar de autoritatea locală, dar cel mai important rol de promotor între principali actori îi revine – astfel capacitatea administrativă trebuie întărită în continuu.

Marea majoritate a investițiilor infrastructurale au fost realizate de administrația locală, ceea ce este binevenită, deoarece și în contextul atragerii investitorilor crearea infrastructurii necesare este primordială – ceea ce se reflectă și în analiza dimensiunii de economie locală. Această dimensiune, adică atragerea investitorilor trebuie întărită în viitor, mai ales în contextul existenței Parcului Industrial – ca infrastructură creată – momentan încă nepopulată de agenți economici, potențiali promotori ai economiei locale.

O dimensiune importantă a dezvoltării infrastructurii și un punct slab îl reprezintă digitalizarea – în special cea a administrației locale – pe două paliere: dezvoltarea infrastructurii digitale (internet de mare viteză, echipamente IT performante) și dezvoltarea serviciilor administrative (întărirea capacității administrative prin dezvoltarea competențelor digitale, implementarea de softuri specifice care contribuie la performanța actului administrativ în general din toate punctele de vedere).

O mare lipsă dar și oportunitate în același timp o reprezintă utilizarea energiilor verzi – această dimensiune de infrastructură dar și de mediu înseamnă o resursă locală, care poate fi valorificată în viitor prin diferite proiecte locale dar și prin investitori externi (ex. parc fotovoltaic etc.). În general relația comunității locale cu mediul înconjurător trebuie ”regândită” și îmbunătățită, pentru că provocările de mediu existente și care vor apărea în viitor

în urma schimbării climatice și care vor trebui rezolvate, ne obligă la o atitudine mai responsabilă față de natură și o bună coeziune comunitară locală.

SWOT economic

Puncte tari	Puncte slabe
Existența Parcului Industrial Săcueni Forță de muncă ieftină Activități economice transfrontaliere Existența energiilor regenerabile Ape termale Meserii tradiționale bazate pe prelucrarea unor resurse locale: lemn, trestie, viticultură Climă favorabilă pentru agricultură Fertilitatea solului este de una foarte ridicată Există întreprinderi agricole profesionale, cu exploatații agricole de scală largă Obținerea clasificării de stațiune turistică de interes local Potențial turistic crescut în cazul apelor termale, obiectivelor turistice istorice locale, respectiv turismul viticol	Capital economic slab Perspective și modele exclusiv locale Migrația forței de muncă Situația nefavorabilă a tinerilor pe piața forței de muncă Șomaj Prezența accentuată a economiei gri Lipsa locurilor de muncă pe plan local Lipsa colaborării și cooperării antreprenoriale Resursa umana subdezvoltată (Nivel de educație scăzut) Sărăcie Transport local inexistent (centru-periferie) Neexploatarea proximității Ungariei Neexploatarea rolului administrației publice locale în economie Dezindustrializare (industrie ușoară) Terenuri agricole de mici dimensiuni Predomină agricultura de subzistență Mașinile și utilajele agricole sunt concentrate la o mică parte din agricultori Firme mici Inexistența promovării afacerilor locale Lipsa încrederii Lipsa de know-how
Oportunități	Amenințări

Possibilități de investiții în activități economice și a atragerii de investiții străine Proximitatea orașelor mari din zonă Poziționarea avantajoasă față de rețelele de transport (calea ferată, Autostrada M35 Ungaria, Autostrada A3 România Așezarea pe axa turistică Băile Felix – Hajdúszoboszló, existența apelor termale Possibilitate de dezvoltare a turismului local: valorificarea apelor termale, a patrimoniului cultural existent, a pivnițelor de vin și a agriculturii locale Valorificarea unor nișe specifice în turism legate de Săcueni și localitățile aparținătoare și promovarea orașului sub egida acestor "etichete" de turism specific Promovarea obiceiurilor locale și valorificarea acestora pentru dezvoltarea turismului Valorificarea caracterului de oraș tranzit rutier și feroviar Valorificarea meseriilor tradiționale bazate pe prelucrarea unor resurse locale Recalificarea forței de muncă Existența Liceului Tehnologic nr. 1 din Cadea și existența modelului de educație duală Dezvoltarea sectorului agricol, industrial, precum și cel al serviciilor, inclusiv și a serviciilor turistice	Poziționarea fizică pe axa Oradea – Satu Mare: influența de atragere ale acestor orașe, precum și amenințarea izolării și marginalizării economice Inexistența inițiativelor antreprenoriale educație antreprenorială scăzută Scăderea inițiativelor antreprenoriale Lipsa de interes pentru valorificarea produselor și tradițiilor locale Orientarea investițiilor către alte orașe din diferite motive Migrația forței de muncă nevalorificarea corespunzătoare a potențialului agricol Nevalorificarea corespunzătoare a potențialului turistic Pasivitate din partea antreprenorilor locali în privința promovării afacerilor Lipsa inițiativei de a înființa grupuri de acțiune locală în diferite domenii Schimbările climatice și evenimentele meteorologice extreme influențează terenurile și producția agricolă
--	--

Condiții climatice și de sol potrivite pentru o agricultură dezvoltată, atât pe direcția marilor întreprinderi agricole, cât și în direcția micilor producători Crearea unor lanțuri de producție agricolă scurte, pentru aprovizionarea centrelor urbane mari din regiune Valorificarea experiențelor și modelelor transfrontaliere Sprijinirea dezvoltării economiei circulare din diferite surse de finanțare Sprijinirea dezvoltării economiei sociale din diferite surse de finanțare Implicarea ONG-urilor locale în rezolvarea problemelor locale Diversificarea ofertei locale de petrecere a timpului liber pentru tineri	
---	--

Economia locală, deși are un potențial mult mai mare, stagnează și poartă urmele tranziției economice de după 1989 – problemă, care se reflectă în general în toate economiile locale din România. Aceasta înseamnă în cazul Săcueni, că structura economică locală se bazează în special pe comerț și servicii locale prin firme mici, ai căror forță economică este redusă și dependența în urma schimbărilor din jurul lor este mare. Lipsesc din zonă investitori, care oferă locuri de muncă pe plan local – deși oferta și infrastructura educațională este bună și flexibilă, ritmul de adaptabilitate față de cerințele pieței muncii din partea administrației locale este bună (cerințele de acreditare sunt foarte rigide) și există și un stoc de capital uman, care face navetă pentru a avea un loc de muncă stabil. Din acest punct de vedere UAT Săcueni reprezintă o localitate vulnerabilă.

Aceste puncte slabe însă reprezintă și oportunități privind economia locală: îmbunătățirea comunicării cu stakeholderii economici locali, întărirea networkingului economic local precum și atragerea acelor proiecte europene, care vizează firme nou înființate de către tineri îi revine, ca în calitate de facilitator, administrației locale. Îmbunătățirea interacțiunilor cu comunitatea

locală, precum și cu alți actori economici regionali, naționali și internaționali, poate conduce la crearea acelor condiții pe plan local, care rezultă un "loc" unde este bine să fii antreprenor. Identificarea acelor puncte forte economice bazate pe resurse locale de orice natură în cazul fiecărei localități, și branduirea acestora poate conduce la îmbunătățirea condițiilor economice atât pentru actorii locali cât și pentru actori externi.

Branduirea UAT Săcueni – în general, ca și administrație locală, ca economie locală, ca turism local – bazată pe apa termală neexploată suficient – este o cerință extrem de importantă în secolul al 21-lea, comunicarea internă și externă prin mijloacele de comunicare existente, bine gândite, poate fi un facilitator în procesele descrise mai sus – și administrația locală trebuie să devină un facilitator al acestuia.

SWOT social

Puncte tari	Puncte slabe
Populație relativ stabilă Spor natural pozitiv comparativ cu 1991 Identitate locală puternică Solidaritate locală Caracter multietnic Identități etnice puternice Multi-confesionalism Multiculturalism Bilingvism Experiențe transfrontaliere Populație relativ tânără Mortalitate infantilă în scădere semnificativă Infrastructură sanitară Asistență socială Servicii sociale alternative Reprezentanță ISU Creșterea nivelului de educație Scăderea analfabetismului Creșterea procentului populației cu studii medii și superioare Școlarizarea copiilor de etnie romă Scăderea abandonului școlar Infrastructură educațională vastă Clădiri noi și renovate ale instituțiilor de învățământ Personal didactic suficient și bine pregătit Biserici active	Numărul populației în scădere după 2014 Inegalități teritoriale Segregare teritorială și socială (în cazul romilor) Scăderea numărului populației tinere Scăderea natalității după 2010 Îmbătrânirea populației Spor migrațional negativ Prospecție demografică negativă Rata mortalității relativ ridicată Mortalitate infantilă peste media națională Infrastructură sanitară preponderent privată Personal sanitar preponderent angajat în sector privat Lipsă de medici de specialitate Nivel de educație relativ scăzut Procent relativ ridicat de analfabeți Abandon școlar Procent relativ mic al pop. cu studii superioare Disparități educaționale Analfabetism funcțional Migrația creierelor Starea infrastructurii educaționale necesită dezvoltare permanentă Numărul mediu al salariaților în localitate în scădere din 2007

ONG-uri locale și internaționale active Inițiative antreprenoriale locale Inițiative sociale locale Prezența femeilor pe piața muncii Șomaj scăzut Rolul pozitiv al agriculturii autosuficiente Programe și infrastructură culturală dezvoltată	Navetism din lipsa locurilor de muncă locale adecvate Subdezvoltare în domeniul resurselor umane Lipsa de cooperare Lipsa capitalului social Dependență de ajutoare sociale Delicvență Lipsa inițiativelor locale Exploatarea insuficientă a tradițiilor locale
Oportunități	Amenințări
Capital social existent Cadre didactice și medicale pregătite Posibilitatea extinderii ofertei educaționale Existența surselor de finanțare din Fondul Social European Existența unor programe de prevenire a abandonului școlar Existența unor programe de reconversie profesională Existența unor programe de reintegrare pe piața muncii Întărirea parteneriatelor între administrația locală, ONG-uri și biserici Întărirea parteneriatelor între administrația locală și antreprenori locali Prezența educației ecologice Valorificarea infrastructurii educaționale existente în vederea dezvoltării ofertei educaționale	Migrația forței de muncă Lipsa specialiștilor în multe domenii Lipsa de interes a diferiților actori sociali Probleme sociale grave (sărăcie extremă, excluziune socială, abandon școlar, analfabetism) Infrastructură edilitară subdezvoltată Infrastructură de sănătate insuficientă Infrastructură digitală subdezvoltată Procentul scăzut al femeilor în poziții decizionale Excluziunea socială a grupurilor marginale (romi, săraci, vârstnici) Schimbări sociale și economice naționale și globale Riscurile încă necunoscute ale pandemiei Covid 19

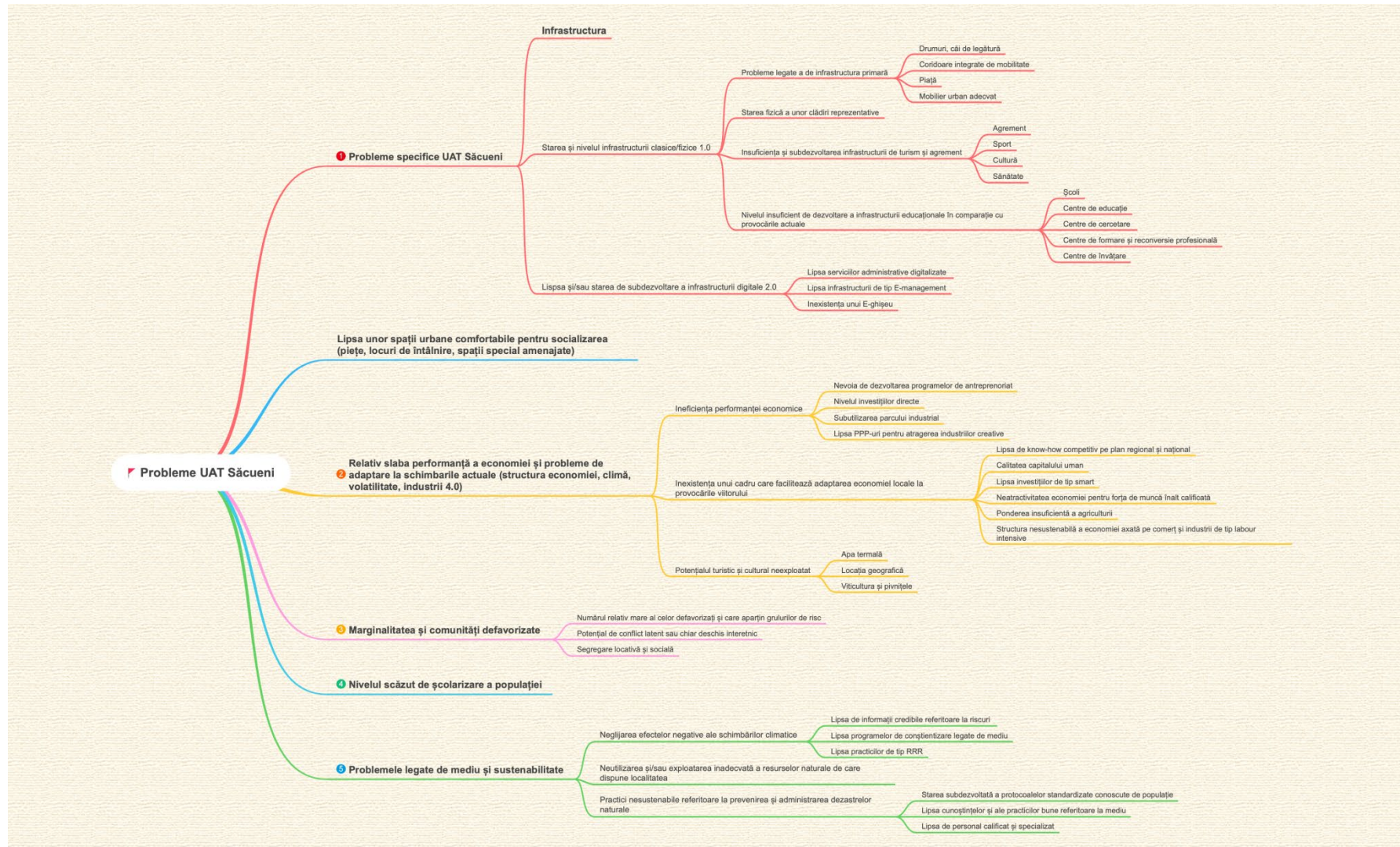
Dimensiunea socială a UAT Săcueni acoperă mai multe aspecte specifice. Pe de o parte vedem a o populație relativ stabilă, însă migrația forței de muncă precum și fenomenul migrației tinerilor în special, este o amenințare în privința dezvoltării, deoarece deficitul de capital uman (în special tinerii educați cu know-how, relații profesionale, și cei cu vârsta sub 65 de ani) afectează viitorul comunității locale.

Reducerea numărului celor asistați social aparent reprezintă un lucru pozitiv, dar dat fiind faptul, că acest fenomen este generat mai ales de schimbările structurale – legislative – în acest domeniu, nu rezultă explicit reducerea *de facto* a discrepanțelor sociale și a sărăciei în zonă. Diferențele dintre diferite grupuri sociale (copii, bătrâni etc.), etnii (romi) trebuie să reprezinte permanent o temă actuală în administrația locală, deoarece reducerea sărăciei și îmbunătățirea calității vieții, reducerea discrepanțelor sociale, asigurarea echității sociale reprezintă prioritate în procesul de întărire a comunității locale.

Dimensiunea socială se referă la relația multidimensională a comunității locale (administrație, populație, actori externi etc.), pentru îmbunătățirea acestuia, administrația locală trebuie să dezvolte o interfață și un brand local, care adună și reflectă toate elementele forte ale comunității locale.

Rolul bisericilor neoprotestante în rezolvarea problemelor sociale în rândul comunităților romi nu trebuie supraevaluată și trebuie tratată la locul potrivit – adică odată cu preluarea problemelor sociale din coloniile pe teritoriul UAT Săcueni de către bisericile neoprotestante, nu înseamnă dispariția acestor probleme ci temperarea acestora. Bisericile istorice (reformat, catolic și ortodox) trebuie să-și reevalueze relația față de romi, și trebuie să se implice – în parteneriat cu administrația locală – în integrarea comunităților romi în societatea locală.

Arborele problemelor

Sinteza problemelor localității

Contextul problemelor identificate

UAT Săcueni este un oraș format din mai multe localități, cu un centru urban și alte cinci localități aparținătoare cu un profil mai rural și tradițional. Distanța între ele nu este mare, dar pentru o parte a populației este totuși considerabilă. Mărimea localității este una mijlocie, geografic situându-se în zona transfrontalieră cu Ungaria și în centrul Văii Ierului, o microregiune cu un profil distinct, multicultural, multietnic și multiconfesional. Orașul se află în zona de atracție a centrului de județ Oradea și oarecum Debrețin/Debrecen din Ungaria. În microregiune Săcueni se află competiție directă cu localitățile Marghita și Valea lui Mihai. Miza competiției este accesul la resurse limitate cum sunt capitalul material și uman, investițiile, locurile de muncă, statutul de lider regional, influența în politicile regionale.

Identitate locală și solicitări legitime

Identitatea colectivă a localnicilor este una bine formată și clar încheată. Ea este direct legată de apa termală, de tradiția urbană din perioada monarhiei respectiv a perioadei interbelice, de cultivarea viei și a agriculturii, de proximitatea cu Ungaria. Simbolistica locală este constituită de castelul Stubenberg aflată în centrul localității, de biserici, de ștrandul termal respectiv de statutul de punct de legătura – pod, de unde se trage și numele localității – între diferitele părți ale microregiunii. Mai mult, în memoria colectivă – uneori explicit nostalgică – a industriei ușoare și prelucrătoare este și ea prezentă ca element constitutiv în identitatea comunității pe lângă practica cotidiană a navetei și a mobilității în general către celelalte centre urbane.

Astfel, pe harta mentală a localnicilor Săcueni este un loc deschis, primitor, bine înrădăcinat în sistemul de localități din zona Văii Ierului, UAT Săcueni pretinzând statutul de centru microregiunii. Această identitate colectivă complexă (centru micro-regional/ multietnic/ urban/ apropierea de graniță respectiv Oradea) are avantajul de a amalgama diferitele segmente ale populației locale: etnici maghiari, români, romi, dar și membrii noii clase de mijloc cu localnicii proaspăt mutați în localitate.

Problemele cele mai semnificative ale localității sunt bine percepute de majoritatea localnicilor și reprezintă în mod legitimi un set de cereri și așteptări față de administrația locală

să fie corectate sau soluționate în mod corespunzător. Aceste probleme sunt de diferite feluri și vizează mai multe aspecte ale vieții locale la diferite nivele.

Probleme identificate

Pe baza datelor primare și secundare statistice respectiv datele calitative colectate de către echipa noastră prin diferite metode și tehnici de cercetare (amplu descrise în parte de diagnoză și creionată sintetic în analizele SWOT) putem proiecta un set de probleme care trebuie soluționate pe termen scurt și mediu prin politici publice adecvate după cum urmează. În cele ce urmează vom prezenta principalele probleme întâmpinate pe trei nivele distincte: vom indica *domeniul* general al problemelor, mai apoi ne vom axa pe principalele *dimensiuni* identificate ale manifestării problemelor pentru ca în final să ne focusăm pe *aspectele* care se manifestă în mod expres și au în efect negativ asupra vieții comunității locale.

Probleme legate de infrastructură

Deși în ultimii ani s-au făcut multe în sensul modernizării *infrastructurii*, atât datele noastre cât și opiniile majorității localnicilor arată că dezvoltarea și perfecționarea, dar mai ales diversificarea infrastructurii este o necesitate clară și imediată. Există o legătură directă între dezvoltare în general și starea infrastructurii. O infrastructură bună atrage capital și catalizează performanța economică, iar o economie sănătoasă este precondiția dezvoltării infrastructurii - deci infrastructura poate fi privită ca și o resursă indispensabilă, dar care nu poate fi rezultatul exclusiv al mecanismelor pieței; deci este și trebuie să fie (și) obiectul planificării strategice, mai ales pe termen mediu și lung. Industriile viitoare de tip 4.0 vor pune un accent crescut pe infrastructură mai ales pe cea digitală.

În ultimii ani cerințele populației au crescut paralel cu noile nevoi reprezentate de sistemul economic actual și de noua arhitectură a legăturilor comerciale și economice (mobilitatea crescândă a forței de muncă, lanțurile de producție transfrontaliere, noile modele de logistică și modele schimbate de consum, delocalizarea unor activități economice respectiv digitalizarea actului administrativ și a comunicației/relației cu populația în general) și creșterea explozivă a importanței infrastructurii digitale – trend care va continua cu siguranță și în viitorul imediat – datorită pandemiei reprezintă provocări directe.

Problemele identificate se referă la dimensiunea:

- a. Infrastructura de bază/primară și infrastructura culturală, turistică și de agrement, recreere și sănătate respectiv;
- b. Dimensiunea infrastructurii digitale - aici problemele sunt mult mai mari, practic am sesizat întârzieri care trebuie rapid recuperate.

Referitor la *dimensiunea infrastructura de bază* (1.0), ca aspecte concrete în primul rând ne referim la drumuri, transport și de mobilitate, și în special de micro mobilitate. Deși dezvoltarea infrastructurii în ultimii ani s-a accelerat, drumurile de legătură între oraș și celelalte orașe din zona au fost modernizate și sunt funcționale, și deși căile de legătură dintre localitățile componente UAT Săcueni sunt bune, infrastructura pietonală sigură și pentru mijloacele alternative sunt practic inexistente. Nu sunt întrunite condițiile pentru o micro-mobilitate nepoluantă și sustenabilă pe termen imediat și mediu. Tranziția către mijloacele de transport nepoluante – parte a politicilor EU de reducerea drastică a nivelului emisiilor de carbon până la 2035; reglementările și recomandările Comisiei Europene, deal-ul Green Europe – necesită o direcție nouă în dezvoltarea infrastructurii: stații de alimentare electrică, puncte de colectare ale deșeurilor provenite din mijloace de transport personale ieșite din uz, dezvoltarea coridoare de mobilitate noi în și între localități, implementarea unui sistem de semnalizare pentru cei care utilizează/vor utiliza mijloace de transport personal nepoluant. În acest aspect sunt probleme evidente.

Mai apoi, infrastructura necesară unui oraș „aproape de oameni” care folosesc în mod intens și în comun spațiile și locurile colective din localitatea (în contrapondere cu orașul mașinilor care doar tranzitează spațiile și locurile fizice în mod individual) este una deficitară. Aici de gândim la acele locuri și spații ale orașului care funcționează în primul rând ca spații comune, ca loc de socializare și de întâlnire în viața cotidiană, un fel agora sau forum local, producătoare de capital social – relații, încredere reciprocă, capital de încredere, experiențe comune (de exemplu un loc gen piață animată un loc folosit intens de către toți membrii comunității). Mobilierul urban necesar pentru acest scop lipsește.

Infrastructura care servește viața culturală și de agrement/petrecerea timpului liber este și ea deficitară precum și cea turistică, deși resursele pentru ele există: apa termală, locația localității, notorietatea locului în zonă.

Infrastructura necesară care servește la dezvoltarea localității ca destinație turistică este în creștere dar insuficientă ca Săcueni să ofere o gamă largă pentru vizitatorii potențiali (locuri de cazare competitive, activități, restaurante).

Privind *dimensiunea infrastructura digitală (2.0)*, avem în vedere următoarele aspecte: infrastructura digitală administrativă și infrastructura digitală accesibilă populației în mod general. Primul aspect are legătură directă cu eficiența și capacitatea administrativă, cea de a doua cu adaptarea populației la cerințele crescânde venite din partea pieței forței de muncă și vizează capacitățile și deprinderile digitale pe lângă problema accesului la echipamentele și mijloacele de tip ITC (generic denumit digital gap).

Aspectul problemelor digitale în actul administrativ și comunicare internă, un deficit de smart government. Am identificat lipsa unui sistem integrat digital referitor la imaginea/brandul instituțiilor publice și a mijloacelor de comunicare pe canale interne (de exemplu între și : domeniu digital unitar, adrese și extensii de mail cu acest domain, lipsa de template-uri standardizate). Lipsa unei arhive digitalizate accesibile este o altă problemă. Legat de relația administrație – populație serviciile smart lipsesc. Cererea pentru aceste servicii vor crește în viitor paralel cu maturizarea generației deja digitalizate. Lipsa sistemele digitale de evidență civilă (cu respectarea criteriilor GDPR), ale registrului agricol sunt alte probleme. Sistemul de evidența digitală a datelor referitor la starea juridică terenurilor și a proprietăților funciare sunt ale probleme de soluționat pe termen mediu.

Referitor la relația dintre administrație publică și populație avem în vedere ca problemă lipsa canalelor de comunicare digitale eficiente, simple și funcționale de tip e-ghișeu, e-plângere/e-solicitare. În general putem conchide că tot ceea ce ține de smart government este de soluționat. Calitatea serviciilor digitale destinate populației este în general bună spre foarte bună. Lățimea de bandă a internetului este bună și cele mai multe cazuri funcționează optim. Problema sesizată ține de accesul la infrastructura digitală performantă mai ales în cazul

grupurilor de risc: a celor excluși, a bătrânilor și mai ales a copiilor săraci care au acces în cel mai bun caz la un hardware și software depășit calitativ, în cele mai multe cazuri la un telefon smart mai vechi care funcționează ca interfață în condițiile online ale actului educațional. De problematica mai amplă a prăpastiei digitale a calității slabe a deprinderilor și capacităților digitale sau a lipsei totale a lor. Distribuția inegală a capacităților și a deprinderilor digitale vor mări pe termen imediat inegalitățile sociale deja existente și în unele cazuri grave între diferitele segmente ale populației. Practic deja asistăm la proliferarea mecanismului în care inegalitățile sociale clasice se transformă în inegalități digitale, care la rândul lor amplifică inegalitatea materială deja problematică la începutul procesului. Școala online din ultimul an a contribuit decisiv la creșterea inegalității digitale și sociale în general la probleme serioase cu privire la integrarea în piața forței de muncă în cazul viitoarelor generații, mai ales în condițiile economiei/industrii 4.0.

Probleme legate de starea socială

Un alt set probleme sunt cele legate de aspectele sociale cu care se confruntă localitatea: excluderea și segregarea, sărăcia și inegalitatea socială. Săcueni nu este o localitate dezavantajată, însă din păcate există multe persoane și gospodării care aparțin grupurilor de risc: persoane de vârstă înaintată singure, săraci și excluși social, persoane cu boli cronice. Fenomene negative ca segregarea socială și de locuire, abandonul școlar, excluderea de pe piața muncii corelat cu nivelul scăzut de școlarizare al populației marginale reprezintă probleme serioase care trebuie tratate în viitor. Membrii populației de etnie romă trăiește în mare parte segregat în patru mari colonii dintre care unul formează un întreg cartier, unde condițiile de locuire – deși îmbunătățite în ultimii ani – încă sunt cu mult sub media localității. Relațiile interetnice nu sunt conflictuale, însă există tensiuni între comunități și conviețuirea nu este străină de discriminare și stereotipizarea din ambele tabare este una frecventă. Nivelul de școlarizare, și gradul de integrare pe piața muncii este semnificativ mai mică la fel și volumul veniturilor lunare. În aceste condiții de viață starea de fapt încă prezintă o doză de potențial de conflict interetnic.

Datorită migrației tinerilor numărul persoanelor celor care au nevoie de asistență medicală și comunitară este în creștere. Bărbații singuri de vârstă înaintată, fără suportul copiilor sau rudelor mai tinere sunt extrem de vulnerabili, la fel și cei cu boli cronice, sau au pensia de urmaș. Tinerii și copii minori care provin din familii dezorganizate sau sărace reprezintă un alt

grup de risc, la fel ca mamele minore. Alcoolismul, ca problemă socială este și ea prezentă, dar nu reprezintă o problemă gravă la nivelul comunității. Tinerii fără studii cel puțin medii și fără un loc de muncă stabil, reprezintă un alt grup de risc.

În general integrarea instituțională verticală (pe piața muncii, în sistemul educațional, în sistemul de sănătate, și procesul politic) și culturală orizontală (în comunitate în general, în relațiile de vecinătate, în grupuri de familii) prezintă dificultăți pentru aceste persoane/grupuri. Soluționarea multiplelor probleme sociale necesită politici publice coerente și adecvate pentru a evita în viitor conflicte de orice fel.

Probleme legate de mediu și criza climatică

UAT Săcueni în ultimul an s-a confruntat de două ori cu inundații de proporții relativ mari. Problema – deseori pomenită în limbajul cotidian local ca catastrofă naturală – a avut și efecte pozitive (a mobilizat exemplar autoritatea locală și populația în general, a întărit solidaritatea comunitară iar conlucrarea în sine pe timpul crizei a evitat o catastrofă la scară mai largă), dar a produs numeroase pagube și neplăceri. Însă frecvența incidentelor și volumul apei acumulate într-o perioadă atât de scurtă ar trebui să atragă atenția comunității asupra pericolelor reprezentate de climă și să producă o atitudine mai responsabilă față de mediu în general și față de evenimente posibile de acest gen în special.

Dimensiunea umană. O problemă sesizată de noi este *nivelul scăzut al responsabilității* față de mediul înconjurător. Conștientizarea efectelor negative ale schimbărilor climatice și al nevoii conservării naturii lasă de dorit, astfel la nivel individual și colectiv atitudinea responsabilă față de mediu este irelevantă. Poluarea, aruncarea gunoiului, folosirea de materiale poluante, risipa de energie, respectiv utilizarea materialelor necorespunzătoare pentru încălzire sunt doar câteva exemple.

Situația nu este cu mult diferită nici în rândul agenților economici, deși efectele pe termen mediu al schimbărilor climatice vor fi directe și negative.

Dimensiunea instituțională. Nu există un set clar de practici și protocoale standardizate și instituționalizate în caz de catastrofe, sau dacă există atunci sunt puțin cunoscute de populația generală. Problematika este tratată de toți actorii sociali ca o problemă trecătoare și ocazională. Dar chiar pandemia și evenimentele din cursul acestui an au relevat faptul că

riscurile de tip nou (boli contagioase, catastrofele naturale, vremea extremă, schimbările bruște de temperaturi, alunecările de teren, temperaturile extreme, seceta) trebuie incluse în planificarea strategică.

Per ansamblu, problemele se leagă de conștientizarea slabă a unei probleme de mediu care va deveni tot mai acută, de *lipsa politicilor coerente* de prevenire a catastrofelor (sistem de informare, early warnig system, mobilizare pe scară largă a resurselor) și de combaterea efectelor negative, de lipsa cadrului legal în situații neprevăzute, de *lipsa fondurilor* pentru proiectele de mediu.

Probleme legate de economie

Economia locală este una funcțională, dar structura ei este dominată de comerț și marea parte a agenților economici sunt firme mici, afaceri de familie, cu un profit mic și extrem de expus schimbărilor. Atât în rândul managerilor/antreprenorilor cât și în rândul populației în general domină o oarecare nostalgie față de industria ușoară și marii angajatori. *Potențialul întreprinzător* este sub media regională și județeană, și statutul de antreprenor are mai degrabă o semnificație negativă, controversată care arată că *cultura antreprenorială locală* este slab dezvoltată. Există firme mari în agricultura la scară largă, profilul economiei locale fiind puternic determinată de acest sector.

Prima dimensiune importantă a economiei ține de *calitatea ofertei forței de muncă*: nivelul de școlarizare a populației de vârstă activă este una sub medie raportat la media națională. Mobilitatea populației ocupate este una bună, dar numărul celor care nu s-au integrat în economia formalizată și fiscalizată este mare, mai ales a celor tineri, fără studii. *Volumul economiei gri* și ponderea activităților economice sezoniere este mare, iar expunerea la riscuri (pierderea veniturilor, nesiguranța activității, lipsa garanțiilor legale) a persoanelor care realizează veniturile din acest sector este extrem de mare. În totalitate, activitățile economice din zona gri sunt expuse la schimbările economice (de tip criză), și persoanele care realizează veniturile din acest sector au o existență nesigură.

Discriminarea pe piața forței de muncă este și ea prezentă și este îndreptată în special împotriva celor cu vârstă medie, mai ales femei, și/sau romi.

Deși este conectată la procesele economice din regiune, mai ales prin faptul că reprezintă o ofertă consistentă de forță de muncă în afara localității (de aici și tradiția și practica aproape generalizată a navetei), dar nu are încă un profil specific, bine încheiat.

O altă problema este reprezentată de slaba pregătire a agenților economici la provocările viitorului apropiat (efectele schimbărilor climatice, evenimente neprevăzute, cererea mare pentru resursa umană înalt calificată, rețelele economice restructurate în economia 4.0, digitalizare, automatizare, creșterea ponderii industriilor creative și IT în economie). Schimbările și posibilele efecte nu sunt suficient de conștientizate și nu fac parte din planificările agenților economici. Efectele asupra sectorul agricol vor fi directe pe termen mediu, iar activitățile economice de tip *labour intensive* vor cunoaște un recul. Per total economia locală nu este pregătită.

Sinteza obiectivelor de dezvoltare

Cadrul general al obiectivelor formulate

Pentru atingerea obiectivelor propuse, planificarea strategică – pentru ca proiectele care urmează să fie implementate, măsurile și acțiunile aferente să aibă succesul scontat, planificarea a luat în calcul de mai multe aspecte determinante. Astfel am luat în considerare cadrul european privind implementarea pilonului referitor la drepturile sociale, de muncă, reducerea ratei sărăciei, programe de reintegrare socială și pe piața forței de muncă, asigurarea egalității de gen, politici de desegregare și de educație, dezvoltarea infrastructurii educaționale și digitale, diversificarea ofertei educaționale și adaptarea în general la provocările viitorului. Am propus adaptarea treptată a directivelor European Green Deal, și inițiativa New European Bauhaus, am inițiat elemente care facilitează inovarea, am propus politici și campanii de informare cu privire la reciclare, reutilizare, reducere a consumului excesiv, și preconizat programe de responsabilizare a populației cu privire la mediu, la fel și creșterea resurselor locale în economie, valorificarea apei termale, programe de izolare termică.

Planificarea este bazată pe o diagnoză validă și pe resurse realiste care pot fi mobilizate pe plan local și/sau cu ajutorul agențiilor guvernamentale. Obiectivele desigur vizează rezolvarea și/sau diminuarea problemelor identificate și descrise în detaliu în prezentul document.

Obiective generale

În concordanță cu problemele identificate specifice UAT oraș Săcueni, planificarea strategică vizează următoarele obiective generale: dezvoltarea unui oraș *confortabil* (lively), care este *sigur* (safe), *sustenabil* (sustainable) și *funcțional* (healthy).

Coordonatele obiectivelor principale

Obiectivele planificării sunt formulate pe patru coordonate: infrastructură, aspecte sociale/sărăcie, sustenabilitate/mediu și desigur economie.

Obiective legate de infrastructură

Pe de o parte, referitor la dimensiunea infrastructură am avut în vedere continuarea programelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii primare (drumuri, poduri, puncte de legătură, izolare termică, coridoare de mobilitate, mobilier urban, coridoare pietonală, drumuri pentru bicicliști, locuri de întâlnire comunitară) și reabilitarea unor clădiri reprezentative pe lângă extinderea rețelei de infrastructură. Un alt obiectiv strategic este dezvoltarea infrastructurii de agrement, facilități sportive și de cultură. Dezvoltarea infrastructurii turistice – hotel, centru balnear, centru acvatic – este un alt obiectiv. Există un consens între stakeholderi și populație ca potențialul turistic trebuie dezvoltat în perioada următoare pe lângă infrastructura de educație – școală, centru de inovare, parc de agrement. Pe de altă parte dezvoltarea pe termen imediat a infrastructuri digitale este un obiectiv strategic. Astfel, digitalizarea serviciilor administrative, bazele pentru o economie inteligentă, dezvoltarea deprinderilor digitale, accesul la deep tech, creșterea capacităților de clouding, facilitarea rețelelor de blockchain, e-management, smart connect, bazele pentru un e-ecosistem trebuie puse pe termen mediu. Acest obiectiv vizează atât capacitatea administrativă, cât și relația dintre administrație și cetățean, respectiv relațiile intracomunitare prin tehnici de tip smart contact. Dezvoltarea infrastructurii digitale este un

obiectiv strategic prin prisma economiei industriei 4.0 la care orașul trebuie să se conecteze prin posibilitățile pe care le are.

Obiective de natură socială

Un alt set de obiective este legat de latura socială a vieții comunitare. În general proiectele propuse au ca scop (re)integrarea grupurilor în societate atât la nivel instituțional cât și cultural prin politici publice locale. Un alt obiectiv este încurajarea interacțiunilor intracomunitare între excluși/săraci/segregați/ și majoritate în general, la fel și desegregarea populației de etnie romă și îmbunătățirea condițiilor de viață și de locuire al celor expuși la sărăcie extremă. Integrarea pe piața muncii a populației de vârstă activă este un al obiectiv strategic și o condiție a dezvoltării și a reducerii costurilor comunitare de asistență socială. Prevenirea posibilelor conflicte interetnice și întărirea rolului mediatorului/facilitatorului comunitar reprezintă un alt obiectiv foarte important pe lângă inițierea de programe care au rezultat producerea de capital social local – încredere reciprocă, modele de cooperare, solidaritate între grupuri sociale mari, identitate comună puternică.

Obiective legate de mediu și sustenabilitatea dezvoltării

Unul dintre obiective se referă la prevenirea și administrarea dezastrelor naturale (în special inundații). Aici am avut în vedere dezvoltarea de protocoale standardizate împreună cu agențiile specializate pentru eficientiza intervențiile în caz de urgență (personal specializat, instrumente, cunoștințe, deprinderi, responsabilizarea populației).

Un alt obiectiv strategic reprezintă responsabilizarea populației și a agenților economici cu privire la riscurile posibile în viitor datorită schimbărilor climatice și la necesitatea de a forma o atitudine responsabilă față de natură în general care să se concretizeze la un comportament adecvat la nivel cotidian. Corelat cu dezvoltarea unei infrastructuri care se faciliteze acest demers. Rolul educației și a actorilor civili trebuie întărite în acest demers.

Utilizarea energiei regenerabile – în special a apei termale – este un obiectiv strategic (încălzire). Un alt obiectiv are în vedere limitarea poluării, eficientizarea colectării și managementului gunoiului și deșeurilor industriale, respectiv a deșeurilor electrice.

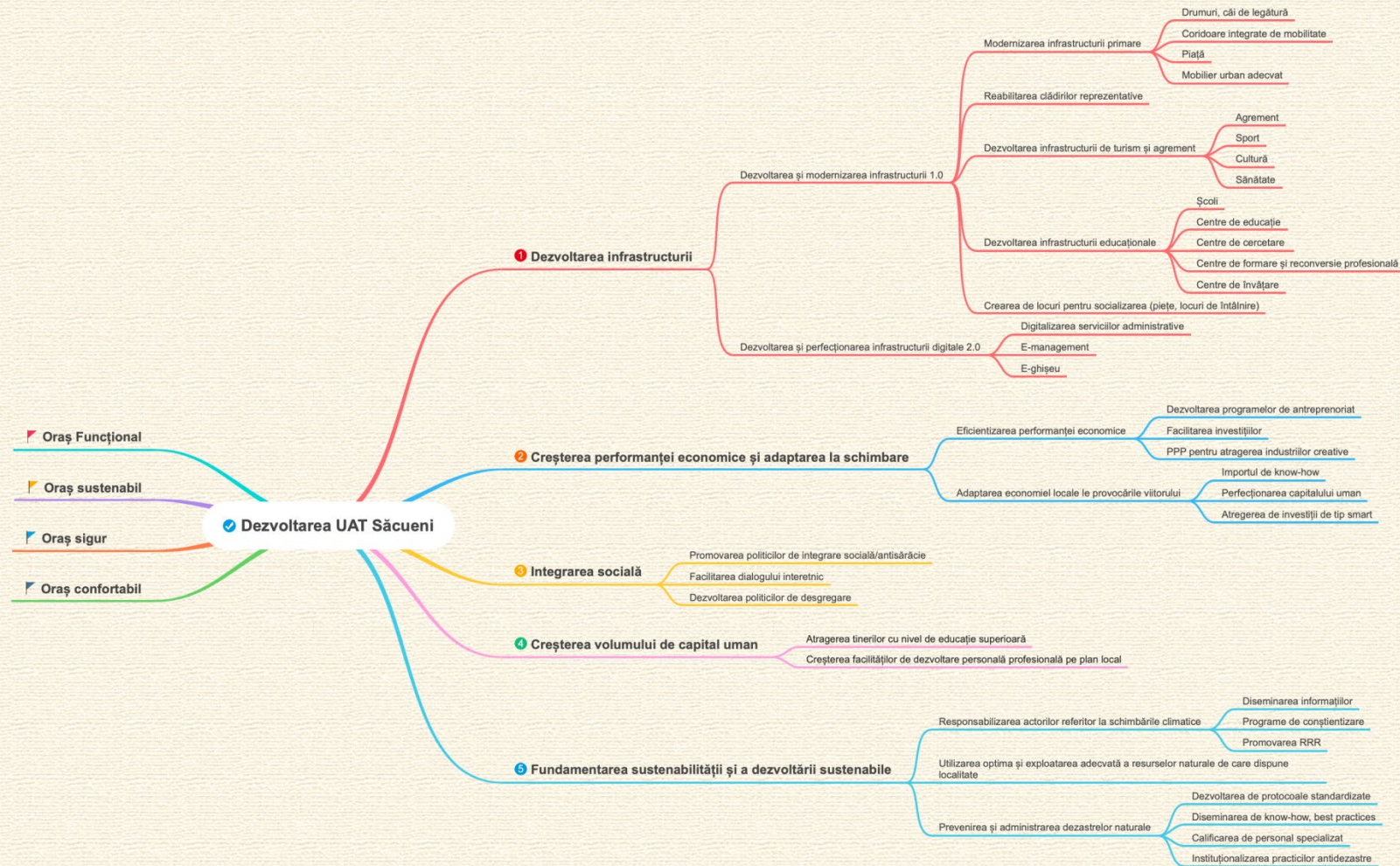
Obiective legate de economia locală

Obiectivul strategic cu privire la dimensiunea economică este eficientizarea randamentului economiei locale pe termen imediat și adaptarea pe cât posibil la provocările schimbărilor și conectarea la rețelele economice regionale și interregionale.

Avem în vedere dezvoltarea programelor de antreprenoriat, proiecte care vizează calificarea capitalului uman, cât și facilitarea prin PPP a noi afaceri deschiderii de firme în industrii inovatoare, networking, asumarea unui rol complementar față de economia regională.

Sintetic toate obiectivele sunt reprezentate în graficul de mai jos, în arborele obiectivelor.

Arborele obiectivelor

Directii strategice de dezvoltare

Cadrul european, național, regional și județean de dezvoltare strategică

În acest subcapitol vom sintetiza acele documente strategice, care ghidează perioada 2020-2030 din punct de vedere al dezvoltării și reprezintă puncte de reper privind conturarea strategiilor de dezvoltare pe plan local. Această sinteză face referire la Strategia Europa 2020, Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021-2027, Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027, Strategia europeană pentru tineret 2019–2027, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027.

Strategia Europa 2020 a definit trei priorități tematice fundamentale:

- Creștere economică inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- Creștere economică durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- Creștere economică favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială.

Pentru realizarea acestei ambiții, UE și-a stabilit cinci mari obiective de atins până în 2020 cel târziu:

- Creșterea la cel puțin 75% a procentului din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani care are un loc de muncă;
- Investirea a 3% din produsul intern brut în cercetare și dezvoltare;
- Reducerea cu cel puțin 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea la 20% a procentului energiilor regenerabile și creșterea cu 20% a eficienței energetice;
- Reducerea ratei abandonului școlar la mai puțin de 10% și creșterea la cel puțin 40% a procentului diplomelor de învățământ superior;

- Reducerea cu 20 de milioane a numărului persoanelor amenințate cu sărăcia sau cu excluziunea socială.

Pentru a cataliza progresele în cadrul fiecărei priorități tematice, Comisia Europeană a adoptat șapte inițiative emblematice (flagship initiatives), care să angajeze atât UE, cât și statele membre în acțiuni concrete, menite să impulsioneze creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă:

1. „O agendă digitală pentru Europa” – inițiativă menită să permită cetățenilor și mediului de afaceri să beneficieze la maximum de avantajele tehnologiei digitale prin acces sporit la internet de mare viteză, securitate informatică, servicii de guvernare electronică mai eficiente etc.
2. „Tineret în mișcare” – program ce urmărește să îmbunătățească performanța sistemului de educație europeană, să îi pregătească mai bine pe tinerii din UE pentru piața muncii prin programe de studii, de învățare și de formare finanțate de UE, precum și prin platforme menite să îi ajute să își găsească un loc de muncă.
3. „O Uniune a inovării” – scopul acestei inițiative este consolidarea legăturii dintre cercetare și inovare, pe de o parte, și crearea de locuri de muncă, pe de altă parte. În acest sens, UE propune orientarea proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare către domenii cu impact major asupra societății, precum și îmbunătățirea legăturii dintre etapele procesului de dezvoltare – de la cercetarea fundamentală la comercializare.
4. „O politică industrială integrată pentru era globalizării” – acest program vizează mediul antreprenorial, în special IMM-urile (întreprinderile mici și mijlocii), pe care urmărește să le sprijine în procesul de adaptare la fenomenul de globalizare, simplificând, de exemplu, procedurile administrative sau facilitându-le accesul la credite. Se are în vedere, de asemenea, creșterea competitivității și eficienței întreprinderilor europene.
5. „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” – securitatea și flexibilitatea mediului de lucru, facilitarea dobândirii de noi competențe care să permită cetățenilor să se reorienteze profesional și modernizarea piețelor de muncă se numără printre obiectivele acestei inițiative.
6. „Platforma europeană împotriva sărăciei și a excluziunii sociale” – această inițiativă are trei scopuri principale: (i) realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale la nivelul UE, (ii) garantarea respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor care suferă de

pe urma sărăciei și a excluziunii sociale, asigurându-le totodată un trai demn și un rol activ în societate și (iii) sprijinirea integrării acestora în comunitate, formarea și inserția profesională, precum și accesul la protecție socială. Astfel, măsurile principale în acest domeniu vizează accesul pe piața muncii, societatea, educația și serviciile de bază, cum ar fi asistența medicală și condițiile de locuit.

7. „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” – această inițiativă emblematică își are originea în necesitatea de a decupla creșterea economică de utilizarea resurselor, printr-o tranziție substanțială către o utilizare mai eficientă a resurselor naturale de către consumatorii și producătorii din toate domeniile relevante.

Tabel 24. Obiective Strategia Europa 2020 la nivel UE și România

Tară/regiune	Rata ocupării forței de muncă (în %)	Cheltuieli interne brute pentru cercetare și dezvoltare	Emisii de gaze de seră	Ponderea energiei regenerabile	Eficiența energetică	Părăsirea timpurie a educației și formării	Realizarea educației terțiare	Sărăcia și excluziunea socială
UE	Creșterea ratei de ocupare a populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%	Creșterea investițiilor publice și private în cercetare și dezvoltare la 3% din PIB	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% comparativ cu nivelurile din 1990	Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie la 20%	Trecerea la o creștere de 20% a eficienței energetice	Reducerea ratelor de abandon școlar la mai puțin de 10% (din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani)	Creșterea ponderii populației cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani care a absolvit învățământul terțiar la cel puțin 40%	Ridicarea la cel puțin 20 de milioane de oameni din riscul sărăciei și al excluziunii sociale (comparativ cu 2008)
România	70%	2%	+19%	24%	43,0	11,3%	26,7%	-580.000

Sursă: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4411192/4411431/Europe_2020_Targets.pdf

Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021-2027 ține cont de obiectivele Strategiei Europa 2020 și în cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, propune 5 priorități investiționale:

1. O Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon;
3. O Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională;
4. O Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
5. O Europă mai aproape de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

Planul strategic stabilește patru orientări strategice pentru investițiile în cercetare și inovare în cadrul programului Orizont Europa pentru următorii patru ani:

- Promovarea unei autonomii strategice deschise prin orientarea dezvoltării tehnologiilor, sectoarelor și lanțurilor valorice digitale, generice și emergente esențiale;
- Refacerea ecosistemelor și a biodiversității Europei și gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- Transformarea Europei în prima economie digitală circulară, neutră din punct de vedere climatic și sustenabilă;
- Crearea unei societăți europene mai reziliente, mai favorabile incluziunii și mai democratice.

Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027):

- Obiectiv 1: Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare;
- Obiectiv 2: Stimularea capacității de inovare a învățământului superior;
- Obiectiv 3: Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare).

Strategia europeană pentru tineret 2019-2027 : Obiectivele europene pentru tineret prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul. Acestea identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate. Au fost definite 11 obiective europene pentru tineret care prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate:

- Conectarea UE cu tinerii;
- Egalitate de gen;
- Societăți favorabile incluziunii;
- Informare și dialog constructiv;
- Sănătate mintală și stare de bine;
- Sprijinirea tinerilor din zonele rurale;
- Locuri de muncă de calitate pentru toți;
- Învățare de calitate;
- Spațiu și participare pentru toți;
- Europa verde și durabilă;
- Organizațiile de tineret și programele europene de tineret.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030:

Figura 59. Obiectivele de dezvoltare durabilă a României 2030

Sursă: <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

În vederea implementării **Politicii de coeziune 2021-2027**, România are în vedere următoarele principii:

- Menținerea sistemului de management și control al fondurilor europene aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020;
- Îmbunătățirea și simplificarea anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune;
- descentralizarea implementării și creșterea leadership-ului din partea tuturor actorilor implicați;

Principiile programării sunt următoarele:

- O mai bună coordonare între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări;
- O abordare unitară în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităților de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management;

- O simplificare și mai bună coordonare pentru funcția de AM și funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM;
- Concentrarea și asigurarea continuității expertizei;
- O adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor;
- O abordare inovativă și integrată prin elaborarea programelor multifond.

Ținând cont de aceste obiective și principii, arhitectura Programelor operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național arată în felul următor:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
2. Programul Operațional Transport (POT);
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID);
4. Programul Operațional Sănătate (*multifond*) (POS);
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU);
6. Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS);
7. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR);
8. Programul Operațional Asistență Tehnică (*multifond*) (POAT);
9. Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă.

În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe, Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru Programul Operațional Regional, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport iar Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

La nivel regional, ADR Nord-Vest a elaborat **Planul pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2022**, care reprezintă principalul document de planificare și programare la nivel regional, prin care se vor stabili viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice de atins

la finalul perioadei de programare 2021-2027, direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor.

Viziunea pe termen lung (2034) al regiunii Nord-Vest: Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Obiectivele strategice de dezvoltare pe termen lung (2034) în regiunea de dezvoltare Nord-Vest sunt următoarele:

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii;
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale;
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.;
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii;
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor;
- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană;
- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active;
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține procesul de planificare urbană.

Obiectivul general al strategiei de dezvoltare este: creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea și autenticitatea locală și stimulând inovarea, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului și creșterii standardului de viață.

Au fost identificate 5 *obiective specifice* la nivel regional, cum ar fi:

- Obiectivul specific 1 - Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare;
- Obiectivul specific 2 - Capital uman și social dezvoltat;
- Obiectivul specific 3 - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv;
- Obiectivul specific 4 - Mediu natural valorificat responsabil;
- Obiectivul specific 5 - Conectivitate fizică și digitală ridicată.

Strategia de dezvoltare locală a UAT Săcueni ține cont de acele documente strategice europene și naționale, care ghidează principiile de dezvoltare din țara noastră.

Planificare strategică SIDU în UAT Săcueni

Contextul planificării din anul 2010

Strategia de dezvoltare a orașului Săcueni, județul Bihor, România pe perioada 2010-2020, document oficial adoptat de Consiliul Local al UAT Săcueni în anul 2010 a trasat principalele direcții de dezvoltare asumate de localitate. Acestea se referă la dimensiunile economice, sociale, culturale, urbane și comunitare specifice localității. Planificarea strategică anterioară a avut loc în contextul crizei financiare și economice din 2009. Baza empirică a planificării a reprezentat evoluția structurii demografice, economice, sociale, culturale din momentul respectiv ca rezultatele proceselor de transformare din deceniul anterior. Aceste procese au fost puternic influențate de tranziția din anii nouăzeci respectiv efectele directe ale politicilor economice, monetare și fiscale din jurul anului 2000 când România a aplicat terapia de șoc pentru echilibrarea, restructurarea și adaptarea economiei țării la provocările globalizării aflate în plină ascensiune.

Desigur, politicile economice neoliberale și mai apoi criza economică de atunci – începând din anul 2009 – a influențat din plin atât principalele direcții de dezvoltare cât și politicile publice adoptate ulterior de autoritatea locală. În funcție de oportunitățile post-criză, în contextul în care țara a devenit în 2007 membru al Uniunii Europene și a beneficiat de multe resurse europene România a experimentat o perioadă de expansiune economică cu rezultate benefice și pe plan local datorită finanțărilor guvernamentale și externe și a acumulării de know-how administrativ și antreprenorial. Per total putem spune că planificarea a avut loc în contextul crizei economice și a măsurilor anticriză în condițiile globalizării accentuate.

Contextul planificării din anul 2020/2021

Actualizarea și completarea prezentă a strategiei de dezvoltare și trasarea noilor direcții de dezvoltare strategică pe baza celor din 2010 a avut loc oarecum în condiții similare sau cel puțin comparabile. După o creștere economică susținută brusc a izbucnit o criză multiplă și deosebit de gravă, neanticipată cauzată de apariția virusului Covid19 care a culminat cu o

pandemie globală, încă în desfășurare. Putem constata că pandemia a creat o situația fără precedent pe toate nivelurile și aspectele vieții personale și comunitare atât la nivel local cât și mondial. Multitudinea de probleme experimentate de toate societățile și comunitățile locale pe plan global – la care ne vom întoarce mai detaliat în acest document la descrierea contextului global/național și regional în care a avut loc procesul de planificare strategică – indiferent de locație geografică sau nivel de dezvoltare a cauzat și o schimbare de perspectivă a filosofiei/teoriei și practicii de planificare strategică.

Componenta de educație, sănătate, de bunăstare și de calitatea locuirii (inclusive dreptul de a avea a locuință decentă în conformitate cu directivele UE New European Bauhaus, adică NEB în continuare) - totul în mod sustenabil pe termen lung și în conformitate cu Pactul Verde European - în sens mai larg (nu numai în sens economic/material), adică strâns legat de conceptul de wellbeing respectiv de cooperare și coordonare între *administrație – instituții – comunitate – individ* au căpătat o importanță aproape strategică, vitală. Pandemia a determinat o altă raportare la resurse, riscuri probabile și viitor și a creionat automat o altă viziune despre viitorul preferat. Și atitudinea față de riscuri s-a schimbat sau este pe cale să se schimbe: responsabilitatea față de oameni a căpătat o importanță majoră prin prisma riscurilor percepute.

Practic, conceptul de sustenabilitate în sens general a devenit nucleul principal în jurul căruia viitorul comunităților și al orașelor va fi/trebuie organizat, în special în contextul proceselor actuale de robotizare/automatizare, a creșterii accelerate a utilizării inteligenței artificiale, a extinderii economiei digitale (să ne gândim doar la digitalizare, creșterea importanței rețelelor de orice fel, la internetul lucrurilor, a impactul criptomonedelor, a rețelelor de blockchain, a 5G), a delocalizării muncii creative respectiv agravarea efectelor crizei climatice și a regândirii întregului proces de globalizare. Subliniem încă o dată importanța calității locuirii și calității mediului fizic și social al locuirii ca parte integrantă a planificării strategice. În acest sens NEB este reperul principal al SIDU.

Per total putem spune că actuala planificare strategică a avut loc în contextul pandemiei și a măsurilor anti-Covid19 în condițiile revoluției industriale 4.0 în desfășurare paralel cu reconfigurarea rețelelor economice globale.

Atât în procesul și etapele elaborării prezentului document cât și SIDU cât și faza colectării datelor statistice primare și secundare, respectiv datelor calitative care fundamentează planificarea toți actorii au fost implicați și consultați. Stakeholderii locali, liderii de opinie, conducătorii administrației locale și-au exprimat recomandările lor respectiv criticile constructive, iar populația a avut șansa să-și exprime opțiunea pe tot parcursul procesului de planificare și elaborare. Mai mult, în conformitate cu cerințele formale a acestui demers s-au efectuat ședințe de discuții, interviuri de tip focus group și un sondaj reprezentativ face-t-face pe bază de chestionar cu privire la solicitările, opiniile, sugestiile și criticile formulate (vezi descrierea în detaliu metodologiei aplicate în acest document).

Obiectivele principale

Din aceste considerente principalele direcții de dezvoltare trasate și expuse în prezentul document continuă liniile de planificare “clasice” care facilitează continuarea și consolidarea dezvoltării localității pe baza proiectelor de dezvoltare care vizează “scheletul funcțional” obiectiv al localității – de exemplu proiecte care se referă la infrastructura primară, edilitară, coridorul de mobilitate, dezvoltarea afacerilor locale, utilizarea apei termale, reabilitarea urbană, modernizarea parcurilor și locurilor publice (ca să menționăm dor câteva).

Dar, pe de altă parte planificarea își propune să facă un pas mai hotărât către viitorul în schimbare. Adică să fundamenteze și să consolideze o realitate schimbată în comparație cu cea prezentă. Strategia prezentă dorește să contureze cadrul optim pentru acele proiecte care vor contribui la adoptarea unei economii locale flexibile și să catalizeze apariția unei comunități reziliente care să reușească și se adapteze la condițiile unei realități prognozate ca fiind clar diferite de ceea ce cunoaștem acum, în care crizele de diferite tipuri (naturale, de sănătate, economice, conflicte interetnice, conflicte regionale) pot îngreuna viața cotidiană și instituțională în mod radical.

Ne referim aici mai ales la o nouă structură economică în care cunoștințele, deprinderile, capacitățile de a dobândi cunoștințe noi respectiv utilizarea pe scară largă a inteligenței artificiale vor juca un rol central și în care flexibilitatea și experiența vor constitui valorile centrale ale pieței forței de muncă; la reclassificarea importanței resurselor naturale; la declinul

domeniilor economice de tip labour intensive; la o competiție acerbă pentru resursa umană înalt sau bine educată; la creșterea importanței siguranței; la creșterea rolului sistemului de sănătate și de educație; la creșterea componentei de wellbeing în general; la procesele de îmbătrânire a populației; la declinul demografic pe lângă criza climatică – să enumerăm doar câteva.

Astfel, sub egida unei viziuni integrate și realiste, toate direcțiile, acțiunile, măsurile și proiectele propuse în prezentul document au două obiective majore. Să continue drumul parcurs în ultimii zece ani și să creeze premisele necesare unei localități viabile într-o lume în schimbare majoră.

În ultimii zece ani în concordanță cu direcțiile strategice de dezvoltare și în funcție posibilitățile de finanțare respectiv de oportunități UAT Săcueni a cunoscut o dezvoltare clară și recunoscută și de marea majoritate a localnicilor (vezi datele statistice rezultate din ancheta sociologică realizată în anul 2020 și din interviurile și discuțiile avute de membrii echipei de cercetare pe teren). Deoarece dorim ca proiectele să aibă o continuitate și o racordare organică vom sintetiza principalele elemente din strategia care este completată până în anul 2031.

Principalele direcții de dezvoltare trasate în anul 2010 și conexiunile cu direcțiile formulate în anul 2020/2021

În cele ce urmează vom sintetiza direcțiile de dezvoltare trasate de Strategia de dezvoltare în vigoare conturând interconexiunile între cele două documente și vom contura direcțiile majore strategice din noul document. Menționăm și aici importanța corelării SIDU cu Planul de mobilitate al UAT Săcueni – convergența și complementaritatea acestor documente strategice cu privire la dezvoltare sustenabilă a localității.

Elementele centrale ale viziunii asupra viitorului – adică până în anul 2020 – au gravitat în jurul unui oraș mai compact, funcțional, prosper (cel puțin în termeni relativi), și pe cât posibil atractiv. Comunitatea locală, ca entitate formatoare a localității a reprezentat nucleul tare din jurul planificării. Termenii simbolici utilizați pentru a descrie acest deziderat au fost Orașul Funcțional, Orașul Comunitar, Orașul Atractiv respectiv Orașul Prosper. Denumirile se referă practic la dimensiunile economice, comunitare, sociale și administrative toate interconectate de una dintre resursele cele mai valoroase ale UAT Săcueni, și anume apa termală. Apa termală funcționează ca simbol unanim recunoscut și acceptat de localnici, perceput ca un factor care integrează atât potențial agricol cât și cel turistic a zonei.

Problemele principale cu care s-a confruntat UAT Săcueni în deceniul trecut au avut legătură preponderent cu calitatea forței de muncă (mai specific slaba pregătire a populației, a nivelul de educație adică stocul de educație locală), cu utilizarea insuficientă a resurselor naturale de care dispunea localitatea (în special resursa apei termale și a potențialului turistic respectiv cel agricol), cu calitatea slabă a infrastructurii primare. Toate acestea la un loc au reprezentat și o barieră în calea dezvoltării și a unei economii locale viabile. Au fost identificate mai multe elemente cheie care au reprezentat puncte de pornire spre dezvoltare.

Dezvoltarea infrastructurii primare și secundare a constituit o prioritate absolută în anul 2010. Structura UAT Săcueni, având în componență mai multe localități, cu profil și nevoi specifice a făcut necesară interconectarea fizică prin modernizarea de drumuri și căi de legătură ca prioritatea absolută. Reabilitarea clădirilor instituțiilor publice și culturale a reprezentat o altă prioritate.

O altă direcție prioritară a constituit dezvoltarea competitivității economiei, cu accente pe turism și turism balnear. Clarificările juridice legate de proprietate, de posibile parteneriate public-privat, dezvoltarea legăturilor dintre administrația locală și mediul de afaceri, identificarea surselor de finanțare, împreună cu atragerea de capital au reprezentat elementele cheie. S-au clarificat și acele arii de activitate economică care reprezentau nucleeele economiei locale: specializarea pe turism, în special cel balnear, agricultură (pe cât posibil sustenabil și bio la scară regională), valorificarea zestrei și tradiției locale legate de horticultură. Pe termen mai lung au fost identificate serviciile sociale (datorită proceselor demografice de îmbătrânire a populației și a nevoilor speciale ale celor rămași acasă) și producerea de energii din surse alternative (în special energie eoliană). Componenta de mediu este o componentă care definește practic fiecare prioritate de dezvoltare, deoarece considerăm că sustenabilitatea este deja un criteriu determinant.

O altă direcție prioritară a fost dezvoltarea resurselor umane și comunitare. Calitatea resursei umane și problemele de tip social cauzat de numărul relativ mare a celor care aparțin grupurilor de risc (romi; excluși de pe piața muncii sau sezonieri; femei tinere cu copii minori; vârstnici rămași acasă fără suport familial, în special văduve; copii aflați în sărăcie; cei cu slabă pregătire, bolnavi cronici) și care au nevoie să fie asistați sau măcar sprijiniți. Eliminarea sau diminuarea drastică a analfabetismului, reprofilarea profesională a celor care au pierdut locul de muncă, școlarizarea generațiilor tinere, informarea legată de sexualitate și contracepție, eradicarea abandonului școlar și dezvoltarea comunitară în sens larg au reprezentat acțiuni și măsuri hotărâte. Echitatea socială și dreptul la educație determină această direcție.

A treia prioritate strategică a constat în construirea unei imagini atractive pentru generațiile tânără, pentru capital respectiv pentru potențiali turiști. Acest demers a vizat reconstrucția economiei locale în anii acrii au urmat criza economică și adăugarea unui profil, aparte specific locului prin identificarea acelor elemente care au putut fi brenduite și imaginea lor comercializată și comodificată – apa termală, ștrandul, piersica locală, pivnițele, vinul, castelul Stubenberg, locația transfrontalieră și multiconfesională, bogată în tradiții.

Per total, obiectivele principale au urmărit reducerea disparităților infrastructurale pe tot teritoriul UAT Săcueni; creșterea nivelului de educație aproape de media pe țară; integrarea comunitară; reconstrucția economică în contextual crizei din 2009/2010 respectiv clădirea

bazei unei economii locale viabile pe termen imediat și mediu racordat la rețele regionale și transfrontaliere.

Aceste obiective strategice au avut menirea să realizeze ceea ce am denumit Orașul Funcțional, Orașul Comunitar, Orașul Atractiv respectiv Orașul Prosper, toate sub egida sustenabilității și a grijii față de mediu.

Acțiunile și măsurile propuse concrete au fost clare și bine definite. Referitor la reducerea disparităților interne măsurile au fost focusate la modernizarea drumurilor de acces și de legătură, modernizarea rețelei de apă potabilă, canalizare, extinderea rețelei de electricitate, racordarea la rețeaua electrică a gospodăriilor nevoiașе, la modernizarea iluminatului public, managementul deșeurilor casnice și industriale, îmbunătățirea rețelei și a mijloacelor de transport public și de mărfuri. Legat tot de infrastructură folosirea apei termale pentru termoficare, modernizarea spațiilor verzi, amenajarea locurilor de distracție și agrement au fost alte măsuri propuse.

Legat de obiectivul cu privire la creșterea nivelului de educație printre cele mai importante măsuri propuse au fost următoarele: scăderea incidenței analfabetismului, stoparea abandonului școlar, aplicarea de măsuri coerente cu privire la formarea profesională.

La realizarea obiectivului cu privire la incluziunea socială principalele măsuri propuse au fost focusate pe promovarea programelor de integrare și incluziune socială, de reducerea discriminărilor de orice fel și încurajarea cooperării între deferitele categorii și grupuri sociale.

În fine, realizarea obiectivelor economice prin utilizarea coerentă și optimă a resurselor interne (apa termală, solul fertil, locația geografică, tradiție) a presupus promovarea agriculturii și a produselor agricole locale, exploatarea potențialului turistic și atragerea de capital generatoare de locuri de muncă.

Dacă aruncăm o privire metodică, aplecată și critică (obiectivă) asupra ultimilor zece ani care au trecut și corelat cu opiniile și aprecierile localnicilor cu care ne-am întâlnit/comunicat pe durata procesului de planificare strategică, putem enunța câteva concluzii clare. În cele ce urmează vom dezvolta foarte succint aceste concluzii, care practic constituie în mare bazele planificării strategice pentru următorul deceniu.

O parte consistentă dintre măsurile propuse au fost puse în practică sau au fost începute. Infrastructura primară a fost vizibil îmbunătățită, multe clădiri reprezentative au fost reabilite, au fost amenajate parcuri și locuri de joacă, drumurile au fost modernizate, s-a construit un drum de centură care ocolește orașul astfel crescând cu mult siguranța în trafic, calitatea serviciilor s-a îmbunătățit. Au fost construite/reabilite facilități culturale și sportive, s-a deschis un parc industrial, s-au făcut pași concreți pentru diversificarea economiei locale, și nu în ultimul rând a crescut nivelul educațional al populației datorită modernizării și dotarea cu echipamente a școlilor respectiv prin derularea unor proiecte de integrare socială și reducerea sărăciei și a discriminării. A crescut randamentul administrației locale de a gestiona relația cu populația, și a crescut mult capacitatea aparatului administrativ de a atrage fonduri de dezvoltare și de a derula proiecte de dezvoltare. Relațiile interetnice s-au îmbunătățit, calitatea infrastructurii în zonele sărace și/sau segregate s-a îmbunătățit. Aceste aspecte sunt recunoscute și apreciate și de majoritatea localnicilor.

Pe baza realității de pe teren, principalele obiective de dezvoltare trasate în anul 2020/2021 sunt următoarele:

UAT Săcueni face parte din cele trei centre urbane ale Văii Ierului, microregiunea transfrontalieră cu Ungaria. Relațiile dintre aceste centre sunt multiple și complexe. Populația activă a UAT Săcueni este bine integrată în piața forței de muncă din zonă și prin tradiție este una extrem de dinamică; face naveta în regiune pentru a căuta un loc de muncă stabil. Relațiile cu orașele din jur (în special Oradea, dar și cu Marghita respectiv Valea lui Mihai) este una foarte strânsă, iar contactele cu economia din zona Debrecen au cunoscut o creștere puternică înainte de pandemie. Munca sezonieră este și ea prezentă, în special în agricultură. Însă, industriile care integrează marea majoritatea populației de active fie sunt serviciile - mai ales comerțul – fie industriile de tip „vechi”, de tip labour intensive, pe lângă agricultură. Industriile „noi”, adică creative și/sau cele bazate pe cunoștințe și idei noi sunt slab reprezentate sau practic inexistente. Pe termen mediu și lung locurile de tip vechi vor dispărea. Calitatea forței de muncă a crescut în ultimii cinci ani, dar comparativ cu media județeană și națională încă reprezintă o problemă serioasă. Calitatea resursei umane trebuie îmbunătățită rapid.

Potențialul resurselor naturale încă nu este suficient exploatată, iar creșterea și randamentul întreprinderilor și fermelor agricole este limitată de statutul juridic incert și complicat al unei

părți din fondul agricol (de exemplu inexistența titluri de proprietate, mulți proprietari necunoscuți, terenuri fără proprietari, succesiuni nerezolvate la timp, inexactități ale limitei terenurilor). Problemele juridice împiedică instituționalizarea tranzacțiilor formalizate și fiscalizate pe o piață liberă echilibrată de cerere și ofertă. Acest fapt îngreunează accesarea unor fonduri destinate agriculturii și diminuează veniturile din taxe și impozite ale administrației locale. Pe de altă parte deși ponderea celor care sunt angajați în agricultura de subzistență pe terenuri mici a scăzut, fenomenul este prezent și face parte din economia gri; dependența de agricultură celor care lucrează ca zilieri este mare.

Cu toate că s-au făcut progrese vizibile, potențialul turistic încă rămâne slab dezvoltat și insuficient racordat la rețelele turistice din zonă. Pandemia a lovit din plin sectorul HoReCa, iar existența unor operatori a fost puternic amenințată. Posibilele noi valuri vor pune în pericol real acest segment al economiei.

Chiar dacă problematica socială nu mai reprezintă un risc iminent pe termen imediat pentru că serviciile sociale și de sănătate s-au diversificat și au devenit mai accesibile și prezente în localitate, respectiv cererea pentru forța de muncă necalificată a crescut datorită industriei de construcție o parte consistentă a populației se confruntă cu multiple probleme. Printre acestea amintim: probleme de sănătate/boli cronice, de singurătate, de discriminare și stereotipizare, violență domestică și mai multe forme de marginalizare. Mai mult, amenințările naturale – în special inundațiile – a agravat situația gospodăriilor aflate limita sărăciei, dar au generat pagube însemnate și în rândul populației afectate care nu au aparținut grupurilor de risc. În afara relațiilor economice frecvența și intensitatea interacțiunilor între romi și majoritatea încă nu au un nivel optim, asta datorită și segregarea spațială și locativă a romilor. Ponderea celor care lucrează în zona gri sau neagră – lucrători zilieri sau sezonieri – a economiei încă este mare, și reprezintă singura sursă de venit și sunt extrem de expuși ciclurilor economice, și afectați în mod direct crizelor economice care sunt și potențialele surse de tensiuni și conflicte sociale.

Există o lacună în legislația și practica cu privire la redresarea economiei și la reziliența comunității în caz de catastrofă naturală, valuri de căldură extremă, secetă acută, boli – problemă care a ieșit la iveală odată de pandemia a lovit omenirea care trebuie privit ca un

semnal de alarmă și ca un training ground pentru pericolele posibile în viitor datorată crizei climatice sau de orice fel.

Din aceste considerente principalele direcții de dezvoltare strategică propuse pot fi structurate pe următoarele coordonate: dimensiunea economică, dimensiunea socială, dimensiunea de mediu și dimensiune digitală. În cele ce urmează vom schița principalele obiective și direcții.

Planificarea strategică din anul 2020/2021 are două direcții majore:

1. Dezvoltarea și fundamentarea condițiilor obiective pentru creșterea organică a calității vieții urbane și a mediului urban, respectiv,
2. Punerea bazelor necesare pentru o tranziție pe termen mediu către economia viitorului dominat de tehnologia de vârf și know-how prin identificarea și exploatarea acelor posibilități și nișe care ajută întreaga comunitate să se adapteze la noile condiții și a asigurări sustenabilității.

Ambele direcții majore țin cont de directivele care decurg din Pactul Verde European și necesitatea de a crea condiții și medii de locuit sustenabile, accesibile, durabile și desigur de o calitate decentă prin cooperarea dintre stakeholderi care provin din diverse medii ca sfera civică, artă, știință/școli, cultură care asigură nu numai durabilitate și formă funcțională, ci și estetică și incluziune conform Noul Bauhaus European.

Planificarea mizează astfel pe următoarele aspecte principale:

1. Formarea și asigurarea condițiilor (mediului) necesar atingerii cele două obiective cu participarea directă a stakeholderilor locali și regionali sub coordonarea autorităților locale: formularea și adoptarea normelor juridice și regulilor de funcționare pentru atragerea capital financiar și uman și un bagaj de know-how/experiență necesar dezvoltării; crearea și dezvoltarea de parteneriate între factorii interesați; facilitarea accesului la informații și know-kow; formarea și dezvoltarea de parteneriate public-privat; dezvoltarea infrastructurii cu

accent pe cea digital; asigurarea fluxului de informații și cunoștințe între partenerii interesați; prezentarea de best-practice; networking; dezvoltarea rețelelor interconectate digitale și băncilor de date regionale; creșterea capacității administrative și reducerea birocrăției; atragerea populației în procesul de consultare și luare a deciziilor; inițierea aplicării programelor de buget participativ.

2. Impulsionarea dezvoltării prin măsuri și acțiuni concrete care vizează în special a. politicile publice de incluziune socială, reducerea abandonului școlar; sprijinirea grupurilor de risc; aplicarea de politici educaționale adoptate cerințelor curente; dezvoltarea infrastructurii școlare; dotarea instituțiilor educaționale și echipamente și softuri, personal calificat și know-how, b. atragerea de capital uman și material; c. valorificarea resurselor de care dispune localitatea (apa termală, solul, tradiția vinurilor, potențialul turistic, locația transfrontalieră), d. sprijinirea activităților economice durabile și sustenabile, e. poziționarea ofertei orașului către comunitatea locală și regională pe bază complementară ca parte integrantă în rețeaua localităților din regiune.

Există o competiție acerbă pentru capital și investițiile majore în industrii clasice manufacturiere generatoare de multe locuri de muncă (dar care nu sunt sustenabile pe termen lung) în regiune în care Oradea și Consiliul județean joacă rolul de brokeri. Însă în această competiție UAT Săcueni are un dezavantaj comparativ, deci va trebui să se concentreze pentru a dobândi know-how respectiv să acumuleze capital uman de calitate.

Din aceste considerente...

Din aceste considerente am creionat patru scopuri strategice:

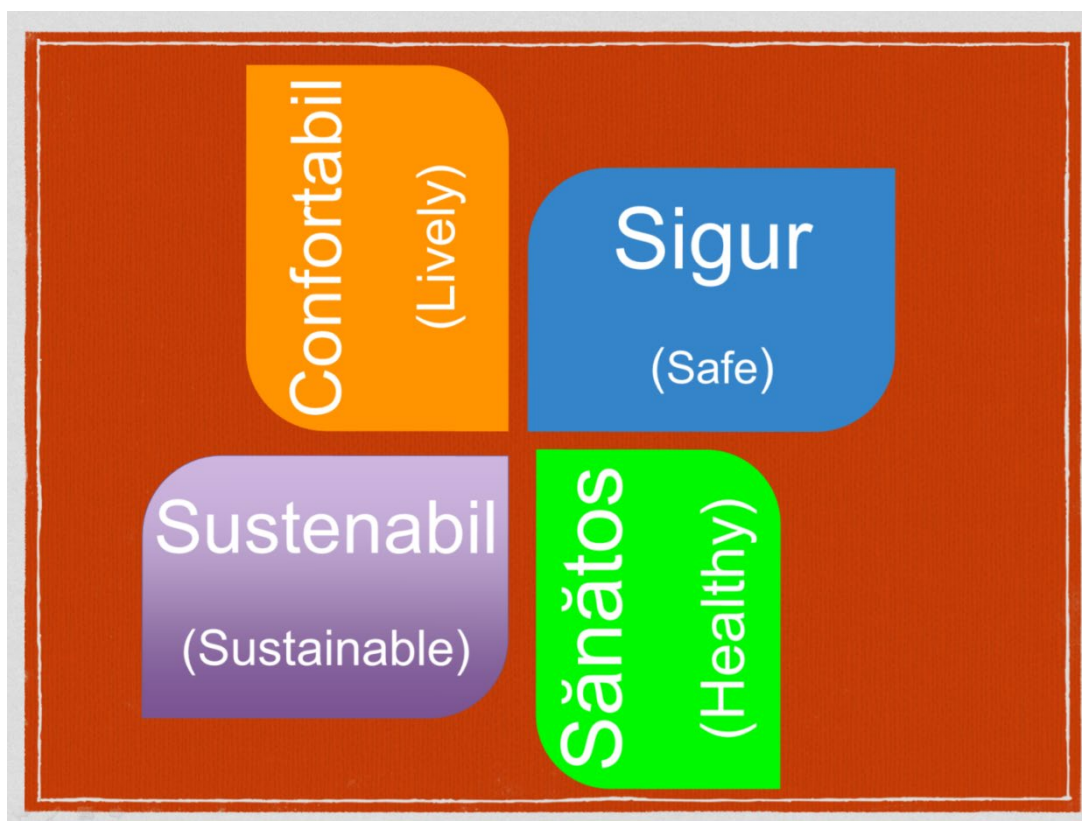
Am trasat patru direcții de dezvoltare – pe dimensiunile economic, social, mediu și digital – care au ca finalitate o localitate deschisă cu față umană (HUMAN town), îndreptată spre oameni care este Compact, Flexibil, Deschis și Complementar. Potrivit viziunii UAT Săcueni este un loc unde economia, tradiția, spațiul urban și interacțiunile comunitare se regăsesc și se dezvoltă sustenabil și armonios. Practic această viziune are ca focus creșterea calității vieții și îmbunătățirea mediului urban pentru comunitate solidară prin instrumentele:

1. Facilitarea dezvoltării sustenabile și durabile, pe baza resurselor interne cu ajutorul proiectelor de finanțare existente (în special regionale, guvernamentale, europene) și pe baza experienței acumulate; pilonul instituțiilor și facilităților funcționale loc FUNCȚIONAL/SĂNĂTOS (FUNCTIONAL/HEALTHY Town)
2. Cultivarea și creșterea calității resurselor umane și atragerea de capital uman în localitate prin facilități și condiții atractive pe baza rețelei de învățământ existent și care urmează să fie extinsă în viitorul apropiat; pilonul resursa umană calificată și locului confortabil loc CONFORTABIL (Lively Town)
3. Ajustarea profilului localității la provocările viitorului pe baza resurselor existente pe plan local și regional corelat cu posibilitățile de finanțare respectiv directivele și politicile publice din UE; pilonul economiei sustenabile și a condițiilor de viață, agrement, învățare și timp liber bazat pe dezvoltarea rețelei de facilități (zonă rezidențială, aquapark, facilități balneare, utilizarea apei termale în concordanță cu direcțiile UE referitoare la locale protecția mediului și a dezvoltării durabile respectiv asigurarea egalității șanselor SUSTENABIL (Sustainable Town).
4. Întărirea mecanismelor comunitare și civile care contribuie la cooperare, la creșterea nivelului de încredere și la formarea de capitalul comunitar, la cooperare între comunitate și administrația locală, transparență administrativă și controlul comunitar, la inițierea de programe de tip community bugeting, la reziliență și la standardizarea mecanismelor locale de soluționare a problemelor grave (pandemii sau alte crize sanitare, conflicte interetnice, criminalitate, catastrofe naturale, boli grave, crize de orice fel); pilonul siguranței și a predictibilității vieții locale comunitare Loc alitate

SIGURĂ (SAFE Town). Aici am inclus și calitatea locuirii și dreptul la o locuință decentă în conformitate cu inițiativa New European Bauhaus (NEB)

Cele patru ținte formează un tot coerent.

Figura 60. Dimensiunile strategice de dezvoltare

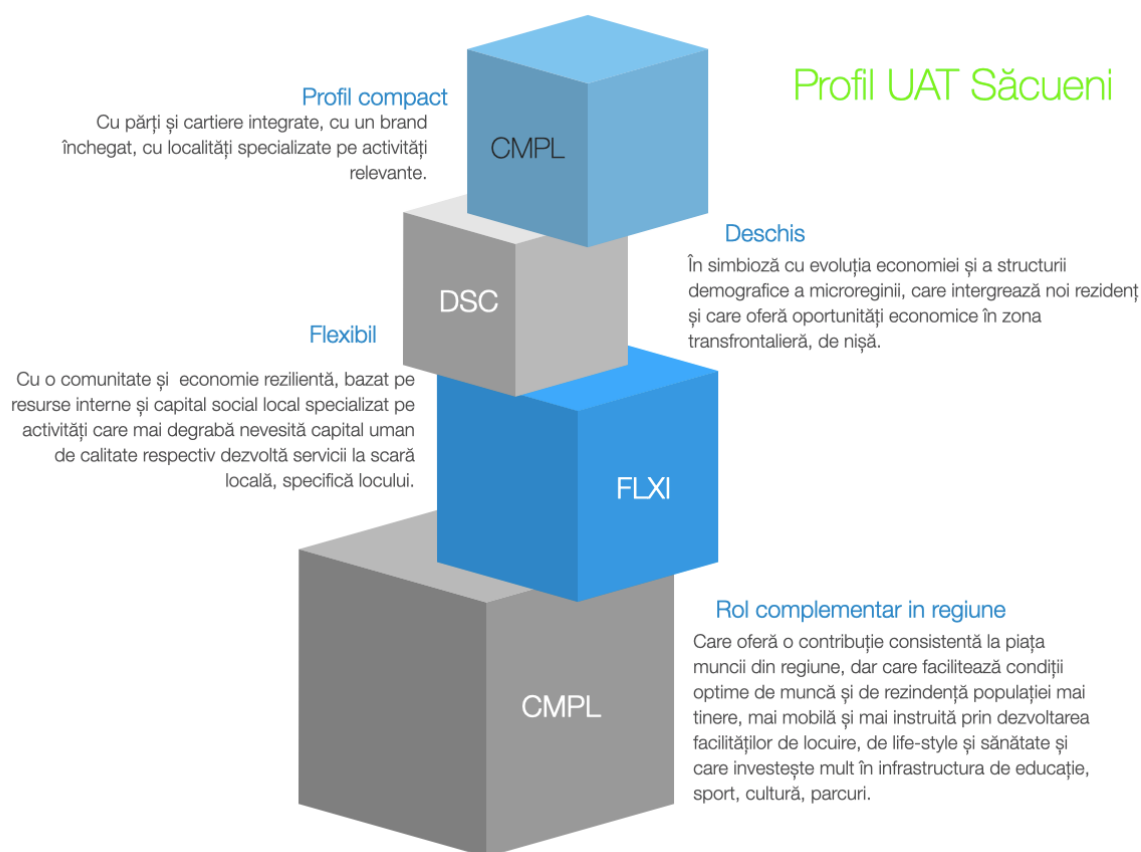
Însumând:

Panificarea strategică pune accentul pe continuarea dezvoltării realizată în ultimii ani, exploatând resursele reale și existente respectiv pe acumularea și mobilizarea de know-how pentru: creșterea capacității administrative, îmbunătățirea capitalului uman, creșterea capacității de a utiliza know-kow-ul în economie și administrație, calibrarea treptată a profilului localității la provocările existente și viitoare respectiv consolidarea unui brand în jurul facilităților educaționale, rezidențiale, sănătate și timp liber.

Sustenabilitatea, dezvoltarea durabilă, protecția mediului și digitalizarea joacă un rol major în realizarea acestor obiective.

În această perspectivă în viziunea planificării UAT Săcueni prin atributele compact, flexibil, deschis și complementar este considerat un loc unde economia, tradiția, spațiul urban și interacțiunile se regăsesc și se dezvoltă în mod sustenabil și responsabil față de viitor, tradiție, comunitate, resurse și nu în ultimul rând mediul înconjurător.

Figura 61. Profilul localității

Per total, putem enunța că în concordanță cu diagnoza și posibilitățile reale corelate cu resursele interne identificate, cu problemele definite și cu obiectivele propuse măsurile și acțiunile propuse în acest document strategic sunt structurate pe patru coordonate majore vizând următoarele dimensiuni.

Figura 62. Coordonatele majore de dezvoltare

În capitolul următor vom prezenta direcțiile generale de dezvoltare conform modelului prezentat mai sus, ținând cont de următoarele aspecte: scop, obiective pe termen, scurt, mediu și lung, natura strategiilor, actori implicați, acțiuni și elemente definitorii, funcții manifeste și latente, instrumente utilizate, simboluri definitorii, grup țintă și alte aspecte (dacă este cazul).

Direcții generale de dezvoltare - operaționalizare

Dimensiunea economică : oraș prosper, inteligent și sustenabil

Orașul sustenabil și inteligent reprezintă identificarea și valorificarea acelor factori, care pot reprezenta specificitatea economiei în zonă în contextul economiei bazate pe cunoaștere și servicii în urma dezindustrializării. Schimbările majore în economia globală se regăsesc pe plan local la o scară mai "accesibilă", în urma identificării cauzelor și efectelor pot fi găsite acele soluții locale viabile, care sunt capabile să redefinească funcțiunile economice și sociale ale orașului și localităților aparținătoare.

Dimensiune/indicatori	Operaționalizare
Domeniul principal	Economic
Scopul principal	Identificarea profilului principal economic al orașului Săcueni și a localităților aparținătoare, care poate fi dezvoltat în viitor Reorientarea economiei locale spre domenii, care se bazează pe resursele locale marketabile, precum și întărirea dimensiunii economiei sociale și economiei bazate pe inovare Branduirea orașului Săcueni și a localităților aparținătoare din punct de vedere economic și turistic Crearea facilităților economice, care contribuie la dezvoltarea orașului în așa fel încât asigure acele condiții de trai, care rezultă un oraș cu o bunăstare relativă, unde "este bine să trăiești"
Obiective pe termen scurt	Comunicarea administrației locale cu principali actori locali, promotori și potențiali promotori ale economiei locale (antreprenori, tineri, ONG-uri, stakeholderi locali).

	Identificarea elementelor principale ale economiei (inclusiv a turismului) locale, precum: - resurse locale (apa termală, vinul local, forța de muncă locală, agricultură, patrimoniu construit etc.) - punctele forte ale orașului și a localităților aparținătoare Branduirea economiei locale și inclusiv a turismului local. Promovarea brandului local prin toate mijloacele online și offline existente.
Obiective pe termen mediu	Identificarea mijloacelor de finanțare ale antreprenoriatului local și facilitarea implementării unor asemenea proiecte pe plan local. Facilitarea networkingului antreprenorial local. Introducerea educației antreprenoriale în școlile din aria de administrare ale orașului Săcueni. Facilitarea economiei bazate pe cunoaștere, precum și a economiei sociale – acele două direcții, care pot reprezenta ramurile economice de tragere din zonă.
Obiective pe termen lung	Networking local și regional bine definit și integrat în fluxurile economice și sociale regionale. Statut economic și social al UAT Săcueni – oraș și localități aparținătoare – bine definit și funcțional. Resursa umană educată rămâne sau se întoarce în Săcueni, ceea ce contribuie la forța economică a localității. Săcueni devine un loc, unde utilizarea eficientă a resurselor locale rezultă identificarea acelor nișe economice rezultă un rol asumat complementar față de economia regională.

Natura strategiilor implicate	Continuarea urmăririi strategiei defensive (pentru a minimaliza marginalizării în competiția globală pentru resurse și investiții)
Actorii implicați	Actori locali: - administrație locală - antreprenori locali - stakeholderi - ONG-uri - asociații profesionale din diferite domenii - potențiali investitori Actori regionali: - Consiliul Județean - instituții județene - asociații profesionale, ONG-uri - actori economici regionali importanți - potențiali investitori Actori internaționali: - orașe înfrățite - asociații internaționale pe diferite domenii economice și de turism - Experți - Instituții din administrația centrală, reprezentanți ai guvernului - potențiali investitori
Acțiuni definitorii	Identificare Informare Analiză Strategie Comunicare Sprijinire Sustenabilitate, Pact Verde, NEB
Elemente definitorii	Mediul multicultural Trecutul civic, identitate locală Resursele locale: apa termală, vinul local, tradiția vinului în zonă, pivnițele din

	Săcueni, solul din zonă, agricultura ca resursă Patrimoniu construit: biserici, castel, cimitir evreiesc Potențialul economic al zonei – apropierea graniței cu Ungaria
Funcțiile manifeste și latente ale strategiei	Branduirea economiei locale și implicit al turismului local (Săcueni și localitățile aparținătoare) va rezulta identificarea elementelor marketabile. Va crește vizibilitatea localității pe plan intern și extern, ceea ce va genera un flux economic și turistic mai intens. Întărirea economiei bazate pe cunoaștere, precum și a economiei sociale – pot reprezenta un proces de specializare economică și socială. Procesul de facilitare a creării locurilor de muncă generează stabilitate economică și socială în zonă. Pe termen mediu și lung va deveni posibil atragerea tinerilor educați, doritori să înființeze firme locale. Schimbarea de mentalitate a actorilor locali.
Instrumente utilizate	Atragere de know-how Atragere de experți și specialiști Atragerea tinerilor doritori să înființeze firme pe plan local Atragerea tinerilor educați prin diferite facilități Crearea brandului local Promovarea brandului local Consultare și comunicare permanentă cu actorii implicați Facilitarea dezvoltării rețelelor antreprenoriale și profesionale locale Diseminarea de best practice în colaborare cu celelalte localități din zonă
Simboluri definitorii	Valea Ierului

	Apa termală Vinul local Produse locale eco/bio Patrimoniu construit Orașul primitor Orașul în care este bine să trăiești
Grupul țintă al strategiei (beneficiari direcți și indirecti)	Comunitatea locală: în special tinerii educați Antreprenorii locali Reprezentanți ai diferitelor grupuri de interese din comunitate Potențiali investitori Consumatorii regionali ai produselor locale Turiști: proveniți din fluxul turistic (Băile Felix, Băile 1 Mai, Oradea) intern și internațional (Debrecen, Hajdúszoboszló – Ungaria)
Alte aspecte complementare	Reorientarea strategică a dezvoltării economiei locale – din prisma administrației locale înseamnă crearea infrastructurii necesare, facilitarea accesării fondurilor disponibile dezvoltării economiei locale și crearea premiselor locale pentru dezvoltarea rețelelor profesionale specifice. Reorientarea economică a localității nu înseamnă izolarea economică, ci mai degrabă o regândire a funcției economice regionale ale orașului Săcueni și ale localităților aparținătoare. În contextul competiției în creștere pentru resurse umane, locuri de muncă pe plan local, resurse materiale și simbolice pentru UAT Săcueni redefinirea rolului regional este imperios necesar. Branduirea profilului economic poate accentua acele puncte forte ale localității și comunității locale, care pot fi comunicate atât pe plan intern cât și pe plan extern. Valorificarea resurselor locale încorporate într-un sub-brand turistic, care accentuează rolul fiecărei localități din aria

	administrativă a orașului Săcueni facilitează identificarea funcțiilor specifice locale și promovarea acestora. Identitatea locală și implicarea comunității locale joacă un rol important în dezvoltarea economică locală, în acest context comunicarea va juca un rol important.
--	--

Dimensiunea socială: oraș comunitar, educat cu cetățeni care cooperează

Denumirea metaforică *Oraș comunitar* a dimensiunii sociale accentuează dimensiunea socială a orașului, o viziunea în care interesul comun social este cultivat prin toate mijloacele existente. Se referă la cooperarea reciprocă bazată pe solidaritate dintre administrație și populație, respectiv între membrii grupurilor sociale, ceea ce rezultă un oraș în care interesele comunității locale – incluzând absolut toate dimensiunile – se află în centrul atenției.

Modelul ideal al strategiei Oraș Comunitar – Oraș Social

Dimensiune/indicatori	Operaționalizare
Domeniul principal	Social: comunitatea locală (resurse umane și sociale)
Scopul principal	<i>Capital uman</i> Îmbunătățirea capitalului uman la prin investiții în infrastructura educațională, precum și investiții soft și întărirea capitalului uman prin atragerea tinerilor educați în localitate. <i>Capital social</i> Întărirea capitalului social în localitatea prin integrarea grupurilor marginalizate (săraci, bătrâni, romi, șomeri etc.) prin diferite acțiuni concrete. Îmbunătățirea capitalului social la nivel de comunitate prin întărirea încrederii reciproce între autoritatea locală și comunitate, precum și în interiorul comunității (oraș și localități aparținătoare, majoritate și minoritate socială de orice natură).

	<i>Identitatea locală</i> Întărirea identității locale prin crearea, dezvoltarea și cultivarea acelor simboluri specifice Văii Ierului și orașului Săcueni, care au caracter distinctiv față de celelalte localități și sunt unice pentru comunitatea locală.
Obiective pe termen scurt	<i>Capital uman</i> Continuarea dezvoltării infrastructurii educaționale pe plan local Continuarea adaptării educației locale la standardele moderne și de digitalizare educațională Reducerea abandonului școlar Facilitarea educației instituționalizate preșcolare în rândul grupurilor marginalizate Susținerea trecerii de la ciclul gimnazial la cel liceal sau profesional Stabilirea și dezvoltarea ofertelor educaționale pentru înlăturarea analfabetismului și analfabetismului funcțional destinat în special categoriilor defavorizate. Îmbunătățirea ofertei educaționale de calificare și recalificare, cursuri de formare continuă pentru adulți provenite din diferite categorii sociale. <i>Capital social</i> Realizarea unor structuri bine definite de comunicare între autoritatea locală și comunitatea locală, care facilitează consultarea, participarea și cooperarea cetățenilor privind rezolvarea unor probleme comune. Numirea unui responsabil de comunicare la nivel local, care ar avea rolul de facilitator de comunicare între autoritatea locală și comunitatea locală. Facilitarea acțiunilor comunitare pentru îmbunătățirea cooperării în comunitatea locală. Conștientizarea oamenilor locali privind responsabilitatea lor față de comunitatea locală și locul unde trăiesc. <i>Identitatea locală</i> Crearea brandului local, care îmbină tradiția locală cu oportunitățile oferite de resursele locale și sensibilizarea

	oamenilor în acest sens. Sub egida brandului Săcueni asigurarea identității locale atât la nivelul orașului în sine, cât și la nivelul localităților aparținătoare.
Obiective pe termen mediu	<i>Capital uman</i> Îmbunătățirea, dezvoltarea și digitalizarea infrastructurii educaționale în unitățile de învățământ din Săcueni. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii educaționale preșcolare la nivelul UAT Săcueni. Facilitarea importanței educației preșcolare în rândul grupurilor marginalizate și asigurarea continuității privind socializarea părinților în acest sens pe termen mediu. Identificarea cerințelor specifice de educație a grupurilor marginalizate și implementarea unor programe concrete de îmbunătățirea nivelului de educație. <i>Capital social</i> Identificarea cerințelor și implementarea unor strategii și programe concrete de lifelong learning la nivelul comunității locale – adaptate la cerințele diferitelor vârste și categorii sociale. Alocarea unui buget pentru funcționarea unei structuri de comunicare între autoritatea locală și comunitatea locală. Crearea premiselor de comunicare: diferite căi de comunicare, utilizare de aplicații și softuri privind informarea și consultarea oamenilor locali. Asigurarea bugetării participative la nivel local pentru facilitarea cooperării cetățenilor la nivel local <i>Identitatea locală</i> Socializarea oamenilor locali sub egida brandului local și promovarea aspectelor care accentuează elementele concrete pozitive a statutului de a fi cetățean al orașului Săcueni sau a localităților aparținătoare.
Obiective pe termen lung	Integrarea comunității locale într-un întreg organic și identificabil prin elemente însușite comun sub egida brandului local, care îmbină atât tradiția locală cât și provocările și oportunitățile oferite de resursele locale de orice natură. Dezvoltarea unei comunități locale funcționale unde capitalul uman este respectat și se formează în funcție de cerințele

	locale – adaptându-se nevoilor apărute atât la nivel individual cât și la nivelul pieței muncii și provocările acesteia. Oferta educațională de calitate – parte a brandului local – principalul instrument de reducerea abandonului școlar, și de îmbunătățire a nivelului mediu de școlarizare precum și un punct forte privind (re)atragera tinerilor educați în localitate. Săcueni – un oraș, unde există cooperare între principalele grupuri sociale existente, fără bariere etnice, sociale și fizice de orice natură.
Natura strategiilor implicate	Strategie de evitare și strategie constructivă bazată pe nevoi și posibilități
Actorii implicați	Actori interni: - administrația locală - personal didactic local - intelectuali locali - societate civilă locală - personal de sănătate - mediatori locali - asistenți sociali - furnizori de servicii sociale - tinerii locali - reprezentanții minorităților locale - parteneri locali Actori externi: - administrație națională și județeană - instituții județene de educație, managementul forței de muncă etc. - autorități centrale responsabile de implementarea strategiilor de tineret, de forță de muncă, de romi etc. - societatea civilă județeană - comunități învecinate - asociații profesionale în diferite domenii conexe
Acțiuni definitorii / domeniile principale	Educație și infrastructura educațională Forța de muncă Piața muncii Cultura locală / identitate locală Comunitate locală Networking local în diferite domenii conexe

	Sustenabilitate, Pact Verde, NEB
Elemente definitorii/valori	Săcueni un punct reper în Valea Ierului Educație Dezvoltarea competențelor marketabile Atragerea tinerilor educați Reducerea discrepanțelor între educație și cerințele pieței muncii
Funcțiile manifeste și latente ale strategiei	Întărirea identității locale și capacității de cooperare; O mai mare adaptabilitate a forței de muncă la schimbarea pieței; Costuri și cheltuieli publice mai reduse pe termen mediu și lung; Creșterea calității forței de muncă și atractivității locului; Strategii individuale mai performante;
Instrumente utilizate	Inventariere know-how local și utilizarea acestuia în planificare, dezvoltare și implementare Atragere de know-how extern acolo unde este necesar Întărirea pieței educaționale locale la toate nivelurile Consultare și comunicare îmbunătățită cu actorii locali Sensibilizarea comunității locale prin implicare și responsabilizare Fundraising: identificarea și atragerea surselor de finanțare
Simboluri definitorii	Comunitate locală alcătuită din oameni educați Comunitate locală integrată Comunitatea locală cu identitate Comunitate locală capabilă de cooperare Comunitate locală bazată pe reciprocitate
Grupul țintă al strategiei (beneficiari direcți și indirecți)	<i>Capital uman</i> Tinerii Copiii Grupuri marginalizate Șomeri <i>Capital social</i> Toți locuitorii orașului, cu accent pe cei sub 45 de ani

	Stakeholderi locali: intelectuali, mediul antreprenorial, societatea civilă <i>Identitatea locală</i> Toți locuitorii orașului și a localităților aparținătoare
Alte aspecte complementare	Dimensiunea socială în dezvoltarea locală este primordială, deoarece dezvoltarea în sine fără implicarea și sensibilizarea comunității locale rezultă formă fără fond. Continuarea dezvoltării infrastructurii educaționale este primordială și reprezintă premisele intervenției cu succes în stocul educațional local, precum și baza dezvoltării comunității locale. Asigurarea trecerii tinerilor talentați la educația superioară precum și crearea premiselor de atragere a tinerilor educați în UAT Săcueni reprezintă un punct forte și o oportunitate în dezvoltarea comunității locale. Crearea premiselor pentru educație extracurriculară precum și identificarea nevoilor de lifelong learning în rândul populației adulte contribuie la creșterea calității capitalului social. Întărirea identității locale prin diferite evenimente și facilitarea cooperării la nivel local între indivizi conduce la combaterea segregării sociale și reciprocitate în acceptarea interesului comunității și evitarea individualismului accentuat la nivel local. Nevoia cooperării administrației locale cu cei implicați este primordială. Clădirea și întărirea unei identități locale – în care se regăsesc toate grupurile sociale locale - este una strategică.

Dimensiunea digitală: infrastructură digitală și interconectivitate

Metafora Oraș conectat reprezintă acele domenii și direcții de dezvoltare strategică, care acoperă toate dimensiunile digitalizării orașului Săcueni: administrația locală, serviciile oferite de administrația locală, activitățile antreprenoriale, industria locală, rețelele de comercializare ale produselor și serviciilor locale etc. În viziunea strategică Săcueni, oraș conectat înseamnă pe de o parte intra-conectivitate, adică digitalizarea tuturor fluxurilor informaționale între

orașul Săcueni și localitățile aparținătoare, pe de altă parte inter-conectivitate, care vizează orașul ca un nod digital în microregiunea Valea Ierului, conectat cu toate localitățile din zonă.

Dimensiune/indicatori	Operaționalizare
Domeniul principal	Digital: infrastructură digitală și conectivitate
Scopul principal	Digitalizare Realizarea și/sau dezvoltarea infrastructurii digitale pe plan local, pentru asigurarea digitalizării serviciilor administrative și facilitarea digitalizării UAT Săcueni Intra-conectivitate Prin dezvoltarea infrastructurii digitale realizarea conectivității în UAT Săcueni prin conectarea tuturor localităților aparținătoare la o rețea internă care înseamnă servicii locale digitale în toate dimensiunile existente Inter-conectivitate Prin dezvoltarea infrastructurii digitale realizarea conectivității UAT Săcueni la rețeaua digitală regională, națională și internațională prin serviciile administrative digitale, precum și facilitarea mediului antreprenorial și a societății civile la dezvoltarea activităților digitale
Obiective pe termen scurt	Dezvoltarea infrastructurii digitale în UAT Săcueni (rețele digitale și infrastructură digitală modernă) Realizarea manualului de identitate vizuală a Primăriei Săcueni și implementarea măsurilor cuprinse în toate nivelurile ale administrației locale Realizarea unei strategii de protecția datelor cu caracter personal la nivelul administrației locale Crearea rețelei securizate cu domeniul sacueni.ro de e-mail și utilizarea explicită ale acestora la nivelul administrației locale

	Îmbunătățirea site-ului oficial al primăriei: informații la zi, structură modernă și accesibilă de pe telefon mobil, multilingvism etc. Identificarea și angajarea resursei umane necesare pentru managementul digital în cadrul Primăriei UAT Săcueni.
Obiective pe termen mediu	Realizarea digitalizării serviciilor oferite de administrație: - identificarea surselor de finanțare privind digitalizarea administrației locale - crearea rețelelor necesare privind digitalizarea serviciilor - atragerea specialiștilor IT pentru realizarea și mentenanța infrastructurii digitale - achiziționarea echipamentelor digitale necesare - organizarea de cursuri de perfecționare pentru personalul primăriei privind dezvoltarea competențelor digitale Crearea facilităților privind îmbunătățirea competențelor digitale ale populației: - întărirea educației digitale în instituțiile locale de învățământ (toate nivelurile) - întărirea competențelor digitale ale populației prin organizarea de traininguri digitale diversificate în funcție de vârstă Crearea facilităților privind îmbunătățirea digitalizării mediului antreprenorial și al societății civile: - informarea celor interesați privind facilitățile existente de digitalizare a activității antreprenoriale

	- crearea unor rețele locale de antreprenori precum și implicarea societății civile
Obiective pe termen lung	Realizarea digitalizării serviciilor oferite de administrație: - programări și relații cu publicul - calculator impozite și taxe locale - eliberarea de certificate și adeverințe - inventarul fondului funciar și urmărirea acestora în mod digital - managementul documentelor de urbanism, autorizații, intabulare prin mijloace digitale - managementul digital al serviciilor sociale - digitalizarea infrastructurii serviciilor sociale și medicale - management social modern digital (servicii de protecția copilului, servicii sociale pentru vârstnici, activitatea mediatorilor etc.) Realizarea conectivității UAT Săcueni pe plan administrativ, antreprenorial și civil. - crearea facilităților necesare privind atragerea antreprenorilor în domeniul IT - sprijinirea antreprenoriatului în domeniul IT
Natura strategiilor implicate	Strategie constructivă bazată pe nevoi reale de dezvoltare digitală, care ține cont de posibilitățile existente de finanțare.
Actorii implicați	Actori interni: - administrația locală - specialiști în domeniul IT - personal didactic local - intelectuali locali - societate civilă locală - personal de sănătate

	- mediatori locali - furnizori de servicii sociale - tinerii locali - reprezentanții minorităților locale - alți parteneri locali Actori externi: - administrația centrală și județeană - instituții județene responsabile - societatea civilă județeană - comunități învecinate, asociații profesionale în diferite domenii conexe
Acțiuni definitorii	Crearea infrastructurii necesare digitalizării Digitalizarea serviciilor Realizarea intra- și inter-conectivității în cazul orașului Săcueni
Elemente definitorii	Digitalizare Competențe digitale Conectivitate Sustenabilitate, Pact Verde, NEB
Funcțiile manifeste și latente ale strategiei	Îmbunătățirea a tot ceea ce înseamnă administrație locală prin prisma digitalizării și conectivității Întărirea competitivității UAT Săcueni și al antreprenorilor locali pe termen mediu și lung Dezvoltarea societății civile și antreprenoriale prin facilitarea dezvoltării competențelor digitale
Instrumente utilizate	Inventarierea necesităților inventarierea surselor de finanțare Sensibilizarea și implicarea stakeholderilor locali Sensibilizarea și implicarea populației în accesarea facilităților digitale Comunicare cu populația locală
Simboluri definitorii	Oraș digital

	Oraș conectat Oraș smart
Grupul țintă al strategiei (beneficiari direcți și indirecti)	Toți locuitorii orașului și a localităților aparținătoare Toți actorii economici și civili interni și externi
Alte aspecte complementare	Dezvoltarea infrastructurii și a competențelor digitale este primordială prin prisma competitivității. Crearea infrastructurii și a serviciilor digitale necesare reprezintă conectarea UAT Săcueni la cerințele secolului 21. Dezvoltarea competențelor digitale ale populației – indiferent de vârstă – facilitează urmărirea tendințelor și cerințelor secolului Orașul Săcueni ca smart city înseamnă o administrație digitală performantă, un oraș conectat atât intern cât și în mod extern.

Dimensiunea de mediu: oraș ecologic, responsabilitate colectivă

Dimensiunea de mediu reprezintă acele domenii și direcții în dezvoltarea strategică, care acoperă toate aspectele de mediu: mediul înconjurător, ocrotirea mediului înconjurător, natura și întregul cadru fizic și natural, unde comunitatea locală își desfășoară activitățile de zi de zi. În viziunea strategică Săcueni, oraș cu responsabilitate colectivă înseamnă pe de o parte conștientizarea și regândirea relației om-natură, pe de altă parte identificarea acelor funcții noi ale administrației locale și ai actorilor locali, care se leagă de pregătirea și adaptarea localității și a locuitorilor la efectele schimbării climatice.

Dimensiune/indicatori	Operaționalizare
Domeniul principal	Mediu, cadru natural, ocrotirea mediului înconjurător, ecologie pe plan local
Scopul principal	Crearea condițiilor adecvate în vederea funcționării unei comunități responsabile și cooperative în privința relației cu mediul înconjurător.
Obiective pe termen scurt	Fundamentarea sustenabilității și dezvoltării sustenabile Identificarea elementelor principale care țin de protecția mediului înconjurător: utilizarea energiilor regenerabile, protecția naturii, utilizarea responsabilă a resurselor naturale, pregătirea populației la schimbarea climatică, conștientizare, implicare, implementare.
Obiective pe termen mediu	Responsabilizarea actorilor referitor la importanța schimbărilor climatice și a protecției mediului înconjurător. Lansarea unei campanii de informare – ca parte integrantă a comunicării administrație-populație și în cadrul comunității locale.

	Utilizarea optimă și responsabilă a resurselor naturale de care dispune localitatea. Crearea condițiilor infrastructurale pentru prevenirea și administrarea dezastrelor naturale.
Obiective pe termen lung	Diseminarea informațiilor legate de aspectul mediul înconjurător și protecția mediului. Diseminarea informațiilor legate de efectele schimbării climatice și prevenire acestora. Implementarea unor programe de conștientizare țintite pentru grupe de vârste diferite, cooperarea administrației locale cu instituțiile de învățământ pe marginea acestui aspect. Diseminarea informațiilor legate de sursele de finanțare pentru populație privind utilizarea energiilor verzi. Adaptarea administrației locale la reducerea emisiilor de carbon în procesul de achiziții a diferitelor echipamente. Elaborarea protocoalelor de intervenție în cazul calamităților naturale și instituționalizarea acestora. Diseminarea informațiilor, de know-how și best practice legate de diferite evenimente și intervenții de natură umană în cazul calamităților naturale. Continuarea colectării selective a deșeurilor menajere, biodegradabile și reciclabile. Implementarea unor proiecte concrete, care ținesc copii, elevii, profesorii din instituțiile de învățământ locale.
Natura strategiilor implicate	Se recomandă urmărirea strategiei defensive: conștientizare, implementare, pregătire
Actorii implicați	Actori interni: - administrația locală

	- personal didactic local - intelectuali locali - societate civilă locală - personal de sănătate - tinerii locali - reprezentanții minorităților locale - alți parteneri locali - populația UAT Săcueni Actori externi: - administrația centrală și județeană - instituții județene responsabile - societatea civilă județeană - comunități învecinate, asociații profesionale în diferite domenii privind protecția mediului
Acțiuni definitorii	Identificare Elaborare protocoale Diseminare Training Implementare Comunicare Colaborare
Elemente definitorii	Mediul înconjurător: dimensiunea naturală și dimensiunea fizică Resursele naturale de care dispune localitatea efectele incontestabile ale schimbărilor climatice Presiunea strategiilor globale, care definesc obiective pe termen lung privind reducerea emisiilor de carbon și importanța reutilizării deșeurilor selective colectate Nivelul de informare și conștientizare a populației redusă Adaptarea administrației locale și a instituțiilor locale subordonate la condițiile, care trebuie îndeplinite pentru a deveni instituție verde

Funcțiile manifeste și latente ale strategiei	Întărirea cunoștințelor populației și administrației locale legate de efectele schimbărilor climatice. Întărirea cunoștințelor populației și administrației locale privind protecția mediului înconjurător. Întărirea adaptabilității localității și a populației privind efectele schimbărilor climatice. Administrarea eficientă a dezastrelor naturale. Îmbunătățirea implicării și a voluntariatului în rândul comunității locale.
Instrumente utilizate	Atragere și conștientizare de know-how Colaborare cu experți și specialiști pe tema schimbării climatice și protecția mediului Colaborarea cu ONG-uri specializate și instituții de învățământ locale Dezvoltarea de curriculum ante-preșcolar, preșcolar, gimnazial și liceal pe tema protecției mediului Implicarea locuitorilor, a întregii comunități în activități de popularizare cu scopul de a deveni localitate verde. Integrarea aspectului de mediu în brandul local și promovarea acestuia. Consultare și comunicare permanentă cu actorii implicați pe tema mediului.
Simboluri definitorii	Resurse naturale locale existente Presiunea globală privind prevenirea efectelor schimbării climatice Valea Ierului Agricultura locală Sustenabilitate, Pact Verde, NEB
Grupul țintă al strategiei (beneficiari direcți și indirecți)	Toți locuitorii orașului și a localităților aparținătoare Toți actorii economici și civili interni și externi

Alte aspecte complementare	În Săcueni există o tradiție a voluntariatului, întărirea și îmbunătățirea acestuia, prin diferite strategii, protocoale, evenimente și acțiuni va rezulta o comunitate locală, care este deschisă și aptă la responsabilizare și colaborare pe plan local. Referitor la toate aspectele legate de mediul înconjurător și protecția acestuia trebuie să existe o strategie coerentă în administrația locală, și va trebui să aibă un responsabil, care ține legătura cu actorii implicați, răspunde de implementarea anumitor măsuri, totodată are grijă, ca această temă să fie permanent pe ordinea de zi. Trebuie create premisele pentru educație extra-curriculară în tema mediului înconjurător, precum și implementarea unor proiecte, care are ca grup țintă populația adultă a localității.
--	---

Dimensiunile principalelor surselor de finanțare și mecanisme financiare accesibile în viitor

Definirea viitorului buget multianual al Uniunii Europene reprezintă unul dintre cele mai importante și disputate teme pe agenda europeană, cu un impact puternic atât asupra asigurării finanțării obiectivelor strategice ale Uniunii pentru următorii ani, cât și asupra obiectivelor de dezvoltare ale statelor membre, inclusiv ale României. Negocierile cu privire la Cadrul Financiar Multianual 2021-2027 (CFM) au avut ca punct de plecare Pachetul prezentat de către Comisia Europeană la 2 mai 2018, care a cuprins următoarele documente:

- Comunicarea politică privind viziunea asupra noului CFM (*care include și o anexă cu partajarea resurselor bugetare pe fiecare program în parte și respectiv pe fiecare an calendaristic al noului CFM*);
- Propunerea de Regulament privind CFM 2021-2027;
- Propunerea de Regulament privind execuția bugetară cu respectarea statului de drept;
- Decizia privind resursele proprii (însoțită de propunerile de punere în aplicare și documentul de lucru conex al serviciilor Comisiei);
- Acordul interinstituțional privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară;
- Un document de lucru al COM privind analiza cheltuielilor pe actualul CFM.

Acest pachet a fost urmat de publicarea de către Comisie a propunerilor legislative pentru fiecare dintre programele de finanțare propuse pentru cadrul de programare bugetară post-2020. Pachetul prezentat de Comisie în 2018 a avut caracter complex, propunând o repriorizare a eforturilor de finanțare din bugetul Uniunii în noul context determinat de schimbări tehnologice și demografice, schimbări climatice, menținerea unei rate ridicate a șomajului, mai ales în rândul tinerilor și noile provocări care afectează securitatea statelor membre: migrația și instabilitatea geopolitică. A fost reiterată necesitatea alinierii acestor priorități cu obiectivele fixate prin Declarația de la Roma și prin Agenda Liderilor. Astfel,

Comisia Europeană a avut ca obiectiv avansarea unui buget reformat, axat pe 5 principii, respectiv:

- Un accent mai mare pe Valoarea Adăugată la nivel european (referință la domeniile cercetării, inovării, digitalului, promovarea tinerilor și sprijinirea IMM-urilor);
- Un buget simplificat și mult mai transparent – prin restructurarea/redefinirea capitolelor bugetare pentru a oferi mai mare claritate procesului bugetar;
- Reducerea birocrăției – prin reducerea poverii administrative pentru beneficiari și autoritățile de management; simplificarea regulilor privind ajutorul de stat pentru facilitarea combinării instrumentelor de finanțare din bugetul UE cu finanțare națională;
- O mai mare flexibilitate a bugetului;
- Asigurarea unui buget care performează – se remarcă, în acest context, conexiunea cu respectarea statului de drept.

În contextul generat de pandemia cauzată de COVID-19, precum și pentru a facilita derularea în continuare a negocierilor, Comisia Europeană a publicat, la data de 27 mai 2020, propunerile privind arhitectura generală a măsurilor de redresare economică a Uniunii Europene ca urmare a pandemiei, concretizate sub forma a două Comunicări complementare: o Comunicare referitoare la Planul de Redresare Economică Europeană (denumit *NextGenerationEU*) și o Comunicare pentru revizuirea propunerilor privind Cadrul Financiar Multianual 2021-2027. În completare, ulterior la data de la 28 mai 2020, Comisia a lansat și pachetul de propuneri legislative sectoriale aferente instrumentelor noi precum și revizuirea instrumentelor existente. În urma reuniunii Consiliului European din perioada 17-21 iulie 2020, au fost agreate elementele generale ale bugetului multianual 2021-2027, precum și ale Planului de redresare.

Principale elemente ale acordului politic sunt următoarele.

Un volum total al Planului de Redresare/NGEU de 750 miliarde euro, din care 390 miliarde euro vor fi acordate statelor membre sub formă de sume nerambursabile (granturi), iar 360 miliarde euro sub formă de împrumuturi. Acest rezultat păstrează volumul total propus de Comisia Europeană pentru Planul de relansare, modificând însă, în sens descendent alocările

pentru componenta nerambursabilă, pentru care Comisia propusese 500 miliarde euro. Instrumentul are un caracter temporar și excepțional, fiind destinat exclusiv susținerii statelor membre în vederea revenirii din criză.

Prin intermediul NGEU sunt prevăzute alocări specifice pentru o serie de programe și instrumente menite a complementa alocările din cadrul bugetului european, fiind prevăzute sume adiționale pentru:

- Mecanismul pentru Redresare și Reziliență/ RRF (reforme structurale și investiții publice): 672,5 miliarde euro;
- ReactEU (coeziune): 47,5 miliarde euro;
- Horizon Europe (cercetare): 5 miliarde euro;
- InvestEU (investiții pentru mediul privat): 5,6 miliarde euro;
- Dezvoltare rurală: 7,5 miliarde euro;
- Fondul pentru o Tranziție Echitabilă (tranziție climatică): 10 miliarde euro;
- RescEU (gestiune crize): 1,9 miliarde.

În ceea ce privește Mecanismul pentru Redresare și Reziliență/ RRF, din totalul de 672,5 miliarde euro, 312,5 miliarde euro vor fi acordate sub formă de granturi, iar 360 miliarde euro sub formă de împrumuturi. Facilitatea va putea fi folosită încă din anul 2020, funcție de calendarul de aprobare a Planurilor naționale de relansare și reziliență (PNRR).

Cu referire la Cadrul Financiar Multianual, volumul total pe componenta de cheltuieli pentru perioada 2021-2027 a fost stabilit la 1074,3 miliarde euro (credite de angajament), repartizat pe șapte capitole bugetare, după cum urmează:

- „Piață internă, inovare și digital”, în valoare de 131,3 miliarde euro;
- „Coeziune, reziliență și valori”, în valoare de 380 miliarde euro;
- „Resurse naturale și mediu”, cu un volum de 355,6 miliarde euro;
- „Migrație și managementul frontierei” în valoare de 22,7 miliarde euro;
- „Securitate și apărare” în valoare de 13,2 miliarde euro;
- „Vecinătate și global”, cu un volum de 98,4 miliarde euro;
- „Administrație publică europeană”, cu un volum de 73,1 miliarde euro.

Pentru politica de coeziune este prevăzută o alocare totală de 330,235 miliarde euro; astfel, politica de coeziune își menține o pondere importantă în bugetul Uniunii, de aproximativ 30%. Sunt asigurate, de asemenea, condiții mai favorabile de implementare – pre-finanțare, co-finanțare, regula de dezangajare automată/(n+3) față de propunerile anterior formulate în procesul de negociere, precum și posibilitatea unui transfer de până la 20% între fondurile aferente politicii de coeziune.

Pentru politica agricolă comună (PAC), acordul vizează o alocare totală de 336,4 miliarde de Euro, astfel încât PAC rămâne, cel puțin sub aspectul alocărilor, cea mai importantă politică finanțată din bugetul UE. Este asigurată, totodată, o flexibilitate sporită, bidirecțională, de transfer între piloni, de 25%, cu o opțiune pentru statele membre cu un nivel al plăților directe sub 90% raportat la media UE de a transfera 30% din sumele alocate de la pilonul II. la pilonul I. De asemenea, este introdus caracterul voluntar al plafonării plăților directe pentru fermele mari.

În ceea ce privește veniturile la bugetul UE, liderii au agreeat să pună la dispoziția UE noi resurse pentru a rambursa împrumuturile în cadrul instrumentului *Next Generation EU*, fiind convenită o nouă taxă pe materiale plastice, care este introdusă începând cu anul 2021. De asemenea, a fost agreeată și prezentarea ulterioară, de către Comisie, a unor noi propuneri de taxe, care ar urma să intre în vigoare până cel târziu la 1 ianuarie 2020 - o propunere privind ajustarea a emisiilor de dioxid de carbon și o taxă digitală. Totodată, ulterior, Comisia ar urma să prezinte o propunere revizuită cu privire la schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), care va fi extinsă, cel mai probabil la sectorul aviației și la cel maritim. Veniturile provenite din noile resurse proprii introduse după 2021 vor fi utilizate pentru rambursarea anticipată a împrumuturilor aferente NGEU. Aceste noile surse de finanțare se adaugă resurselor proprii existente. Toate aceste elemente au fost preluate în propunerile legislative aferente și supuse aprobării conform procedurii legislative aferente de la nivelul Consiliului UE și Parlamentului European (sursă: <https://www.mae.ro>).

Astfel, în prezent România gestionează Programele Operaționale aferente perioadei 2021-2027, precum și Planul Național de Redresare și Reziliență. La data de 21 iunie 2021 a fost aprobat *Pachetul Legislativ aferent Politicii de Coeziune 2021-2027*. Versiunile actualizate ale Programelor Operaționale 2021-2027 se regăsesc pe pagina Ministerului Investițiilor și

Proiectelor Europene – consultarea publică a documentelor putând realiza până la data de 26 noiembrie 2021. Programele Operaționale prevăzute în această perioadă de programare sunt următoarele:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT);
- Programul Operațional Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programul Operațional Transport;
- Programelor Operaționale Regionale 2021-2027 (prezentate de Agențiile de Dezvoltare Regională).

În ceea ce privește Planul Național de Redresare și Reziliență: acesta este structurat pe cei 6 piloni prevăzuți de Regulamentul Mecanismului de Redresare și Reziliență și împărțit în 15 componente, astfel încât să acopere nevoile României și să urmărească concomitent prioritățile Comisiei Europene: tranziția verde, transformarea digitală, creștere inteligentă, coeziune socială și teritorială, sănătate și reziliență economică, socială și instituțională, politici pentru generația următoare, copii și tineri.

Banii din PNRR se acordă în tranșe bianuale, în funcție de îndeplinirea obiectivelor (jaloane și ținte). În total, sunt 507 de jaloane și ținte care trebuie realizate până la 31 august 2026. În total, România va beneficia de o finanțare în sumă de 29,2 miliarde de euro din Mecanismul de Redresare și Reziliență pentru finanțarea reformelor și investițiilor incluse în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență. Componentele constitutive a PNRR sunt următoarele:

- Asigurarea tranziției verzi: PNRR prevede 3,9 miliarde de euro pentru investiții în modernizarea infrastructurii feroviare, inclusiv a căilor ferate electrificate sau cu zero-emisii. În plus, 2,7 miliarde euro vor fi investite pentru eficiența energetică și renovarea seismică a clădirilor multifamiliale și a clădirilor publice, în beneficiul mediului, concomitent cu asigurarea unor facturi scăzute la energie. *Valul renovării* va spori rezistența clădirilor la cutremure și va îmbunătăți accesibilitatea acestora pentru persoanele cu dizabilități și pentru vârstnici. Reformele și investițiile în valoare de 855

milioane de euro vor sprijini producția de energie curată, prin eliminarea treptată a producției de energie pe cărbune și lignit, utilizarea surselor regenerabile și a hidrogenului. PNRR include măsuri de biodiversitate și pentru protecția mediului, care înseamnă împăduriri și reîmpăduriri, asigurarea de pepiniere forestiere, precum și alte măsuri de biodiversitate pentru reconstrucția ecologică și protecția speciilor, cu investiții în valoare de 1,1 miliarde de euro.

- Sprijinirea tranziției digitale: PNRR oferă 1,5 miliarde de euro pentru digitalizarea administrației publice în domenii-cheie, precum justiția, ocuparea forței de muncă și protecția socială, mediul, managementul serviciului public și dezvoltarea competențelor, achizițiile publice, securitatea cibernetică, impozite și vămi, cloud guvernamental și asigurarea de cărți de identitate electronice pentru 8,5 milioane de cetățeni. PNRR înseamnă, totodată, investiții de 470 milioane de euro pentru dezvoltarea unui sistem electronic integrat de sănătate, conectarea a peste 25.000 furnizori de servicii medicale și dezvoltarea sistemelor de telemedicină. În plus, 881 milioane de euro vor fi alocați digitalizării educației, pentru îmbunătățirea competențelor pedagogice digitale, al conținutului și echipamentelor educaționale.
- Consolidarea rezilienței economice și sociale: PNRR va sprijini o mai bună luare a deciziilor și sustenabilitatea fiscală, printr-un cadru bugetar consolidat, reforme ale administrației fiscale și ale cadrului fiscal, reforma sistemului de pensii și un control mai bun al cheltuielilor. Acesta va sprijini îmbunătățirea mediului de afaceri, prin măsuri de consolidare a independenței sistemului judiciar și de îmbunătățire a calității și eficienței acestuia, intensificând lupta împotriva corupției și susținând un sistem decizional previzibil, informat și participativ.

PNRR va contribui, de asemenea și la consolidarea rezistenței sistemului de sănătate, prin investiții de 2 miliarde de euro pentru o infrastructură spitalicească modernă.

Sistemul educațional va fi și acesta intens susținut, prin măsuri dedicate tuturor nivelurilor de educație. În plus, reforma venitului minim de incluziune va simplifica și îmbunătăți sprijinul social pentru cei vulnerabili, creând, în același timp, stimulente pentru angajare și formare.

PNRR-ul României va sprijini coeziunea teritorială și socială, prin dezvoltarea, modernizarea și decarbonizarea transportului rutier și prin îmbunătățirea siguranței rutiere, cu reforme și investiții în valoare de 3,9 miliarde de euro (sursă: <https://mfe.gov.ro>).

În cele ce urmează, vom prezenta metodologia de selecție a proiectelor propuse, precum și enumera proiectele pentru următorii 10 ani ținând cont de contextul strategic, mecanismele financiare existente adaptate la nevoile comunității locale formulate în urma analizei prezentate și direcțiilor strategice de dezvoltare locală formulate și operaționalizate.

Metodologia pentru clasificarea și prioritizarea proiectelor propuse

Aspecte introductive

Proiectele de dezvoltare nu sunt echivalente. În funcție de starea reală a unei localități, unele măsuri și acțiuni sunt mai importante pe termen imediat, iar altele pot avea un impact determinant pe termen lung însă cu condiția să existe circumstanțe favorabile produse de un alt proiect implementat anterior. Proiectele trebuie să aibă o anumită succesiune pentru ca efectele și rezultatele lor să fie utile, să aibă un impact vizibil și benefic asupra orașului și a comunității locale. Unele proiecte – mai ales cele referitoare la infrastructura primară, digitală, dar și cele care vizează adaptarea economiei locale la provocările viitorului sau cele care contracarează riscurile provocate de criza climatică, pandemie și digitalizarea rapidă a vieții cotidiene – reprezintă precondițiile dezvoltării durabile și sustenabile. Alte proiecte vizează arii mai specializate și se focusează pe probleme specifice unor grupuri bine definite de persoane, ca cele care vizează integrarea socială a celor excluși sau reabilitarea urbană a unor cartiere degradate. Și timpul necesar implementării unor proiecte diferă, la fel și vizibilitatea impactului.

Proiectele propuse sunt de fapt soluții referitoare la problemele majore ale localității și/sau comunității, deci planificarea strategică trebuie să țină cont de opiniile și cerințele concrete exprimate de membrii administrației locale, de liderii de opinie a comunității respectiv de recomandările făcute de către experți.

Necesitate

Deci este imperios necesar ca proiectele propuse să fie clasificate în mod obiectiv și valid în funcție de câteva criterii (variabile sociologice) de către diferite grupuri care au probleme și așteptări diferite față de politicile publice implementate pe plan local. În cele ce urmează vom descrie o metodologie elaborată de baze științifice optime pentru prioritizarea proiectelor propuse în strategia de dezvoltare a localității.

Descrierea metodologiei de clasificare și prioritizare a proiectelor

Scopul principal este să avem o ierarhie obiectivă a proiectelor propuse. Pentru a rezolva această cerință, vom construi un indice sintetic – un index numeric – care exprimă (mai bine zis comprimă) cerințele și opiniile diferitelor actori sociali referitor la fiecare proiect în parte în funcție de perspectiva lor specifică. Acest index numeric are valori între 0 și 100 și astfel proiectele în funcție de numărul obținut pot fi clasificate pe o scală valorică care exprimă importanța lor.

Am optat pentru un indice care să „comprime” mai multe criterii simultan și care țină cont de mai multe puncte de vedere astfel avem mai multe ierarhii, sau altfel spus proiectele se pot clasifica în funcție de problemele la care se referă, în funcție de dimensiunile adresate sau în funcție de grupurile sociale, care sunt vizate. Valoarea indicelui este o valoare medie ponderată a punctelor medii obținute în grupul a. populație, b. stakeholderi locali și c. experți. Practic fiecare proiect este notat – li se atribuie o valoare, un număr concret – și apoi ponderat în proporție de 20/30/50.

Punctajul care exprimă opinia populației generale este obținută din răspunsurile date la problema adresată din sondajul realizat (vezi mai jos în detaliu). Punctajul care exprimă opinia stakeholderilor este nota – cifra sau valoarea – medie dată pentru fiecare proiect în parte de către persoanele chestionate pentru acest scop. Cine sunt stakeholderii solicitați în acest sens? Am avut în vedere patru grupuri diferite de stakeholderi: a. persoane care dețin funcții publice (primar, viceprimar, secretar, manager de oraș, consilier local), b. angajați ai administrației locale, c. antreprenori și manageri respectiv d. intelectuali și conducători ai instituțiilor locale (de exemplu profesori, medici, bibliotecari, lider de opinie, director NGO).

Pentru ca un proiect să aibă o notă validă, trebuie să fie notată în prealabil de cel puțin două persoane din două grupuri diferite de stakeholderi. Fiecare stakeholder trebuie să noteze proiectul din următoarele cinci perspective (dimensiuni): a. economic, b. social, c. mediu și d. sustenabilitate respectiv e. digital în funcție de criteriile a. impact direct (operaționalizat: volumul rezultatelor pozitive directe), b. beneficiari (operaționalizat: volumul persoanelor care beneficiază de rezultatele pozitive directe), c. costuri directe și indirecte (operaționalizat:

bani, energie consumată, timpul necesar implementării, costuri suplimentare – de exemplu deranj pentru localnici, praf, poluare fonică) și d. utilitate (operaționalizat: nevoie imediată) respectiv e. sustenabilitate (operaționalizat: costuri de exploatare/administrare, relația cum mediu, beneficii pe termen lung).

Punctajul care exprimă opinia experților este bazată pe diagnoză, răspunsurile din survey, analizele SWOT respectiv pe informațiile și datele obținute pe teren (discuții libere cu localnici, interviuri, observații directe, solicitări din partea stakeholderilor și a altor experți).

Aplicarea concretă a metodologiei

Experții responsabili elaborării strategiei de dezvoltare – aici ne referim la actualizarea și amendarea strategiei de dezvoltare locală – vor atribui puncte pentru fiecare proiecte, respectiv vor constata punctele aferente proiectelor din distribuția răspunsurilor respondenților din sondaj.

De exemplu: dacă în răspunsurile referitoare la necesitatea îmbunătățirii infrastructurii locale, în mod expres extinderea rețelei de canalizare a fost de 60 la sută Importantă sau Foarte importantă atunci proiectului revine 60 de puncte. (Notă: practic vom interpreta rezultatele care se referă la problema la care proiectul oferă o soluție). În cazul experților notarea proiectelor se face prin completarea unui tabel online unde pentru operativitate liniile reprezintă proiectele iar coloanele diferitele dimensiuni și criteriile aferente explicate în detaliu mai sus. Pentru a face notarea cât mai simplă am elaborat și un ghid pentru respondenți.

Rezultatele directe și concrete, relevante pentru planificarea strategică

O bază de date cu punctele realizate de fiecare proiect în parte.

O ierarhie a proiectelor în termeni absoluți, adică lista priorităților absolute.

Ierarhii în cadrul fiecărei dimensiuni (social, economic, mediu, digital, sustenabilitate).

Mai multe pachete de proiecte, adică clustere de proiecte în funcție de indicele medii pe grupe de proiecte.

O imagine despre totalul proiectelor propuse în urmă căreia pot fi acoperite noi arii încă neacoperite.

Beneficiile prioritizării

Indexul este un instrument în sine pentru planificarea strategică. Astfel planificarea strategică este mai realistă și ține cont nu numai de cerințele și opiniile diferitelor grupuri sociale ci este și mai eficientă și mai legitimă, consensuală.

Lista proiectelor propuse pentru perioada 2020-2030

Tabel Nr. 24. Lista proiectelor propuse

Cod Proi.	Județ	Beneficiar	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	Elemente Principale / Activități
1.	BH	Primăria Săcueni	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	Gestionarea tinerilor talentați. Echipa academică caută talentele de fotbal și de handbal, băieți și fete de vârstă de juniori. Implementarea dezvoltărilor infrastructurale necesare pentru funcționarea academiei.
2.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Amenajare și omologare trasee de cicloturism	În localitățile din Valea Ierului există numeroase atracții turistice, care nu primesc suficientă atenție în acest moment. Pentru a include aceste atracții în fluxul turismului național cel mai ideal ar fi o rețea de piste de biciclete. O parte semnificativă a conacurilor din zonă, după renovare, ar putea fi conectată la rețeaua de hanuri rurale, sporind astfel atractivitatea turismului ciclist de pe Valea Ierului.
3.	BH	Săcueni	Mobilitate urbana	Dezvoltare rețea de piste de biciclete	Iluminat , Mobilier urban, închiriat biciclete, achiziție biciclete (inclusiv electrice, trotinete electrice), sistem de bike-sharing.

4.	BH	Săcueni	Mobilitate urbana	Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	Înființare transport local, achiziție autobuze linii de transport stații bus ticketing management trafic depou piste de biciclete stații de incarcare
5.	BH	Primăria Săcueni	Social	Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	În ultimul timp sunt tot mai mulți vârstnici cu probleme de sănătate, care au nevoie de îngrijire, deoarece copiii și rudele lor locuiesc și lucrează în străinătate și nu pot avea grijă de ei. Prin urmare, este foarte important să creăm instituții, aziluri de bătrâni, unde primesc îngrijire și atenție.
6.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	Clădirea primăriei din Săcueni nu a fost renovată de mult timp. Sute de cetățeni vizitează clădirea în fiecare zi cu scopuri administrative. Prin urmare, este foarte necesar să reabilităm și să extindem clădirea pentru a satisface nevoile epocii moderne.
7.	BH	Primăria Săcueni	Sport	Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	Viața sănătoasă, sportul este foarte importantă în orice vârstă. Pentru a asigura locuitorilor posibilitatea de a face sport zilnic avem nevoie de un teren de fotbal cu gazon sintetic.
8.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	Sala de sport al Liceului din Săcueni este deja foarte învechit, prea mic și nu îndeplinește standardele internaționale. Din această cauză este

					nevoie de o sală de sport care îndeplinește cerințele epocii moderne.
9.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	În prezent Liceul din Săcueni funcționează în zece clădiri diferite pe teritoriul orașului. Cu ani în urmă, era timpul ca toate clasele să învețe într-o clădire școlară comună și modernă, unde toate clasele să aibă șanse egale pentru a stăpâni știința folosind aceeași tehnică.
10.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Înființarea unei creșe în sistem public	Creșele sunt instituții de educație timpurie care oferă servicii pentru copiii ante-preșcolari. Creșele nu sunt doar locuri de supraveghere a copiilor, ci și locuri în care copiii învață prin joacă, învață socializând și interacționând cu alți copii. Perioada copilăriei și cu precădere perioada primilor ani de viață are un impact durabil asupra vieții adultului. Este perioada în care copilul își dezvoltă capacitatea de a gândi, de a vorbi și de a raționa, iar totodată este perioada propice în care își fixează baze solide ale sistemului de valori, de luare a deciziilor și de relaționare.
11.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Construire grădiniță nouă	
12.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Construire piața agroalimentară	
13.	BH		Regenerare urbană	Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	

14.	BH	Primăria Săcueni	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	
15.	BH	Primăria Săcueni	Social	Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	Proiectul CENTRUL DE TINERET abordează o problemă majoră în orașul Săcueni. Lipsa infrastructurii culturale și educaționale de tineret din oraș, absența unei clădiri destinată exclusiv activităților inițiate și derulate de tineri, este un mare impediment în calea unui program permanent de implicare a tinerilor spre folosul întregii comunități.
16.	BH	Primăria Săcueni	Social	Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	În ultimul timp sunt tot mai mulți vârstnici care încă sunt capabili de o viață autonomă, dar fiind singuri au nevoie de un centru unde pot să primesc o atenție și o îngrijire, care totuși lipsește din viața lor.
17.	BH		Social	Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	
18.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui aqua park în Săcueni	Construirea unui Aquapark pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.
19.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui Parc de aventură	Construirea unui Parc de aventură cu figurina dino pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.
20.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui parc tematic Lego	Construirea unui Parc Lego pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.
21.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unei Pârtii de bob	Construirea unei Pârtii de bob pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.

22.	BH	Primăria Săcueni	Sănătate	Construirea unui centru balnear/curativ	Orașul Săcueni are multe resurse naturale unice, între altele apa geotermală, care este ideală pentru a folosi în tratamente balneare, pentru prevenirea și tratamentul unor boli cronice. Numele localității încă nu este destul de cunoscut între localitățile cu interes turistic local, dar are toate posibilitățile pentru a deveni un centru balnear modern.
23.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui Parc de agrement	Construirea unui Parc de agrement pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.
24.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui hotel	Construirea unui hotel pentru a dezvolta turismul localității Săcueni și pentru a asigura suficiente locuri de cazare pentru turiști.
25.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	Înființarea unei centre vini-viticol pentru a păstra tradițiile viticole ale localității, pentru îmbunătățirea calității vinurilor locale și pentru dezvoltarea turismului vinicol al localității Săcueni.
26.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Construirea unui Aerodrom	Construirea unui Aerodrom pentru a dezvolta turismul localității Săcueni.
27.	BH	Primăria Săcueni	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	Digitalizare complexă: infrastructura digitală performantă, achiziționare echipamente IT performante, arhivare digitală, reorganizarea fluxurilor de documente, introducerea adreselor de e-mail de serviciu cu domainul sacueni.ro, dezvoltarea competențelor digitale a personalului administrativ, dezvoltarea digitală a serviciilor administrative

28.	BH	Primăria Săcueni	Digitalizare	Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	
29.	BH	Primăria Săcueni	Digitalizare	Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	Pentru reducerea discrepanțelor în acest domeniu (traininguri țintite și diversificate în funcție de vârstă, ocupație, etc.)
30.	BH	Primăria Săcueni	Digitalizare	Dezvoltarea unui oraș smart	Realizarea interconectivității între orașul Săcueni și localitățile aparținătoare, dezvoltarea unor interfețe digitale care contribuie la îmbunătățirea comunicării între administrația locală și cetățeni pentru întărirea coeziunii în comunitate
31.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	Îmbunătățirea accesibilității exploatațiilor agricole; modernizarea și adaptarea căilor de acces; asigurarea unei bune aprovizionare și un acces mai facil către consumatori și piețele de desfacere;
32.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	
33.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	
34.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	

35.	BH	Primăria Săcueni	Digitalizare	Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	
36.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	
37.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	
38.	BH	Primăria Săcueni	Social	Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	
39.	BH	Primăria Săcueni	Mobilitate urbana	Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	
40.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	
41.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Înființarea unui nou cartier rezidențial	Realizare rețele de utilități, drumuri de acces, zone verzi.
42.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	Inclusiv: Construirea unui amfiteatru pentru teatru de vară și alte spectacole pe aer liber
43.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	

44.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp (strada Sosit, nr. cad 54124 + parțial strada Libertății, nr. cad 54100)	
45.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	
46.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	Reabilitare 3-5 curii – conace și infrastructură specifică, marcarea și semnalizarea rutei / obiectivelor incluse în cadrul rutei, marketing, management și digitalizare; dezvoltare și livrare ofertă culturală; formare personal și activități de educație culturală
47.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	
48.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Dezvoltarea iluminatului public	
49.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	
50.	BH	Primăria Săcueni	Infrastructură	Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	
51.	BH	Primăria Săcueni	Mobilitate urbană	Amenajarea unor parcări publice	
52.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Programe de prevenire a abandonului școlar	

53.	BH	Primăria Săcueni	Sănătate	Creșterea nivelului calității serviciilor medicale
54.	BH	Primăria Săcueni	Social	Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale
55.	BH	Primăria Săcueni	Social	Campanii de conștientizare a populației în diferite domenii
56.	BH	Primăria Săcueni	Sănătate	Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)
57.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective
58.	BH	Primăria Săcueni	Turism	Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic
59.	BH	Primăria Săcueni	Educație	Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local
60.	BH	Primăria Săcueni	Sănătate	Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor

61.	BH	Primăria Săcueni	Sănătate	Construirea spitalului "Sfântul Nectarie" si ambulatoriu in Oraș Săcueni, județul Bihor
62.	BH	Primăria Săcueni	Social	Construire și dotare cămin cultural în localitatea Cadea
63.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a școlilor din localitate (Cadea, Sânnicolau de Munte, Săcueni)
64.	BH	Primăria Săcueni	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a clădirilor publice din localitate (inclusiv sate aparținătoare), cum ar fi casă de cultură, spital, muzeu și altele

Punctajele proiectelor

Tabel 25. Ordinea proiecte propuse pe baza punctajului final ponderat

Cod Proiect	Domeniu	Denumire propunere proiect	Punctaj Elite Locale	Punctaj Experți dezvoltare	Punctaj Populație	PUNCTAJ FINAL
50	Infrastructură	Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	9.29	10.00	10.00	9.79
49	Infrastructură	Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	9.25	10.00	10.00	9.77
61	Sănătate	Construirea spitalului "Sfantul Nectarie" si ambulatoriu in Oraș Săcueni, județul Bihor	9.16	10.00	10.00	9.75
47	Infrastructură	Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	9.04	10.00	10.00	9.71
22	Sănătate	Construirea unui centru balnear/curativ	9.05	10.00	10.00	9.71
45	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	8.98	10.00	10.00	9.69
63	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a școlilor din localitate (Cadea, Sănnicolau de Munte, Săcueni)	9.14	9.90	10.00	9.69
56	Sănătate	Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	8.89	10.00	10.00	9.67
51	Mobilitate urbana	Amenajarea unor parcări publice, construirea unei parcări supraetajate	8.94	9.95	10.00	9.66
60	Sănătate	Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	9.04	9.90	10	9.66
9	Educație	Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	9.04	9.80	10.00	9.61
10	Educație	Înființarea unei creșe în sistem public	8.73	9.95	10.00	9.59

15	Social	Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	8.75	9.90	10.00	9.58
46	Turism	Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	8.47	9.95	10.00	9.52
18	Turism	Construirea unui aqua park în Săcueni	9.09	9.75	9.50	9.50
17	Social	Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	8.56	9.80	10.00	9.47
53	Sănătate	Creșterea nivelului calității serviciilor medicale	8.82	10.00	9.00	9.45
5	Social	Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	8.58	9.70	10.00	9.42
16	Social	Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	8.78	9.75	9.50	9.41
4	Mobilitate urbana	Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	8.00	10.00	10.00	9.40
11	Educație	Construire grădiniță nouă	8.46	9.60	10.00	9.34
52	Educație	Programe de prevenire a abandonului școlar	8.38	10.00	9.00	9.31
14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	8.47	9.90	9.00	9.29
34	Educație	Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.54	9.80	9.00	9.26
20	Turism	Construirea unui parc tematic Lego	8.60	9.75	9.00	9.26
37	Turism	Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	8.79	10.00	8.00	9.24
32	Educație	Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	8.79	9.60	9.00	9.24
38	Social	Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	8.75	9.55	9.00	9.20
57	Regenerare urbană	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	8.47	9.90	8.50	9.19
27	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	8.61	10.00	8.00	9.18

24	Turism	Construirea unui hotel	8.76	9.50	9.00	9.18
58	Turism	Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic	8.75	9.85	8.00	9.15
6	Regenerare urbană	Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.04	9.40	8.50	9.11
64	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a clădirilor publice din localitate (inclusiv sate aparținătoare), cum ar fi casă de cultură, spital, muzeu și altele	8.62	9.45	9.00	9.11
62	Social	Construire si dotare cămin cultural in localitatea Cadea	8.54	9.40	9.00	9.06
28	Digitalizare	Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	8.08	10.00	8.00	9.02
8	Educație	Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	8.35	9.40	9.00	9.01
19	Turism	Construirea unui Parc de aventură	8.85	9.10	9.00	9.00
35	Digitalizare	Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.48	9.15	9.00	8.92
59	Educație	Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	8.54	9.00	9.00	8.86
36	Educație	Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	8.35	9.00	9.00	8.81
33	Educație	Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	8.45	8.80	9.00	8.73
3	Mobilitate urbana	Dezvoltare rețea de piste de biciclete	8.00	9.05	9.00	8.73

40	Infrastructură	Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	8.71	8.95	8.00	8.69
13	Regenerare urbană	Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	8.59	8.75	8.50	8.65
12	Regenerare urbană	Construire piața agroalimentară	8.62	8.50	9.00	8.64
42	Regenerare urbană	Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.55	8.10	10.00	8.62
43	Regenerare urbană	Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.68	8.10	9.50	8.55
48	Infrastructură	Dezvoltarea iluminatului public	8.59	9.10	7.00	8.53
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.00	8.65	9.00	8.53
25	Turism	Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	7.89	8.20	10.00	8.47
31	Infrastructură	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	8.20	8.40	9.00	8.46
2	Turism	Amenajare și omologare trasee de cicloturism	8.05	8.30	9.00	8.36
29	Digitalizare	Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	7.82	8.80	8.00	8.35
21	Turism	Construirea unei pârtii de bob	8.36	8.45	8.00	8.33
44	Regenerare urbană	Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp (strada Sosut, nr. cad 54124 + parțial strada Libertății, nr. cad 54100)	8.35	8.05	8.50	8.23
30	Digitalizare	Dezvoltarea unui oraș smart	8.01	8.35	8.00	8.18
7	Sport	Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	7.94	7.95	8.50	8.06

41	Infrastructură	Înființarea unui nou cartier rezidențial	8.51	7.95	7.50	8.03
54	Social	Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.12	7.95	8.00	8.01
55	Social	Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	7.82	8.00	8.00	7.95
39	Mobilitate urbana	Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	8.13	8.05	7.00	7.86
23	Turism	Construirea unui Parc de agrement	7.87	7.45	8.50	7.79
26	Turism	Construirea unui Aerodrom	8.02	6.95	8.00	7.48

Mențiune: punctajul referitor la populație, conform metodologiei descrise pe larg a fost calculată în conformitate cu problemele exprimate rezultatele sondajului (vezi descriere metodologie punctaj).

Tabel 26. Ordinea proiecte propuse pe baza punctajului final ponderat pe domenii

Cod Proiect	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	Punctaj Elite Locale	Punctaj Experți dezvoltare	Punctaj Populație	PUNCTAJ FINAL
27	Digitalizare	Digitalizarea administratiei locale	8.61	10.00	8.00	9.18
28		Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	8.08	10.00	8.00	9.02
35		Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.48	9.15	9.00	8.92
29		Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	7.82	8.80	8.00	8.35
30		Dezvoltarea unui oraș smart	8.01	8.35	8.00	8.18

14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	8.47	9.90	9.00	9.29
9	Educație	Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	9.04	9.80	10.00	9.61
10		Înființarea unei creșe în sistem public	8.73	9.95	10.00	9.59
11		Construire grădiniță nouă	8.46	9.60	10.00	9.34
52		Programe de prevenire a abandonului școlar	8.38	10.00	9.00	9.31
34		Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.54	9.80	9.00	9.26
32		Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	8.79	9.60	9.00	9.24
8		Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	8.35	9.40	9.00	9.01
59		Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	8.54	9.00	9.00	8.86
36		Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	8.35	9.00	9.00	8.81
33		Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	8.45	8.80	9.00	8.73
50		Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	9.29	10.00	10.00	9.79
49		Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	9.25	10.00	10.00	9.77
47		Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	9.04	10.00	10.00	9.71

45	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	8.98	10.00	10.00	9.69
40		Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	8.71	8.95	8.00	8.69
48		Dezvoltarea iluminatului public	8.59	9.10	7.00	8.53
31		Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	8.20	8.40	9.00	8.46
41		Înființarea unui nou cartier rezidențial	8.51	7.95	7.50	8.03
51	Mobilitate urbană	Amenajarea unor parcuri publice, construirea unei parcuri supraetajate	8.94	9.95	10.00	9.66
4		Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	8.00	10.00	10.00	9.40
3		Dezvoltare rețea de piste de biciclete	8.00	9.05	9.00	8.73
39		Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electrice	8.13	8.05	7.00	7.86
63	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a școlilor din localitate (Cadea, Sânnicolau de Munte, Săcueni)	9.14	9.90	10.00	9.69
57		Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	8.47	9.90	8.50	9.19
6		Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.04	9.40	8.50	9.11
64		Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a clădirilor publice din localitate (inclusiv sate aparținătoare), cum ar fi casă de cultură, spital, muzeu și altele	8.62	9.45	9.00	9.11

13		Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	8.59	8.75	8.50	8.65
12		Construire piața agroalimentară	8.62	8.50	9.00	8.64
42		Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.55	8.10	10.00	8.62
43		Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.68	8.10	9.50	8.55
44		Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp (strada Sosut, nr. cad 54124 + parțial strada Libertății, nr. cad 54100)	8.35	8.05	8.50	8.23
60	Sănătate	Construirea spitalului "Sfantul Nectarie" si ambulatoriu in Oraș Săcueni, județul Bihor	9.16	10.00	10.00	9.75
22		Construirea unui centru balnear/curativ	9.05	10.00	10.00	9.71
56		Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	8.89	10.00	10.00	9.67
61		Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	9.75	9.9	10.00	9.66
53		Creșterea nivelului calității serviciilor medicale	8.82	10.00	9.00	9.45
15		Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	8.75	9.90	10.00	9.58
17		Înființarea unui centru de preparare și distribuie hrană pentru persoane vârstnice	8.56	9.80	10.00	9.47
5		Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	8.58	9.70	10.00	9.42
16		Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	8.78	9.75	9.50	9.41

38	Social	Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	8.75	9.55	9.00	9.20
62		Construire si dotare cămin cultural in localitatea Cadea	8.54	9.40	9.00	9.06
54		Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.12	7.95	8.00	8.01
55		Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	7.82	8.00	8.00	7.95
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.00	8.65	9.00	8.53
7		Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	7.94	7.95	8.50	8.06
46	Turism	Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	8.47	9.95	10.00	9.52
18		Construirea unui aqua park în Săcueni	9.09	9.75	9.50	9.50
20		Construirea unui parc tematic Lego	8.60	9.75	9.00	9.26
37		Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	8.79	10.00	8.00	9.24
24		Construirea unui hotel	8.76	9.50	9.00	9.18
58		Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic	8.75	9.85	8.00	9.15
19		Construirea unui Parc de aventură	8.85	9.10	9.00	9.00
25		Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	7.89	8.20	10.00	8.47
2		Amenajare și omologare trasee de cicloturism	8.05	8.30	9.00	8.36
21		Construirea unei pârtii de bob	8.36	8.45	8.00	8.33
23		Construirea unui Parc de agrement	7.87	7.45	8.50	7.79
26		Construirea unui Aerodrom	8.02	6.95	8.00	7.48

Mențiune: punctajul referitor la populație, conform metodologiei descrise pe larg a fost calculată în conformitate cu problemele exprimate rezultatele sondajului (vezi descriere metodologie punctaj).

Tabel 27. Ordinea generală a proiectelor propuse pe baza punctajului elitelor locale

Cod Proiect	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	IMPACT DIRECT	BENEFICIARI	COSTURI DIRECTE SI INDIRECTE	UTILITATE	SUSTENABILITATE	Punctaj TOTAL
50	Infrastructură	Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	9.29	9.29	9.29	9.29	9.29	9.29
49	Infrastructură	Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	9.24	9.24	9.24	9.24	9.29	9.25
61	Sănătate	Construirea spitalului "Sfantul Nectarie" si ambulatoriu in Oraș Săcueni, județul Bihor	9.18	9.18	9.18	9.12	9.18	9.16
18	Turism	Construirea unui aqua park în Săcueni	9.24	9.06	9.00	9.06	9.12	9.09
63	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a școlilor din localitate (Cadea, Sânnicolau de Munte, Săcueni)	9.12	9.12	9.18	9.18	9.12	9.14
22	Sănătate	Construirea unui centru balnear/curativ	9.18	8.94	9.06	9.00	9.06	9.05
6	Regenerare urbană	Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.18	9.00	8.88	9.00	9.12	9.04
9	Educație	Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	9.12	9.06	9.00	9.06	8.94	9.04
47	Infrastructură	Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	9.12	8.94	9.00	9.00	9.12	9.04

60	Sănătate	Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	9.06	9.00	9.06	9.00	9.06	9.04
45	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	9.06	8.94	8.94	8.94	9.00	8.98
51	Mobilitate urbana	Amenajarea unor parcări publice, construirea unei parcări supraetajate	8.94	8.94	8.94	8.94	8.94	8.94
56	Sănătate	Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	8.88	8.82	8.88	9.00	8.88	8.89
19	Turism	Construirea unui Parc de aventură	9.00	8.76	8.71	8.82	8.94	8.85
53	Sănătate	Creșterea nivelului calității serviciilor medicale	8.76	8.88	8.76	8.82	8.88	8.82
32	Educație	Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	8.88	8.71	8.76	8.76	8.82	8.79
37	Turism	Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	8.88	8.76	8.76	8.76	8.76	8.79
16	Social	Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	8.88	8.76	8.82	8.71	8.71	8.78
24	Turism	Construirea unui hotel	8.88	8.65	8.82	8.71	8.76	8.76
15	Social	Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	8.76	8.71	8.82	8.71	8.76	8.75
38	Social	Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	8.71	8.71	8.76	8.76	8.82	8.75
58	Turism	Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic	8.71	8.65	8.76	8.82	8.82	8.75

10	Educație	Înființarea unei creșe în sistem public	8.76	8.71	8.65	8.76	8.76	8.73
40	Infrastructură	Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	8.65	8.65	8.71	8.76	8.76	8.71
43	Regenerare urbană	Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.65	8.71	8.71	8.65	8.71	8.68
12	Regenerare urbană	Construire piața agroalimentară	8.59	8.71	8.59	8.65	8.59	8.62
64	Regenerare urbană	Reabilitarea în scopul eficientizării energetice a clădirilor publice din localitate (inclusiv sate aparținătoare), cum ar fi casă de cultură, spital, muzeu și altele	8.71	8.47	8.65	8.71	8.59	8.62
27	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	8.59	8.53	8.59	8.71	8.65	8.61
20	Turism	Construirea unui parc tematic Lego	8.71	8.53	8.53	8.59	8.65	8.60
13	Regenerare urbană	Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	8.59	8.65	8.47	8.59	8.65	8.59
48	Infrastructură	Dezvoltarea iluminatului public	8.59	8.65	8.53	8.53	8.65	8.59
5	Social	Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	8.65	8.53	8.59	8.59	8.53	8.58
17	Social	Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	8.59	8.53	8.53	8.59	8.59	8.56
42	Regenerare urbană	Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.47	8.53	8.65	8.53	8.59	8.55

34	Educație	Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.59	8.53	8.53	8.53	8.53	8.54
59	Educație	Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	8.47	8.59	8.47	8.65	8.53	8.54
41	Infrastructură	Înființarea unui nou cartier rezidențial	8.47	8.41	8.53	8.59	8.53	8.51
35	Digitalizare	Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.59	8.47	8.41	8.47	8.47	8.48
14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	8.47	8.53	8.41	8.47	8.47	8.47
46	Turism	Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	8.65	8.41	8.41	8.35	8.53	8.47
57	Regenerare urbană	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	8.47	8.41	8.47	8.53	8.47	8.47
11	Educație	Construire grădiniță nouă	8.53	8.47	8.41	8.41	8.47	8.46
33	Educație	Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	8.47	8.35	8.47	8.41	8.53	8.45
62	Social	Construire si dotare camin cultural in localitatea Cadea	8.65	8.41	8.59	8.65	8.41	8.54
52	Educație	Programe de prevenire a abandonului școlar	8.41	8.41	8.35	8.41	8.29	8.38

21	Turism	Construirea unei Părtie de bob	8.41	8.35	8.47	8.24	8.35	8.36
8	Educație	Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	8.47	8.29	8.29	8.41	8.29	8.35
36	Educație	Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	8.53	8.29	8.24	8.35	8.35	8.35
44	Regenerare urbană	Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp (strada Sosut, nr. cad 54124 + parțial strada Libertății, nr. cad 54100)	8.47	8.41	8.47	8.41	8.00	8.35
31	Infrastructură	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	8.24	8.18	8.06	8.12	8.41	8.20
39	Mobilitate urbană	Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	8.12	8.00	8.18	8.12	8.24	8.13
54	Social	Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.06	8.12	8.12	8.06	8.24	8.12
28	Digitalizare	Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	8.18	8.06	7.94	8.18	8.06	8.08
2	Turism	Amenajare și omologare trasee de cicloturism	8.12	7.82	8.12	8.00	8.18	8.05
26	Turism	Construirea unui Aerodrom	8.18	7.94	7.94	7.94	8.12	8.02
30	Digitalizare	Dezvoltarea unui oraș smart	8.06	8.06	7.94	8.06	7.94	8.01
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.24	7.82	8.00	7.94	8.00	8.00

3	Mobilitate urbana	Dezvoltare rețea de piste de biciclete	8.00	7.88	8.06	7.94	8.12	8.00
4	Mobilitate urbana	Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	7.94	7.94	8.06	7.94	8.12	8.00
7	Sport	Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	8.06	7.88	7.88	7.88	8.00	7.94
25	Turism	Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	7.88	7.76	8.00	7.88	7.94	7.89
23	Turism	Construirea unui Parc de agrement	8.00	7.82	7.88	7.76	7.88	7.87
29	Digitalizare	Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	7.82	7.82	7.71	7.88	7.88	7.82
55	Social	Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	7.82	7.88	7.82	7.82	7.76	7.82

Tabel 28. Ordinea proiecte propuse pe baza punctajului elitelor locale pe domenii

Cod Proiect	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	IMPACT DIRECT	BENEFICIARI	COSTURI DIRECT	UTILITATE	SUSTENABILITATE	Punctaj TOTAL
-------------	---------	----------------------------	---------------	-------------	----------------	-----------	-----------------	---------------

E SI INDIREC TE								
27	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	8.59	8.53	8.59	8.71	8.65	8.61
35		Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.59	8.47	8.41	8.47	8.47	8.48
28		Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	8.18	8.06	7.94	8.18	8.06	8.08
30		Dezvoltarea unui oraș smart	8.06	8.06	7.94	8.06	7.94	8.01
29		Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	7.82	7.82	7.71	7.88	7.88	7.82
14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	8.47	8.53	8.41	8.47	8.47	8.47
9		Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	9.12	9.06	9.00	9.06	8.94	9.04
32		Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	8.88	8.71	8.76	8.76	8.82	8.79
10		Înființarea unei creșe în sistem public	8.76	8.71	8.65	8.76	8.76	8.73
34		Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	8.59	8.53	8.53	8.53	8.53	8.54

59	Educație	Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	8.47	8.59	8.47	8.65	8.53	8.54
11	Educație	Construire grădiniță nouă	8.53	8.47	8.41	8.41	8.47	8.46
33		Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	8.47	8.35	8.47	8.41	8.53	8.45
52		Programe de prevenire a abandonului școlar	8.41	8.41	8.35	8.41	8.29	8.38
8		Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	8.47	8.29	8.29	8.41	8.29	8.35
36		Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	8.53	8.29	8.24	8.35	8.35	8.35
50	Infrastructură	Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	9.29	9.29	9.29	9.29	9.29	9.29
49		Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	9.24	9.24	9.24	9.24	9.29	9.25
47		Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	9.12	8.94	9.00	9.00	9.12	9.04
45		Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	9.06	8.94	8.94	8.94	9.00	8.98
40		Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	8.65	8.65	8.71	8.76	8.76	8.71
48		Dezvoltarea iluminatului public	8.59	8.65	8.53	8.53	8.65	8.59

41		Înființarea unui nou cartier rezidențial	8.47	8.41	8.53	8.59	8.53	8.51
31		Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	8.24	8.18	8.06	8.12	8.41	8.20
51	Mobilitate urbana	Amenajarea unor parcări publice, construirea unei parcări supraetajate	8.94	8.94	8.94	8.94	8.94	8.94
39		Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	8.12	8.00	8.18	8.12	8.24	8.13
3		Dezvoltare rețea de piste de biciclete	8.00	7.88	8.06	7.94	8.12	8.00
4		Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	7.94	7.94	8.06	7.94	8.12	8.00
6	Regenerare urbană	Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.18	9.00	8.88	9.00	9.12	9.04
43		Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.65	8.71	8.71	8.65	8.71	8.68
12		Construire piața agroalimentară	8.59	8.71	8.59	8.65	8.59	8.62
13		Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	8.59	8.65	8.47	8.59	8.65	8.59
42		Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.47	8.53	8.65	8.53	8.59	8.55
57		Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	8.47	8.41	8.47	8.53	8.47	8.47

44		Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp (strada Sosut, nr. cad 54124 + parțial strada Libertății, nr. cad 54100)	8.47	8.41	8.47	8.41	8.00	8.35
61	Sănătate	Construirea spitalului "Sfântul Nectarie" și ambulatoriu în Oraș Săcueni, județul Bihor	9.18	9.18	9.18	9.12	9.18	9.16
22		Construirea unui centru balnear/curativ	9.18	8.94	9.06	9.00	9.06	9.05
60		Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	9.06	9.00	9.06	9.00	9.06	9.04
56		Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	8.88	8.82	8.88	9.00	8.88	8.89
53		Creșterea nivelului calității serviciilor medicale	8.76	8.88	8.76	8.82	8.88	8.82
16	Social	Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	8.88	8.76	8.82	8.71	8.71	8.78
15		Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	8.76	8.71	8.82	8.71	8.76	8.75
38		Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	8.71	8.71	8.76	8.76	8.82	8.75
5		Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	8.65	8.53	8.59	8.59	8.53	8.58
17		Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	8.59	8.53	8.53	8.59	8.59	8.56
62		Construire și dotare cămin cultural în localitatea Cadea	8.65	8.41	8.59	8.65	8.41	8.54

54		Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.06	8.12	8.12	8.06	8.24	8.12
55		Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	7.82	7.88	7.82	7.82	7.76	7.82
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.24	7.82	8.00	7.94	8.00	8.00
7		Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	8.06	7.88	7.88	7.88	8.00	7.94
18	Turism	Construirea unui aqua park în Săcueni	9.24	9.06	9.00	9.06	9.12	9.09
19		Construirea unui Parc de aventură	9.00	8.76	8.71	8.82	8.94	8.85
37		Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	8.88	8.76	8.76	8.76	8.76	8.79
24		Construirea unui hotel	8.88	8.65	8.82	8.71	8.76	8.76
58		Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic	8.71	8.65	8.76	8.82	8.82	8.75
20		Construirea unui parc tematic Lego	8.71	8.53	8.53	8.59	8.65	8.60
46		Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	8.65	8.41	8.41	8.35	8.53	8.47
21		Construirea unei Părție de bob	8.41	8.35	8.47	8.24	8.35	8.36
2		Amenajare și omologare trasee de cicloturism	8.12	7.82	8.12	8.00	8.18	8.05

26		Construirea unui Aerodrom	8.18	7.94	7.94	7.94	8.12	8.02
25		Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	7.88	7.76	8.00	7.88	7.94	7.89
23		Construirea unui Parc de agrement	8.00	7.82	7.88	7.76	7.88	7.87

Tabel 29. Ordinea proiecte propuse pe baza punctajului experților în dezvoltare locală

Cod Proiect	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	IMPACT DIRECT	BENEFICIARI	COSTURI DIRECTE SI INDIRECTE	UTILITATE	SUSTENABILITATE	Punctaj TOTAL
4	Mobilitate urbana	Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
22	Sănătate	Construirea unui centru balnear/curativ	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
27	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
28	Digitalizare	Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
37	Turism	Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

		Oraşului Săcueni pentru perioada 2021-2027						
45	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
47	Infrastructură	Finalizarea programului de reabilitare a reţelei de canalizare şi a staţiei de tratare	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
49	Infrastructură	Extinderea şi modernizarea reţelei de apă potabilă	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
50	Infrastructură	Modernizarea sistemului de captare şi apei potabile	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
52	Educaţie	Programe de prevenire a abandonului şcolar	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
53	Sănătate	Creşterea nivelului calităţii serviciilor medicale	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
56	Sănătate	Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
61	Sănătate	Construirea spitalului "Sfântul Nectarie" si ambulatoriu in Oraş Săcueni, judeţul Bihor	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
10	Educaţie	Înfiinţarea unei creşe în sistem public	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95
46	Turism	Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95

51	Mobilitate urbana	Amenajarea unor parcuri publice, construirea unei parcuri supraetajate	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95
14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	10.00	9.50	10.00	10.00	10.00	9.90
15	Social	Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	10.00	9.50	10.00	10.00	10.00	9.90
57	Regenerare urbană	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	10.00	10.00	9.50	10.00	10.00	9.90
60	Sănătate	Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	10.00	10.00	10.00	9.75	9.75	9.90
58	Turism	Reabilitarea castelului și parcului Stubenberg în vederea includerii în circuitul turistic	10.00	9.75	9.50	10.00	10.00	9.85
9	Educație	Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	10.00	9.00	10.00	10.00	10.00	9.80
17	Social	Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	10.00	9.00	10.00	10.00	10.00	9.80
34	Educație	Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități	9.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.80

		școlare de pe raza Orașului Săcueni						
16	Social	Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	10.00	8.75	10.00	10.00	10.00	9.75
18	Turism	Construirea unui aqua park în Săcueni	10.00	9.50	10.00	10.00	9.25	9.75
20	Turism	Construirea unui parc tematic Lego	10.00	10.00	9.25	9.50	10.00	9.75
5	Social	Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	10.00	8.50	10.00	10.00	10.00	9.70
11	Educație	Construire grădiniță nouă	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	9.60
32	Educație	Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	9.60
38	Social	Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	10.00	8.00	9.75	10.00	10.00	9.55
24	Turism	Construirea unui hotel	10.00	8.00	9.50	10.00	10.00	9.50
62	Social	Construire si dotare cămin cultural in localitatea Cadea	10.00	8.50	9.75	9.00	9.75	9.40

6	Regenerare urbană	Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.00	10.00	9.00	9.00	10.00	9.40
8	Educație	Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	10.00	8.00	10.00	9.00	10.00	9.40
35	Digitalizare	Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	9.00	9.00	9.00	9.50	9.25	9.15
19	Turism	Construirea unui Parc de aventură	10.00	8.00	9.75	8.75	9.00	9.10
48	Infrastructură	Dezvoltarea iluminatului public	8.00	9.00	9.25	9.25	10.00	9.10
3	Mobilitate urbana	Dezvoltare rețea de piste de biciclete	9.00	9.00	9.00	9.00	9.25	9.05
36	Educație	Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
59	Educație	Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00

40	Infrastructură	Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	9.00	9.00	8.75	9.00	9.00	8.95
29	Digitalizare	Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	9.00	8.00	9.00	9.00	9.00	8.80
33	Educație	Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	9.00	8.00	9.00	9.00	9.00	8.80
13	Regenerare urbană	Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	9.00	9.00	8.75	9.00	8.00	8.75
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.00	7.50	9.00	8.75	10.00	8.65
12	Regenerare urbană	Construire piața agroalimentară	8.00	9.50	8.00	9.00	8.00	8.50
21	Turism	Construirea unei Pârții de bob	9.00	7.00	8.50	8.75	9.00	8.45
31	Infrastructură	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	9.00	8.25	8.00	8.50	8.25	8.40
30	Digitalizare	Dezvoltarea unui oraș smart	8.00	8.00	8.00	8.75	9.00	8.35
2	Turism	Amenajare și omologare trasee de cicloturism	9.00	7.50	7.50	8.00	9.50	8.30
25	Turism	Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	9.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.20

42	Regenerare urbană	Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50	8.10
43	Regenerare urbană	Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50	8.10
39	Mobilitate urbana	Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	8.25	7.00	8.00	8.00	9.00	8.05
44	Regenerare urbană	Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp	8.00	8.00	8.00	8.00	8.25	8.05
55	Social	Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
7	Sport	Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	8.75	7.00	8.00	7.00	9.00	7.95
54	Social	Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.00	7.75	8.00	8.00	8.00	7.95
41	Infrastructură	Înființarea unui nou cartier rezidențial	7.50	7.50	7.75	8.25	8.50	7.95

23	Turism	Construirea unui Parc de agrement	8.00	7.50	7.75	7.00	7.00	7.45
26	Turism	Construirea unui Aerodrom	7.00	6.75	7.00	7.00	7.00	6.95

Tabel 30. Ordinea proiecte propuse pe baza punctajului experților în dezvoltare locală

Cod Proiect	Domeniu	Denumire Propunere Proiect	IMPACT DIRECT	BENEFICIARI	COSTURI DIRECTE SI INDIRECTE	UTILITATE	SUSTENABILITATE	Punctaj TOTAL
27	Digitalizare	Digitalizarea administrației locale	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
28		Implementarea unui sistem complex de protecția datelor personale la nivelul UAT Săcueni (Primărie și instituții locale subordonate)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

35		Digitalizarea celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	9.00	9.00	9.00	9.50	9.25	9.15
29		Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor UAT Săcueni	9.00	8.00	9.00	9.00	9.00	8.80
30		Dezvoltarea unui oraș smart	8.00	8.00	8.00	8.75	9.00	8.35
14	Economie	Extinderea Parcului Industrial Săcueni	10.00	9.50	10.00	10.00	10.00	9.90
52	Educație	Programe de prevenire a abandonului școlar	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
10		Înființarea unei creșe în sistem public	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95
9		Campus școlar în Săcueni / Centru de învățământ	10.00	9.00	10.00	10.00	10.00	9.80
34		Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 3 unități școlare de pe raza Orașului Săcueni	9.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.80
11		Construire grădiniță nouă	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	9.60
32		Înființarea / Modernizarea / Dotarea atelierelor de practică din Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	9.60

8		Construire sală de sport cu tribună în incinta Liceului Teoretic "Petőfi Sándor"	10.00	8.00	10.00	9.00	10.00	9.40
36		Elaborare strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
59		Dezvoltarea educației nonformale în Orașul Săcueni - îmbunătățirea participării în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție; creșterea calității educației din instituțiile de învățământ școlar local	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
33		Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional	9.00	8.00	9.00	9.00	9.00	8.80
45	Infrastructură	Eficientizarea folosirii resursei de apă geotermală	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
47		Finalizarea programului de reabilitare a rețelei de canalizare și a stației de tratare	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
49		Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
50		Modernizarea sistemului de captare și apei potabile	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

48		Dezvoltarea iluminatului public	8.00	9.00	9.25	9.25	10.00	9.10
40		Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice	9.00	9.00	8.75	9.00	9.00	8.95
31		Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole	9.00	8.25	8.00	8.50	8.25	8.40
41		Înființarea unui nou cartier rezidențial	7.50	7.50	7.75	8.25	8.50	7.95
4	Mobilitate urbană	Amenajare coridor de mobilitate cu înființarea serviciului de transport public local	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
51		Amenajarea unor parcări publice, construirea unei parcări supraetajate	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95
3		Dezvoltare rețea de piste de biciclete	9.00	9.00	9.00	9.00	9.25	9.05
39		Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electric	8.25	7.00	8.00	8.00	9.00	8.05
57		Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în locuințele colective	10.00	10.00	9.50	10.00	10.00	9.90
6		Reabilitarea și extinderea clădirii primăriei Săcueni	9.00	10.00	9.00	9.00	10.00	9.40

13	Regenerare urbană	Revitalizarea/Modernizarea Cartierelor de Locuințe Colective	9.00	9.00	8.75	9.00	8.00	8.75
12		Construire piața agroalimentară	8.00	9.50	8.00	9.00	8.00	8.50
42		Modernizarea parcului recreativ (deschis pentru public) și dotarea parcului în suprafața totală de 29.146 mp (nr. cad: 50403)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50	8.10
43		Modernizarea parcului central și dotarea parcului în suprafața totală de 2.886 mp (nr. cad: 52870)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50	8.10
44		Transformarea străzilor zonei istorice a cramelor și drumului de legătură între parcul central și parcul dendrologic în spații verzi, în suprafața totală de 5.202 mp	8.00	8.00	8.00	8.00	8.25	8.05
22	Sănătate	Construirea unui centru balnear/curativ	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
53		Creșterea nivelului calității serviciilor medicale	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
56		Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate (construire spital, ambulatoriu etc.)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
61		Construirea spitalului "Sfantul	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

		Nectarie" si ambulatoriu in Oraș Săcueni, județul Bihor						
60		Construire centru medical de recuperare cardiovasculară post COVID în orașul Săcueni, jud. Bihor	10.00	10.00	10.00	9.75	9.75	9.90
15	Social	Centru educațional pentru tineret la nivel comunitar	10.00	9.50	10.00	10.00	10.00	9.90
17		Înființarea unui centru de preparare și distribuire hrană pentru persoane vârstnice	10.00	9.00	10.00	10.00	10.00	9.80
16		Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice	10.00	8.75	10.00	10.00	10.00	9.75
5		Construire centru rezidențial pentru persoane vârstnice în localitatea Ciocaia	10.00	8.50	10.00	10.00	10.00	9.70
38		Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	10.00	8.00	9.75	10.00	10.00	9.55
62		Construire si dotare cămin cultural in localitatea Cadea	10.00	8.50	9.75	9.00	9.75	9.40

55		Campanii de conștientizarea populației în diferite domenii	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
54		Pornirea unui program de implicare socială, facilitarea voluntariatului și implicarea locuitorilor în diferite acțiuni locale	8.00	7.75	8.00	8.00	8.00	7.95
1	Sport	Înființarea Academiei de fotbal de pe Valea Ierului	8.00	7.50	9.00	8.75	10.00	8.65
7		Construcție teren de fotbal cu gazon sintetic	8.75	7.00	8.00	7.00	9.00	7.95
37	Turism	Elaborarea planului pentru dezvoltarea turismului a Orașului Săcueni pentru perioada 2021-2027	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
46		Realizarea Rutei curiilor din zona Săcueni	10.00	9.75	10.00	10.00	10.00	9.95
58		Reabilitarea castelului si parcului Stubenberg in vederea includerii in circuitul turistic	10.00	9.75	9.50	10.00	10.00	9.85
18		Construirea unui aqua park în Săcueni	10.00	9.50	10.00	10.00	9.25	9.75
20		Construirea unui parc tematic Lego	10.00	10.00	9.25	9.50	10.00	9.75
24		Construirea unui hotel	10.00	8.00	9.50	10.00	10.00	9.50
19		Construirea unui Parc de aventură	10.00	8.00	9.75	8.75	9.00	9.10

21		Construirea unei Pârții de bob	9.00	7.00	8.50	8.75	9.00	8.45
2		Amenajare și omologare trasee de cicloturism	9.00	7.50	7.50	8.00	9.50	8.30
25		Construire și dotare a unui complex muzeal nou / interactiv al vinului	9.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.20
23		Construirea unui Parc de agrement	8.00	7.50	7.75	7.00	7.00	7.45
26		Construirea unui Aerodrom	7.00	6.75	7.00	7.00	7.00	6.95

Bibliografie selectivă

Borbély Gábor: Szőlő és bor az Érmelleken, Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely társaság, Nagyvárad, 2009

EUROPA 2020 –principii, valori, direcții de acțiune <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF>

Handbook of Sustainable Urban Development Strategies https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2020/09/handbook_of_sustainable_urban_development_strategies_pdf_2.pdf

Mester Codruța - Balaci Nicoleta, Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală – ghid, Centru de Informare pentru Dezvoltare Durabilă Bihor, 2006

Planul De Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027 <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2021/02/PDR-NV-2021-2027-versiunea-feb-2021.pdf>

Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021-2027 <https://ue.mae.ro/node/397>

Strategia de dezvoltare a orașului Săcueni, județul Bihor, România, 2010, <https://www.sacueni.ro/wp-content/uploads/2020/08/Strategia-de-dezvoltare-locala-2010-2020.pdf>

Strategia de specializare inteligentă 2021-2027 . Regiunea de dezvoltare Nord-Vest <https://ctfs.utcluj.ro/files/anunturi/Strategia%20de%20specializare%20inteligenta%202021-2027,%20regiunea%20NV.pdf>

Strategia europeană pentru tineret 2019-2027 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14080-2018-INIT/ro/pdf>

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020 <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2018/06/f0367b7117a9bb647865da29d57e3fa4.pdf>

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

<http://strategia.cndd.ro/docs/sndd-final-ro.pdf>

Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

<https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020

https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/Munca/2018/SN_Ocupare_forta_munca_2018.pdf

Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027

<https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2020/10/85UHHKN.pdf>

Anexe

Anexa 1. Proiecte implementate sau aflate în implementare din fonduri europene

Nr.	INSTITUȚIE	PROGRAM FINANȚARE/ PRIORITATE	TITLUL PROIECTULUI	OBIECTIVUL PROIECTULUI Si indicatori economi	STADIUL ACTUAL	NR. CONTRACT/ COD PROIECT (COD SMIS)	VALOAREA DIN CEREREA DE FINANȚARE Lei(inclusiv TVA)	VALOAREA DIN CEREREA DE FINANȚARE euro	Curs euro	Data începerii	Data finalizării
1	Fondul Roman de Dezvoltare Sociala (OP)	FRDS-„Dezvoltare locală și reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor ” Finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021	Îmbunătățirea calității serviciilor educaționale și de sănătate pentru romi în orașul Săcueni	Obiectivul general al prezentului proiect este creșterea accesului și a calității serviciilor integrate pentru romi, în educație și sănătate, creșterea incluziunii romilor și combaterea oricărei forme de discriminare, în orașul Săcueni.	În derulare	6/15.12.2020/SEE Cod proiect PN 1003 Contract de finanțare nr 6/15.12.2020/SEE	2.332.725,13 Eligibil 2.332.725,13 Neeligibil 0	487.507,86 Eligibil 487.507,86 Neeligibil 0	4,785 0	15.12.20 20	-
2	Autoritatea de Management pentru programul Operațional capital Uman	POCU Cod apel: POCU/784/6/24 Operațiune compozita OS 6.2, OS 6.3, Axa prioritară: Educație și competente	Educația - cheia succesului - părinți plecați în străinătate	Obiectivul general al prezentului proiect este asigurarea îmbunătățirii participării copiilor la educație din învățământul primar, secundar și superior și prevenirea fenomenului de părăsire timpurie .	Selectat pentru finanțare	-	1.431,744,27 Eligibil 1.431,744,27 Neeligibil 0	-	-	-	-
3.	AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE	PNDR 2014-2020	Modernizare drumuri agricole de exploatare în Oraș Săcueni, jud. Bihor	Obiectiv și indicatori: Modernizarea drumurilor agricole din Orașul	Finalizat	C0430A00001156050 0023/2016	2.717.999,64 Eligibil 2.165.353,78 Neeligibil 552.645,86	600795,68 Eligibil 478.637,00 Neeligibil 122.158,68	4,5240 16	21.09.20 16	12.12.2019

				Săcueni în lungime de 8.728 m							
4.	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capital Uman	POCU 2014-2020 Cod apel: POCU/303/5/2/ Reducerea numărului de comunități marginalizate aflate în risc de sărăcie și excludere socială din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC	„Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excludere socială din comunitatea marginalizată în Orașul Săcueni”	Obiectivul general al prezentului proiect este de a reduce numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excludere socială din comunitatea marginalizată în Orașul Săcueni	În derulare	Nr. 11549/18.09.2020 Cod Proiect: 127932 Contract finanțare : 11549/ 18.09.2020	4.610.465,63 Eligibil 4.610.465,63 Neeligibil 0	-	-	18.09.2020	-
5.	Agenția pentru Dezvoltarea Regională Nord-Vest	POR 2014-2020Cod apel: POR/300/3/1/ Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari	„Eficientizarea sistemului de iluminat public a orașului Săcueni”	Obiectiv și indicator. Eficientizarea și modernizarea sistemului de iluminat public a orașului Săcueni, prin reducerea emisiilor de CO2 și prin scăderea consumului de energie electrică de la nivelul Orașului Săcueni Indicatori: - Reducerea gazelor cu efect de seră: 77020 tone - scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public - 140.812 kwh/an	În derulare	Nr. 4951/2019 Cod SMIS 125280 Contract de finanțare : 4951/10.12.2019	7.302.172,70 Eligibil 7.302.172,70 Neeligibil 0	-	-	10.12.2019	-
6.	AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE	PNDR 2014-2020	„Achiziție utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi și publice în Orașul Săcueni”	Obiectivul proiectului este dotarea Orașului Săcueni cu utilaje publice pentru întreținerea spațiilor verzi și publice din oraș	Finalizat	Nr. C1920074X21326050 2443/2018	232.911,01 Eligibil 195.349,56 Neeligibil 37.561,48	49997 Eligibil 41934 Neeligibil 8063	4,6585	23.08.2018	06.04.2020

7.	AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE	PNDR 2014-2020	„Înființare centru multifuncțional comunitar, Oraș Săcueni”	Scopul proiectului îl reprezintă ajutorarea persoanelor dezavantajate și marginalizate din Orașul Săcueni prin înființarea unui centru comunitar integrat care să furnizeze servicii integrate pentru copii, tineri, adulți /părinți, vârstnici. În cadrul centrului comunitar integrat vor fi disponibile următoarele servicii: Servicii de antreprenariat Servicii de informare, consiliere și mediere pe piața muncii; Servicii de consiliere psihologică și suport emoțional; Sala de joacă (multifuncțională) Activități de socializare și petrecere a timpului liber; Servicii de igienizare personală, respectiv spălătorie(de haine și cabine de dus)	În derulare	Nr. C1920072S21326050 2244/2018	978.569,16 Eligibile 805.510,55 Neeligibile 173.058,61	210061 Eligibile 172.912 Neeligibile 37149	4,658 5	27.07.2 018	-
8.	AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA	PNDR 2014-2020	„Creșterea calității educaționale în	Tema prezentului proiect o constituie dotarea	În derulare	Nr. C1920072E21326050 5634/2019	729.693,17 Eligibil	156.469 Eligibil	4,663 5	30.09.20 19	-

	INVESTIȚIILOR RURALE		cadrul Liceului Tehnologic nr.1 din Cadea, localitatea Cadea, Județul Bihor, România”	unei bucătării, dotarea unui laborator pentru profilul Turism și Alimentație – calificarea profesionala Bucătar, dotarea cantinei școlii și dotarea internatului din cadrul campusului școlar al Liceului Tehnologic nr.1 Cadea, localitatea Cadea, județul Bihor, Romania.			613.189,62 Neeligibil 116.503,55	131.487 Neeligibil 24.982			
9.	Agenția pentru Dezvoltarea Regională Nord-Vest	POR 2014-2020 Cod apel: POR/381/13/1/Îmbunătățirea calității vieții a populației în orașele mici și mijlocii din România/1/Îmbunătățirea calității vieții a populației în orașele mici și mijlocii din România	Revitalizarea fizica, economica si sociala a Orașului Săcueni - B	Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea calitatii vietii populatiei U.A.T Sacueni printr-o abordarea integrata a problemelor astfel încât să se asigure dezvoltarea echilibrata a orașului. Prin componenta A a prezentului proiect se dorește reabilitarea scolii primare a Liceului teoretic „Petőfi Sándor din Oraș Săcueni, construire a și dotarea unui centru cultural multifuncțional în Ciocaia, iar prin componenta B se dorește modernizarea drumurilor și	În implementare	Cod proiect: 126139 Nr contract de finanțarea: 6852/19.04.2021	8.905.544,05 Eligibil: 8.535.400,93 Neeligibil: 370.143,12	-	-	-	-

				construirea trotuarelor din Oraș Săcueni, Olosig, Cubulcut si Ciocaia.							
10.	Agencia pentru Dezvoltarea Regională Nord-Vest	POR 2014-2020 Cod apel: POR/251/5/1/Impulsionare a dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale/1/Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale	Reabilitarea bisericii romano-catolice din Săcueni și amenajarea unei clădiri conexe de deservire	Obiectivul general este reabilitarea bisericii romano-catolice din Săcueni "Sf. Maria Imaculata" în vederea vrea inserției în viața comunității, întăririi valențelor r coeziune ale obiectivului de patrimoniu, stimulării efectului de spill-over generat asupra dezvoltării locale și creșterii numărului de vizitatori.	Depus/ In evaluare	Cod proiect: 126457	4.086,07	-	-	-	-
11	Innovation and Networks Executive Agency Department C - Connecting Europe Facility (CEF)			Obiectivul general: Acces la servicii de WI-FI gratuit, instalare de echipament interior si exterior	Finalizat	INEA/CEF/WiFi4EU/2 -2019/ 02193-019073		15.000 euro		06.10.2020	29.01.2021

Anexa 2: Proiecte implementate sau aflate în implementare din fonduri guvernamentale

Nr . Cr t	INSTITUȚIE	PROGRAM FINANȚAR E/ PRIORITA TE	TITLUL PROIECTUL UI	OBIECTIVUL PROIECTULUI	STADIUL ACTUAL	NR. CONTRACT finanțare	VALOAR EA Totala a Investiției	VALOAREA Eligibila	Data începerii	Data finalizării
1	Ministerul Dezvoltării Regionale si Administrației Publice	PNDL-	Modernizare drum comunal DC 7 km 10+440- km 13+036, oraș Săcueni	<i>Modernizare a pe o lungime 2,596 km de drum comunal</i>	Finalizat	2042/08.03.2018	2.016.022,76	1.955.162,43	28.09.2019	29.12.2020
2	Ministerul Dezvoltării Regionale si Administrației Publice	PNDL-	Reabilitare străzi în localitățile: Olosig, Ciocaia, Cubulcut, Săcueni, Jud. Bihor	<i>Reabilitarea pe o lungime 19,61 km de străzi în Săcueni, Olosig, Cubulcut, Ciocaia</i>	In derulare	2001/03.10.2019	16.486.626,00	16.145.779,83	05.01.2021	
3	Ministerul Dezvoltării Regionale si Administrației Publice	PNDL-	Modernizarea străzilor în satele Cadea si Sânnicolau de Munte, orașul Săcueni, județul Bihor ”	<i>Modernizare a pe o lungime 13,65 km de străzi în localitățile Cadea si Sânnicolau de Munte</i>	Finalizat	8841/28.04.2015	10.978.443,91	10.574.839,72	19.01.2011	18.03.2021
4	Ministerul Dezvoltării Regionale si	PNDL-	Îmbunătățirea infrastructurii de apă si apă uzată în localitățile	<i>Infrastructur a de alimentare cu apa de</i>	Finalizat	8840/28.04.2015	19.402.097,96	18.449.252,56	17.06.2010	14.12.2020

	Administrații ei Publice		Săcueni și Olosig, orașul Săcueni, județul Bihor	33,215 km și rețea de canalizare de 29,88 km						
5	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrații ei Publice	PNDL-	Modernizare drum de legătura Cadea -Sânnicolau de Munte, județul Bihor	Modernizare a 7,33 km drum vicinal	Finalizat	13359/28.08.2015	5.088.329,51	4.308.695,04	19.08.2016	19.07.2018
6	Agencia Fondului de Mediu		Realizarea unui sistem complet de captare înmagazina re cu compensare , tratare (clorinare) și distribuție a apei potabile în localitățile Cadea, Ciocaia și Sânnicolau de Munte și realizarea rețea de canalizare și stații de epurare în	Realizare unui sistem de alimentare cu apa de 20.399,38 m și rețea de canalizare de 22.394,00 m + refulare 11.629,00 m.=34.023 m - număr branșamente = 1.053 bucăți. - lungime racorduri de canalizare = 860 bucăți. - număr gospodării	Finalizat	38/N /27.03.2012	12.913.203,87	8.079.965,76	01.06.2012	21.02.2019

			localitățile Cadea, Ciocaia, Sânnicolau de Munte si Cubulcut	de apă = 3 bucăți. - număr foraje de apă = 3 bucăți. -număr stații de pompare – canalizare menajeră = 10 bucăți						
--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--

Anexa 3. Investiții realizate de Compania Națională de Investiții și Agenția de Dezvoltare Durabilă

Nr. Crt	INSTITUȚIA	TITLUL PROIECTULUI	OBIECTIVUL PROIECTULUI	STADIUL ACTUAL	VALOAREA Totală a Investiției	VALOAREA Eligibilă	Data începerii	Data finalizării
1	Compania Națională de Investiții	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare așezământ cultural din orașul Săcueni, str. Libertății nr 18/A, județul Bihor	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare așezământ cultural din orașul Săcueni,	Finalizat	4.668.637,37	4.405.657,66	14.12.2018	19.01.2021
2	Agenția de Dezvoltare Durabilă	Bazin de înot în orașul Săcueni, județul Bihor	Bazin de înot în orașul Săcueni, județul Bihor	Finalizat	4.734.447,08	106.224,76	01.02.2019	22.04.2021

Anexa 4. Proiecte finanțate din Programul Ajutorarea persoanelor defavorizate 2014-2020

Nr. Crt	INSTI-TUȚIE	PROGRAM FINANȚARE/ PRIORITATE	TITLUL PROIECTU LUI	OBIECTIVUL PROIECTUL UI	STADIUL ACTUAL	NR. CONTRAC T finanțare	VALOARE A Investiției	Data începerii	Data finalizării
1.	Grupul de lucru POAD	Ajutorarea persoanelor defavorizate 2014-2020 din fondul de ajutor European destinat celor mai defavorizate persoane	Acordarea de ajutoare cu produse de igiena Treapta I.	Ajutorarea persoanelor cele mai defavorizate	In curs		790 pachete cu produse de igiena alimente	iunie 2020	
2.	Grupul de lucru POAD	Ajutorarea persoanelor defavorizate 2014-2020 din fondul de ajutor European destinat celor mai defavorizate persoane	Acordarea de ajutoare cu produse de igiena Treapta II.	Ajutorarea persoanelor cele mai defavorizate	In curs		790 pachete cu produse de igienă și alimente	octombrie 2020	
3.	Grupul de lucru POAD	Ajutorarea persoanelor defavorizate 2014-2020 din fondul de ajutor European destinat celor mai defavorizate persoane	Acordarea de ajutoare cu produse de igiena Treapta III.	Ajutorarea persoanelor cele mai defavorizate	In curs		790 pachete cu produse de igienă	martie 2021	

4.	Grupul de lucru POAD	Proiect cofinanțat din fondul de ajutor European pentru cele mai defavorizate persoane (FEAD)	Ajutorarea persoanelor defavorizate (POAD 2014-2020)	Ajutorarea persoanelor de peste 75 ani, care au pensia sub 800 ron.	In curs		152 persoane primește 180 ron/lună	noiembrie 2020	iunie 2021
----	----------------------	---	--	---	---------	--	------------------------------------	----------------	------------

Anexa 5. Ghid pentru completarea tabelului cu proiectele propuse în strategia integrată de dezvoltare urbană.

FAQ NOTAREA PROIECTELOR PROPUSE

Ce trebuie făcut?

Trebuie notat fiecare proiect în parte.

Care sunt notele?

Fiecare proiect trebuie să aibă/să primească un punctaj – o notă – între 1 și 10.

Unde 1 este nota minimă, iar 10 nota maximă.

Cum?

Proiectele sunt reprezentate în liniile tabelului.

Fiecare proiect trebuie notat cu mai multe puncte – note – în funcție de diferite criterii.

Practic trebuie date cinci note, fiecare între 1 și 10.

Unde sunt reprezentate criteriile?

Criteriile sunt reprezentate în coloane. Head-ul coloanei explică fiecare criteriu în parte. Deci sunt cinci coloane pentru fiecare proiect.

Trebuie completată fiecare coloană aferentă proiectului: *Impact direct, Beneficiari, Costuri, Utilitate, Sustenabilitate*.

Fiecare stakeholder trebuie să completeze coloanele colorate. Pentru a face tabelul mai inteligibil, lângă fiecare grup de coloane colorate la fel a inserat denumirile proiectelor care sunt notate. În prima parte a tabelului, sunt descrise mai amănunțit fiecare proiect în parte pentru a oferi un suport pentru notare. Aceste informații sunt reprezentate în coloanele Domeniu, Denumire propunere proiect, Elemente principale/Activități, Buget. Astfel stakeholderii vor forma o imagine referitor la proiectele pe care le notează de la 1 la 10.

Care va fi nota finală pentru fiecare proiect în parte?

Nota finală primită de proiect este media punctelor primite în funcție de criteriile aplicate.

Așadar fiecare proiect primește mai multe note diferite în funcție de criteriul aplicat.

Ce criterii sunt aplicate care ghidează notarea?

Care sunt aceste criterii (reprezentate de coloanele tabelului)?

Fiecare stakeholder trebuie să noteze proiectul în funcție de cinci criterii:

a. **Impact direct.** Operaționalizat: volumul rezultatelor pozitive directe. Altfel spus răspunzând la întrebarea: *Cât de mult bine aduce comunității în ansamblu proiectul?*

b. **Beneficiari.** Operaționalizat: volumul persoanelor care beneficiază de rezultatele pozitive directe. Altfel spus răspunzând la întrebarea: *Cât de mulți vor beneficia de rezultatele proiectul?*

c. **Costuri directe și indirecte.** Operaționalizat: bani, energie consumată, timpul necesar implementării, costuri suplimentare – de exemplu deranj pentru localnici, praf, poluare fonică. Altfel spus răspunzând la întrebarea: *Cât de mult merită ca proiectul să fie pus în practică?*

d. **Utilitate.** Operaționalizat: nevoie imediată. Altfel spus răspunzând la întrebarea: *Cât de mult are nevoie comunitatea de proiect?*

e. **Sustenabilitate.** Operaționalizat: costuri de exploatare/administrare, relația cu mediu, beneficii pe termen lung. Altfel spus răspunzând la întrebarea: *Cât de viabil este proiectul pe termen lung?*

Unde trebuie notat?

Răspunsurile exprimate prin note de la 1 la 10 trebuie introduse în căsuța din colanul tabelului aferente proiectului.

Cum trebuie să fie notele?

Între 1 și 10 și cât mai variat posibil pentru a putea face un clasament valid.

Cine trebuie să noteze?

Cine sunt stakeholderii solicitați în acest sens? Am avut în vedere patru grupuri diferite de stakeholderi. Acestea sunt: a. persoane care dețin funcții publice (primar, viceprimar, secretar, manager de oraș, consilier local), și/sau b. angajați ai administrației locale, și/sau c. antreprenori și manageri ai societăților comerciale din localitate respectiv și/sau d. intelectuali și conducători și angajați ale instituțiilor locale (de exemplu profesori, medici, bibliotecari, jurnaliști, realizator radio/tv, editori, director NGO, voluntari și alți lideri de opinie după caz).